

**СЛАВОМИР НАСТАСИЕВИЧ
ГУАПО
МОМЧЕТО ОТ ПЕЩЕРАТА**

Превод от хърватски: Дора Божинова, 1968

chitanka.info

УВОД

На Иберийския полуостров неолитният период е бил вече към края си. В котловините и дефилетата, където се намирили селищата на ордите, които още си служели с каменно оръжие, хората, насядали вечер край огъня, разказвали, че някъде далеч, чак зад Голямата планина, се е появила стрела с металически връх, толкова остър, че може отдалеч да пробие кожата на дебел бик и гърдите на пепелява мечка. Тя улучвала сърна на голямо разстояние и събаряла белоглав лешояд при висок полет. Край огъня се разказвало за ножовете и брадвите, употребявани от хората, които живеели от другата страна на Голямата планина. Говорело се, че тези хора били сурови войници, унищожавали цели орди, постоянно били в движение, отвличали със себе си пленници, които при почивките си принасяли в жертва на боговете, и пиели човешка кръв, която им давала смелост и сила.

Всичко това разказали четирима младежи от една орда, която келтите унищожили. Тези думи се разнесоха от орда до орда, от огън до огън, докато обиколиха целия Иберийски полуостров. Младежите били пленени. След много мъки убили пазачите си и успели да избягат. Крили се в гората, проправяли си път през нея и мочурищата и едва стигнали живи до първата орда, сродна на тяхната. Облечените в животински кожи хора ги приели, нахранили и изслушали техния разказ.

Почти никой в ордата не повярвал, че суровите пришълци употребявали оръжие от метал, че стрижели овцете, предели вълна и от нея правели тъкани за облекло.

Все пак историята, която разказали четиримата младежи, се разнесла от уста на уста между другите орди като истинска случка.

Истината е, че по това време келтите са били скитнически народ, който търсел добра паша за добитъка си, здрав климат и места, където имало достатъчно дивеч, особено бизони и диви коне. По онова време те за пръв път преминали през Пиренеите от Галия, „земята на чудесата“.

Келтите яздели коне. Въоръжени с металически копия, стрели и мечове, те предизвиквали ужас сред местното население.

Тук желаем да кажем нещо повече за келтите и да посочим това, което историята със сигурност знае за тях.

Те били от индо-германски произход, храбри, хитри и пъргави. Техният неспокоен дух постоянно ги подтиквавал към движение, грабеж и война. Отлични укротители на диви коне, те предприемали всичките си походи на коне. Зад колоната войници се движели коли, пълни със жени, деца и старци. По време на сражения те подбуждали храбростта на войниците и били свидетели на тяхното геройство. Всеки войник знаел, че не трябва да отстъпи пред неприятеля, за да не изложи цялото си семейство на опасността да загине от неприятелския меч или да попадне във вечно робство. По време на сраженията жените окуражавали мъжете и синовете си с викове и вайкания зад бойния строй, вдигали високо децата си и заклинали своите бойци да не отстъпват пред напора на неприятеля. По-силните и по-смелите жени се биели заедно с мъжете, предизвиквали възхищение и се ползували с особено уважение.

До третия век преди новата ера никой не могъл да ги победи, защото притежавали най-съвършеното оръжие на онова време. Древните писатели пишат за тях, че са били истински майстори в претопяването на метали и правенето на сплави. Проявявали високо умение при коването на оръжие.

В по-ранни времена употребявали украсени къси мечове, които носели в изшарени с инкрустации ножници. Копията им имали вълнообразни или зигзаговидни ивици, за да могат да нанасят по-широка и по-опасна рана на неприятеля в борбата, а по време на мир са подчертавали усета на келтите за изящество и хубава форма. Оръжието си украсявали с бисери, кехлибар и червени корали. Обличали се с панталони и вълнени блузи, украсени с шарки. Желязна броня предпазвала гърдите им, а на главите си носели, както по време на война, така и в мир, шлемове с рога. Вождовете им имали буйни бакенбарди и златни украшения.

Келтите били високи и снажни, избухливи и хитри. Имали червеникаво-кестенява коса и сини очи. Смятали ги за безстрашни, способни и духовити хора. От божествата най-много почитали

богинята Епона, защитница на конете, катърите и магаретата. Правели и жертвеници, молели ѝ се и я обожавали.

Най-напред населявали местата около Везер, чак до Средна Франция и Алпите, а на изток стигали до Унгарската пуста и Високите Татри. По-късно се настанили на брега на Рейн, в Бретан и на Британските острови.

В третия век преди новата ера предприели няколко по-големи похода, навлезли в Македония и Гърция. Там не останали дълго, а заробвайки и плячкосвайки, отстъпили към своите сигурни седалища на Рейн. Следния поход предприели пак през Гърция и стигнали до Мала Азия, където победили пергамския крал Атал Първи. Тогава гърците ги нарекли галати, от което вероятно е произлязла думата келти. Това е тяхното истинско название. То означава войник и сановник.

През третия век преди новата ера на Иберийския полуостров ги е победил Хаздрубал в стълкновение, което било страшно по числото на жертвите, дадени от двете страни.

След това поражение, пръснати из цяла Европа, те се смесват с други народи или постъпват в наемните войски на вождове, които воювали срещу римляните. Пленени, келтите били изпращани в цирковете, където загивали като гладиатори на арените, забавлявайки римските тълпи.

Първата група келти преминала на Иберийския полуостров около хилядната година преди новата ера. Там те водили сурови борби с туземците иберийци, докато се обединили с тях и създали един народ, келто-иберийци. В романа е описано това време на сурови битки, в което са изпъквали храбростта и лукавството, трудните военни изпитания и героизмът. Умните и безстрашни иберийци е трябвало да изтърпят тежки изкушения в борбите с лукавите и кръвожадни келти, които донесли на Иберийския полуостров плодовете на човешкия напредък и култура, а в същото време и страшни войни. Келтите научили изостаналите и полудиви орди да претопяват метали, принудили ги да се обединят и по силата на обстоятелствата да приемат борбата на живот и смърт.

ГЛАВА 1

Унищожни или ще бъдеш унищожен, по-силният и по-способният живее, а по-слабият и по-неспособният загива. Такъв е природният закон.

По котловините на Голямата планина, през гъсти върбалаци и храсталаци, си проправяха път много рекички и близо до морето се разливаха в мочурища, обрасли с блатна тръстика и рогоз. Между храсталаците и мочурищата се промъкваха гъвкавите тела на лисици, които дебнеха бекасите и дивите патици. От мочурищата излитаха хиляди птици, кръжаха из въздуха с кръсък и отново кацаха в гъсталака. А горе в кристалния въздух кръстосваха белоглави лешояди, кръстати орли и ястреби, винаги жадни за плячка.

Понякога оттам, от котловините на Голямата планина, се чуваше глухият рев на огромни бизони, които се спущаха да търсят по-добра паша и стигаха чак до германските девствени гори. Пред тях в панически страх бягаше всички живо. Жълтият рис с ръмжене търсеше дълбоката си бърлога между корените на огромните върби, изплашеният елен лопатар газеше с копитата си по мочурището, като разчупваше с гърди гъстите редове тръстика. Бягаше, защото с разширените си ноздри чувствуваше острата миризма на бизоните. Една голяма змия, която се излежаваше на сухото възвишение между върбите; усетила тътнежа и суматохата наоколо, тромаво изпълзя в мочурището. Коварните вълци се събираха на глутница и скимтяха, вперили стъклените си очи в грамадния самец, водач на стадото и победител във всички борби. Вълците отдалеч подушваха миризмата на бизоните, гледаха ги с гладни очи, тракаха със зъби и се хапеха помежду си. Грамадният бик вдигаше глава и с широките си ноздри поемаше уханията на природата; ревеше и с предния си крак риеше

земята; с кръвясали очи гледаше вълците в далечината, а стадото му вървеше след него.

Близо до мочурището, между две възвишения, се проточваше дефиле, което завършваше с пропаст. Пълните със слюда и руди канари блестяха на следобедното слънце. Между стръмните скали имаше две пещери, които бяха почти една до друга. Пред двата входа бяха струпани колиби, направени от обли борови трупи, покрити с клапи и блатна тръстика. Там живееше ордата Гава, която се състоеше от няколкостотин мъже, жени и деца. Те бяха много добри ловци, въоръжени със съвършено изработени каменни брадви, с копия и стрели. Умееха с капани сърчно да хващат птици и животни, да плетат мрежи от лико и да ловят риба в мочурището. Правеха лодки от дива лоза и пръти, намазваха ги с дебел слой кал, смесена със смола от боровите, които като грамадни великани се издигаха високо около пещерите и от другата страна на планината.

На малкото плато между колибите и пещерите гореше „вечен огън“. При тихо време димът се издигаше като висок стълб и показваше, че тук живее орда.

Мъжете бяха мургави, с къдрави коси и големи очи. Правеха си облекло от щавени кожи и ги ушиваха с тънка кожена връв или лико от липа. Занимаваха се с лов и отглеждаха опитомени овце и свини. Жените сеяха жито и овес край мочурището.

За вожд на ордата избираха най-храбрия, а жрец ставаше най-умният. Тяхната дума се слушаше безпрекословно.

Двадесет и две зими бяха прекарвали в това дефиле и никога никой не застраши живота им. Но един ден в началото на дефилето се появиха стройни и едри мъже с червеникава коса. Върховете на техните копия, мечове и брадви блестяха на слънцето. С появяването си предизвикаха ужас сред ордата Гава, защото бяха на коне.

С насочени копия се спуснаха към селището. Тревога обхвана цялата орда. Мъжете и жените грабнаха оръжието и се сбиха накуп. Жрецът засвири със свирка, направена от пищял на диво магаре. Свирише злокобната песен на смъртта. Забиха и барабани. Техният тътен идваше като изпод земята.

И борбата за унищожение започна. Мъжете и жените от ордата Гава се сражаваха яростно, но загиваха, прободени от копия и мечове. Кървавата схватка трая, докато слънцето се издигна високо. Последен,

с разполовен череп, падна вождът на ордата. Около него лежаха войни с прободени гърди, жени с разпръсната утроба и обезглавени деца.

Победителите келти заеха дефилето.

Това беше време, когато орди, племена, дори и цели народи търсеха по-добри условия за живот, прехвърляха се от място на място, влизаха в стълкновения и се бореха едни срещу други до унищожение. Почти винаги побеждаваха храбростта, хитростта и особено по-доброто оръжие. В тези стълкновения келтите почти винаги излизаха победители и се ширеха навред из Европа. По начина на живот и воюване далеч надминаваха изостаналите, разпръснати орди, които често пъти се унищожаваша помежду си и не им и идваше наум да се обединят и заедно да се противопоставят на страшния враг.

След като завзеха дефилето, келтите събраха двадесетината свои убити и ги наредиха под един дъб до брега, където щяха да бъдат погребани. Няколко войници умираха край поточето. Промиваха раните им от отровните стрели, чиито върхове хората от ордата Гава мажеха с отрова, изваждана от челюстите на отровни змии. Петима войници издъхнаха в тежки мъки. Наредиха и техните тела покрай мъртвите другари. Жените събираха и хвърляха в пропастта труповете на избитите врагове.

На средата на дефилето имаше няколко дъба. Там войниците запалиха голям огън. Едни докараха колите и извадиха от тях мехове с питие и храна, други доведоха десетина овце и свини, заклаха ги и ги набучиха на ръжени; трети започнаха да копаят с лопати гробове на брега, където щяха да погребат мъртвите си другари. В битката бяха убити и три коня. За тях изкопаха отделен гроб, в който щяха да ги заровят в чест на богинята Епона.

На разжарения огън се печаша закланите овце и свини. Скоро започна гощавка и празненство по случай победата. Здравите зъби разкъсваха полуопечените парчета месо, а питието от меховете клокочеше в гърлата на войниците. Това беше вид ракия от сока на скоруши и диви ябълки, подправена с треви и мед. Само вождът на ордата Валок и ватесът Омс пиеха с купи от биволски рога.

Отекна дива и сурова песен. Тя се смесваше с плача на жените, които заедно гласно оплакваха своите мъртви. А долу в пропастта гъмжеше от вълци и чакали. Те се нахвърляха едни на други, бореха се и разкъсваха телата на мъжете, жените и децата от унищожената орда.

Когато големият месец, целият червен, се показва зад върховете на дефилето, млъкнаха и мъжете, и жените. Тогава от старейшините се отдели свещеникът и пророкът Омс. Той даде знак с ръка и всички тихо се отправиха към изкопаните гробове. Телата на мъртвите, намазани с масла и напръскани с вода, лежаха наредени край гробовете. Ватесът обърна лице към месеца, вдигна нагоре двете си ръце и започна:

„Велики брате на слънцето, поклон пред светлото ти лице, което винаги си обръщал към нас, пред твоите нежни лъчи и божествена белота, с която осветяваш земята и хората. Ти виждаш народа, който побеждава и който ще унищожи всички племена и всички орди на света. Молим те никога да не отвърщаш от нас светлото си лице. О, мани, издигнете се във висините и се слейте с руменината на вечерното небе, със светлината на месеца, там далече, там високо, дето земята не попива човешката кръв и не разяжда месото и костите, дето не се усещат мъката и времето, дето съществува само небесният аромат. Превърнете се в дъх на боговете, които ни пазят, които насочват върховете на нашите копия в сърцето на врага, които правят силна ръката на ловеца, да може да пробие кожата на дебелия бик. Вървете спокойно, о мани, защото майката земя няма да покрие телата на вашите убийци, а вълци и чакали ще ги разкъсат. Техните души вечно ще се лутат и няма да намерят убежище. Нашата светла и белоръка богиня Епона получи в жертва три коня, които в нейна чест ще бъдат заровени в общ гроб.“

Ватесът спря и даде знак с ръка.

Косматите мъже пуснаха телата в гробовете. Край всеки покойник сложиха счупено оръжие и започнаха да ги заравят с лопати. Скоро една до друга пораснаха могилки и на всяка бе сложен по един камък.

Тогава ватесът извика:

„Вие, които сте чисти, вървете и повече не се връщайте между нас, а душите на злите нека останат приковани за мястото.“

Няколко войни засвириха с рогове в знак, че погребалната церемония е завършена. Тези звуци злокобно отекнаха в дефилето, удариха се в неговите канари и се сляха с воя на вълците и чакалите.

Живите отидоха да продължат празнуването на победата, а мъртвите, сгърчени, легнали на една страна, всеки в своя гроб,

останаха да спят вечния си сън на брега под разклонения дъб.

Топлина струеше от земята и камъните и тегнеше над дефилето. Двете пещери с мрачните си входове бяха пусати. Тук-там стърчаха останки от разрушените колиби. Една сова като вестител на смъртта изкрещя няколко пъти. С писклив глас ѝ отговори бухал от върха на бор. Совата прелетя няколко пъти пред входа на първата пещера и се стрелна в нейния мрачен вход.

Към тази пещера се приближаваше момиченцето Муму, дъщеря на Валок, вожда на келтската орда. Още преди залез слънце то бе намерило едно лъскаво камъче, което блестеше с всички цветове. Очарована от него, то тръгна да потърси още някое и пътят му го доведе до входа на пещерата. Месецът вече разсипваше своята безжизнена светлина. Скалите, дърветата и канарите имаха по-други форми и бяха станали сивопепеляви. Така се изменят денят и нощта при пълнолуние. Като скреж трепти мъртвата светлина и се сипе по хълмовете и котловините.

Момиченцето почувствува страх. Стори му се, че някой го дебне. Тайнственото дихание на природата му напомни ватесовите думи, че по това време, когато здрачът преминава в нощ, излизат душите на неотдавна загиналите хора и кръжат около селищата на живите.

Совата изкрещя още веднъж и излетя от пещерата. С мекото си крило почти докосна лицето на момиченцето. Муму с ужас си спомни за страшната сеч през този ден и че на това място бяха живели избитите. И точно в този момент от пещерата се чу глас:

— Гуапо!... Гуапо!...

Момиченцето толкова се изплаши, че не можа да направи една крачка. Силите съвсем му изневериха. Опита се да извика, но слабият гласец не стигна дори до скалите.

От пещерата се чуха стъпки. Някой се приближаваше. В тъмнината се съзираше някакво човешко същество.

— Гуапо!... Гуапо!... — отново се чу глас, сега много по-близо. На входа на пещерата се появи едно десетинагодишно момче.

Муму го гледа известно време занемяла от страх. Но когато забеляза, че момчето плаче, тя се окопити.

— Гуапо! — каза момчето и кротко я улови за ръката.

— Муму! — прошепна момиченцето.

Гледаха се известно време и се усмихваха едно на друго, после седнаха на земята пред пещерата. Месецът ги осветяваше. Тя му показва камъчето, което беше намерила. Елмазът блестеше на луната и блясъкът му се пречупваше в очите на момиченцето. Момчето гледаше очите му и се чудеше. Бяха сини като небето. То никога не беше виждало такива очи. Неговата коса беше черна и къдрава, очите му тъмни и големи като на агне.

Момчето отново заплака. Плачеше тъжно, от цялото си сърце. Сълзи се стичаха по бузестото му лице. Тя го милваше по косата, защото разбра, че плаче за загубените си родители. И тя неотдавна беше останала без майка. Бе умряла неочаквано от ухапване на скорпион. Малката Муму си спомни за майка си и също заплака.

Долу в дефилето мъжете пиеха ракия. Мнозина вече бяха пияни и спяха, налягали по земята, кой където завърнал. И жените не бяха останали по-назад от мъжете. И те бяха празнували победата и сега пияни, лежаха като мъртви по земята. Тук-там все още се чуваше по някой прегракнал глас или зов без отговор.

Вождът Валок седеше на един камък. Челото му беше намръщено и пламенните му очи гневно святкаха под гъстите вежди. Неговата орда, най-силната от всички, на които бяха попадали досега при своето скитане, лежи мъртвопияна. Дори най-незначителният враг като нищо може да победи тази пияна паплач. И неговите безстрашни бойци ще бъдат изклани като овни. Победителите на силни орди не бяха в състояние да победят страстта си. Ватесът Омс, който беше мозъкът и душата на цялото племе, търкулнал се като пън, лежи пиян под дъба. Кой тогава ще повлияе на хората да се поправят? Техните деди не са познавали дяволското питие. Били са способни всеки миг да грабнат оръжието и да победят врага. В това се е криел техният военен късмет. Те са били будни пазители на всичко заграбено и спечелено. А техните внуци? Лежат пияни по земята в леговището си.

Вождът стана от камъка и бавно тръгна между заспалите. Когато стигна до пророка, се спря. Ватесът спеше съвсем пиян, с отворена уста. Възрядката му брада се беше слепнала от сладкото питие. Дебелите му устни мляскаха и насън, а бръчките около очите му потрепваха. Изпълненото с подлост лице се хилеше и насън. Вождът Валок почувствува отвращение, защото и без това омразата му към

пророка беше безкрайна. Хвана дръжката на меча си, готов да го прободне. Все пак се въздържа. Отказа се, пусна меча и тръгна по-нататък. След малко се натъкна на Азур, бавачката на неговата дъщеричка Муму. И тя, огряна от месеца, лежеше като чувал. Като я видя, бащата се сети за детето си и разгневен ритна жената в слабините. Тя само изохка и не се събуди. Другите деца спяха всяко край майка си, сгушени като котенца. Валок напразно търсеше дъщеричката си. Малката Муму не беше между децата. Търси я навред и най-после се запъти към пещерите.

Още отдалеч съзря децата как седят на земята и плачат.

Като видя страшния войн, момчето скочи и избяга в пещерата.

— Татко, не го убивай — извика Муму и изтича след момчето.

По суровото лице на вожда на ордата трепна блага усмивка. Той влезе в пещерата и намери децата в един мрачен ъгъл. Хвана ги за ръце и ги заведе в лагера.

ГЛАВА 2

*Надмощието се състои в силата, но
храбростта побеждава.*

През следващите дни мъжете от келтската орда правеха колиби от тръстика, която режеха в тресавищата около мочурището и ги измазваха с глина. Жените копаеха земята с лопати и сеяха пшеничени и овесени зърна, които келтите бяха докарали в колите си.

Децата играеха в котловината край поточето. Момчето от унищожената орда беше с тях. Закриляше го момиченцето Муму и освен дето му се подиграваха, през този ден не му се случи нищо лошо. Но на другия ден, когато децата пак останаха сами, няколко от тях го замерваха с камъни. Едно момче го улучи в челото и лицето му се обля с кръв. Муму не успя да го защити. С плач го заведе до поточето и изми лицето му със студена вода.

След това момчето седна до поточето, а тя изтича до колибата си да донесе парцал, за да превърже главата му. Но най-голямото момче, което се казваше Киз, направи примка от лико, заразмахва я над главата си, тръгна към Гуапо и като се хилеше, подвижна:

— Сега ще обесим малкия дивак.

Неговите малки жълтеникави очи злорадо се разширяваха и свиваха. Другите деца весело подскачаха около нето и викаха:

— Обеси Гуапо. Обеси този пещерен плъх.

Те направиха около момчето кръг и започнаха да го намаляват. Детето от унищожената орда гледаше като обкръжено зверче своите мъчители. Опита се да избяга между тях, но те с викове и смях се нахвърлиха върху него, сграбчиха го и го понесоха към скорушата, която беше наблизко и чиито клони се спущаха ниско. Киз сложи примката на врата на момчето, а другия край на въжето прехвърли през един клон и го дръпна. Въжето се опъна и тялото на малкия Гуапо се залюля във въздуха. Муму видя отдалеч какво става, изтича бързо,

хвана момчето около кръста и го повдигна нагоре. Въжето малко се разхлаби. Момиченцето напрягаше всичките си сили с едната ръка да задържи тялото на момчето, а с другата да снесе примката от врата му. Напрежението беше голямо за нея и изглеждаше, че е напразно. Никой от другарите и другарките не ѝ се притече на помощ. Муму чувствуваше как силата ѝ все повече я напуща. Малките ѝ ръце бяха започнали да треперят, а тялото ѝ все повече отмаляваше.

Другите деца бяха възхитени от тази картина. Скачаха около скорушата и дивашки се смееха и викаха:

— Пусни го, Муму, да видим как ще се люлее на въжето.

Тези деца много пъти бяха гледали как по-възрастните се наслаждаваха, наблюдавайки увиснали на въжета телата на враговете, които хващаха и бесеха по дърветата.

Муму напрягаше последните си сили, примката малко се разхлаби, момчето се свести и само я махна от врата си. Двамата дишаха тежко и се строполиха на земята, Гуапо скочи и застана до скорушата.

— Напред, Киз! Хвани го! Обеси Гуапо! — викаха децата.

Гуапо се облегна на дървото. Очите му гневно святаха.

Нито едно от децата не се реши да се приближи до него. Виковете и смехът секнаха. Всички очи бяха устремени към Киз. А той коварно се усмихваше.

— Киз не смее да се приближи до него — извика едно момиченце.

— Да го замерваме с камъни отдалеч — подхвърли едно кривогледо хлапе и взе камък от земята.

— Не, няма нужда — каза Киз. — Ще го обесим. А като умре, ще го хвърлим в пропастта, нека върви при своите.

Като каза това, тръгна с разперени ръце към Гуапо. Отново екна смях. Киз се приближи до момчето и точно когато искаше да го сграбчи, се намеси Муму. Тя застана между тях, като хвана Киз за ръцете. Когато никой не очакваше, Гуапо подскочи. Зъбите му, бели и остри като на пор, блеснаха за миг и се забиха в мишцата на мъчителя. Хлапетото напразно се мъчеше да се освободи. Зъбите се забиваха все по-дълбоко в месото. Кръв се стичаше по лакътя на Киз. Другите деца се мъчеха да ги разделят. Кривогледото дебнеше момент да смаже с камък главата на Гуапо, но когато се приближи, детето от унищожената

орда го ритна в корема. Кривогледото изпусна камъка, заохка и седна на земята.

Киз крещеше и се превиваше от болка. Удряше малкия с юмрук по главата, докато най-после Гуапо се отдръпна от него и отново скочи до стеблото на скорушата. Застана там с разкървавена уста и гневен поглед, готов всеки момент като рис да скочи върху неприятеля.

Едно момиченце, на което Муму издраска лицето, крещеше, като че ли го колежа.

При писъка и виковете за помощ дотърчаха мъжете, които правеха наблизко колиба. Децата хукнаха към тях с виковете.

— Малкият дивак ухапа ръката на Киз. Ритна Кривогледко в корема.

— Гуапо е чакал, аз ще го убия и ще го хвърля в пропастта — викаше Киз, като слагаше пръст върху раната си.

Между мъжете, които дойдоха при децата, беше и бащата на Киз. Той измъкна меч си и тръгна към Гуапо. Но Муму скочи между тях, момчето избяга настрана и хукна към пещерите. Тичаше с цялата си сила, макар че никой не го гонеше. След малко се скри между борвете и изчезна зад камъните, които се намираха пред входа на първата пещера. Войнът, бащата на Киз, се усмихна, върна меч си в ножницата и се отдалечи с другите мъже.

Дните минаваха. Колибите бяха направени. Жените засяха горските поляни и долината край мочурището, остригаха овцете и започнаха да предат вълна.

Настъпиха безлунни нощи. Слънцето правеше все по-малък лък зад върховете на дефилето и залязваше бързо, а нощта настъпваше от изток към запад, най-напред в пропастта, след това в котловините и деретата и най-после се разстиляше над мочурището и степта. Мъжете и жените палеха огньовете пред колибите и седяха върху трупи и камъни или с осветени лица като призраци се движеха насам-натам.

Малкият Гуапо изчезна. От онзи ден никой не го видя, защото никой не посмя да отиде в пещерите. Ватесът ги анатемоса в деня, когато беше осветен дъбът в дефилето.

Неизвестно откъде достигаха тайнствените виковете на нощта. Бученето на чворестите борове, които като исполини се извисяваха около входовете на пещерите, предизвикваше тягостно чувство сред войниците. Когато мрак покриеше земята, те мислеха за избитите

мъже, жени и деца, чиито тела хвърлиха в пропастта. Суеверни, те се страхуваха от всеки шум, който нощем достигаше от онази страна, където зееха мрачните отвори на пещерите. Ватесът беше проклетел и пещерите, и всекиго, който би се осмелил да се приближи до тях.

Неговите думи бяха страшни:

„Там живеят душите на мъжете, жените и децата от унищожената орда. Техните мани могат да нанесат зло на всеки жив човек. Нашите деди са ни учили, че кръвта не е обикновена течност и онези, които я пролеят, трябва добре да се пазят от отмъщението на мъртвите.“

Тези думи вливаха страх у възрастните, а децата се притискаха към майките си и шепнеха:

— Гуапо е умрял от глад и жажда. Сега ще изпие кръвта на всички ни.

Отдалеч отекна остър и див вълчи вой.

— Душата му се е превърнала във вълк и сега се лута и вие около мочурището — хълцаха децата от страх.

— Ще изяде всички ни — добави едно момиченце, като трепереше.

— Ще изяде най-напред Киз и Кривогледчо — каза друго. Киз се беше сгушил до майка си и гласно се молеше на боговете по-бързо да мине нощта. Зъбите на Кривогледко тракаха, той скимтеше като вълче, втренчваше се в тъмнината и стискаше камък в ръката си.

Муму свиваше уста да заплаче, защото и тя изпитваше атавистичен страх от нощта. Тя седеше при децата и хвърляше все повече клони в огъня, макар да знаеше, че на нея Гуапо няма да отмъщава.

Край най-големия огън, върху ощавени кожи, седяха вождът на ордата Валок и пророкът Омс. Около тях бяха насядали навъсени войни с обгорели лица. Пламъкът на огъня осветяваше косматите им глави и ги удължаваше във фантастични сенки.

През този ден ловците бяха намерили един от своите войници мъртъв. Младежът беше убит по ужасен начин: главата му бе почти смазана от удар с каменна брадва, а тялото му намушкано на много места и хвърлено в мочурището. Дрехата му бе смъкната от тялото. Войниците бяха донесли трупа на младежа в селището и по обичая го бяха погребали на брега под дъба. Валок веднага изпрати десет души да дирят неприятеля, който вероятно се криеше наблизко. Те търсиха до

мръкване и сега всички се бяха събрали. Уморени и угнетени, седяха край огъня на вожда и с намръщени лица очакваха укори.

— Кажете, кой е убил младежа и хвърлил трупа му в мочурището? — попита Валок.

Всички мълчаха. Почти цял ден бяха търсили на десет хвърлея със стрела наоколо и не бяха намерили никаква следа.

Вождът на ордата продължи:

— Или не сте търсили както трябва, или сте се уплашили от невидим враг. Не бият ли във вашите гърди геройски сърца? Майката на убития младеж с право иска да бъде хванат убиецът и пръстта на гроба на нейния син да попие кръвта му. И всички останали хора от нашето племе искат същото, защото знаят, че само в такъв случай боговете ще приемат с милост душата на нашия покойник.

Разузнавачите се поглеждаха навъсени. Никой от тях не се осмели да проговори, защото вождът на ордата говореше с глас, който ги поразя. Но Рок, войн с крива лява ръка и белег на лицето, каза:

— Аз не съм ходил да търся убиеца на нашия младеж, но твърдя: ако врагът беше наблизко, нашите момчета щяха да го открият. Всеки от тях има сърце на рис и очи на ястреб. Знаем, че тук беше унищожена цяла орда и че никой от нея не остана жив. Все пак аз мисля, че трябва да се претърсят двете пещери. Може би в тях се крие някой.

Друг войн добави:

— От тях остана само едно дете и досега то сигурно е умряло от глад и жажда. Но на пещерите е хвърлено проклятие и жив човек не трябва да се приближава до тях, От деня на сечта никой не е ходил там.

— Пещерите трябва да се претърсят — обади се трети войн.

Така говореха косматите мъже, осветени от пламъка на огъня, и чакаха да чуят думата на пророка. Ватесът гладеше възрядката си брада и гризеше горната си устна, над която бяха засукани два тънки мустака. Зеленикавите му като на котка очи мигаха. Той знаеше, че неговата дума ще бъде последна и решителна. Това знаеха и всички наоколо и очакваха тази дума. Той разрови огъня с една пръчка, светлината блесна по-силно и огря всички лица. Като видя, че никой повече не иска да говори, той започна:

— Всеки от вас знае, че пещерите са прокълнати. Нашите деди са внимавали добре маните на убитите врагове да не им отмъщават. Искам и вие да знаете това и да не го забравяте. В тези пещери сега

живеят само сенките на убитите врагове. Между тях няма място за онези, които слънцето огрява. Моето последно нареждане е: избягвайте прокълнатото място и нека никой от вас не се осмели да наруши обичаите на нашите прадеди, защото боговете ще го накажат, а ние ще го изгоним от племето.

— Валок търси там детето си и нищо лошо не му се случи — каза Рок.

— Да — отговори ватесът. — Валок търси там детето си, но тогава на това място още не беше хвърлено проклятие. А сега въпросът е приключен: с боговете не можем да се шегуваме. Затова чуйте моите последни думи: нашите войни ще търсят и утре, и всеки ден, докато намерят неприятеля, когото ще заколим на гроба на убития младеж и ще успокоим душата му, която, жадна за отмъщение, се лута и страда.

Мъжете кимаха одобрително, защото ватесът беше единствената връзка между хората и боговете.

На другия ден в зори разузнавачите тръгнаха отново да търсят. Начело беше Рок, старият войн с крива лява ръка и белег на лицето. Бяха общо дванадесет. При излизането от дефилето се разделиха на четири групи по трима и тръгнаха в четири посоки. Девет от тях бяха на коне. Те имаха за задача да отидат да дирят неприятеля колкото е възможно по-далеч. Останалите трима трябваше да претърсят мочурището и най-близката околност. Тях предвождаше Рок.

Когато слънцето прехвърли голямата част от своя небесен път, тези трима войници, след напразно търсене около мочурището, седнаха да си починат на едно възвишение под разклонена топола. Пред тях като на длан се простираше цялото мочурище с островчетата си обрасли с върби, храсти, тръстика и рогоз.

Войниците сложиха на земята копията и мечовете, извадиха от торбите си сушено месо и твърд хляб от овесено брашно и започнаха да ядат.

Рок говореше на другарите си:

— Не намерихме неприятеля. Няма и да го намерим, защото той се крие в пещерите. Ватесът забранява да отидем там. Добре. Няма и да отидем. Нека бъде както нарежда. Но нашето търсене ще остане напразно.

Над обгорялата трева трептеше жега, която струеше от напуканата земя. Влагата около мочурището не стигаше далеч, защото горещите слънчеви лъчи изсмукваха всяка капка от земята. Върху изсъхналите локви бяха полегнал и жълта тръстика и камъш.

Беше настъпил мигът, когато слънцето преминава зенита си. Тогава природата е като мъртва. Животните мируват в бърлогите и храсталаците, а птиците с отпуснати криле и разтворени човки дремят, изгубили вродената си бдителност. Те търпеливо чакат слънцето да превали пътя си към запад. Растенията, отпуснати и повехнали, добиват блед цвят, а водата в мочурището става тъмнозелена. От гладката повърхност подскочи по някоя риба в напразното си желание да улови водното конче, което лети над самата вода. Едно птиченце в трънака даваше признак на живот с глас само от два тона.

— Рок, погледни това обрасло в тръстика мочурище. Колко островчета има в него? Врагът се крие там. Трябва да направим лодки.

Обаче откъм запад се приближаваше чер облак, застрашително жълтеникав по краищата си и пълен с влага. Той постепенно се увеличаваше, докато покри половината небе, скри слънцето и направи атмосферата над мочурището призрачна. Повърхността на водата стана черна и започна да се набръчква. Вълничките се настигаха една друга и смесени се разбиваха на брега. От облака блесна първата светкавица, след нея се разрази гръм.

Тримата войници седяха под разклонената топола. Бурята, която се задаваше, предизвикваше страх в сърцата им, защото нямаше къде да се скрият. Под тополата не можеха да останат, защото гръм пада на всяко дърво, което не е под закрилата на боговете.

В мочурището писна калугерица, излетя от тръстиката и като стрела литна на изток. Отнякъде се чу глас на папуняк. Той изписка само три пъти и млъкна. В този момент Рок забеляза как на едно място в мочурището тръстиката се раздвижи, като че ли някой минаваше през нея. Старият войн обърна внимание на другарите си върху това явление. Придружителите му станаха, поставиха длани над очите си и се втренчиха в посоченото място. Тръстиката продължаваше да се раздвижва.

— Някое животно търси подслон от лошото време, което иде. Пробива си път през тръстиката, бяга — каза единият войник нехайно.

— Имаш право — прибави другият. — Кому е потрябвало да се мъкне през тръстиката и мочурището. Ей, Рок, буря и дъжд идат. Да бягаме по-бързо в селището.

Рок мълчеше и наблюдаваше.

Святкаха светкавици и гръмотевици кънтяха по цялото небе. Реката тромаво изтичаше от мочурището. Тя като пребитата змия се извиваше между върбите и тополите. Белееше се тук-там още известно време, докато облаците не закриха и последното парче синьо небе.

Рок забеляза как от мочурището излезе едно животно и с големи и бързи скокове се спусна към тях.

— Вълк — каза войнът и сложи стрела на тетивата. Чакаше със затегнат лък животното да се приближи. То бързо дотича до война. Това беше пиренейско шарено куче, силно, със здрави предни крака и широки гърди, потомък на някогашните диви кучета, кръстосани с вълци, по това време създадени вече като отделен вид.

Рок спусна лъка, защото кучето започна радостно да скимти и да се гали. След това се нахвърли на кокалите, които мъжете бяха хвърлили.

— Това куче е на унищожената орда — каза Рок. — Ще го заведем в селището, защото е питомно и е свикнало с хора.

Изгладнялото куче трошеше кокалите със здравите си зъби.

— Бива го за лов. — продължи Рок. — Бързо е за гонене и има здрави челюсти за хващане.

Вече бяха започнали да падат едри капки дъжд. Изведнъж откъм запад се разрази страшна буря. Още с първото си връхлитане счупи няколко дървета близо до мъжете. Черните облаци се трупаха един през друг и съвсем покриха небето. Войниците избягаха изпод тополата и се спуснаха към брега на мочурището. Там налягаха на земята по корем. Кучето се сви до тях.

От ниските облаци, наситени с влага, почти изведнъж се изля истински порой и земята едва смогваше да попие малко от водата. Завчас се образуваха бързи поточета и потоци, които се сливаха в мочурището.

В този миг между разредената тръстика в мочурището се промъкна една лодка и се изгуби зад завоя на едно островче, обрасло в гъсти шубраци. В лодката бяха един осемнадесетгодишен младеж и малкият Гуапо.

Когато избяга от своите мъчители и се скри в пещерата, Гуапо се мушна в най-мрачния ѝ ъгъл. Там в тъмнината чакаше неприятелите и стискаше с малките си ръце дръжката на каменната брадва, която намери при входа на пещерата. Беше сигурен, че ще го гонят. Готов да загине, той очакваше неприятелят да се появи на слабата светлина, която проникваше отвън. Обаче времето минаваше и никой не се показва на входа на пещерата. Малкото момче се посъвзе от страха. В един ъгъл намери постеля, направена от суха папрат. Седна на нея и се замисли за ужасите, които беше преживял през тези два дни. Гърлото му се сви от болка за изгубените родители. Оставен сам на себе си, той предчувствуваше, че когато и да е, ще падне в ръцете на врага, който зае дефилето и направи в него свое селище. Много добре знаеше, че от него трябва да се пази повече, отколкото от змиите и дивите зверове. Момчето реши да не се предаде живо.

Край постелята напипа едно пръстено гърне, почти пълно със сирене, и веднага започна да яде. В този момент чу наблизо някакъв глас. Момчето скочи и здраво стисна дръжката на брадвата. Гласът идваше от лявата страна на пещерата. Гуапо разбра думите и се сети, че това трябва да е някой от неговата орда. Тръгна в тази посока и се натъкна на младеж, който лежеше в един ъгъл на пещерата. Момчето едва го съзря.

По време на борбата младежът бил в безсъзнание, болен от треска. Той не знаеше нищо за това, което се беше случило. Гуапо му разказа всичко.

Когато научи за ужасното клане и за врага, който бе унищожил тяхната орда, младежът изохка и падна на папратовата възглавница. Врагът бе убил баща му, майка му, двамата му братя и двете му сестри.

Изнемощял, той лежа още два дни в мрачния ъгъл на пещерата, като плачеше и призоваваше боговете:

„Богове на нашите деди. Вие, които сте видели пролятата кръв на невинните, дайте ми сили да отмъстя, така че неприятелят десетократно да плати за неправдата, която е сторил. Когато отмъщението бъде задоволена, нека във ваша слава и чест и моята кръв се смеси със земята...“

По грубото му лице се стичаха сълзи.

В пещерата имаше една пукнатина, през която човек с мъка можеше да се промъкне от другата страна на планината. Пукнатината

се намираше зад няколко завоя и не се забелязваше, защото отвън беше изцяло покрита с голяма дива лоза. Момчето се промъкваше нощем през нея и донасяше вода в пръстена гърне. Намери сушено месо и няколко гърнета сирене. Малкият Гуапо храни и пои своя другар две седмици, докато младежът напълно укрепна и сигурно стъпи на краката си.

Така от цялата орда Гава останаха само двама души: младежът Стиб и момчето Гуапо.

— Силата ми се възвърна. Денят на отмъщението приближава — говореше Стиб.

Вечер седяха при входа на пещерата, скрити в сянката на боровете, и гледаха неприятелското селище. Виждаха направените колиби, пред които блестяха огънове, наредените коли, кошарите за овцете и свинарниците за свините. В далечината на просторните ливади пасяха стада опитомени коне.

Стиб и Гуапо наблюдаваха плещестите войници, които носеха на главите си шлемове с рога, а на бедрата си — препасани мечове. Наблюдаваха ги и се чудеха защо никой от тях още не беше се приближил до пещерите.

Все пак те двамата решиха да напуснат пещерата, защото постоянно се страхуваха врагът да не ги изненада. Една нощ излязоха през пукнатината и се намериха на отвъдната страна на планинския склон.

След това се лутаха около мочурището, докато намериха едно островче, удобно да се скрият, защото беше обрасло в гъста и почти непроходима тръстика. Тук Стиб и Гуапо изкопаха в меката пръст землянка и я покриха с върбови клони и тръстика. Вътре направиха две постели от рогоз и папрат. Развалиха всички лодки, останали от тяхната орда. За себе си оставиха само една, направена от дива лоза, измазана с дебел слой смола. И за лодката намериха удобно и така закътано скривалище, че и най-силното око не би могло да я забележи от брега.

Така скрити прекарваха дните си, като ловяха риба и хващаха с примки блатни птици. Огън палеха само нощем, и то на дъното на землянката, която изкопаха специално за това близо до своето скривалище.

Един ден се появи младеж от неприятелската селище. Той дебнеше видра на брега на мочурището и записан в лова си, изобщо не забеляза Стиб, който се промъкна зад гърба му и го уби. След това Стиб му взе лъка, меча и стрелите с металически върхове. Съблече облеклото му от вълнена тъкан, облече го веднага, а трупа хвърли в мочурището.

Преди бурята Стиб и Гуапо се връщаха по реката към мочурището. Още отдалеч забелязаха тримата келтски войници, които бяха на възвишението под тополата. Те така изкусно управляваха лодката през тръстиката, която ги закриваше, че тримата мъже не ги забелязаха.

Кучето, което принадлежеше на тяхната орда и през цялото време се беше лутало из мочурището, няколко дни преди това се беше присъединило към тях. То сега беше на островчето и неспокойно очакваше бурята. Като видя лодката, радостно скочи във водата и заплува към Стиб и Гуапо. Но изведнъж неочаквано промени посоката и заплува към брега. Стиб и Гуапо се учудиха, но веднага забелязаха, че между тях и кучето плува голяма змия. Главата и беше над водата, а черните кръгове на тялото и ту изскачаха на повърхността, ту се губеха под вълните. Стиб замахна с греблото да я удари, но тя със светкавична бързина се гмурна в черната вода и изчезна.

В това време кучето вече беше изплувало на брега и усетило човешка миризма в далечината, то се спусна през изсушеното блато и изтича към войниците. Скоро започна и бурята. Стиб и Гуапо едва докараха лодката до скривалището, скриха я и се спуснаха в землянката.

Дъждът валеше непрекъснато. Водата клокочеше навред и на буйни потоци се стичаше в мочурището. Светкавици продължаваха да раздират небето, а гръмове падаха върху високите платани и разклонените тополи и ги чупеха като трески. Понякога от дърветата лумваше огън, но дъждът го изгасяваше.

Когато откъм запад започна да се прояснява, мека светлина се разля върху цялата околност и дъждът престана. Въздухът беше толкова чист и прозрачен, че на огромна далечина се съзираха очертанията на високата планинска верига, която се синееше на хоризонта. Слънцето пекна и озари окъпаната природа, която жадно

всмукваше топлите лъчи и светлината. Потоците продължаваха да се стичат и тръстиките в мочурището почти изчезнаха под водата.

Тримата келтски войници бяха съвсем мокри. Те тръгнаха към дефилето. Кучето вървеше след тях, като се надяваше, че ще намери истинските си господари.

На другия ден се върнаха още шестима от онези, които бяха отишли да търсят убиеца. Последните трима, които се бяха отдалечили на запад, не се върнаха и след три дни, макар че бяха на коне.

ГЛАВА 3

Така загина победителят във всички борби, потомъкът на огромните бикове от мрачните гори на Германия.

Келтите решиха да останат в дефилето. Намериха наблизно няколко вида руда, а също и залежи въглища и вече започнаха да правят на брега пещи за топене на метал. Едни дълбаеха калъпи в скалите, за да събират в тях металната течност, от която щяха да станат мечове, лопати, върхове за копия и стрели, гривни, шлемове, телени копчета и други предмети.

Други проучваха околността и видяха, че земята е плодородна и че има буйни пасища за конете и овцете. Между поляните се простираха обширни гори от най-различни дървета, пълни с дивеч, особено глигани, защото имаше в изобилие букови жълъди.

По реката от морето идваха цели пасажи риба до мочурището, за да хвърлят хайвера си в неговите кални дълбочини. Мъжете виждаха в далечината няколко стада едри чифтокопитни животни и стада диви коне и вече нашироко обмисляха голям лов, за да приготвят храна, защото зимата приближаваше. Дните все още бяха топли, но все по-къси, а нощите — все по-дълги и по-студени.

Разузнавачите, които идваха от всички посоки, разказваха, че това плодородие е необятно. Затова на голямо съвещание беше решено да се изпрати една група войници през Пиренеите, по същия път, по който бяха дошли, да се прехвърли в Галия и на Британските острови, за да съобщи на другите келти, чиито орди бяха пръснати из цяла Европа, на всяка цена да дойдат тук, да се присъединят към тях и с общи усилия да унищожат туземните орди и да се възползват от всичките богатства, които им предлагаше неизчерпаемата природа на този край. Взеха това решение, защото знаеха, че им предстоят борби с разпръснати и полудиви орди. Избраните мъже веднага тръгнаха на

далечен път още веднъж да преминат гребените, страшните котловини и пропасти на Голямата планина и да се борят с планинците, които на завоите откъртваха от скалите камъни и ги хвърляха върху тях.

По това време само келтите изграждаха по-големи общности. Техните орди се сдружаваха и имаха много войници, които с многочислеността си бяха непобедими. Обединени, те унищожаваша и заличаваха от лицето на земята цели племена и безмилостно избиваха мъжете, жените и децата, които живееха примитивно из котловините и в пещерите.

Групата, която беше дошла първа на Иберийския полуостров, очакваше всеки момент туземците да я нападнат. Келтите добре познаваха този неприятел, който си служеше с каменно оръжие. При едно сблъскване се бяха срещнали с неговата храброст и презрение към смъртта. Поради това на голямо съвещание беше решено около селището да се постави силна охрана и да се изпратят разузнавачи във всички посоки.

Ватесът закри съвещанието със следните думи:

„Трябва да унищожим всички орди в тази страна, до последния човек. Едва тогава ще живеем безопасно в тези краища, които ни предлагат богатствата си...“

Келтите работеха. Когато всички се настаниха във временните колиби, започнаха да строят дървени къщи, в които можеше да се живее удобно.

Направиха сушилни за месо, а от морската вода постоянно вадеха сол. Морето беше отдалечено на десетина километра от дефилето.

Всички се готвеха за големия лов.

В определения ден конете бяха събрани от пасбището.

Една част от тях впрегнаха в колите, а войниците възседнаха другите.

Слънцето още не беше изгряло, когато колоната тръгна на лов. Мъжете носеха добре наточени брадви, копия, стрели, мечове и харпуни.

Стадо бизони пасеше под редките ели, с които завършваше гората. Разузнавачите установиха, че там има няколкостотин глави. Ловците, които някога бяха ловували в Галия и Германия, знаеха, че

най-напред трябва да бъде убит водачът. Щом той падне, ловът се превръща в обикновено клане.

Войниците вече навлизаха в широката степ. Над стотина ловци яздеха коне, а двадесетина коли ги придружаваха.

Като съзряха стадото в далечината, те се разделиха на четири групи, за да нападнат от четири страни. Валок предвождаше първата група. Край него яздеше Рок, войнът с крива лява ръка и белег на лицето. Другите групи така се подредиха, че подгоненото стадо не можеше да не се натъкне на тях.

Мъжете от Валоковата група заобиколиха стадото в голям лък и влязоха в гората. Вятърът беше благоприятен и духаше от стадото към тях. Известно време вървяха безгрижно през гората, защото знаеха, че цялото стадо се намира в падината, където растяха пръснати ели.

Скоро вятърът започна да донася острата миризма на бизоните, които пасяха на поляната сред гората. Тогава ловците се спряха. Рок слезе от коня и внимателно започна да се приближава към падината. Като се влачеше по земята, стигна до един гъст храст. Там се спотаи. На петдесетина метра от него пасяха няколко юнеца. Почти всички преживяха едновременно, като подвиваха с език в устата си по цял сноп сочна трева и бавно се приближаваха към храста, зад който се беше скрил Рок. Малко по-далеч, вляво от тях беше водачът силен бизон-бик със здрав врат и извити рога. Край него пасяха няколко едри бика с огромни глави, обрасли в четинести косми. Между раздалечените им очи висеше по един гъст и къдрав кичур, който закриваше повече от половината на твърдото им чело. Тяхната близост предизвикваше страх в сърцето и на най-безстрашния войн. Водачът вдигаше от време на време глава и дебнеше. Като че ли правеше това повече с чувството си за обоняние, защото повдигаше муцуната си, докато очите му гледаха тъпо напред. Изглежда, че не усещаше никаква опасност, понеже вятърът духаше от него към ловците. Скрит зад храста, Рок едва се въздържаха да не изпрати стрела в окото на бика. Бавно и лазешком, закрит от високата трева и храстите, войнът се оттегли при другарите си.

— Водачът е ей там, точно под гребена — прошепна той. — Край него пасат още няколко силни бика. Кравите и телетата са зад тях.

Рок и Валок веднага направиха план как да извършат нападението.

Вождът на ордата се обърна към войниците:

— Ще нападнем биковете от три страни. Водачът е най-едър. Той е малко отдалечен от стадото. Рок, Мърки и аз ще се нахвърлим на него, а вие — на другите бикове. Внимавайте добре, копието трябва да се забие под лявата плешка, или да улучи врата на бика. Проверете дали мечовете се изваждат лесно от ножниците, защото минутно забавяне означава смърт. Пригответе копията и бавно напред.

След това ловците се разрешиха и когато водачът на групата извика, всички се спуснаха надолу и изведнъж нападнаха стадото с насочени копия.

Бикът-водач ги съгледа пръв. Той най-напред измуча, след това се завъртя няколко пъти на място, като че ли събираше сили за замах, изрева страшно, заклати огромната си глава и се приготви за борба. Другите бикове гледаха с кръвясали очи ту водача си, ту конниците Удряха в земята с предните си крака и се насърчаваха един друг. Всичко стана за миг. Разярени и решили да останат до последния си дъх на мястото на борбата, биковете чакаха водачът им пръв да нападне конниците. Само няколко млади юнеца избягаха встрани, но веднага бяха обкръжени от ловците и съборени с копия и брадви.

В един миг от три страни три копия се устремиха към водача. Войникът, именуван Мърки, забодя своето копие в плешката на животното. Изпраця кост и дръжката на копието се счупи, а бикът намуши с рогата си коня в корема и го тръшна на земята заедно с ездача. Мърки остана неподвижен на земята, затиснат от мъртвия кон. Рок насочи второ копие в дебелия врат на животното. Устремът му трябва да беше силен, защото копието остана забодена във врата на бика, а войникът падна от коня, преобърна се няколко пъти и скочи на крака. Валок отправи трето копие в окото на бика, но не улучи. Металическото острие се плъзна по твърдото чело, а конят под ездача залитна. Изглеждаше, че няма да има спасение за водача на ордата. Но пъргавият кон в последния момент отскочи настрана, бикът премина край него и в устрема си с цялата си тежест връхлетя върху друг кон, смаза крака на ездача му и събори и двамата под краката си. Макар и ранен на две места, пухтейки като адско чудовище, силният водач на стадото продължи борбата. На гърба му зееше широка рана, копието

падна от дебелия врат и кръвта шуртеше на всички страни. Все още силен и разярен, мучеше и подскачаше на място, готов да се нахвърли върху ловците.

Войниците се изплашиха и бяха готови да се разбягат особено когато видяха, че водачът уби двама техни другари, а друг бик с крака и рога смаза още един. Всичко това стана за няколко секунди, но беше съвсем достатъчно ловците да изпаднат в ужас.

Но Рок викна няколко пъти, като подскачаше около разяреното животно, и в един момент, когато се намери отстриани, тресна с брадвата си бика между рогата. От силния удар, дръжката се спуска, а бикът падна зашеметен и се изпъна на земята. Войнът скочи и забодя меч си в гърлото му. Рукна дебела струя кръв. Мощният водач на стадото скочи още веднъж, но след това отново клюмна и усети студената смърт.

Така загина победителят във всички борби, потомъкът на огромните бикове от мрачните гори на Германия.

Рок насмалко щеше да плати с главата си своята храброст, защото друг бик се спусна към него. Но каленият ловец не изгуби присъствие на духа. Той мигом легна зад трупа на убития водач и избягна страшните рога на разярената животно. В своя заслепителен яд нападателят забодя рогата си в корема на убития бик. А Валок заби копието си в слабините му. Бикът ревно болезнено, отпусна се на предните си крака и падна. Окуражените ловци продължиха борбата, защото стадото вече беше разколебано. Четири бика и шест юнеца лежах на земята. Войниците се нахвърлиха на множеството крави и телета. Извършиха истинско клане.

През този ден бяха убити около петдесет гърла, но трима войници и пет коня намериха смъртта си под рогата на биковете.

През целия ден келтите пренасяха в селището големи късове месо и кожата на убитите чифтокопитни. Пренесоха също и мъртвите войници, за да ги погребат след заник слънце.

Когато слънцето беше вече към залез, последната натоварена кола тръгна към котловината. Съпровождаше я Рок с още трима войници. След колата подскачаше кучето на унищожената орда. Претоварената кола се движеше бавно. Възседнали конете, войниците не бързаха. Така стигнаха до мочурището. Изведнъж кучето хукна към тръстиката, после се върна и пак хукна. И така няколко пъти.

Рок задържа колата и цялата редица спря. Странното поведение на кучето събуди подозрение у него. Той свали лъка от рамото си и каза:

— Сигурно е усетило видра.

Слезе от коня и тръгна към брега. Кучето подскачаше около войника и радостно скимтеше. Рок стигна до брега и започна да наблюдава. С острите си очи той забеляза края на лодка зад голям храст камъш и рогоз. Тя беше до самия до самия бряг на островчето.

Дойдоха още двама войници.

— Там има някой. Ще отидем на островчето да видим — каза Рок.

— Няма защо — обади се единият от войниците. — Това е лодка, останала от унищожената орда. Мочурището тук е дълбоко. Няма да можем да преминем.

А кучето продължаваше да скимти, лаеше весело и подскачаше около мъжете. Най-последно скочи във водата и отплува към островчето.

— Я вижте — каза Рок, — ако беше само лодката, кучето нямаше да постъпи така. Още не сме отмъстили за убития младеж, когото намерихме в мочурището. Мисля, че неговите убийци се намират там.

Като каза това, той разви въжето, което носеше навито около кръста си, върза единия му край на копието и го хвърли към лодката. Другия край на въжето държеше с кривата си ръка. Първият и вторият опит пропаднаха, но третия път копието се заби в лодката и Рок я издърпа до брега. В лодката имаше две гребла.

— Ето — каза войникът, — на островчето има двама от нашите врагове. Ще ги хванем живи и ще ги убием в селището.

След това той седна в лодката. При него се качи още един войник. Кучето плуваше във водата.

Стиб и Гуапо бяха в землянката. Тази заран те видяха, когато пришълците отидоха на лов. През целия ден, скрити зад храстите на своето островче, слушаха провлечените подвиквания, топуркането на колите и тропането на конете. Гласовете, които се чуваха съвсем наблизо зад тръстиката, ги накараха да слязат в землянката. Там чакаха неприятелят да се отдалечи.

Кучето първо изплува на островчето. Двамата другари чуха над главите си гласовете на мъжете. Стиб реши да се бори. Държеше гол меч, който беше взел от убития младеж.

— Ще пробода първия, който се появи — каза той на своя малък.

Натрупаните върху тръстиката тръни привлякоха вниманието на келтските войници. Веднага се нахвърлиха да развалят покрива на землянката. Когато направиха отвор, видяха Стиб и Гуапо, клекнали в един ъгъл. Стиб скочи и заби меч в бедрото на Роковия придружител. Войникът изохка и падна на земята. Младежът измъкна меч от раната и замахна към Рок, но войникът мръдна настрана и мечът разсече празното пространство. Стиб залитна от замаха и удари главата си в ръба на землянката. В този момент опитният войн го сграбчи със здравата си ръка за врата и го измъкна като змия от дупката. Стискането беше ужасно, младежът изпусна меч и почти изгуби съзнание. Раненият войник върза здраво ръцете му отзад. Рок отново се наведе над землянката, но в същия миг почувствува остра болка в рамото. Гуапо го беше улучил със стрела.

Стискайки зъби, за да не изохка, Рок измъкна стрелата от рамото си и скочи в землянката. Гуапо се защитава, като го хапеше по ръцете, но все пак беше победен.

— Зъбчетата ти са остри като на рис — говореше войнът. — Горев дефилето ми разказаха как умееш да хапеш. Тогава те оставиха да избягаш, но повече няма да ухапеш никого на този свят.

Стиб се беше съвзел. Лежеше на земята, мърдаше вързаните си ръце и напразно се опитваше да скъса въжетото.

— Ако боговете благоволят, със собствените си ръце ще прережа гърлото на тази саката мечка! — каза той, като скърцаше със зъби.

Рок не разбра нито дума, но почувствува закана.

— Мълчи, пещерен плъх такъв, и се покорявай на съдбата. Утре ще бъдеш заклан на гроба на младежа, когото си убил в мочурището — каза Рок, сграбчи го за гърдите и го замъкна в лодката, след това блъсна в нея и Гуапо, на когото беше вързал ръцете, и загреба. Свали ги на брега, върна се, взе ранения си другар и превози и него.

Рок набра край брега някакви уханни листа и запуши с тях своята рана и раната на другаря си. Другите двама войници се качиха на колата и седнаха върху месото. Едва сега Рок откъсна ръкавите си и превърза двете рани. След това двамата здрави войници нахлузиха въже на вратовете на пленниците и ги вързаха за колата. Поведоха коня на Рок и коня на неговия придружител и групата бавно тръгна към дефилето, където се намираше келтското селище.

Келтите в селището се изненадаха, когато видяха двамата пленници. Неочаквано им се даваше възможност да гледат как се принасят човешки жертви, а това зрелище обичаха и мъжете, и жените. Заради това настъпи обща радост. Децата подскачаха около вързаните пленници, смееха се и ги замерваха с камъчета и буци пръст.

— Тук е и Гуапо. Да живее Гуапо до утре заран! — викаха децата.

Рок разказа накратко как ги беше хванал. Неговият разказ предизвика гръмък смях сред младите войници, докато по-старите поклащаха глави и говореха:

— Това не е добре. Няма лесно да победим орди, които имат такива войници. Те не са страхливите планинци, които само при един вик се разбягват във всички посоки.

Раненият войник поиска той да заколи жертвите, което всички намериха за съвсем справедливо. Рок му отстъпи с готовност това удоволствие, макар че и самият той беше ранен.

Завързаха пленниците гръб срещу гръб за едно дърво близо до колибата на Валок. Чак до залез слънце идваха мъже, жени и деца да ги гледат и да се наслаждават на мъките им. Малкият Гуапо понасяше мъчението със здраво стиснати челюсти, а в очите му святкаха искри. Нито една сълза не капна от очите му. Децата го наблюдаваха отдалеч, кривяха му се и се плезеха, а само Киз се осмели да се приближи до него и го шибна няколко пъти с пръчка по лицето.

Гуапо го гледаше с такава омраза, че мъжете си говореха:

„Това е вълче. Трябва час по-скоро да го убием.“

Междувременно слънцето залезе и здрачът се спущаше над дефилето. Келтите вече бяха привършили работата около приготвянето на месото. Бяха го осолили и наредили в сушилните да се суши.

Погребаха тримата загинали войници при светлината на факлите.

Пред колибата на Валок гореше голям огън. Войниците насядаха наоколо да се съвещават. Този път пръв заговори ватесът:

„Благодарни сме на боговете, които ни наблюдават, закрилят и ни помагат. Този богат лов ни даде възможност да се снабдим с месо и хубави кожи. По това се вижда колко ни обичат нашите богове, за което сме им безкрайно благодарни. Ще направим жертвеник под нашия свещен дъб и кръвта на принесените жертви ще накара боговете

да ни обикнат още повече. Маните на тримата наши войници, загинали по време на лова, вече са с тях и се радват на цялата благодат на небето. Те помогнаха на нашия храбър воин Рок да намери убийците на младежа, чийто труп донесохме неотдавна от мочурището и го погребяхме по обичая на нашите деди. Убийците са в ръцете ни. Вързани са за дървото и ще останат така цяла нощ, за да се изпълнят със страх сърцата им. А утре, при изгрев слънце, боговете ще се зарадват, защото пленените неприятели ще бъдат заклани под свещения дъб. Майката на убития младеж ще събере в делва тяхната кръв и ще я разлее на гроба на сина си. Под дъба където маните на убитите младежи ще напуснат телата им, ще направим жертвеник на нашата белоръка богиня Епона.“

Ватесът млъкна. Погледът му премина по лицата на присъстващите. Като се увери, че никой не се кани да му противоречи, той продължи:

„Нашите трима войници, които отидоха на коне по посока на слънчевия залез отвъд Голямата река, за да разузнават и търсят неприятеля, още не са се върнали. Утре, когато слънцето бъде точно над главите ни, ще тръгнат други трима да ги търсят.“

Ватесът завърши. Войниците одобриха думите му.

Стиб и Гуапо, вързани здраво за дървото, слушаха думите на пророка, но не ги разбираха. Обаче добре познаваха суровия природен закон, според който по-силният и по-способният живее, а по-слабият и по-неспособният загива. Все пак наследеният нагон за самосъхранение действа до последния дъх, мислите се кръстосват, натрупват, раждат се една от друга и създават редица планове и комбинации, от които нищо не е осъществимо.

Стиб се опита вече, кой знае за кой път, да разхлаби връзките на ръцете си, но напразно.

— Утре ще ни убият — каза той с пресипнал глас на малкия си другар.

Гуапо не отговори нищо. Това дете на дивия край умееше да се защитава като вълче. Но сега очите му, които жадно попиваха в себе си красотата на природата, се затваряха тихо пред неумолимия закон на смъртта. Връзките на ръцете се впиваха дълбоко в месото и предизвикваха силни болки. Той не плачеше, но главата му често клюмваше на гърдите.

— Ще умрем, а не сме отмъстили както трябва — отново каза Стиб, като скърцаше със зъби.

Жаждата за отмъщение като отровна змия се беше вмъкнала дълбоко в душите им. Тя беше по-силна от болките и унижението, дори и от смъртта. Законът на примитивния човек е като при животните: да се бори до смърт.

Когато водачите на келтите завършиха съвещанието, всеки си отиде в колибата. Огънят пред колибата на Валок позагасна; в тъмнината блещукаше още само слаба светлина. От всички страни достигаха гласовете на нощта: горе на поляната над канарите болезнено вресна заек, който напразно се мъчеше да се изтръгне от острите зъби на златка; степните катерици се деряха като кресливи маймуни и скачаха по клоните на боровете. От мочурището се чу пронизителен глас — злокобно кикотене на хиена. Отговори му вой на гладен вълк някъде от гъстите храсти в далечината.

В селището ставаше все по-тихо. От тъмнината се появи един войник, приближи се до огъня, който още тлееше, разчисти пепелта встрани, събра жаравата на купчинка и хвърли върху нея няколко сухи клона. По бавните движения на войника се разбираше, че е определен за пазач и че тук край огъня ще бди цялата нощ.

Това беше Пит, син на Алко, снажен войник на двадесет и пет години. Косата му, червеникава и права, покриваше врата и раменете му. Покрай устата му се спущаха тънки мустаци.

Когато огънят се разгоря и пламъкът проби нощта, той някак тромаво и делово се приближи до вързаните. След като се увери, че връзките на ръцете им са здрави, върна се и седна на един дънер край огъня. Сложи на земята до себе си меч, лъка и напълнената със стрели торбичка. Загледан в тъмнината, войникът се замисли, след това извади от торбата си парче сурово месо, разрови огъня и го сложи на жаравата. Двата пленници наблюдаваха всяко движение на пазача. Когато печеното месо замириса, те почувствуваха страшен глад. Стори им се, че мъките им едва сега започват. Стиб мърмореше:

— Дано боговете дадат първия залък да попадне в кривото му гърло и да се задави.

Гуапо плю пред себе си, без нищо да каже.

Пазачът извади от торбата парче твърд хляб и започна да яде, като слагаше големи залъци в устата си. Той вдигна от жаравата

изпеченото месо, очисти от него полепналите въглени и го заяде бавно и с апетит.

Валок спеше в колибата си. Заспа дълбоко, изморен от лова и впечатленията от този ден. Дълбокото му дишане скоро се превърна в шумно хъркане. В отсрещния ъгъл имаше постеля, на която лежеше дъщеричката му Муму. Тя от три дни беше болна от треска. Край нея седеше Азур, която заместваше майка ѝ. Тази жена беше толкова силна, че се сражаваше наред с мъжете и беше по-храбра от мнозина от тях. Макар че беше над четиридесет години, можеше да хвърля копие и с дясната, и с лявата си ръка; спираше коне в най-силен бяг, като ги сграбчваше за юздите. Когато веднъж два жребца се нападаха и със страшно цвилене започнаха да се хапят един друг, нито един от десетимата войници, които ги наблюдаваха, не посмя да се приближи и да ги раздели. Жребците се хапеха като зверове, издигаха се на задните си крака, пръхтяха и цвилеха. Кръв шуртеше от изгризаните им вратове. Азур взе една тояга и се втурна между тях. Би ги, докато тоягата се счупи в ръцете и жребците се успокоиха. Едва тогава войниците се приближиха и ги отведоха в различни посоки.

Азур беше имала двама мъже. И двамата загинаха, сражавайки се край нея в борбите, които водеха на живот и смърт. Това стана в разстояние на десет дни. Тя веднага, на самото място, отмъсти и за двамата, без да бъде дори и ранена. Беше глупава и груба. Обичаше дъщеричката на Валок повече от живота си и затова вождът на ордата, когато остана без жена, избра нея за пазачка на детето си.

Азур имаше големи сиви очи, малко сплескан нос и голяма уста. Както всеки войник и тя понякога се напиваше до безсъзнание, но можеше и с месеци да не пие.

И Муму я обичаше по свой детски начин. Скришом ѝ даваше ракия, която крадеше изпод бащината си възглавница, където винаги се намираше по някой мях. Водачът на ордата винаги имаше от това силно питие, но пиеше малко. Между войниците се говореше за неговата умереност в пиенето. Никой никога не беше видял Валок пиян. Той осъждаше всекиго, който пиеше прекалено, и смяташе пиянството за най-голям порок. Келтските предци, чак до дедите им, не познаваха ракията. Потомците се научиха от германите да я правят и да пият прекалено много.

По средата на колибата, край един голям дънер, гореше огън. На огъня къкреше голямо глинено гърне. В гърнето се вареше чорба. На покрива на колибата имаше четвъртит отвор, през който излизаше пушекът.

Муму не спеше. Треската беше намаляла и момиченцето се чувствуваше добре. Но бледото му лице изглеждаше още по-бледо при меката светлина на огъня.

Още щом се стъмни, то започна да моли Азур да освободи пленниците.

— Те утре ще ги убият безмилостно като животни — говореше то.

— Така трябва да бъде — отговори жената.

— Гуапо е дете. Ако умре, ти ще бъдеш виновна. Аз ти казвам, да знаеш. И ще кажа на сакатия Рок никога повече да не те погледне. Зная, че го обичаш.

— Ти нищо не знаеш — каза Азур нехайно.

— Аз зная всичко.

— Не знаеш. Рок ме обича, но аз не го обичам.

— Ще му кажа да те намрази. Всички знаят, че аз ще бъда посветена на боговете и заради това войниците ме слушат. Ще му кажа да се ожени за дебелата Куна. Онази, на която планинците убиха мъжа, когато преминавахме Голямата планина.

— Тя е кривогледа — подхвърли Азур.

— Нищо... Аз като му кажа, той ще я вземе. А освен това и аз ще те намразя.

Жената не каза нищо повече. Разравяше огъня, в който димеше едно сурово дърво. Димът щипеше очите. Валок се закашля и престана да хърка. Войнът се размърда на постелята си.

— Ще кажа на баща ти какво ме наговаряш — каза Азур. — Да видим какво ще рече той.

Муму обмисляше от коя страна да започне сега. Азур стана и откряна говеждата кожа на вратата. Димът в колибата се разреши.

— Ще кажа всичко на баща ти. Искаш от мен да пусна пленниците, които са определени за жертва, а? Затова теб ще те приберат подземните богове. Те не прощават такъв грях. Ще кажа на баща ти...

Момиченцето пламна:

— А аз ще извикам баба Зу, дето умря миналата година, да дойде и да ти извади очите. Тя беше вещица. Ей такъв камък сложиха на гроба и, когато я погребяха.

Жената страхливо се озърна и се приближи до огъня. Муму продължи:

— Нощес сънувах, че си умряла, че те заровиха в земята и сложиха камък на гроба ти, защото си зла. И да знаеш, спях на дясната страна, а когато се спи така, сънят се сбъдва.

— Ще докараш ти някакво нещастие и на себе си, и на мене — каза жената страхливо.

— Това и искам. Реших да умра от глад. За инат няма вече нищо да ям — каза Муму с плачлив глас, макар че жадно вдишваше миризмата на чорбата, с която беше изпълнена цялата колиба.

След малко продължи:

— Зная татко къде остави онзи малък мех с ракия, но няма да ти кажа. Защо трябва всеки ден да пиеш.

Валок спеше дълбоко и вече не хъркаше. От един ъгъл се чуваше еднообразната цвърчене на щурец. Трупът, край който гореше огънят, димеше. Димът бавно излизаше през вратата и отвора на покрива и непоносимо щипеше очите.

Нощта бе настъпила навред. Отдалеч се чуваше пръхтенето на конете, които пасяха на ливадите близо до дефилето. Острото изцвилване на един жребец раздра тишината. Чуха се гласовете на конярите и плющенето на дългите камшици. Разгонваха вълците и чакалите, които крадешком се промъкваха около конете.

Пазачът седеше на дървото пред колибата и дремеше. Огънят тлееше и слабо осветяваше лицето му.

Муму и Азур излязоха от колибата. Момиченцето говореше:

— Димът щипе очите ми, не мога повече да го търпя. Щом не мога да спя, предпочитам да стоя вън.

Азур носеше под мишницата си малък мех с ракия.

— Ще седнем при пазача — каза тя — и на него ще дадем да пийне.

Пит се сепна и сънливо и равнодушно ги погледна. Но като забеляза мехчета с ракия, очите му светнаха. Стана веднага и хвърли няколко сухи клона в огъня. Пламъкът освети тримата, както и двамата пленници, които с отпуснати глави дремеха, завързани за дървото.

— Не можем да седим в колибата от дима — каза Муму и седна на дървото до войника.

— Защо не угасите огъня? — попита той.

— Защото в голямо гърне се вари чорба. Решихме да седим с теб и да ти правим компания.

— И за мен ще е по-добре, да не задрема — каза войникът, като жадно поглеждаше меха с ракията.

Азур седна от другата му страна. Извади изпод мишницата си издутия мех и започна да го милва. След това отпуши гърлото му и започна да пие. Като отпи, подаде го на войника.

— Азур може да пие по-добре от всички войници — каза пазачът и надигна меха.

— Разбира се, че пие — подхвърли Муму. — Аз винаги и давам ракия, когато татко не вижда.

— И Муму ще стане добра девойка — каза войникът. Блазе му, който се ожени за нея.

— Нима не знаеш? — изненада се момиченцето. — Аз ще бъда посветена на боговете. Няма на никого да бъда жена. Така са решили баща ми и ватесът. Пророкът ще ме заведе чак там зад Голямата планина, където има храмове, пълни с богове. Аз ще бъда с тях и ще се моля за всички ви. В молитвите си винаги ще споменавам теб и твоята девойка Белина, да се ожените и да имате много деца, толкова много, колкото пръсти има на двете ми ръце...

— Белина скоро ще ми стане жена — каза Пит.

Азур и войникът надигаха мехчето, като си го предлагаха един на друг. Пиеха на малки глътки, но все по-често, докато мехът се сплеска. Жената се опитваше да говори, но беше вече пияна и затова само дърдореше:

— Аз не искам... Муму казва... Пленниците... да ги пусна... Валок спи и ватесът спи... Всички спят...

След това облегна глава на Пит. Той прехвърли ръка през раменете на жената и започна да се оглежда заплашително.

— Измамихте ме... Тази ракия вони на кожа... Азур е добра жена... Всички я обичаме... и Муму обичаме, дъщерята на великия вожд, който не се страхува от никого... Иди, малката, да донесеш още един мех ракия...

— Не смея да отида до колибата, тъмно е.

— Ето ти моя меч и ако някой те нападне, отсеци му главата. Аз ти разрешавам... Аз съм Пит, син на Алко, и не се страхувам от никого. Галите убили баща ми... Седмина го нападнали изведнъж... Той убил четирима, другите убили него...

Азур вече спеше, наклонила глава на рамото на войника. Той се сепна и млясна. Вдигна за последен път мехчета с ракия, изпи го до дъно и сплескано го хвърли зад себе си. След това главата му клюмна на гърдите и мърморейки, и той заспа.

Муму внимателно се вгледа в жената и пазача. Като се увери, че спят дълбоко, взе меча и развълнувана излезе от светлината, която огънят разпръсваше наоколо, после тръгна към дървото, за което бяха вързани Стиб и Гуапо. Бързо напипа връзките на ръцете им и ги сръза с меча. Огънят отново бе загаснал и наоколо бе тъмно. Стиб и Гуапо стояха учудени известно време и търкаха отеклите китки на ръцете си.

— Малката дъщеря на вожда на ордата преряза връзките на ръцете ни — каза Гуапо.

Стиб изтича предпазливо до огъня и взе лъка и торбичката със стрелите, които бяха на земята до заспалия пазач.

— Бягайте... Бягайте там към пещерите — шепнеше момиченцето. — Там никой няма да ви преследва, защото на пещерите е хвърлено проклятие.

Макар че не разбраха думите, те все пак схванаха какво искаше да каже. Стиб затъкна меча на пояса си, прехвърли лъка и торбичката със стрелите през рамо и тръгна към пещерите. Гуапо прегърна момиченцето, което за втори път спасяваше живота му, и изтича след Стиб, който вече изчезваше в тъмнината.

Муму гледа след тях, докато предпазливите им стъпки отекваха в нощната тишина, след това отиде в колибата и легна на постелята си. Но дълго не можа да заспи от вълнение.

ГЛАВА 4

Бягаха наслуки в мрачната нощ Стиб се отдалечаваше, с големи крачки, а Гуапо припикаше след него, като се препъваше в корените и камъните. Покатериха се по стръмната канара на дефилето и се намериха пред входа на първата пещера. Едва тук се спряха и погледнаха неприятелската селище. Всичко беше спокойно и потънало в мрак. Само далеч, в началото на дефилето, се виждаше една светла точка. Това беше огънят на конярите, които пазеха конете при нощната паша и овцете в кошарите. На тъмния хоризонт в безкрайната далечина от време на време бляскаха светкавици, което предвещаваше суша.

— Ще избягаме — каза Стиб и влезе в пещерата.

Гуапо впери очи в нощта, като се опитваше да види колибата на вожда на ордата, в която се намираше русото момиченце с божествено лице и благородна душа. Но тъмнината беше прекалено гъста.

Стиб тръгна из пещерата, като пипаше с ръце стените, докато намери пукнатината, през която се излизаше от другата страна на хълма. Там се спря и се обърна да види дали Гуапо иде след него. Изведнъж се дръпна и потрепери. Момчето стоеше пред него. Очите му блестяха в тъмнината със зелен блясък като очите на вълк. Това беше особеност, наследена от далечните прадеди. В цялото племе Гава такава сила притежаваха само две жени и бащата на Гуапо. Но те вече бяха мъртви.

Стиб го опипа с ръце и като се убеди, че това наистина е той и че стои жив пред него, каза:

— Твоите деди са били вълци и ти си наследил тяхната сила: очите ти да блестят със зелена светлина и да можеш да виждаш в тъмнината.

— Не зная — отговори момчето, — но е вярно, че виждам в тъмното, само че не много надалеч.

Двамата бяха излезли вече от пещерата и гледаха звездното небе. Блесналият Алдебаран пръскаше разкошно червеникавата си светлина,

а трите диаманта от Орионовия пръстен светлееха с бял блясък. Алфа от това съзвездие се смяташе за звезда на щастието.

Стиб заговори:

— Трябва да стигнем до отвъдната страна на Голямата планина, където бързат всички звезди и където залязва слънцето. Ще излезем на Голямата река. Трябва да я преминем и да бъдем на отвъдния ѝ бряг, преди врагът да е открил следите ни. Имам меч и стрели с остри върхове, които взех от пазача. Сега никой няма да ме хване жив.

— И аз умея добре да улучвам със стрела — каза Гуапо, като бързаше след него. — Ако те убият, аз ще мога да се защитавам.

— Защо пък мен да убият? — зачуди се Стиб.

— Ами че така... случайно.

Квачката вече клонеше на запад, а те двамата все още вървяха. Натъкнаха се на потоци, рекички и тресавища, прегазваха ги и се промъкваха през тръстики и храсталаци. С разкървавени крака и почти съвсем изнемощели от умора и глад, те вървяха с едно, единствено желание, час по-скоро да стигнат до Голямата река.

Когато на изток се появи лента от мека светлина, бегълците видяха от едно възвишение как се белее криволичещата Голяма река. Тя течеше между огромни тополи и върби в самите поли на планината. Макар че бяха преуморени, младежите все пак ускориха крачките си.

Скоро силна светлина от изток разгони тъмнината, слънцето блесна и величествено огря гората, реката, тресавищата и великанските дъбове, които се издигаха в полукръг от подножието към върховете на планината. Навсякъде летяха птици, които пееха, цвърчаха и кряскаха във всички тонове.

Ято скорци се огъваше като леса правеше лъкове, издигаше нагоре и отново се спущаше като почти допираше земята. Скакалците цвърчаха и изтърсваха росата от малките си крилца. Навред се ширеха радостта на утрото и светлината на слънчевия ден. Една самотна кукувица беше кацнала на глог и само нейния глас отекваше тъжно.

Близо до брега на реката калуните и дивата лоза така се бяха преплели с тръстиката и шубраците, че Стиб трябваше да проправя път с меч.

— Пробиваме си път и се приближаваме до реката — каза той — но врагът лесно ще открие следите ни.

— Да бързаеме напред и да отидем колкото се може по-далеч — прибави Гуапо — Навлезем ли в гъстата планинска гора, няма лесно да ни намерят.

Когато стигнаха до реката Стиб се отчая.

— Реката е широка и дълбока. Тетивата на лъка ми е направена от телешко черво и не трябва да се мокри. Как да преминем?

— Аз ще плувам — каза Гуапо.

— А аз?

— И ти плувай.

— А лъка ми?

— Хвани го със зъбите си и обърни тетивата нагоре.

— Така ще направя — зарадва се Стиб — Но най-напред трябва малко да си починем за да не се удавим в реката.

Седнаха да си починат до самата вода.

Известно време Гуапо дъвка трева, после бавно влезе във водата и започна да пъха ръцете си в дупките. След малко хвана един рак и го хвърли на брега. Стиб го взе, откъсна задната му част и щипците веднага ги изяде. Момчето хвана още няколко рака. Изядоха ги и решиха да се хвърлят в реката и да я преплуват. Стиб запаса меча в пояса си, прикрепи торбичката със стрелите на гърдите си, захапа лъка и нагази във водата. Гуапо вече се беше отдалечил на десетина метра.

В началото плуваха лесно, защото реката към брега беше тиха. Но по средата ги хвана течението и ги понесе надолу. Бързите води на реката ги влачеха все повече. Уморените бегълци плуваха с усилие и излязоха на другия бряг, няколкостотин метра надолу по течението. Като се докопаха до брега, легнаха на пясъка, дишаха тежко, известно време не проговориха нито дума.

Нагъсто израсналите тополи бяха разперили клоните си, които се кръстосваха, преплитаха и образуваха цял свод. От тях като мрежи висяха сплетени ластари на дива лоза и бръшлян, чиито корени бяха надалеч.

Стиб пак проправяше път с меча. Изпокъсани и преуморени, бегълците падаха, вдигаха се един друг и продължаваха да вървят напред, защото добре знаеха какво ги очаква, ако не се доберат до планината, преди да се появи вражеската потеря. Бягаха, като че ли смъртта ги гонеше.

— Те са на коне и ще ни настигнат — казваше Стиб и продължаваше да си пробива път.

— Не знаят в коя посока сме тръгнали — отвърна Гуапо. — Докато открият следите ни, които реката прекъсна, ние ще бъдем далеч в планината.

Изнемощели, с издраскани и отекли лица и ръце от ухапванията на комари, излязоха от гъсталака и стигнаха до едно тревисто поле.

— Не мога повече — каза Гуапо и седна в гъстата трева.

Стиб се спря и внимателно се загледа пред себе си.

— Виждам стадо говеда — каза той. — Трябва да го заобиколим, защото биковете ще ни избодат с рогата си и ще ни смачкат с краката си.

Момчето седеше в тревата и гледаше сънливо и безизразно. Почти не чу какво каза Стиб. Отеклите стави на ръцете го боляха. Ако не бяха болките, щеше да заспи така седнал. Другарят му наблюдаваше разпръснатото стадо, което спокойно пасеше на няколкостотин метра от тях.

— Ще се промъкна до стадото и ще убия едно теле — каза Стиб и седна на тревата. — Само най-напред хубаво ще си почина, за да мога добре да изстрелям стрелата.

Седяха известно време и си почиваха. Бяха гладни и късаха листата на някаква трева, която изобилно растеше из цялата степ. Листата имаха кисел вкус и не бяха хранителни.

Наблизо се чуваха няколко пъдпъдъка, които се зовяха и се провираха през тревата. А горе във въздуха се рееше сокол, махаше криле на място и насочваше острия си поглед към земята, да търси птици в гъстата трева.

Гуапо дъвчеше сънено киселата трева и леко търкаше отеклите китки на ръцете си, които вече бяха посинели. Стиб лежеше на гръб и с полуотворени очи гледаше синьото небе.

Така си почиваха известно време. Най-после Стиб стана и каза:

— Ще се промъкна до стадото и ще убия едно теле.

Неговият малък другар го погледна равнодушно и нехайно подхвърли:

— Ще те убият кравите и биковете.

Стиб вече лазеше през високата трева. В пояса му беше затъкнат мечът, а в ръце носеше лъка и стрелите. Когато преполови

разстоянието между него и стадото, легна на земята и започна да се влачи през тревата. Вятърът духаше в лицето му, така че стадото не можеше да го подуши. Когато му се стори, че се е приближил достатъчно, полека надигна глава от тревата. Беше отдалечен само на двадесет метра. Един по-голям юнец беше най-близо до него. Стиб нагласи стрелата на тетивата, клекна и опъна лъка. Юнецът го гледаше тъпо и не можеше да се реши дали да нападне ловеца, или да се смеси със стадото. Младежът се прицелваше точно в дясното му око. Тетивата скръцна, стрелата свирна през въздуха и улучи юнеца в твърдото чело. Отекна тъп удар и стрелата падна в тревата. Животното подскочи няколко пъти на място и след това уплашено хукна при стадото и предизвика бъркотия. Стиб легна в тревата и не посмя да стане, докато стадото не започна да се отдалечава на юг. Младежът търпеливо чакаше момента, когато ще може да се оттегли. Едва се беше изправил на колене и се готвеше да тръгне назад, усети как Гуапо го дръпна за крака и тихо му рече:

— Легни в тревата и не ставай!

— Какво има? — попита Стиб.

— Ей там между дърветата, където започва планината, видях кон. Допълзях дотук по твоята следа, за да ти кажа. Сигурно там има хора, и то наши неприятели. Какво да правим?

Стиб седеше на тревата, надничаше през нея и гледаше към посочените дървета. Мислеше какво да направят, но не можеше нищо да измисли. Видя коня как пасе на хлад.

Гуапо и Стиб надзъртаха през тревата, гледаха коня и околността, където пасеше, но не забелязаха нищо съмнително.

— Може да е див кон — каза Стиб.

— Не вярвам — отговори малкият му другар. — Дивите коне винаги се движат на стада. Ако някой от тях се отдели, вълците веднага го разкъсват. Доколкото зная, татко ми е разказвал, никога не е виждал самотен див кон. Мисля, че нашите неприятели са наблизо, в някое дере, или спят в тревата под дърветата. Те няма да могат да ни видят, докато лежим: на земята. Затова аз ще спя, а ти прави каквото искаш.

Като каза това, Гуапо се излегна на тревата. Другарят му продължи да наднича към онази страна, където беше конят.

— Ти си лош ловец — каза му Гуапо. — Ако беше убил телето, сега щяхме да изядем дроба му и нямаше да бъдем гладни. Месото щяхме да печем, като се измъкнем по-нататък. Освен това изхаби една стрела, а знаеш, че нямаме много стрели. Ако аз бях отишъл вместо теб, щях да улуча по-добре.

Стиб се оправдаваше:

— Прицелвах се в окоето, но юнецът в последния момент мръдна главата си. Улучих го в челото. Стрелата отскочи като от камък.

В това време стадото бизони все повече се отдалечаваше на юг и се губеше зад хълмистата местност и гъстите храсталаци. Стиб запълзя към мястото, където улученият юнец подскочи, когато стрелата го удари в челото. Откри мястото по отпечатаните в земята копита и след дълго търсене намери стрелата в тревата. Взе я и се върна на предишното място, където Гуапо вече дълбоко спеше. Умореният младеж се отпусна до него и скоро и той заспа.

Макар че беше със седем години по-голям, Стиб чувствуваше, че малко се страхува от Гуапо, чиито очи виждаха и нощем, момче природно интелигентно, съобразително и храбро. На няколко пъти Гуаповата хитрост спаси и двамата от сигурна смърт. Това беше по времето, когато се криеха в мочурището. Един път келтите бяха отдалечени само на няколко крачки от тях. Разузнавателният патрул, който търсеше убиеца на келтския младеж, гледаше наоколо и в далечината, а Стиб и Гуапо лежаха на дъното на мочурището с тръстики в уста. Момчето си беше спомнило как старите хора от ордата бяха разказвали, че по този начин може по-дълго да се остане под водата.

Стиб се учудваше, дето малката дъщеря на вождата на келтите преряза връзките на ръцете им и им даде възможност да избягат. Младежът чувствуваше, че тя направи това заради Гуапо, чиято сила да налага волята си на другите и той лично беше изпитал вече няколко пъти.

Когато Гуапо се събуди, слънцето беше отскочило високо. Макар и гладен, почувствува, че сънят беше възвърнал силите му. Веднага погледна към гората, но конят вече не беше там. Момчето помисли да събуди другаря си и дори протегна ръка да го раздруса, но се отказа. Мина му през ума сам да се упъти към гората на разузнаване. Без много да се колебае, взе лъка и няколко стрели, затъкна меча в пояса

си, както правеше Стиб, и пълзешком тръгна към мястото, където по-рано беше конят. След дълго пълзене през високата трева попадна на конски следи. Тук момчето спря за малко да си почине и да се успокои. Копитата бяха оставили отпечатъци в меката пръст. Нататък започваше планината. От гората идваше свежест и разхлаждаше зачервеното лице на момчето. Плашеше го шумоленето на листата и шумът, който вятърът правеше в клоните на храстите и дърветата. Най-последно му се стори, че наблизо няма никаква опасност. Затова се изправи, стигна тичешком до първото дърво и се скри зад него. Така тръгна от дърво до дърво по следите на коня и изведнъж спря като закован. Конят пръхтеше и късаше със зъби тревата зад един голям къпинов храст. Момчето нагласи стрела на тетивата и бавно се приближи до храста, клекна и внимателно разгърна бодливите тръни и листата. Като направи достатъчно голям отвор, погледна и видя коня съвсем наблизо вляво. Беше с поводи. На гърба му имаше черга, стегната с колан. На дясната му страна беше привързана малка торба, а на лявата — меч в ножница.

Отново страх обхвана Гуапо. Беше ясно, че конят принадлежи на келтите. А те трябва да бяха някъде наблизо. Дълго гледа във всички посоки, но не забеляза нищо съмнително. Наблизо се намираще едно по-голямо съборена дърво. Той се промъкна и легна зад него. Така скрит, започна да обмисля какво да направи. Дойде му на ум, че ако Стиб беше на негово място, без много да му мисли, щеше да изпрати стрела в корема на коня и щеше да го убие само за да изяде дроба му. Или щеше да го рани и да го накара да избяга. Разбира се, че от това нямаше да има никаква или много малка полза. Но конят е тук, а от неприятеля няма никаква следа. Момчето изтръпна от вълнение, когато помисли колко би се изненадал другарят му, ако го види на кон. Сърцето му силно затуптя от радост и в момента забрави страха. Той беше видял как келтите без страх се приближаваха до конете, слагаха им юзди, впрягаха ги в коли и ги яздеха. Дори и децата им не се страхуваха. Спомни си, че видя Киз, за когото беше сигурен, че е страхливец, как яхна коня на баща си и го подкара из селището.

След като известно време наблюдава внимателно и още веднъж се убеди, че наблизо няма никого, реши да се приближи до коня. Излезе предпазливо иззад храста и когато беше съвсем наблизо, конят изпръхтя и махна глава, за да пропъди мухите, а момчето изплашено

отскочи настрана. След малко колебание опита пак, приближи се и боязливо пипна коня. Насърчен, хвана увисналия юлар и го дръпна. Конят послушно тръгна след него. Гуапо стана още по-смел. Той върза юлара за един клон и развърза торбата, която висеше отстрани, завързана за колана, и веднага я изтърси. Беше почти вълна със сушено месо и парчета погача. Момчето тутакси започна да яде. Конят го гледаше с умните си очи и не мислеше да бяга. Махаше глава, за да разпъжда мухите, и хрупкаше сочната трева, която изобилно растеше около храстите.

Като утоли глада си, Гуапо събра остатъците, сложи ги в торбата и я преметна през рамо. Сега вече почти без страх се приближи до коня, развърза юлара и го прехвърли на врата му, качи се на събореното дърво и оттам го яхна. Известно време не знаеше какво да прави от вълнение. Той беше първият от своето племе, който се осмели да скочи на гърба на кон. Като се окопоти малко, дръпна юздата и конят тръгна.

През това време, като се събуди и видя, че другаря му го няма, Стиб тръгна по неговите следи. Беше застанал зад едно дърво и смаяно гледаше какво прави Гуапо. Със завист признаваше в себе си, че неговата смелост не би стигнала за подобен подвиг — а конят беше средно голям и напълно опитомен. Гледаше с умните си очи и вероятно се чудеше защо не слагат в устата му гема, който беше измъкнал с езика си, докато пасеше трева.

— Ела, не бой се! — викна Гуапо гордо от коня. — Това, което могат нашите врагове, можем и ние.

След това му хвърли торбата.

— Ето. Виждаш ли, че съм по-добър ловец от теб?

Стиб хвана торбата, извади от нея парчета погача и месо и започна да яде, като въртеше глава и все още се чудеше на смелостта на своя малък другар. Най-после попита:

— А неприятелите?

— Няма ги наблизо, но все пак трябва да бъдем внимателни — отговори Гуапо и подкара коня. Стиб тръгна пеша след него.

Спускаха се в подножието на планината между дъбове и буки. Дебелият слой листа, които с години бяха падали от дърветата и се бяха напластили по земята, затрудняваше пътя им. Около дебелиите

стебла растеше гъста и висока трева, макар че слънцето почти не проникваше тук. Чувствуваше се влага и миризма на загнили листа.

Гуапо с голям страх успя да вмъкне гема в устата на коня. Двете момчета язدهа коня последователно, като заобикаляха кипарисите и къпиновите храсти, които растяха буйно между дърветата.

Слънцето клонеше на запад. В гората се беше вече здрачило. Те все вървяха напред с желанието да се отдалечат колкото е възможно повече от неприятелския лагер. Мислеха за потерята, която сигурно върви подир тях, след като е открила следите им.

Прехвърлиха се през първия хълм и започнаха да слизат по стръмнината надолу, където дърветата бяха по-нарядко; най-последно видяха една поляна.

Гуапо пръв забеляза как глутница чакали и хиени се втурна в гората, сигурно изплашен от тяхното пристигане. Лаене и скимтене, смесено с ръмжене, достигаше до ушите на бегълците. Няколко хиени с настръхнала на гърба козина ги гледаха злобно и се колебаеха дали да избягат. Един едър самец, с коварен поглед, ръмжеше разярено, готов да нападне пришълците. Гуапо скочи от коня, насочи стрела към самецата и опъна лъка. Животното подскочи и избяга в гората със стрелата в корема си. Падна между храстите и със скимтене се затъркаля по земята. Другите животни се нахвърлиха върху него и завчас десетина челюсти разкъсаха месото на още живия водач на глутницата.

Стиб гледаше и се смееше с глас. Гуапо отиде малко напред. Под една дива круша забеляза човешки и конски скелети. Ужасен смрад достигаше от тази страна. Момчето извика. Стиб се приближи.

Младежите попаднаха най-напред на две напълно изглозгани конски глави. След това забелязаха, че от тревата се подават ребра и бедрени кости, които мравките бяха нападнали. Два човешки трупа бяха почти напълно изядени, а трети беше облегат с гръб на едно дърво. Краката му вече бяха изгризани и едната ръка откъсната. Лицето на този мъртвец беше съвсем черно. Въпреки неудържимия смрад Стиб и Гуапо се приближиха и почувствуваха как от ужас кръвта изчезва от лицата им.

— Черната смърт — каза Стиб шепнешком.

— Не се приближавай! — извика Гуапо.

Три плъха се отделиха от трупа и се втурнаха в гъстата трева.

Няколко лешояда седяха като заклинащи на върха на един дъб. Извиваха окървавените си глави и се готвеха да продължат пиршеството.

Конят, който бяха оставили, като почувствува наблизко месояди, хукна назад в гората. Стиб и Гуапо припнаха подире му. След много мъки и тичане едва успяха да го хванат.

Хиените с набръчкани муцуни и втренчени погледи гледаха иззад гъсталаците и чакаха пътниците да се отдалечат. Зад тях се подреждаха и се хапеха помежду си страхливите чакали.

Примрели от страх, момчетата бягаха през гората. Гуапо яздеше коня, а Стиб тичаше, като се държеше за юздата. Когато се спряха при един поток, в гората беше вече съвсем тъмно. Гуапо слезе от коня, който побърза да пие вода.

— Не можем да продължим в тъмнината. Ще пренощуваме тук — каза момчето.

— А черната смърт?

— Тя остана зад нас.

Стиб се загледа в тъмнината и се разтрепери.

— Ако ни настигне, загубени сме! — каза той. — Още никой не се е спасил от нея. За няколко мига умъртвява всекиго.

Те бяха слушали по-старите как, насядали вечер край огъня, шепнеха за черната смърт, че унищожават цели орди и селищата опустяват. Само човешки жертви могли да я умилостивят.

— Тя е убила и конете — добави Стиб.

— Баща ми разказваше, че черната смърт напада само хората — отговори Гуапо. — Значи, вълци са разкъсали конете, след като хората са умрели, а този кон, който хванахме, е избягал.

Седяха край потока, ядяха остатъците от сушеното месо и погачата и мълчаха. Конят пасеше край тях. През клоните и листата на високите дървета се виждаше новият месец, тънък като сърп.

Стиб заговори пръв:

— Може наблизко да има още неприятели. Заради това няма да палим огън. Ти ще спиш, а аз ще пазя вълците да не разкъсат коня. Ще приготвя лъка и стрелите, да ми бъдат под ръка.

Момчето нищо не каза. Веднага отиде при коня, отвърза колана и сне чергата. След това го постла на тревата и легна на едната му половина, а с другата се покри.

— Какво правиш? — учуди се другарят му. — Как ще го сложиш утре на коня?

— Така, както беше — каза Гуапо и се обърна настрана. Стиб седеше до него и мърмореше:

— Черната смърт!... Нея могат да умилостивят само човешки жертви. Разказвали са ми, че тя унищожава всичко. Трябва да се принесе жертва, защото сигурно ще ни настигне, може би още нощес.

Гледаше момчето изпод вежди и стискаше меча в ръката си.

— Ако го убия, ще остана сам и кой знае какво ще се случи с мен. Все пак утре ще заколим коня. Като няма хора, тя ще бъде доволна и от животното, което ще ѝ принесем в жертва.

Гуапо се размърда.

— Няма да заколиш коня — каза той.

— А какво да правим? Черната смърт ще ни изяде. Никой не се е спасил от нея. Трябва да жертвуваме коня.

— Ако толкова държиш на това, убий себе си, аз коня не давам. И аз ще се пазя от теб.

— Защо?

— Защото преди малко видях как стискаше меча и ме погледна изпод вежди. Да знаеш, че ще те изоставя и тогава върви сам и се лутай из планината, нека да те изядат и черната смърт, и вълците, и злите духове.

Стиб се изплаши.

— Нищо лошо не съм ти сторил, само си мислех какво да правим. Не можеш да ме изоставиш, защото, ако останеш сам, и ти ще пропаднеш. И да ме изоставиш, аз пак ще вървя след теб, а ти няма да можеш нищо да ми направиш.

Известно време и двамата мълчаха. Равномерното дишане на Гуапо показваше, че момчето вече е заспало.

Стиб реши да остане на стража до разсъмване.

В гората започваше тайнственият живот на нощта. От всички страни достигаха ясни и неопределени гласове. Отнякъде се чу папуняк, който на еднакви интервали и винаги по три пъти извикваше: пу-пу-пу. Наблизо болезнено пищеше някакво птиченце, на което змия беше изяла пиленцата. Стиб добре познаваше този глас, който нямаше да престане до изгрев слънце. Отдалеч се чуваше вой на чакали и

кикотене на хиени. Гадното пиршество на поляната завършваше. Зверовете се бореха за кокалите.

Изведнъж наблизо, от другата страна на потока, се чу ръмжене на рис. Две зелени като смарагди очи заблестяха в мрака. Стиб сложи стрела на тетивата и обтегна лъка, но не успя да опъне, защото животното се мушна в шубрака. Конят се обезпокои и започна да се отдалечава. Младежът хукна след него, като се удряше в дърветата. Няколко пъти се спъна, веднъж падна, стана, изтича след коня и го хвана за юлара. След това се сети да го върже за едно дърво.

Времето минаваше бавно. Гуапо спеше дълбоко, а Стиб седеше до него и се взираше в нощта. От далечината достигна гласът на горски лъв. Той ревеше в нощта, преследван от глад и от нагона за съвкупление. Изведнъж в гората зацари тишина. Всичко замря от страх. Гласът на коварния кръволок накара и най-големите животни да избягат. Чакалите и хиените млъкнаха. Един голям орел, който отвратително крещеше наблизо, също млъкна.

След малко ревът отново се чу, и то много по-близо. Конят, обезумял от страх, дърпаше юлара. Стиб чу тътен и тропот през клоните, и то така внезапно, че не успя да стане, докато край него с най-голяма бързина профучаха три сърни. Веднага след тях в същата посока изтичаха диви свини. Те сумтяха, грухтяха и се промъкваха през тръните край потока. Един огромен нерез с наведена глава и настръхнала козина бягаше с най-голяма сила. Той почти се допря до вързания кон, който все още дърпаше юлара. Стиб се приближи до коня и започна да го успокоява.

Горският лъв ревна още няколко пъти на кратки интервали. В този момент отговори друг и неговият глас се чу много по-силно, защото беше по-наблизо. Зовейки се, зверовете се приближаваха един към друг в тъмнината. Зъбите на Стиб тракаха от страх. Той добре знаеше колко силен е горският лъв, който можеше и бизон да нападне и да го победи. Младежът събуди Гуапо.

— Чуваш ли? — попита го тихо.

Момчето се надигна и остана седнало. В нощната тишина вече се чуваше, пръхтенето на зверовете.

— Да се качим на някое дърво — каза Стиб.

— А коня?

— Нека го разкъсат. По-добре е да пострада той, отколкото ние.

— Късно! — каза Гуапо. — Виж!

Две зелени очи блестяха на отвъдната страна на потока. Стиб грабна лъка и една стрела и веднага се прицели. Гуапо се притисна към него и прошепна:

— Стреляй добре. Ако не улучиш, изгубени сме.

Младежът с всичка сила обтегна лъка и стрелна. Чу се тъп удар, страшен рев и грохот през клоните. Стрелата беше попаднала в целта.

Гуапо стягаше голия меч, а Стиб вече беше сложил друга стрела на тетивата. Лъкът отново беше обтегнат. Преплашени, двамата другари очакваха нападение от ранения звяр, но от другата страна на потока повече нищо не се чу.

— Горският лъв е избягал и е отнесъл стрелата, дълбоко забита в тялото си. Понеже не ни нападна веднага, няма вече да се върне — каза Стиб.

Гуапо си отдъхна и сложи меча в тревата. Ревът на втория горски лъв отекна още няколко пъти.

— Трябва да запалим огън — каза Стиб и веднага започна да къса суха трева и да събира клони наоколо. — Тук сме скрити. Врагът сигурно няма да ни забележи.

Като направи купчина от суха трева и клончета, Стиб взе кремъка и праханта, които намериха в завързаната за коня торба.

Гуапо седеше на чергата, мълчеше и гледаше искрите, които другарят му изкарваше от кремъка. Когато праханта се запали, младежът я сложи в сухата трева и двамата започнаха да духат. След малко тревата се подпали и пламъкът обхвана клончетата. Като видя огъня, конят изпръхтя няколко пъти и вече успокоен, отново започна да пасе около дървото, за което беше вързан.

Бегълците събраха наоколо доста сухи клони и решиха да останат на това място до съмване. Когато огънят се разгоря по-силно, пламъкът освети мястото зад потока. Тогава двамата забелязаха тялото на огромния звяр, заклещено в тръните. Приблжиха се предпазливо със запалена главня: горският лъв беше мъртъв. Стрелата го беше улучила в гушата, пробила я и се забила в тревата. Дишането му се беше пресякло изведнъж.

— Добре съм го улучил! — каза Стиб гордо.

— Да — добави момчето, — защото стрелата е с остър връх. Ако беше с каменно острие, сега нашите тела щяха да лежат тук разкъсани,

а над тях щяха да се зъбят чакали и хиени.

С мъка пренесоха убития горски лъв през потока и го сложиха до огъня. Стиб веднага започна да дере кожата му.

— Наближава зима, а лъвът има топла кожа — говореше той. — Утре на дневна светлина ще посипя с пепел вътрешната страна на кожата.

Времето минаваше. Гуапо поддържаше огъня, а Стиб дереше горския лъв. Наблизо се чуваше еднообразната бухане на сова, която летеше около хралупата на един бук, където беше гнездото ѝ.

— Имаме малко стрели — каза момчето. — Лошо ще бъде, когато ги свършим. Няма да можем да убием нито едно животно. Ако не умрем от глад, ще ни разкъсат зверовете.

— Утре ще заколим коня в жертва на черната смърт — отговори Стиб. — Земята ще попие кръвта, а ние ще изсушим месото край огъня и така ще имаме храна за много дни.

— Нашите деди не са яли конско месо, защото това животно е свято, и ние няма да ядем, за да не ни споходи гневът на боговете. Колкото се отнася до жертва, ние изгубихме всичко, което имахме. От цялата орда останахме само ние двамата. Ако на боговете и на черната смърт и това не им стига, нека изядат и нас, доколкото дивите зверове ни оставят живи, а коня няма да заколиш, защото ни е необходим.

Така завърши Гуапо и хвърли в огъня голямо сухо дърво. След малко продължи:

— Щом черната смърт не дойде нощес след нас, няма повече да дойде. Тя е отишла в друга посока.

— Ти си безбожник.

— Защо?

— Защото не се страхуваш от боговете. Кой казва това?

— Аз. Казвам ти, защото искам да живея.

Гуапо се засмя.

— Ако зависи от мен, можеш да живееш, докато слънцето минава по небесния си път. Аз няма да ти преча, но коня няма да заколиш. Утре ще се опитаме да го яздим двамата едновременно. Може би ще има сили да ни носи.

В далечината се чу гласът на непознато животно. Този странен глас в нощта изглеждаше още по-страшен и по-ужасен, глас, който предизвиква гнет.

Гуапо продължи до говори:

— Нощес чакалите ще изядат онези трупове, а мравките ще изчистят кокалите. Като съмне, ще отидем на това място и ще вземем стрелите, които видях разпръснати в тревата.

Другарят му нерешително въртеше глава.

Заспаха едва когато на изток блесна първата светлина. Щом се съмна съвсем, Стиб посипа с пепел вътрешната страна на кожата, която беше одрал от убития лъв, и се просна на земята да се суши. Трупа занесоха край потока и го хвърлиха в една дупка зад един бук. Гуапо отиде при коня и го отвърза, защото през нощта беше опасал тревата до самата пръст. Момчето удължи юлара с колана, за да има конят по-голям простор за движение, върза го за друго дърво, след това легна на чергата. Стиб се опъна край него. Скоро двамата спяха дълбок сън.

ГЛАВА 5

*Предателите трябва да страдат и след
смъртта си.*

Така отреждат боговете.

На разсъмване келтските войници се събраха пред колибата на Валок, защото всички бяха научили за бягството на пленниците. Намериха срязаните връзки до дървото, за което бяха вързани Стиб и Гуапо, а край огъня — празния мех. Азур и Пит твърдяха, че не знаят как са избягали пленниците. Когато слънцето изгря, тъпаните забиха. Тяхното биене означаваше, че ще започне съденето на предателите, на което трябваше да присъствуват всички келти. Раздвижи се цялото селище. Жените и децата излизаха от колибите и се присъединяваха към мъжете. Майката на пазача Пит пристъпваше унила, а на две крачки зад нея се намираще девойката Белина, годеницата на младежа. Двете тежко понасяха подигравателните погледи на жените, които ги заобикаляха.

На сборното място в кръг бяха наредени камъни. На най-високия камък, покрит с овчи кожи, седяха Валок и ватесът. Насядаха още десетина старейшини, между които беше и Рок, войнът с изкривена лява ръка и белег на лицето.

Когато всички келти се събраха, Валок стана и вдигна ръка нагоре. Тъпаните млъкнаха, глъчката стихна. За миг настъпи мъртва тишина. Водачът на ордата проговори:

— Вече на всички ви е известно какво нещастие ни сполетя. Пленниците, определени да бъдат принесени в жертва на боговете, са избягали нощес. Гневът на боговете е над нас. Нека да дойдат виновниците и да седнат в кръга, който е очертан между нас, старейшините.

Сред събраните настъпи раздвижване. Глъчката се засилваше все повече. Войниците изкараха пред себе си пазача Пит, а жените —

Азур. Те двамата с наведени глави, унили седнаха в кръга.

Жени с деца се блъскаха и натискаха, за да видят по-добре обвиняемите и да чуят думите им. Всички знаеха, че това е рядък случай и че трябва внимателно да го следят, защото между келтите почти не съществуваха предатели. Затова всички се стремяха да не пропуснат нито една дума при съденето.

— От този кръг или ще излезете на свобода, или ще умрете, както реши съдът на старейшините — каза Валок и се обърна към пазача: — Ти си Пит, синът на Алко.

— Да — отговори младежът.

— Баща ти загина в борбата с галите.

— Да. Седмина го нападнали изведнъж. Той убил четирима, другите убили него.

— Знаем това. Твоят баща живя и воюва, както подобава на мъжете от нашето племе. Загина славно. Ако сега беше жив и се намираше между нас, той сигурно щеше да те убие със собствената си ръка. Сега ние ще те съдим. Като пазач ти си се напил и си позволил пленниците да избягат. Така ли беше?

— Така.

— Затова ще умреш. Ватесът, свещеник и пророк, който познава всичките закони на нашите деди, ще определи как да умреш.

След това вождът на ордата се обърна към жената:

— А ти, Азур, си дала ракия на войника, който беше определен за пазач, напила си го и по този начин си дала възможност да избягат онези, които бяха определени да бъдат принесени в жертва на гроба на младежа, убит в мочурището. Неговата душа копнее за отмъщение и нека боговете отредят злото да бъде само за вас, племето да не бъде сполетяно от нещастие. Вие сторихте грях и спрямо боговете, защото ги лишихте от човешката кръв, за която те толкова жадуват. Ти си жена-боец. Умееш да си служиш с бойна брадва по-добре от мнозина от нашите мъже и затова толкова по-голям е срамът, че си станала предател, защото е сигурно, че ти си срязала връзките на ръцете на пленниците и си им позволила да избягат.

Азур стана и искаше да отговори, но Валок я прекъсна:

— Седни. Това е кръгът на срама и без позволение на съда не можеш да ставаш.

Жената седна на земята и каза:

— Аз се бих за това племе покрай двамата си мъже, които загинаха в борбата. За смъртта и на двамата беше отмъстено. Аз на самото място с тази десница отмъстих за тях: унищожих убийците им. Кой може след това да каже, че съм предател?

— Ще умреш! — каза Валок.

— Ще умра, когато пожелаят боговете. Разчистете това място, дайте две брадви и нека едната вземе онзи, който твърди, че съм предател, а другата ще взема аз. Нека боговете ме превърнат в камък, ако не отсека главата му с един удар.

Стана ватесът. Жълтеникавите му очи святкаха като очи на рис. Той започна да говори:

— Законът на боговете и на нашите деди гласи: предателят трябва да умре прокълнат и на прокълнато място, душата му трябва да страда и след смъртта. Нашите деди са удавяли предателите в блатата, че и след смъртта душите им да вият като чакали над мочурищата и тръстиката. Така желаят боговете и кой смее да каже, че може да бъде другояче? Вие двамата ще бъдете зазидани в пещерата на убитите неприятели, чиито души сега вият и плачат там и денем и нощем. Така прокълнати ще умрете на прокълнато място. Маните на онези, които избихме, ще изсмучат кръвта ви и ще си отмъстят на душите ви. В името на нашите богове и на нашето славно и непобедимо във войните племе проклинам войника Пит, Алковия син, и жената Азур, душите им да страдат във вечни мъки и мравки да изядат непогребаните им тела.

Азур скочи от кръга и викна:

— Връщам проклятието върху теб! Нека черната смърт се свие в пазвата ти и нека тялото ти изгние, преди безбожната ти душа да излети от него.

Ватесът отговори надменно:

— Ти вече не принадлежиш на живите.

Целият сбор мълчеше, защото това беше народ суров и отмъстителен до кръвожадност. Такава присъда беше нещо обикновено за келтите. Все пак по лицата на неколцина се появи израз на състрадание. Но никой не посмя да противоречи на ватеса и на вожда на ордата.

Така изглеждаше този съд.

Всички вече смятаха двамата осъдени за мъртви. Валок стана.

— Съдът завърши — каза той. — Сборът може да се разпръсне. Десет войници веднага да отведат виновните и да приложат наказанието: нека ги закарат в пещерата, нека нахвърлят много камъни на входа ѝ, така че и зрачец светлина да не проникне вътре.

В това време малката Муму се промъкна през тълпата, скочи в кръга между старейшините и викна:

— Татко и всички старейшини и всички мъже и жени, чуйте: Пит и Азур не са виновни! Аз срязвах връзките на ръцете на пленниците. Аз им помогнах да избягат.

Хората зашушукаха. Валок смаян гледаше дъщеря си. Не можеше дума да продума. Другите старейшини, като гледаха ту бащата, ту детето, очакваха думите на пророка.

Гласът на момиченцето отекна още веднъж като вопъл:

— Пазачът Пит и Азур не са виновни! Зазидайте мен в пещерата!

Ватесът погледна изпод вежди Валок. Неговите коварни очи премигнаха няколко пъти, една спазма изкриви устата му в усмивка и той заговори, като се наслаждаваше на всяка своя дума:

— Маните, които идват от големите висини, оттам, където царуват доброта, благост и любов, ръководят малката дъщеря на Валок. Но тя трябва да знае, че добрите мани ще ѝ се разсърдят, ако се застъпва за предатели, които спадат към злите мани. Нека малкото момиче отиде в колибата на баща си и се моли на боговете за душите на добрите хора, а Пит и Азур са зли и принадлежат на злите мани.

Валок с благодарност погледна пророка.

— Аз ги пуснах да избягат! Аз ги пуснах! — викаше Муму през плач.

Азур разпери ръце и момиченцето падна в прегръдките ѝ. Двете плачеха и се обливаха една друга със сълзите си.

Като си тръгваше, Рок погледна към тях И сълзи блеснаха в очите му. Но той избърза и се смеси с хората, които се разотиваха.

Майката на осъдения пазач Пит плачеше и нареждаше. Другите жени минаха край нея мълчаливо, като се правеха, че не я виждат. Тя беше родила предател И затова щеше да бъде презряна до края на живота си.

Пит се приближи до майка си и застана пред нея, като я гледаше с тъжен поглед. Тя се озърна и като видя, че всичките жени са си

отишли, прегърна сина си, хълцайки. След това се отдалечи няколко крачки от него и плю три пъти на земята:

— Нека твоята душа се смеси с добрите мани, а проклятието нека отиде в земята или да премине върху твоите злосторници! — извика жената.

Четирима войници хванаха осъдените и вързаха ръцете им отзад. Другите шестима се присъединиха към тях с голи мечове и шествието тръгна към пещерите. Мястото пред Валоковата колиба опустя, само малката Муму седеше на един камък и плачеше. Глъчката на мъжете и жените утихна в далечината. Момиченцето повдигна глава и видя Азур, пазача Пит и техните придружители, че минават между боровете на път за първата пещера. Видя как девойката Белина се подаде иззад един голям камък, изтича при Пит и го прегърна. Един войник я сграбчи за раменете и я блъсна настрана. Малката дъщеря на вожда на ордата тъжно захълца и скри глава в шепите си. Когато погледна след малко, видя само войниците, които събираха големи камъни и ги слагаха на входа на пещерата. Скоро и това беше свършено. Десетимата войници бавно се връщаха в селището. Те разговаряха, смееха се и като се спущаха надолу, под краката им се откъртваха камъни и се търкаляха.

Така бе изпълнена келтската справедливост. Тя се връза дълбоко в сърцето на момиченцето Муму.

Азур и Пит бяха зазидани в пещерата. Обкръжаваше ги пълна тъмнина. Ръцете и краката им бяха здраво вързани.

— Ще умрем в страдания — каза Пит.

Жената с мъка се надигна и остана седнала на земята.

— Нашите войници са прекрасни момци — каза тя. — Не забравиха да вържат и краката ни. Сгрешиха, че не смазаха главите ни с камъни. Тогава и за теб, и за мен мъките щяха да бъдат по-малко. Но нека бъде волята на боговете. С вайкане няма да подобрим положението, в което се намираме. Приблужи се да мога да те пипна... Домъкни се някак до мен.

Пит се влачеше и бавно се доближаваше до жената. Скоро главата му допря коленете ѝ.

— Сега се обърни и легни по корем. Ще отвържа със зъби връзките на ръцете ти — каза жената.

— Защо? — попита Пит. — И така няма спасение за нас. Ние сме тук живи погребани.

— Не искам да умра с вързани ръце и крака, защото не желая да бъда роб на онзи свят — каза Азур и започна да търси с уста възела на ръцете на войника. Пит лежеше по корем и стенеше. Връзките се връзваха в китките и глезените му. Непоносимата болка предизвикваше сълзи в очите. Жената теглеше със зъби единия край на въжето, но напразно. Времето минаваше. Тя намери гънките на възела. Устата ѝ вече се разкървави и все пак не можеше нищо да направи.

В пещерата беше тъмно като в гроб.

— Цялата ми уста се разкървави — каза Азур. — Опитай се ти да отвържеш връзките на моите ръце.

Като каза това, тя се изви умело и легна по корем. Пит се обърна настрана и някак напипа с уста възела на нейните ръце. Хвана със силните си челюсти едната гънка на въжето и дръпна. Връзката малко се разхлаби. Окуражен, младежът продължи да дърпа със зъби краищата на въжето и почувствува как възелът става все по-хлабав.

— Готово. — каза Азур и измъкна едната си ръка. Веднага освободи и другата си ръка. После развърза връзките на краката си. Лесно развърза и връзките на Пит.

След това станаха и направиха наслуки няколко крачки.

— Ако някога се измъкнем от този гроб — каза жената, — първата ми грижа ще бъде със собствените си ръце да удуша онзи козел, който се представя за пророк. Неговата уста, която е винаги готова да лочи човешка кръв, ни прокле. Нека боговете със своята мощ направят проклятието да постигне него.

— Мълчи — каза Пит. — Боговете още повече ще се разгневят от твоите думи. Докато сме живи, не трябва да ругаем пророка, защото всяко божество говори чрез неговите уста.

— Какво ме интересува, щом като мен и теб там вече не ни броят между живите. Ти си войник. Знаеш само да убиваш, а когато убиваха теб, ти се изплаши от убийците си. Баща ти Алко не беше такъв страхливец.

— Какво трябваше да направя? — попита войникът.

— Аз ли трябва да ти кажа! — учуди се жената. — Трябваше да грабнеш меча и да прободеш мръсното сърце на пророка.

— Защо ти не го направи? Разказите за твоето геройство са познати на всекиго в селището.

— Ръцете ми бяха празни...

Седнаха на земята и опряха гърбовете си на стената на пещерата. Известно време размисляха и мълчаха. Жената се заричаше в себе си, ако излязат някога живи от пещерата, да отмъсти и на Валок, и на пророка.

— Цялото ни племе е глутница вълци, които се изяждат помежду си. От тази паплач само гласчето на малката Муму екна в наша полза. Всички други подвиха опашки ката подли псета и мълчаха.

Времето минаваше, а те мъчно се помиряваха със съдбата си. Знаеха, че още не е започнало онова, което предшества смъртта: гладът и жаждата. Все пак и при най-голямо отчаяние, когато човек съзнава, че няма спасение, някъде в дъното на душата му трепти искрица надежда, която тлее до последния дъх. При такова положение понятието за времето се губи.

Пит и Азур дълго мълчаха.

После войникът заплака. Не плака, когато беше изречена присъдата, нито когато се разделяше с майка си. Но изпълненото с болка и отчаяние сърце не издържа. Войникът плачеше и хълцаше като дете.

— Ти си по-слаб от жена! — подхвърли му Азур злорадо. — И двамата ще умрем и това трябва да ни бъде ясно. В гърдите ти бие сърце на плашлив чакал, който трепери и скимти, когато над него пръхти катерица.

Пит сграбчи в тъмнината ръката ѝ и започна да я извива.

Жената го захапа за мишцата. Напрягаха се да нанесат колкото е възможно по-силна болка един на друг.

— Ти си виновна за моята смърт. Ти ме напи и затова ще смажа главата ти в стената като на змия.

Щом каза това, Пит я хвана за косата и тресна главата и в камъните. Зашеметена, жената отвори челюстите си и изпусна ръката му. Каго се придържаше с ръце за стената, Азур започна да се смее, най-напред тихо, после все по-силно, докато смехът и се превърна в лудешко кикотене, което се удряше в стените на мрачната пещера и

страшно отекваше. Войникът бе обхванат от ужас. През главата му мина, че жената е полудяла. Веднага пусна ръката ѝ и като обезумял изтича в тъмнината. Но след десетина крачки се спъна и падна, удари главата си в камък и изгуби съзнание.

Жената бавно тръгна към мястото, откъдето се чу тъп удар. Пръстите ѝ се свиваха като нокти на рис. В пристъп на нервност тя реши да удуши младежа. Извитата ръка ужасно я болеше, а главата и бучеше от удара в стената на пещерата. Както вървеше в тъмнината, тя се спъна в тялото на войника. Наведе се и напипа главата му. По пръстите ѝ полепна кръв. В същия момент и се стори, че тъмнината на това място не беше много гъста. Бързо погледна надясно. Едва видима лента светлина влизаше отнякъде в пещерата. Почти се задуши от вълнение. Остана известно време като замаяна. Когато малко се посъвзе, тръгна по посока на светлината. Гледаше втренчено бледата лента. Направи двадесетина крачки и изведнъж забеляза, че светлината се изгуби. Отново отчаяние обхвана жената. Почувствува такова изнемощяване, че трябваше да се облегне на стената на пещерата. Все пак се мъчеше да не изгуби силата на съобразителността си. Сети се, че в тъмнината трябва да е попаднала на някой ъгъл или на камара камъни и се опита да се върне по същия път, по който беше стигнала дотам. Вървеше заднишком, малко вдясно. След като направи няколко крачки, светлината пак се появи. Жената отново тръгна напред, като се придържаше с ръце за стената. Изведнъж напипа една скала, която препречваше пътя. Тя я заобиколи и светлината пак се показа. Вървеше бавно и когато стигна до един завой, се намери пред тясната пукнатина, през която се излизаше от другата страна на хълма.

Жената се хвана с две ръце за стената и с пълни гърди вдишва пресния въздух, който струеше отвън. Когато малко се успокои и съвзе от вълнението, разтвори гъстите листа от дива лоза, с която беше обрасла почти цялата пукнатина, и видя най-напред небето, а след това прелестната дневна светлина.

В далечината съзря вълнисти хълмове, котловини и рекички, които се извиаха все в една посока. А още по-далеч, чак на хоризонта, се издигаше Голямата планина сред истинско море от небесна синевина.

След малко жената се върна в пещерата. Дълго търси, докато напипа другаря си; като го влачеше, едва се промъкна с него през

отвора. Пит все още беше в безсъзнание. На челото му имаше отекла рана, върху която кръвта, смесена с прах, се беше съсирила.

Азур гледаше бледото лице и сухите му устни, съсирената кръв и миглите, които потрепваха на дневната светлина. Изтръпна, като си помисли, че преди малко искаше да удуши този младеж, който ще бъде единствената и подкрепа в самотния и труден живот. Жената скри лице в шепите си и заплака.

Бягаха на запад, уверени, че на тази страна няма да срещнат никого. Бързаха колкото беше възможно по-скоро да се доберат до планината, която виждаха в далечината пред себе си.

Пит и Азур не знаеха, че на пътя им се намира Голямата река.

Макар, че есента приближаваше, обедното слънце печеше непоносимо. Ужасните часове, които преживяха тази заран, им вдъхваха свръхчовешки сили и те вървяха, вървяха, за да избягат колкото е възможно по-далеч от своята орда. Двамата почувствуваха близост и взаимна симпатия и никой от тях не се осмели да спомене страшната сцена, която се разигра в пещерата. Преследвани от една и съща съдба, те разбраха, че са оставени сами на себе си и че ги чака живот, изпълнен с борби и страх. Предстоеше им път в неизвестността. Прегазваха рекички и тресавища, заобикаляха мочурища, като се провираха през гъсти шубраци и когато слънцето вече клонеше на запад, стигнаха до реката, хвърлиха се в нея и преплуваха на отвъдния бряг. Когато се промъкваха през гъстата тръстика, на едно място Пит забеляза проправения път, през който бяха минали Пит и Гуапо. Той се спря и каза:

— Оттук са минали онези, заради които ние двамата пострадахме. Вървим по техните следи. Ако ги настигнем, ще ни убият, защото у тях са моят меч, лъкът и стрелите.

— Те са в същото положение, каквото сме и ние — каза жената. — Ще се опитаме да се сприятелим с тях. Онези, които останаха зад нас, които ни отхвърлиха от себе си, плюха върху нас и ни осъдиха на срамна смърт, са наши по-големи неприятели. Трябва преди всичко тях да избягваме. Там оставих само едно същество, което обичам. Това е малката Муму.

Пит наведе глава и мълча известно време. После каза:

— А аз майка си и девойката Белина.

Решиха да вървят по следите на Стиб и Гуапо. В подножието на планината попаднаха на отпечатани в пръстта конски копита.

— Това са следи от конете на тримата войници, които отидоха да търсят палачите на младежа, убит в мочурището. Те не се върнаха в селището. Какво ще правим, ако попаднем на тях?

Жената отговори:

— Те не знаят за нашето осъждане. Ще се присъединим към тях и ще им кажем, че сме се изгубили. При първото пренощуване ще забием и на тримата меч в сърцето. Ще вземем конете и оръжието им и ще бягаме по-нататък.

Пит мълчеше.

Бяха отминали вече доста път, когато се спусна мрак. Азур и умореният и гладен младеж се проснаха на земята между три къпинови храста, без да мислят за опасността, която нощем може да ги сполети от дивите зверове.

Рано в зори продължиха по-нататък по конските следи.

Пит се чудеше:

— Трябва да се е случило нещо с разузнавачите. Два коня са изчезнали, а може би с тях и конниците.

Когато слънцето отскочи високо, бегълците стигнаха на поляната, където чакалите и хиените бяха довършили своето пиршество. Азур и Пит попаднаха, на разхвърляни и оглозгани човешки и конски кости, които мравките напълно бяха изчистили. Тревата на това място беше съвсем изгазена.

— Това са остатъци от тримата наши войници, които тръгнаха след палачите на убития в мочурището младеж. Те никога няма да се върнат в селището — каза Пит.

Азур мълчеше. Тя забеляза, че нещо се белее в тревата. Приблужи се и се наведе. Най-напред намери един меч, след това още един както и два лъка; наоколо лежаха пръснати стрели.

В този момент на края на гората се появиа Гуапо и Стиб, които излязоха на поляната на около петдесет метра от келтските бегълци.

Пит бързо се наведе и взе единия лък; от земята, но веднага го хвърли. Чакалите бяха изгризали тетивата му от телешко черво. Същото бе станало и с другия лък.

Стиб вече беше насочил стрелата към войника и започна да обтяга лъка. Стройното му тяло бавно се извиваше назад. Пит помисли, че няма да може да се спаси. Стоеше немощен и чакаше удара на стрелата. Застанала до него, Азур махаше ръка, като даваше знаци на младежите.

— Остави стрелата — каза Гуапо. — Не виждаш ли, че онзи човек няма оръжие? Те искат да преговарят с нас.

Стиб не обърна внимание на думите му. Внимателно се прицелваше. Но точно когато искаше да опъне, Гуапо го блъсна и стрелата прелетя над Питовата глава.

— Какво правиш! — изкрещя Стиб. — Да не искаш да ни насекат с мечовете?

— Това са пазачът и жената, от които избягахме. Вероятно са изгонени от племето заради нашето бягство.

— Откъде знаеш?

— Нима не виждаш, че са без оръжие?

Стиб скърцаше със зъби и слагаше друга стрела на тетивата.

— Те ще умрат от моята ръка, защото принадлежат на неприятелската орда.

Но Гуапо сграбчи лъка с двете си ръце и започна да го дърпа към себе си. Азур вече се приближаваше към тях, защото видя, че момчето ги защитава.

— Няма да убиеш жената, която спаси живота ни! — викаше Гуапо и продължаваше да дърпа лъка на другаря си.

Най-после Стиб отстъпи, но очите му гневно светнаха.

— Те са изпратени след нас да ни хванат — каза той.

— Да — отговори момчето. — Те двамата сами и без оръжие. Ти като че ли нямаш мозък в главата си.

Азур вече застана пред тях. Пит също започна да се приближава. Стояха така известно време и мълчаха. После Гуапо пристъпи и хвана ръката на жената. Тя го помилва по косата. Момчето първо проговори:

— Ти пазеше момиченцето, което ни спаси живота. Жената не разбра думите, но почувствува приятелското отношение, което проявяваше Гуапо.

Но Стиб кръвнишки гледаше Пит, макар че той не проявяваше никакви признаци на враждебност. Гуапо пристъпи и към него и го потупа по ръката. Войникът се усмихна и стисна ръката на малкия.

— Никак не струва, дето гледаш като вълк — каза Гуапо на Стиб. — Те отсега ще бъдат наши приятели и ще вървят с нас.

Азур като че ли разбра какво каза детето, прегърна го и го притисна на гърдите си.

След това насядаха на тревата на края на гората и изядоха остатъците от сушеното месо и погачите, които Гуапо извади от торбата. Дълго си почиваха под един разклонен бук, като се разбираха чрез знаците, които правеха с ръце.

Стиб отиде и събра разпръснатите лъкове и стрели. Донесе и двата меча. Без дума да продума, даде единия меч на Пит, а другия на Гуапо, който гордо го затъкна в пояса си.

Така четиримата сключиха приятелство. Имаха четири меча, четири лъка, петдесет стрели с металически върхове и един кон.

Жената без никакво колебание взе меча, който беше окачен на колана на коня, и го препаса.

Вървяха все към запад. Азур яздеше коня, а те тримата вървяха пеш. При първата почивка Пит обели с меча лико от една дебела липа, намокри го в потока и започна сръчно да го усуква. След това го разряза на две части, които върза на лъковете като тетиви.

Слънцето току-що беше залязло. Червеното небе на запад още изпращаше силни отблясъци. Пит взе единия лък и няколко стрели, даде знак на Стиб да направи същото и двамата тръгнаха из гората на лов.

Жената събираше сухи листа, трева и клончета, готвеше се да запали огън. Гуапо извади кремъка и праханта от торбата и започна да удря. Сложи запалената прахан в сухата трева и задуха. Скоро пламна огън. Навсякъде наоколо имаше висока и сочна трева. Азур сне чергата от коня и продължи юлара с колана, за да има конят повече простор за пасене. Питомното животно, вързано с дълъг юлар, най-напред се потъркаля по земята, напи се с вода на поточето, а след това се нахвърли да пасе трева.

Пит и Стиб се спуснаха в едно дере, обрасло с леска и дрян. Изпод едно нагнило съборена дърво, което се подаваше от гъсталака, изскочи заек. Стиб вдигна лъка и се прицели, но келтският войник го хвана за ръката. След това му обясни със знаци, че не си заслужава да се хаби стрела за това животно: месото му не е за ядене, защото от него мускулите отслабват, а сърцето става страхливо.

Младежите попаднаха на следи от стадо диви свини. Вечерният ветрец духаше в лицата им и Пит реши да заобиколи следите в полукръг. Показа с ръка на другаря си да тръгне вляво, а той се упъти надясно.

Стиб тръгна. Вървеше внимателно, като заобикаляше храстите. С лявата си ръка държеше лъка със стрела на тетивата. Младежът беше решил, щом Пит се появи наблизко първата стрела да изпрати срещу него. Дивото му сърце гореше за отмъщение. Като вървеше бавно между храстите, мислеше най-напред да убие войника, а след това и жената, защото те бяха от племето, което беше унищожило тяхната орда. Те двамата трябваше да умрат.

С тази мисъл в главата той вървеше от лявата страна на дерета и се криеше зад дърветата и храстите. Вглеждаше се втренчено в посоката, от която трябваше да се появи Пит. В един момент го забеляза между дърветата и бързо вдигна лъка, но войникът изчезна зад клоните. Стиб се заспуца по дерета и скоро стигна до потока. Младежът надзърна иззад един дебел бук и забеляза по посока на течението на водата малко стадо диви свини, които пасяха покрай потока. Видя и Пит на няколко десетки метра вдясно от себе си как лежи зад едно съборена дърво. Келтският войник, пълзейки срещу вятъра, съвсем се беше приближил до стадото. Стиб видя как главата му бавно се подава зад дървото, след това опънатия лък и чу, че тетивата звънна. Стрелата улучи едно по-голямо прасе, което заскимтя и се затъркаля по земята. Пит веднага легна зад дървото и чакаше другите свини да се разбягат. Тогава Стиб вдигна лъка и го насочи към него. Чакаше войника да стане.

В това време стадото с грухтене удари на бяг. Уплашените свини хукнаха към Стиб, който, дебнейки Пит, не им обърна внимание. Един средно голям шопар нападна младежа, за миг заби острия си зъб в бута му и избяга със стадото.

Стиб изохка и падна. Бликна кръв и изпръска тревата и листата около него.

Пит видя, когато младежът падна, и веднага изтича при него. Опита се да го вдигне, но понеже кръвта не преставаше да тече от раната, той откъсна единия си ръкав, направи от него превръзка и здраво стегна раната. След това натовари младежа на гърба си и бавно тръгна към мястото, където бяха останали Азур и Гуапо. Като стигна

там, спусна го до огъня, каза няколко думи на жената и отново се изгуби в гората.

Азур и Гуапо замъкнаха ранения младеж до потока. Жената развърза раната, която още кървеше, и я изми добре със студена вода. После откъсна няколко листа от някаква билка, която растеше на туфи край потока, сложи ги в устата си и след като ги сдъвка добре, наложи ги на раната, която здраво превърза.

Сетне настаниха ранения край огъня.

Пит се върна с прасето, което беше убил, приготви го и го набучи на ръжен. След това заби чаталести колчета край огъня, който вече добре се беше разгорял, и сложи на тях ръжена с прасето.

Стиб страдаше от болките, но мълчеше. Гуапо донесе доста суха трева и я постави под него, за да му бъде по-меко, после го зави с одеялото и седна до него.

— Чувствуваш ли силни болки? — попита той.

Стиб кимна. След малко каза:

— Дивият шопар ме закачи със зъба си.

— Аз ти казах, че си лош ловец — продължи Гуапо. — Вместо ти да убиеш шопара, малко е останало той да те убие. Защо позволи свинята да те рани?

Стиб обърна глава настрана. Момчето продължи с упрек:

— Нима не можа да избягаш или да се скриеш зад някое дърво, ама че лош ловец!

— А кой уби горския лъв? — попита Стиб, като стенеше.

— Уби го ти, но сигурно случайно.

Замълчаха. Азур тихо разговаряше с Пит, който обръщаше прасето на ръжена.

— Искях да убия неприятеля! — каза Стиб изведнъж.

— Кой неприятел?

— Тоя, дето седи край огъня.

Гуапо сви рамене:

— Сгрешил е, че не те е оставил ранен в дерета. Чакалите и мравките щяха да те изядат досега.

Пит бавно въртеше ръжена, който скърцаше на колчетата.

Нощта вече съвсем се беше спуснала. Огънят осветяваше най-близките дървета, зад които се подаваха други, по-малко осветени,

така че изглеждаше, че извираат едни от други. Бистрата вода в поточето ромонеше и подскачаше по камъните.

— Той видя ли, когато насочи стрелата срещу него? — попита Гуапо.

— Не — отговори младежът тихо.

Пит казваше на Азур:

— Превързах раната му и го донесох тук. Може би щеше да бъде по-добре, ако бях пресякъл гърлото му с меч, защото те са пещерни гризачи, които ще ни убият, докато спим.

— Ние нямаме други приятели. Сега те са единствените — каза жената.

— Видях го как насочи стрелата срещу мен. Искеше да ме убие. Ако не беше го съборил дивият шопар, аз щях да бъда мъртъв, а също и ти. Той ще убие и теб.

— Сега вече няма да може, защото е тежко ранен. Не може да се изправи на краката си. Но известно време ще бъдем внимателни. Ти, изглежда, мислиш, че ще ни бъде много по-лесно, ако ги убием.

— Мисля, че ще е по-добре, защото иначе сигурно те ще ни убият.

Гуапо следеше разговора им. Не разбираше нито дума, но почувствува за какво говорят и се обърна към Стиб:

— Другарите са ми разказвали, че когато си бил момче, си изял дроб на чакал. Сега ми е ясно защо си така коварен и защо сърцето ти е подло. Войникът и жената са изгнаници, те дойдоха при нас като приятели, а ти направи от тях неприятели. Тази жена, която е силна като мечка, би могла с една ръка да удуши и мен, и теб. Тя не прави това, защото иска да бъдем приятели. Чуваш ли какво ти говоря?

Но Стиб не го чу. Беше в треска и безсъзнание.

Конят, който хрупкаше наблизко трева, се изплаши и започна да се приближава към огъня. Светлите му очи гледаха неспокойно в тъмнината. Пит престана да обръща ръжена и взе лъка, който лежеше до краката му. Гуапо сложи наръч суха трева в огъня, а Азур взе една по-голяма главня, готова да я хвърли.

В тъмнината блеснаха няколко чифта очи.

— Вълци — каза Пит и изстреля една стрела.

Жената хвърли в същия миг главнята, която описа светъл лък и падна на земята, а на всички страни се разпръснаха искри. Един вълк

изскимтя и се шмугна в тъмнината, а другите с вой се втурнаха след него.

Настъпи тишина. Чуваше се само шумоленето на тревата между зъбите на коня, скриптенето и скърцането на ръжена върху колчетата и цвърченето на мазнината, която капеше от прасето върху жаравата. Стиб още беше в безсъзнание и охкаше, а Азур и Гуапо се гледаха приятелски и се усмихваха един на друг. Жената нежно го помилва по косата. Момчето заплака, защото си спомни за майка си, в чиято прегръдка някога спокойно дремеше вечер край огъня.

Пит въртя още известно време ръжена. Когато видя, че прасето е опечено, отдръпна го от огъня, откъсна едната плешка и я даде на жената, другата даде на момчето, а за себе си взе от бута.

След като се нахраниха, войникът натъпка остатъка от месото в торбата и каза на жената:

— Ти ще останеш будна и ще пазиш. Когато ти се доспи много, събуди ме да те сменя.

Като каза това, легна край огъня и скоро заспа.

Гуапо и Азур останаха будни. Малкият се опита да разговаря с жената чрез знаци. Питаше я какво е станало с момиченцето, което два пъти му беше спасило живота. Жената го разбра и му обясни, че малката е много добра и че много е плакала, когато осъдили нея и Пит. Момчето се разнежи и сложи главата си в полата на жената. Тя го милва, докато той заспа.

Азур беше втора майка на момиченцето Муму. Сега обикна и това момче, което нямаше никого на света.

На разсъмване Стиб дойде в съзнание, но не можеше да стане. Решиха да го качат на коня, а Гуапо яхна зад него, за да го прикрепя. Така тръгнаха по-нататък към запад.

ГЛАВА 6

Това е място, където смъртта е забравила за живите.

Вървяха дни наред; преминаваха през потоци, дерета и котловини, излизаха на поляни и пак навлизаха в гората, която изглеждаше безкрайна с дебелиите си дъбове и буки, чиито корони горе се смесваха и клоните и листата така се преплитаха, че на места нито един слънчев лъч не можеше да проникне до земята. Бегълците попадаха на съборени гигантски стебла, които им препречваха пътя. Тези дървета падаха от старост и гниеа във вечния хлад и влага.

Натъкваха се на все по-малки и по-редки поляни. Струваше им се, че никога няма да излязат от гората.

Нощите прекарваха обикновено край някой извор или поток. Палеха огън на брега, за да се стоплят и да разпръснат донякъде страха, който предизвикваше тъмната нощ с тайнствените си шумове. Дивите зверове, страхувайки се от огъня, гледаха отдалеч с пламнали очи коня и хората.

В деретата, между големите буки, бял габър преплиташе клоните си с леска и дрян. Там и посред бял ден беше полутъмно. Катериците с дълги опашки скачаха от дърво на дърво, люлееха се на клоните, скимтяха и пръхтяха, треперейки от страх, защото златките коварно ги дебнеха. Това беше царство на прилепите, които се зовяха с писък, и на нощни птици с безшумни криле. Писъкът, скимтенето и крясъците караха пътниците и денем да се събират край огъня или бързо да вървят напред.

Храна имаше в изобилие. По малките поляни ловяха сърни, а по деретата и край поточетата — диви свини. Пит беше стрелец, който рядко не улучваше целта. Покрай него и Гуапо усвои това изкуство.

Стиб се хранеше добре и спеше, но не можеше да стъпи на болния си крак, защото раната все още беше голяма и твърда. Азур

добросъвестно го лекуваше, като го налагаше с разни треви, но всичко беше напразно.

Жената говореше на Пит:

— Младежът ще остане сакат, ако не намеря тревата с жълти цветчета и черна точка в средата.

— За него ще е по-добре да умре — отговори Пит, — защото, ако още веднъж насочи стрела срещу мен, аз ще го убия.

— На него вече не му минава такава нещo през ума — каза Азур.

А Гуапо говореше на Стиб:

— Можеха да те убият, но не те убиха. Аз казах, че те ще бъдат наши приятели. Запомни какво ти говоря: ако още веднъж насочиш стрела срещу Пит, аз ще премина на тяхна страна и ще ги наговоря да те убият. Или ще те вържем за някое дърво и ще те оставим в гората зверовете да те разкъсат жив.

— Вече няма да се опитам да ги убия, но никога няма да ги обикна — отговори болният младеж.

Един ден попаднаха на пещера. Тя се намиреше на скалист хълм, а пред нея имаше малка поляна, която завършваше с просторно и дълбоко дере, обрасло с гъсти храсталаци и дървета. На дъното му лъкатушеше поточе.

Косият вход на пещерата изглеждаше като по-голяма пукнатина и беше почти закрит от ясинови храсти. Пит и Азур решиха да спрат тук. Вечер, наседали край огъня, вече им ставаше доста студено. Когато легнеха да спят, трепереха, а последните две ноци не бяха и спали.

— Ще разчистим пещерата и ще презимуваме тук — каза Пит. — Когато настъпят дългите дни и слънцето отново започне да стопля земята, ще продължим пътя си и ще си намерим по-удобно място да се настаним.

Веднага започнаха работа. Изсякоха храстите с мечовете и разчистиха входа на пещерата.

Стиб и Гуапо веднага разбраха намерението им.

Пит запали един голям сноп трева и го хвърли в отвора. Димът и пламъкът изгониха обитателите на пещерата. Най-напред изскочиха един след друг два пора, след това няколко прилепа, които с писък литнаха наслуки, докато се изгубиха в гъстите корони на дърветата.

Гуапо се промъкна пълзешком в пещерата и видя, че тя е толкова ниска, че в нея не можеш да се изправиш на крака. Но момчето забеляза, че почвата не е камениста. Долу имаше рохкава пръст, тиня и ситен пясък.

Пит, Азур и Гуапо веднага се заловиха за работа. Започнаха да разравят пръстта с мечове и с шепи да я изхвърлят навън. Това беше мъчна и бавна работа, достойна за потомците на онези, които дни наред дебнеха плячка или търпеливо с месеци изглаждаха каменна брадва от твърд гранит и с кремък пробиваха дупка в нея.

Работиха цял ден. До вечерта бяха изкопани и разчистени всичко три крачки на дълбочина в пещерата. Преди да настъпи нощта, запалиха огън на входа и спокойно се отдадоха на почивка.

На другия ден Гуапо се сети, че пръстта може да се изнася по-бързо. Простря чергата, с нея той и Азур много по-лесно и по-бързо изнасяха пръстта.

Оказа се, че навътре пещерата е висока и дълбока. През този ден навлязоха още няколко крачки на дълбочина. През третия ден попаднаха на човешки кости. Непрекъснато ги изкопаваха и изхвърляха и скоро пред пещерата се образува голяма камара черепи, бедрени кости и ребра. Във влажната пръст изкопаха и няколко каменни брадви с най-примитивна изработка. Намериха ножове от кремък, чукчета, длета, шила от рибена кост и няколко гърнета от полуопечена пръст, изработени просто, без грънчарско колело. Азур особено се зарадва, когато намери няколко златни плочки, сплескани между два камъка. Плочките имаха формата на сърца и ромбове и им бяха направени дупки. Жената веднага усуква въженце от лико, наниза плочките и ги окачи на врата си.

Костите бяха съвсем пожълтели и почти изгнили. Очевидно жителите на пещерата много отдавна са били изненадани от някой порой, който се е спуснал нощем през дерето, бързо залял пещерата, като издавил и затрупал с тиня и кал всички хора в нея.

— Удавил ги е порой, който се е спуснал по дерето — каза Пит на жената.

Изглеждаше невъзможно водата да изпълни просторното дере, да залее поляната и да навлезе в пещерата. Всеки случай това е било страшен порой, който някога с цялата си сила е профучал оттук. Вероятно тогава дерета е било по-плитко.

Когато им се стори, че са дълбали достатъчно, запалиха огън на средата на пещерата, за да могат на светло да си направят постели от папрат и суха трева.

Стиб мърмореше:

— Това са костите на хора, които са умрели в пещерата. Техните души ще ни отмъстят.

— Кой знае кога са умрели тези хора — каза Гуапо. Той събираше кости в чергата, отнасяше ги до края на поляната и ги хвърляше в дерето.

Огънят освети пещерата. Тогава пред бегълците се разкри чудна гледка: върху гладките части на стените съгледаха нарисувани картини. Най-напред видяха бягащ елен, гонен от кучета, след това един бизон, нарисуван с червена боя. На другата стена видяха огромен мамут с извити кучешки зъби и дълга козина. Зад него беше нарисуван човек, почти целият обрасъл с косми. Костите под ниското му чело бяха силно изпъкнали, около очите имаше вдлъбнатини, носът му беше почти съвсем сплескан, а силно развитата му долна челюст беше малко издадена напред. В ръката си държеше огромен боздуган.

Бегълците мълчаливо гледаха рисунките. Пит неспокойно хвърли поглед към жената и забеляза страх на лицето ѝ.

— Това са направили хората, чиито кости изкопахме и хвърлихме в дерета — каза Азур.

— Те или техните мани — каза Пит и започна да отстъпва към изхода на пещерата.

Жената тръгна след него, като говореше тихо:

— Чух веднъж ватесът да казва, че човешките кости не могат да напакостват на жив човек, защото те принадлежат на земята, но душите на мъртвите винаги си отмъщават.

Те двамата вече бяха вън. Пит каза:

— Нарисуваният човек е човекоядец. Нашите деди разказваха, че в големите планини още живеят човекоядци. Те се изяждат помежду си.

Пит и Азур бързо започнаха да се приготвят за тръгване. Стиб и Гуапо ги гледаха какво правят. И те двамата бяха обхванати от страх, но стояха съвсем нерешително посред пещерата до огъня, който догаряше.

— И да избягат, няма да имат никаква полза — каза Стиб. — Бягството няма да им помогне да се спасят от смъртта. Душата на човека от стената на пещерата ще ги настигне. Остави ги да вървят. А ние ще легнем тук и ще умрем.

Гуапо го гледаше с разширени очи. Стиб продължи да говори с треперещ глас:

— Боговете изоставиха нашата орда. Те не позволяват и ние двамата да се спасим. Аз се помирявам с това и ще умра геройски, както са умирали досега мъжете и жените от нашето племе.

В това време Пит вече беше отвързал коня, обзидил го и затегнал чергата с колана. Азур метна на гърба си торбата с храната, прехвърли през рамото си два лъка, а меча затъкна под пазвата си. После отиде до входа на пещерата и започна да вика Стиб и Гуапо, като им правеше знаци с ръка.

Момчето се обърна към Стиб:

— Войникът и жената са се приготвили и ще тръгнат. Те ни викат. Аз ще отида с тях, а ти остани тук, щом като си решил да умреш.

Младежът стана и за пръв път стъпи на болния си крак, но изохка и отново седна на земята.

— И ти ли ще ме оставиш? — попита той.

— Ще те оставя — каза Гуано — и ще се опитам да избягам. Ако отмъщението на мъртвите изпрати смъртта след мен, и въвн ще умра както и тук. Впрочем мисля, че това е място, където смъртта е забравила живите. Като стигнем до първата река или поток, ще хвърля камък след себе си и тогава няма да има от какво да се страхувам.

Азур още надничаше в пещерата и ги викаше.

— Отивам — каза Гуапо на Стиб, — а на теб нека боговете ти подарят смъртта, която толкова желаеш. Нека тя дойде час по-скоро, за да не се мъчиш много.

Като каза това, момчето бързо тръгна към изхода. Огънят в пещерата догаряше. В полумрака рисунките на стените изглеждаха още по-страшни, особено човекът с боздугана в дясната ръка.

— Ей, и аз ще дойда с теб. Чакай! — викна Стиб с треперещ глас, подскочи на болния си крак и почувствува, че може по малко да си служи с него. Взе кожата на убития горски лъв и като куцаше, стигна до изхода на пещерата. Гуапо се върна да му помогне. Пит и

Азур го качиха на коня и макар че нощта вече беше настъпила, тръгнаха на път.

Месецът блестеше с пълен блясък и бялата му светлина проникваше през клоните на високите дървета. Бегълците се спуснаха в дерето и вървяха по него, докато попаднаха на една малка поляна, обрасла с гъста трева и храсти. Тук дерето се разширяваше, а стръмните му страни се издигаха високо. Пътниците прегазиха потока и след като всеки от тях хвърли камък зад себе си, започнаха да се приготвят за пренощуване.

Скоро запалиха огън. Но на бегълците не беше съдено да прекарат спокойно тази нощ.

Месецът вече беше изминал голяма част от своя небесен път, което показваше, че нощта е поотминала. Уморените бегълци налягаха край огъня, но никой не можеше да заспи. Всички бяха под впечатление на онова, което преживяха тази вечер. Освен това ги безпокоеше студът, защото дните бяха все по-къси, а нощите по-дълги и по-студени.

Огъня запалиха под брега в дерето. Завързаха коня наблизко, където той хрупкаше буйната трева и листата на храстите.

Неочаквано нощта беше тиха, липсваха обичайните шумове и гласове на зверове и нощни птици. Понякога тази тишина в гората предизвиква голямо безпокойство.

Седнал на кожата, Стиб дремеше край огъня и тихо охкаше, защото раната го болеше. Пит се беше облегал на склона и също дремеше. Гуапо и Азур разговаряха със знаци, като подхвърляха и по някоя дума, защото бяха започнали да се разбират и по този начин.

Изведнъж в дерета, надолу по течението на водата, зави вълк. Това беше страшен и изпълнен с ужас вой. Няколко гласа от повече посоки се присъединиха към него като викове. Наблизко се чу болният и проточен рев на елен, чиято сила надхвърляше всички гласове.

Тогава съвсем неочаквано в дерета се появиха три мечки.

Напред вървеше огромна мъжка мечка, голямата ѝ глава едва забележимо се подаваше от якия врат. Беше едра и силна, сигурно най-големият екземпляр от своя вид. Отзад по стъпките и вървеше женската, а зад нея — поотрасло младо мече, кръгло почти като топка.

И трите поклащаха глави и по изплашените им движения изглеждаше, че се готвят да бягат, но не знаят накъде. Стръмнините на дерето им позволяваха движение само напред и назад. Като съгледаха огъня, мечките спряха като заковани. Те се бяха появили иззад един завой и бяха отдалечени само десетина крачки.

Гуапо се намираще най-близо до тях. Като ги забеляза, той скочи със светкавична бързина и за миг се намери зад огъня. Пит бавно стана. Облегнат с гръб на склона, той държеше гол меч. Стиб престана да охка. Изведнъж лицето му се измени от яд и страх и като сграбчи лъка, който беше най-близо до ръцете му, почти в същия миг изпрати стрела и улучи мъжката във врата. В същото време Азур хвърли разпалена главня между зверовете. Ранената ревна и след като се завъртя на място, хукна право върху огъня. Ревът ѝ отекна в дерета и гората. Азур беше най-близо и в яда си мечката тръгна към нея, готова да я разкъса. Но жената вече държеше в ръка друга силно разпалена главня. Тя тресна с нея мечката по муцуната и отскочи встрани. Звярът зарева още по-силно и заслепен, нагази в огъня. Но Пит съвсем отблизо забодя мечка право в сърцето ѝ. Мечката се залюля и падна на гърба си.

В това време женската тъпчеше на място с предните си лапи и с нетърпение очакваше изхода от борбата, без да се намесва. Изглежда, че беше сигурна в силата на своя мъж. Младото мече зад нея ръмжеше и се оглеждаше назад, като че ли се готвеше да бяга.

Когато мечката видя, че мъжкият падна, изправи се на задните си крака и тръгна да се бори. Но тогава се чу глух и страшен тътен. Дърветата забучаха, а клонете им се триеха и се чупеха един в друг. Бегълците почувстваха как почвата под краката им се измества. Скалите бързо започнаха да се събарят и да ги затрупват с пръст. Мечката изостави борбата и хукна да бяга по дерета. Мечето тръгна след нея. Завчас изчезнаха зад завоя.

Земетресението трая, с прекъсвания, няколко минути. Когато престана и последният трус, бученето на гората се чу като далечно ехо. След това за момент настъпи пълна тишина.

Огънят и Стиб бяха затрупани с пръст. Младежът не можа да избегне срутването на брега. Само главата му се подаваше сред камарачимове. Като чуха виковете и вайканията му, Азур и Гуапо започнаха

да го отравят, а Пит изтича да хване коня, който беше скъсал юлара и избягал по течението на реката.

Скоро Стиб беше изровен. Седнал на земята, той плюеше и мърмореше:

— Аз казвах, че за нас няма спасение. Отмъщението на мъртвите, които обезпокоихме в пещерата, винаги ще върви след нас, докато унищожи всички ни.

— Мълчи — каза Гуапо. — Остана жив и нямаш причина да хленчиш. Земята се разтrese не заради нас, а по волята на боговете, които наблюдават всички хора и животни.

— Ще умра — прибави Стиб тъжно.

— Който така бързо и точно улучва със стрела, той няма да умре, макар и къопав да е — каза момчето, като посочи убитата мечка, от чийто врат стърчеше само една педя от дръжката на стрелата.

— Все пак земята се тресеше — продължи Стиб със същия глас. — Боли ме кракът, и гърбът ме боли. Утре пак ще ни сполети някакво нещастие. Боговете са против нас. Ще ни вземат живота.

— На теб вече са ти взели ума, който може би никога не са ти дали — разсърди се Гуано. — Нима не знаеш, че боговете могат изведнъж да ни унищожат, стига да искат. Бъди доволен, че останахме живи досега.

Момчето тръгна срещу Пит, който водеше коня, като го държеше за гривата, защото скъсаният юлар беше останал на дървото.

Пак запалиха огън, но малко настрана. Пит се залови с убитата мечка. Избра най-острия меч и захвана да дере кожата ѝ.

— Азур трябва да оплете торби от лико, за да можем да понесем повече месо — говореше войникът. — Тук край потока има доста липи. Нека Азур и момчето белят лико и плетат торби.

Жената взе единия меч и започна да бели лико от липите край потока. Гуапо го трупаше закуп. След това се заеха край огъня с работа и до края на нощта плетоха торби. През това време Пит одра мечката и големи парчета месо вече бяха набучени на ръжен и сложени на огъня да се пекат.

На разсъмване торбите бяха готови и голяма част от месото изпечено. Пит взе кожата, обърна суровата ѝ страна нагоре и добре я изстърга с меча си, след това я посипа с пепел и я наметна на коня.

След като добре се подкрепиха с печено месо, напиха се с вода от поточето, после напълниха четири торби с месо, вързаха ги по две и ги прехвърлиха през гърба на коня. Помогнаха на Стиб да се настани между торбите и тръгнаха по-нататък по дерета.

Около пладне бегълците стигнаха до една поляна и решиха да се спрат там.

Но Гуапо извика, като посочи земята. Тревата беше изгазена, като че ли оттам беше минал човек. Момчето направи няколко крачки по следата и взе някакъв предмет от земята. Завчас всички се събраха. Гуапо беше намерил стрела с каменен връх.

Няколко мига всички мълчаха.

— Наблизо има хора — каза Пит.

— Някой скоро е минал оттук. — обърна се Гуапо към Стиб, а той веднага отговори:

— Ако кракът ми не беше ранен, щях да тръгна по тази следа.

Гуапо стана сериозен. Гледа известно време в земята и най-последно каза:

— Аз ще сторя това. Вие тримата стойте тук и чакайте.

Момчето направи знак на жената и войника да седнат на тревата край Стиб, а то тръгна по следата.

Поляната беше малка и следата скоро го заведе в гората. Известно време не можеше да се ориентира, защото под дърветата тревата беше рядка, но скоро забеляза човешки стъпки, отпечатани във влажната пръст. Гуапо вървеше внимателно, криеше се зад дърветата и се оглеждаше на всички страни, без да изгубва следата от погледа си. Забеляза, че стъпките са само от един човек и това малко го окуражи. Но се сети, че беше забравил да вземе лъка и стрелите. Отново го обхвана страх, като си помисли, че може би този човек го дебне иззад някое дърво. Баща му и други мъже от ордата бяха разказвали, че в големите планини живеят човекоядци. Те сигурно приличат на човека, който беше нарисован на стената в пещерата. Момчето изгуби самоувереност и реши да се върне при другарите си. Стоеше зад един дебел бук и се бореше със страха. Тогава забеляза, че вече не вижда следата, защото дебел пласт сухи листа покриваше земята. Все пак се реши: тръгна бавно надолу и се спусна до едно поточе. Тук повторно се спря. Трябваше да реши дали да върви нагоре или надолу по течението на потока, или да мине на отвъдния бряг и да тръгне нагоре

по баира през гъстите глогове и лескови горички. Изведнъж забеляза на един бук изрязана на човешка височина стреличка, която показваше посока през потока. Изрезката върху кората на дървото беше прясна. Момчето разбра, че човекът върви пред него и го подвежда, да върви подире му.

От другата страна на потока имаше добре отъпкана пътека. Бяха я направили дивите животни, като идваха да пият вода. В пръстта бяха отпечатани копита на диви свини, кози, елени и кошути. Гуапо познаваше всички тези следи, защото често беше ходил на лов със своите от ордата.

Момчето се сепваше от всяко шумолене и трепереше от вълнение, но все пак премина през потока и се упъти нагоре по пътеката. Навеждаше се и се промъкваше, като раздираше облеклото си от сърнешка кожа, което висеше на него комай на парцали. Почти се зарадва, че не можеше да открие човешки стъпки. Провира се няколкостотин крачки през храстите и не забеляза нищо съмнително. Изведнъж пред очите му се показа малка поляна. Отново го обхвана страх. Тук тревата беше висока и гъста. Момчето легна на земята и се замисли. Започна да се срамува от себе си. Стори му се, че е обикновен страхливец, щом като, ето, трепери от всяко шумолене.

Гуапо лежеше в тревата и си почиваше. Представи си страшната борба оня ден, когато келтите нападناха неговата орда в дефилето. Тогава той се беше скрил зад един голям камък. Не плачеше и не крещеше като другите деца, които се притискаха към родителите си и загиваха, но и нямаше смелост да се смеси с войниците. Все пак, скрит зад един камък, изпрати отровна стрела срещу войника, който уби майка му. Стрелата улучи врага в лицето и той сигурно е умрял покъсно. След това Гуапо избяга и се скри в пещерата.

Като си мислеше за всичко това, той признаваше в душата си, че тогава беше малодушен, може би и страхливец. Страхът, от който се срамуваше, му отнемаше силата.

Гуапо реши да върви по-нататък, каквото и да му се случи.

Пътеката се изгуби. Вървеше по малка поляна, която премина почти тичешком, и пак влезе в гора. Внимателно пристъпваше от дърво до дърво. В един момент чу шумолене зад себе си. Момчето се обърна с мълниеносна бързина, но вече беше късно. Нечия силна ръка го държеше за врата. Тази ръка го стиска, докато той изгуби съзнание.

ГЛАВА 7

*Боговете отмъстиха за
несправедливостта.*

Когато се свести, Гуапо усети най-напред, че краката и ръцете му са здраво вързани. Опита се да мръдне глава, но почувствува остра болка във врата. Ръцете, които го бяха сграбчили, бяха прекалено яки. Момчето все пак с голямо усилие повдигна малко глава и веднага забеляза всичко. Намираше се в една голяма пещера. На средата гореше огън и осветяваше всички кътчета. Отнякъде се чуваше врещене на коза и блеене на овце. Тези гласове се смесваха с пращането на сухите клони, които горяха в огъня. В един ъгъл забеляза няколко пръстени купа и гърнета. Край тях имаше лъкове и копия с върхове от заострен камък, няколко брадви с къси и дълги дръжки, след това цял куп кварцови камъчета за прашки и голяма камара дърва. В друг ъгъл се виждаше постеля, направена от суха папрат, покрита с овчи кожи.

В това време в пещерата влезе един мъж, с дълга коса и брада. В ръка носеше каменна брадва, натъкната на чвореста тояга. Той се упъти право към момчето, застана над него и го наблюдава известно време. Гуапо не можеше да си поеме дъх. Очакваше всеки момент този човек да смаже главата му с един удар на брадвата. Помирявайки се със съдбата си, той притвори очи и зачака.

Човекът наблюдава известно време момчето и размисляше. После поклати глава, хвърли брадвата и отиде в ъгъла, където бе купът от копия и лъкове. Взе два лъка и добре затегна тетивите им. Гуапо чу как двете тетиви остро звъннаха, когато човекът ги опипа с палеца си.

Момчето мислеше, че е попаднало в ръцете на човек, който ще убие и изяде и него, и другарите му. То гледаше през полуотворените си мигли и забеляза, че брадата и косата на човека бяха почти бели. Когато старецът се обърна с гръб към него, момчето се опита да се

освободи от връзките. Но всичките му усилия бяха напразни. И ръцете, и краката му бяха вързани с мокро въже, което съхнеше и се впиваше все повече в месото.

Изморен и отпаднал, Гуапо дишаше тежко и непрекъснато наблюдаваше стареца. Видя жилавия му врат и здравите му мускули, които като възли изпъкваха под елека от овча кожа. Силата, подвижността и хитростта на този човек ще победят като на шега неговите двама другари и жената Азур. Старецът ще ги хване и вързани ще ги доведе тук.

Момчето реши да обърне внимание върху себе си и проговори:

— В чии ръце съм попаднал и какво ще стане с мен?

Старецът очевидно трепна и загледа момчето.

Гуапо продължи:

— Моите другари и аз не мислехме да ти нанесем зло. Ние сме бежанци, избягахме от неприятеля, който дойде през Голямата планина и унищожи нашата орда Гава.

— Гава ли? — каза старецът. — Кой унищожи тази орда?

Момчето доби смелост:

— Неприятелите на коне. Те носят облекло от вълна, имат мечове, стрели и копия с остри върхове. Избиха всички мъже, жени и деца от нашата орда.

Старецът хвърли в ъгъла лъковете и стрелите, които държеше в ръце и седна на постелята. Ясно беше, че е много развълнуван. На Гуапо се стори, че чува хълцане и с нетърпение чакаше да види какво ще стане. Минаха няколко мига в тишина. Най-после старецът стана, приближи се до момчето и веднага развърза ръцете и краката му.

— Стани — каза той — и ме заведи при другарите си. Аз се казвам Бин и някога принадлежах на вашата орда.

Гуапо скочи, поразтърка ръцете и краката си там, където се бяха впили въжетата, и тръгна със стареца към мястото, където бяха останали Пит, Азур и Стиб. Из пътя му разказа кои са неприятелите, откъде бяха дошли и как бяха унищожили тяхната орда.

— Всички загинаха — каза момчето. — Останахме само аз и младежът Стиб. Ние двамата се крихме в мочурището, докато ни хванаха, заведоха ни в селището и ни вързаха за едно дърво. Имаха намерение на другия ден да ни принесат в жертва на боговете си. Но мъжът и жената, сигурно си ги видял с нас, ни помогнаха да избягаме.

Затова келтите ги изгонили от племето си като предатели. Така Пит и Азур станаха наши приятели и вървят с нас.

Старият Бин крачеше край момчето и без да го прекъсва, изслуша всичките ужаси, които бяха извършили неприятелите пришълци.

Когато стигнаха на поляната, където се намираха Азур, Пит и Стиб, видяха, че и тримата са насочили лъковете си срещу тях.

Гуапо извика отдалеч:

— Долу лъковете и стрелите! Старият Бин е наш приятел. Стиб го разбра и хвърли лъка пред себе си. Пит и жената се спогледаха и сториха същото.

Момчето и старецът се приближиха.

— Зная кои сте — каза Бин. — Малкият ми разказа всичко.

Вземете нещата си и поведете коня, който, изглежда, е опитомен. Елате с мен. Моята пещера отсега ще бъде и ваша.

Като каза това, старецът пристъпи и сложи ръка на главата на всекиго в знак на приятелство.

Стиб каза:

— Приемаме приятелството ти, защото сме от една и съща кръв. Боговете допуснаха да намерим и трети, който ще ни помогне да отмъстим за нашата мъртва орда. Този мъж и тази жена принадлежат към онези, които убиха най-скъпите ни хора. Ти, татко, отсъди дали да ги приемем за приятели, да ги пропъдим от нас или да ги принесем в жертва на боговете.

Старецът помълча известно време и после каза:

— Тези, които нашите неприятели са прогонили, защото са помогнали на вас двамата да избягате, ще бъдат наши приятели и ние ще ги смятаме за такива. Ако забележим, че подготвят предателство, винаги ще имаме възможност да ги убием.

След това събраха вещите си, качиха Стиб на коня и тръгнаха през поляната към гората.

Бин вървеше напред, след него Гуапо, който водеше коня, и накрая бяха Азур и Пит.

— Изглежда, че старецът е от тяхната орда — каза жената.

— Да — отговори Пит. — Той говори на техния език. Раненият младеж преди малко спомена нас двамата. Страхувам се, че наговаряше стареца да ни убие.

— На мен ми се струва, че ние двамата сме по-силни от тях тримата — каза жената.

— И аз мисля така. Като легнем нощес да спим, ще се помъча да не заспя. Ще държа меча при себе си.

В това време вече бяха слезли до потока, преминаха го и тръгнаха нагоре по пътеката през гъсталака. Скоро се намериха пред пещерата. Веднага снеха Стиб и торбите. Влязоха. Старият Бин хвърли сухи брезови клони в огъня и пламъкът освети цялата пещера.

Отдавна беше минало пладне. Сенките на високите платани, които се издигаха край пещерата, ставаха все по-дълги. Отнякъде се чуваше бученето на планински поток, чиито води се сгромолясваха във вид на малки водопади. Поляната пред входа на пещерата беше разчистена. От нея се виждаха безброй корони на дървета, които растяха стълбовидно до самите поли на планината, а в далечината се простираше безкрайна равнина с ливади, на които като на длан се съзираха отделни дървета. Малко стадо диви коне препускаше с голяма скорост и постепенно се губеше в мъглата.

Бегълците насядаха край огъня в пещерата. Старият Бин донесе няколко кърчага мляко и едно пръстена гърне, пълно със сирене. Пит извади мечешката месо от торбите. Всички ядяха и мълчаха, поглеждаха се и пиеха мляко.

След като се нахраниха, излязоха от пещерата и започнаха да чупят клони и да късат папрат и трева всеки да си направи постеля.

Стиб се клатушкаше след другите, като едва стъпваше на болния си крак. Гуапо му помогна и той да си направи постеля. Върху нея постла кожата на горския лъв. По негов пример Пит покри постелята си с мечешката кожа, макар че още беше сурова.

Като видя какво правят двамата, Бин отиде зад ъгъла в пещерата и донесе оттам цял куп сухи кожи от овце, кози, сърни и елени. Сложи ги пред Гуапо, който веднага ги постла на своята и на постелята на жената.

Старецът се усмихна:

— Ще дойде време, когато и ти ще убиеш мечка или горски лъв. Тогава няма да ти трябват агнешки и кози кожи.

Петимата седяха в топлата пещера край светлината на огъня и разговаряха. Гуапо още веднъж разказа как неочаквано се появили неприятелите и как унищожили тяхната орда. След това каза, че Стиб

лежал болен в пещерата. Бил в безсъзнание и не знаел какво става в дефилето.

Стиб прибави:

— Иначе и аз щях да участвам в борбата и да загина като другите.

Бин слушаше и същевременно въртеше в ръка меча и се заглеждаше във върховете на стрелите.

— Който има такова оръжие, не може да не победи. — После се обърна към Пит: — Как се прави това оръжие? Ти си от ордата, която го е създала.

Войникът разбра приблизително какво го пита и веднага започна да обяснява повече със знаци, отколкото с думи. Той хвърли един камък в огъня и показа, че е нужна голяма топлина, за да се разтопи. Описа с ръка как разтопеният метал се стича в калъпи.

Гуапо най-добре разбираше Пит, защото вече беше научил много келтски думи. Старецът напълно разбра неговия превод.

Лицето на Бин се издължи от учудване:

— Боговете са дарили човека със силата да разтопява камъка и от него да прави ножове и върхове за стрели. — А как опитомихте коня? — обърна се той към Пит.

Гуапо получи отговор от войника и веднага го преведе:

— Те хващат диви коне с примки и ги бият, докато се опитомят.

Старецът все повече се чудеше, но особено го смая облеклото от вълнена тъкан, каквото носеха Азур и Пит.

— И ти имаш такова облекло — обърна се той към Стиб. — Откъде го взе?

— Убих един техен младеж край мочурището и взех неговото облекло.

Денят им мина в такъв разговор. Нощните гласове вече започнаха да се носят около пещерата. Няколко чифта очи святкаха в тъмнината. Чуваше се пъхтенето и ръмженето на вълци. Вроденият им страх от човека ги спираше да нападнат коня, който пасеше пред пещерата.

Старецът стана от мястото си край огъня, излезе пред пещерата и заудря с камък в едно кухо дърво. Вълците веднага се разбягаха.

В пещерата избухна смях. А Бин обясни, че звярът винаги бяга от звук, които не познава. Друг път щял да изплаши вълците със смях или

пеене, или пак с удряне по кухо дърво.

Все пак Пит въведе коня в пещерата. Заби кол в един ъгъл и го върза за него.

Спаха много удобно на меките постели в топлата пещера. Пит се мъчеше да не заспи, защото се страхуваше да не го убият. Все пак умореният войник заспа призори. На заранта се събуди свеж и отпочинал както и другите. Но Азур спа безгрижно цялата нощ. Щом се съмна, тя стана и започна работа. Наряза с меч част от мечешкото месо, сложи го в едно голямо гърне, наля вода и го постави на огъня да се вари.

Когато всички станаха, старецът ги заведе в дъното на пещерата, където зад един завой видяха голяма кошара. В нея имаше по десетина овце и кози. Там беше краят на пещерата и животните се намираха под открито небе. Една висока стена, която Бин беше направил от камъни, ги пазеше от нощните крадци.

Старецът донесе два кюпа. Даде единия на жената, а другия задържа. Обясни и със знаци и веднага започнаха да доят овцете и козите. Когато и това се свърши, изкараха ги вън от пещерата на паша. Овцете хрупкаха трева около входа, а козите бръстеха листа, които вече бяха започнали да пожълтяват. Конят весело пръхтеше на утринното слънце, мърдаше уши и се търкаляше по земята.

Бегълците седнаха с домакина край огъня да закусят. После старецът им разказа чудни случки из своя живот. Гуапо с думи, мимика и ръце превеждаше на Пит и жената, така че и те двамата можаха донякъде да следят разказа на Бин.

Ето накратко какво разказа старият Бин:

— Преди много зими нашата орда Гава живееше в пещерите под Голямата планина. Тогава аз бях млад и силен. Всички мъже бяха храбри, но много предпазливи. Бяхме малко и затова всеки здрав и снажен мъж беше нужен на ордата. Занимавахме се главно с лов и риболов. От това живеехме.

Но понякога боговете отреждат да настъпи време, когато хората и животните измират. Дойде такава година. Дивечът започна да намалява. Елените и сърните напуснаха нашите предели, дивите свини бягаха, бизоните вече не идваха близо до нашите копия и стрели. По деретата и потоците попадахме на мъртви лисици, вълци и чакали. Гледахме от хълма как към изгрева на слънцето, далеч в степта, се губи

последното стадо бизони. Реката, в която ловяхме риба, стана червеникава. Водата ѝ, тиха и гладка на повърхността, нощем чудно блестеше, а за няколко дни всичката риба в нея измря. Всяко животно, което пиеше вода от реката, боледуваше ден-два и умираше.

Така настъпиха дни на глад и смърт. Една жена донесе мъртва лисица, одра кожата ѝ и опече месото. Всички, които вкусиха от това месо, умряха същия ден.

Нашата орда беше пред гибел. На голямо съвещание на старейшините се реши да се изпратят хора във всички посоки за да намерят по-добро място, където да се настаним.

Вожд на нашето племе беше дивият Орсо, самоволен войн суров и необуздан. Той предложи петима да тръгнат през Голямата планина, да я проучат и по възможност да преминат от другата ѝ страна. Напразно го разубеждавахме, защото още никой не беше преминал тази планина. Говореше се че в нейните пропасти и дефилета живеят хора, големи като борове, които имат едно око на средата на челото и по шест ръце, и се хранят с човешко месо.

Орсо тръгна начело на тези петима, между които бях и аз. Кой да разказва всичките мъки, които претърпяхме? Най-напред се промъквахме през гъсти храсти, след това се катерехме по стръмни канари, преминавахме по подкопани от вълните брегове, заобикаляхме огромни камъни, които се бяха търколили от високите скали и препречили дерета и пътища. А нямаше никаква храна. Гладът разкъсваше утробата ни.

На петия ден достигнахме до една котловина. Тук убихме мечка. С месото ѝ се хранихме няколко дни и донякъде си възвърнахме силите.

Аз бях убеден, че няма да можем да минем Голямата планина. Други казваха, че тя няма край, че се издига до небето и се съединява с него.

Нашият вожд ни изгледа заплашително, заскърца със зъби и каза, че ще смаже главата на всекиго от нас, който се осмели да спомене за връщане.

След това се приготвихме да продължим. Но тогава ни нападнаха планинците. Те търколиха най-напред няколко големи камъка, които с бучене и трясък прелетяха край нас, след това с викове и крясъци се втурнаха от няколко страни. Бяха въоръжени с дебели тояги и камъни.

Нашият вожд Орсо викна бойния зов и взел в едната си ръка боздуган, а в другата брадва, се приготви да посрещне враговете. Петимата, прилепили гръб до гръб, решихме да се защитаваме до смърт.

Планинците ни нападнаха като диви зверове. С боздугана си Орсо изби тоягата от ръката на най-близкия неприятел и смаза главата му с брадвата. Преследван от яростта, която го беше обхванала, той се отдели от нас четиримата и хукна към планинците. Пречупи с боздугана двата крака на техния вожд, събори друг неприятел, като го удари с брадвата в рамото, трети блъсна в пропастта, която зееше на края на котловината. Враговете се разколебаха, защото и ние четиримата страшно се защитавахме, пет неприятелски трупа лежах до краката ни, а три тела се гърчеха в предсмъртни мъки.

Планинците се отдръпнаха и започнаха отдалеч да ни замерват с камъни от прашки. Кръгли и големи като пестници камъни фучаха край нас, удряха се в скалите и се разпръсваха. Ние четиримата се скрихме зад един голям камък и оттам изпрацахме стрели срещу враговете. Но нашият вожд не стигна до нас. Един камък от прашка го улучи в главата. Облян в кръв, Орсо направи няколко крачки, олюля се и падна. Без да обръщат внимание на стрелите, които отскачаха от кожената им облекло, планинците дотичаха и с тояги убиха нашия вожд. След това засипаха и нас с камъни. Аз усетих удар в главата и кръв да се стича по слепоочието ми. С последни усилия завъртях брадвата и я запратих към враговете.

Дойдох в съзнание. Лежах на земята малко встрани от огъня, край който седяха планинците, печаха месо и ядяха. Ръцете и краката ми бяха вързани. Разбрах, че моите другари са загинали в борбата, че неприятелите са нарязали на парчета телата им и пекат и ядат тяхното месо, защото не се съмнявах, че съм попаднал в ръцете на човекоядци, за които всички в ордата знаехме, че живеят в дефилетата на Голямата планина.

Бях сам, пленен, в рани и завързан. Лицето ми се беше вкоравило от кръв, а подутината на слепоочието така ме болеше, че цялата ми глава бучеше. Почувствувах болка в рамото и бедрото. Бях сигурен, че диваците ще ме отвлекат в селището си и там, когато им се свърши месото, ще ме убият и изядат.

Вождът, на когото Орсо беше счупил двата крака, седеше, облегнал гръб на един камък, срещу мен, от другата страна на огъня. Той стенеше от болки. Край него умираше войникът, на когото наша стрела беше пробила двете бузи и беше отровила раните му, защото по това време ние вадехме отрова от челюстите на отровни змии и с нея намазвахме върховете на стрелите.

Нощта бавно се спущаше и скоро стана толкова тъмно, че на няколко крачки от огъня нищо не се виждаше. Лежах и гледах дивашките лица на планинците, обрасли с дълга коса и брада. Осветени само отпред, те приличаха на зли духове, които в полунощ напуцат гробовете си и се събират на съвещание. Говореха с пискливи гласове и вдигаха страшен шум, като че ли се караха.

След като се наядоха с месо, налягаха един след друг на голата земя край огъня, опънати или свити като кучета. Никой не обърна внимание на вожда, който стенеше от болки. Мен не ме и погледнаха, като че ли ме бяха забравили, защото не оставиха и стража да ме пази. Това бяха сурови и нечистоплътни хора, като дивите животни.

Войникът, чиито бузи бяха пробити със стрела, повече не се чуваше. Сигурно беше умрял.

В главата ми започнаха да се раждат мисли по какъв начин да се освободя. Ръцете ми бяха вързани отпред, което беше добре дошло. Връзките бяха от дива лоза. Можех да ги прегриза, когато поискам. Но къде да отида след това? Знаех, че в дерето има стръмни канари, по които и денем едва бих могъл да се изкача. От третата страна на дерето имаше пропаст. Значи, от дерето можеше да се излезе само от едната страна, но и там вляво и вдясно се издигаха скалисти скатове, по които се спуснаха планинците, когато ни нападаха.

Известно време размислях за всичко това.

А нощта бавно отминаваше. Квачката вече се разхождаше по небето. Трябваше да взема решение. Огънят постепенно загасваше и очите ми свикнаха с тъмнината. Забелязвах вдясно и вляво от себе си канарите на дерето, които се открояваха на звездното небе. От това извадих заключение, че пропастта е отпред или отзад.

Вдигнах ръцете си до устата и започнах да гриза лозата. Гризах дълго и упорито. Почувствах как устата ми силно се разкървави. Когато от ръката ми падна и последната брънка, бавно се повдигнах и седнах. Краката си лесно развързах. Тогава на отсрещната страна на

огъня забелязах две страшни очи. Вождът на ордата втренчено ме гледаше. Бързо легнах на земята и се притаих. Известно време не посмях да мръдна. Знаех, че ако стана, той веднага ще се развика. Ще събуди заспалите планинци и тогава с бягството ми е свършено. Все пак започнах, както лежах, да се влача и малко по малко да се отмествам от огъня. Вождът не викаше. Чуваше се само хъркането на неговите хора, които дълбоко спяха.

Когато се отдалечих на десетина крачки, пак се надигнах.

Отново при слабата светлина на огъня забелязах двете светли очи, които ме гледаха. Вождът все още стоеше с гръб, облегат на камъка.

Бавно се отдръпнах и се скрих в тъмнината, пълзешком направих полукръг и скоро се намерих зад самия гръб на вожда на ордата. Близо до ръцете ми, на светлината на огъня, се очертаваше косматата му глава. Скочих с мълниеносна бързина върху него през камъка, хванах го с двете си ръце за врата и започнах да стискам. Изведнъж почувствувах как сърцето ми се вледени в гърдите. Ръцете ми се отпуснаха и малко остана да изгубя съзнание. Вождът беше мъртъв и вече студен. Изцъклените му очи блестяха като вода на месечина. Едва имах сили да се отдръпна на няколко крачки.

Като се поуспокоих, внимателно тръгнах през тъмнината, спъвайки се в камъните. Най-напред вървах съвсем бавно, да не би да падна в пропастта. За щастие улучих истинския път и скоро излязох от дерето. Бързах колкото ми позволяваха силите.

На разсъмване бях далеч от планинците, които вече не биха могли да ме настигнат.

Гладен, пребит и трескав вървах из планината, като заобикалях пропасти и ровове, докато се докопах до сухото дърво, през което порано бях минал с другарите си. Едва на третия ден попаднах на гора без дефилета и пропасти. Спях по дърветата и се хранех с охлюви и кисела трева, която растеше по поляните.

Обаче бях изгубил посоката, в която трябваше да вървя. Струваше ми се, че лутането ми няма да има край. Дните минаваха, а аз все не можех да се оправя. Но когато вече изгубих всяка надежда, попаднах на нашата червеникава река и тръгнах по течението ѝ.

Нашата орда се готвеше да напусне чумавото място, където беше живяла. Мъжете и жените бяха решили след ден-два да тръгнат към

изгрева на слънцето, където бяха намерили по-добро място за селище.

Беше избран нов вожд на ордата — Рико.

Измършавели от глад, хората бяха станали зли и всеки момент се стигаше до кавги и сбивания. Лошото положение, което ние петимата оставихме, когато тръгнахме към Голямата планина, се беше влошило още повече. Мъжете и жените бяха слаби като сенки, а децата умираха всеки ден.

След моето завръщане беше свикано голямо съвещание. На него разказах какво беше станало в планината и как единствено аз се бях спасил. Изтъкнах геройството на нашия вожд и как беше загинал.

Не ми повярваха. Врачът ме обвини, че съм предал вожда на ордата и другите си другари, че съм избягал от тях и съм ги изоставил.

Новият вожд на ордата Рико се присъедини към врача и ме провъзгласиха за предател.

Рико каза:

— Вождът Орсо и четирима войници отидоха да търсят място за ново селище, където да се настани нашата орда. Минаха много дни оттогава. Те, освен един, не се върнаха и вероятно никога няма и да се върнат. Хванали са ги човекоядците от Голямата планина, убили са ги и са изяли месото им или пък са измрели в някой ров, защото са яли месо на умрели зверове. Как може само един от тях да се върне? А щом като все пак се е върнал, значи, че най-напред е избил другарите си, между които беше и безстрашният Орсо, и се е върнал между нас той да бъде избран за вожд на ордата. Той или ги е убил, или просто ги е изоставил на човекоядците. Във всеки случай той е предател. На нас ни е известно, че Бин отдавна иска да стане главатар на нашата орда. Той няма да стане. Предлагам смърт за него.

Тогавя скочих и извиках:

— Чуй ти, който сам си се избрал за вожд, без да знаеш дали истинският вожд е жив, аз теб наричам предател. От петимата само аз останах жив. Орсо загина като герой. Аз се числя към него като последен от групата му. Затова ти ще се бориш с мен на живот и смърт.

— Не може така! — извика врачът. — Този, когото нашият голям съвет провъзгласи за предател, той трябва да умре срамно.

В съвета настъпи бъркотия и глъчка. Едни бяха на моя страна, други на страната на врача. При това положение не можеше да се вземе никакво решение.

Аз пак взех думата:

— Ако в борбата победи Рико, с мен ще се бие и врачът.

— Боговете не разрешават това. Аз съм под тяхната закрила.

— Щом е така — казах аз, — те ще те закрилят и от моята брадва. Аз ще се боря от името на вожда Орсо, който беше най-храбрият в нашата орда.

След тези думи в събранието настъпи безредие. Едни искаха новият вожд веднага да вземе бравата и да се бори с мен, други предлагаша да бъде убит без никаква борба.

Изгладнели и измършавели, хората се караха и крещяха и най-после започнаха да се бият.

Тогаваша Рико викна и всички се успокоиха. Той заяви, че ще се бори с мен на живот и смърт.

Мъжете се отдръпнаха и направиха място за борба. Разчистиха голямо пространство, за да можем новият вожд и аз свободно да се движим, защото при такава борба е позволено и бягство.

Врачът накара няколко младежи да се нахвърлят върху мен и да ме убият преди борбата. Те се втурнаха в кръга, като размахваха брадвите си, но Рико ги изгони.

Борбата трябваше веднага да започне.

Моето тяло, измъчено от лутането и глада, беше изгубило много от силата и подвижността си, докато Рико, макар и слаб, беше по-силен и по-жилав.

Двамата получихме брадви с еднакво дълги дръжки и тръгнахме един срещу друг. Рико веднага бясно нападна, като се мъчеше да ме обърка. Неговата брадва се въртеше около главата ми. Аз се отбранявах според силите си, като си правех сметка да изморя противника си. Но Рико не се изморяваше лесно, а аз вече чувствах виене на свят и дишах трудно. Отблъсках ударите му, въртях се на едно място и чувствах, че все повече губя почва под краката си. Нашата борба се проточи, а мъжете и жените от ордата още не можеха да преценят кой ще бъде победител. От всички страни се провикваха и насърчаваха и мен, и моя противник. При едно сблъскване на брадвите ни забелязах как Рико се подхлъзна, а дръжката на неговата брадва се счупи и в ръката му остана само сечивото. Като видя това, Рико започна да бяга. Аз се спуснах след него. Като див звяр го гоних до края на кръга, решил да го убия с един удар на бравата. Но не можах да го настигна.

Бях много уморен за такъв вид борба. Той постоянно ми избягваше с десетина крачки. Най-после реших да хвърля брадвата върху него, като се прицелвах между плещите му. Но в мига, когато моята брадва полетя, някой извика: „Легни!“ Рико легна. Брадвата прелетя над него. Сега и двамата бяхме без оръжие. Гледахме се и тежко дишахме. Нито аз, нито той се решавахме да се нападнем.

Тогава стана нещо, което ме вбеси. Врачът изтича към нас с брадва в ръка. Но когато искаше да я даде на Рико, аз скочих между тях. Треснах врача по лицето с единия си юмрук. Той изпусна брадвата и падна, след това скочих към вожда на ордата и го сграбчих за гушата, а той мен — през гърдите. Никой от нас нямаше време да вземе брадвата, на врача, който беше изгубил съзнание.

Рико така ме стискаше, мислех, че ще ми счупи ребрата.

Кръв започна да тече през устата ми. Струваше ми се, че напразно стягам гърлото му. Все пак противникът започна да губи сили. Стискането му отслабна и аз го треснах на земята. Видях, че е полузадушен и в безсъзнание. Отмалаял, тръгнах към брадвата и я взех. Но точно когато я вдигнах, сред тълпата се чу писък. Жената на противника тичаше насреща ми с дете на ръце, протегна го към мен и извика:

— Убий най-напред нас двамата!

Притичаха мъже и жени и започнаха да ме молят да пощадя живота на вожда. Някои ми се заканваха. Един дори извика:

— Да убием предателя!

Врачът, който междувремето се беше свестил, се приближи до Рико и му помогна да стане. Вождът още дишаше мъчно и се държеше за гърлото. После се посъвзе, пое си няколко пъти дълбоко въздух и викна:

— Не си ме победил, предателю! Още ще се борим.

Отвсякъде се чуха гласове:

— Не го е победил. Не го е победил.

Тогава в пристъп на гняв викнах колкото можех по-силно, всички да чуят:

— Цялата орда Гава, заедно със своя вожд и врач, заслужава да бъде наказана от боговете. Несправедливостта, която ми нанесохте, няма да остане ненаказана. Вие не сте хора, а глутница диви животни.

Заминавам и никога повече няма да се върна. Рико и врачът ще доведат ордата до гибел.

Казах това, хвърлих брадвата и минах сред множеството, което ме заобикаляше.

Жена ми се криеше зад гърба на един войник, който беше два пъти по-стар от нея. Тя вече принадлежеше на него. Защото, сполети ли беда хората, те стават все по-зли, по-себични и все повече заприличват на животни.

Напуснах ги.

След това се лутах из гората, докато попаднах на тази пещера, в която живея оттогава.

— Рико и врачът загинаха в борба с планинците — каза Стиб. — След това вожд на ордата стана Клаб. Той загина на лов за бизони. След него беше избран Леб, когото убиха хората на коне, които бяха преминали Голямата планина; те унищожиха и цялата орда.

— Боговете са отмъстили за неправдата — каза Бин. — Оттогава живея усамотен. Вече остарях и не ми остава още много да живея. Вашите бащи са платили със смъртта си за несправедливостта, която ми нанесоха.

Старият Бин завърши разказа си.

ГЛАВА 8

Който не умре веднага, той обикновено оздравява.

Същия ден старецът прегледа раната на Стибовия крак и разбра, че е нужно лекуване.

— Ти трябва да имаш здрави крака, ако искаш да бъдеш полезен и на себе си, и на нас — каза той, като сложи един по-голям камък в огъня. — Този начин на лекуване предизвиква силна болка, но лекува най-сигурно всяка твърда и пълна с гной рана. Нажеженият камък изчиства всичко и ако раненият не умре веднага, той обикновено оздравява.

Стиб изплашен гледаше стареца. Гуапо се усмихваше. Пит и Азур учудено наблюдаваха приготвянията, защото това беше нещо ново за тях. В техния лагер никога не бяха лекували по такъв начин.

Бин отново се обърна към Стиб:

— Имаш здраво сърце, ще можеш да издържиш болката, и яко гърло здравата да викаш. Сега е нужно и едното, и другото.

— Ще се мъча да не хленча — промълви Стиб. Лекуването скоро започна. Раненият младеж позволи Гуапо да седне на едната му ръка, Азур на другата, а Пит го сграбчи за двата крака.

Бин, с бавността на стар и опитен лекар, спокойно взе две дървета, пое с тях камъка, който се беше нажежил, и го сложи върху раната.

Стиб изкрещя само веднъж и изгуби съзнание. Раната димеше. Месото гореше.

— Той се унесе — каза Гуапо.

— Така е по-добре. Няма да чувствава болки — прибави старецът.

Лекуването беше свършено. Положиха върху постелята изгубилия съзнание младеж. Бин донесе едно кюпче с мечешка мас. С

нея добре намаза раната и я остави незавързана. Нареди на Гуапо да седне до Стиб и да разпъжда мухите да не нападат раната.

След като се свести, Стиб цял ден стена и плака от болки.

Около полунощ заспа и до разсъмване не се събуди.

След осем дни раната намалая и младежът вече можеше по-малко да върви.

Една вечер, седнали край огъня, слушаха как студеният вятър фучи около пещерата. В ъгъла конят пръхтеше и хрупкаше тревата, която лежеше пред него на камара. Навън се чуваше виенето на вълци. В клоните на високите платани глухарите размахваха криле и се гласяха за нощуване.

— Вълците се събират на глутници. Зимата скоро ще дойде — каза Бин. Помълча малко и продължи: — Вие двамата не сте виновни за нанесената ми неправда. Затова ще ви кажа какво трябва да направите, защото боговете никога няма да бъдат добри към вас, ако не отмъстите за своите мъртви. Като вървите към залеза на слънцето, след като преминете Голо бърдо, което се вижда от входа на нашата пещера, ще стигнете до ордата Сияк. Хората от тази орда са ни сродни по език и обичаи. Ще влезете във връзка с тях и ще им разкажете за опасността от насилниците, които са преминали Голямата планина и унищожили ордата Гава. Те ще съобщят на други орди всички да бъдат нащрек. Ако се обединят и съпротивляват заедно, ще могат да устоят на неприятеля. Но с каменно оръжие не можете да водите борба срещу онези, които имат копия и стрели с остри върхове. Нужно е да направите подобно оръжие. Затова трябва да използвате този човек, който по стечение на обстоятелствата ни стана приятел. Той може да ви научи как се прави това оръжие. Трябва да хващате коне с примка, да ги опитомявате, да се научите да ги яздите и да се борите яздейки. Ако не направите това, ордите една по една ще паднат в ръцете на неприятелите пришълци. Нашата земя е плодородна и пълна с дивеч. Затова те все повече ще прииждат през Голямата планина, щом като вече познават пътя, през който може да се мине. Те ще изпълнят цялата наша земя, а ние ще бъдем унищожени.

— А ти какво ще правиш? — попита Стиб.

— Аз ли? Същото, което ще правите и вие. Старият Бин все още може добре да върти секирата и силно да обтяга лъка.

Гуапо успя да обясни на Пит и жената за какво говореше старецът. Те разбраха от всичко по малко, но по-скоро схванаха в какво се състои работата.

Решиха да действуват бързо, защото неприятелят можеше да се появи по всяко време.

След два дни Бин и Стиб, приготвени за път, тръгнаха към Голо бърдо, за да посетят ордата Сияк, която им беше близка по език и обичаи. Поведоха и коня със себе си, като го натовариха с храна и оръжие. Стиб се наметна с кожата на убития горски лъв и вървеше гордо като истински главатар край коня, който Бин водеше.

— Аз няколко пъти съм ходил в тази орда. Там ме познават добре и ще ни приемат като приятели — каза Бин. — Много пъти ме каниха да остана при тях, но аз обичам пещерата си, обичам овцете и козите, които опитомих.

Около пладне стигнаха до селището.

Хората от ордата не живееха в пещери, защото в котловината нямаше пещери. Но се виждаха много колиби, а между тях и по някоя землянка.

Като видяха пристигналите, от всички страни се събраха мъже, жени и деца. Посрещнаха ги радушно и като познаха стария Бин, сърдечно го поздравиха. Особена любезност прояви вождът на ордата Дото. Той прегърна Бин и го заведе в своята колиба. Стиб върза коня за едно дърво пред колибата на вожда, после и той влезе при тях.

Мъжете от ордата се събираха около коня и се заглеждаха в меча в лъка и стрелите с металически върхове. Чудеше ги и изгледът на Стиб, защото младежът беше облечен с вълнено облекло, опасан с кожен колан, освен това имаше и ръкавици на ръцете си.

Докато те се чудеха и гледаха всичко това, от колибата излязоха вождът Дото, Бин и Стиб.

Вождът заповяда с тъпаните да се съберат всички хора от ордата, защото се свиква голямо съвещание. Силните тъпани забиха гръмогласно и всички онези, които бяха отдалечени от селището, започнаха да се събират. Скоро пред колибата на вожда имаше над хиляда мъже и жени.

Вождът Дото се качи на един голям камък, за да го видят всички, и започна речта си:

— Мъже и жени от ордата Сияк, добре отворете ушите си, за да чуете и разберете думите на нашия приятел Бин. Той ни носи такива новини, от които вашите сърца ще се разтреперят. Дошло е времето, когато нашата орда или трябва да прояви сила и мощ, или да бъде унищожена напълно. Вярно е, че има стрели, копия и брадви с остри върхове и сечива. Приказките, които се носеха от орда до орда и се преразказваха край огъня, са верни. Затова ви казвам: отворете добре ушите си, за да чуете съдбоносните думи и да ги приемете в сърцата си.

Дото слезе от камъка, след него се качи Бин. Той веднага започна:

— Мъже и жени от ордата Сияк, мисля, че няма човек във вашия сбор, който да не ме познава. Много пъти съм идвал във вашето селище, и то винаги като приятел. Канихте ме да остана при вас, но аз не исках да изоставя моя пустинен живот, моята пещера, козите и овцете, които опитомих. Можех да се върна и в своята орда, когато загина неприятелят ми, заради когото я напуснах. Но не направих и това. Може би така искаха боговете, които виждат всички човешки постъпки и ги направляват. Ако се бях върнал в ордата си, сега вече нямаше да бъда между живите, защото моята орда Гава е напълно унищожена.

В сбора се чу глъчка.

Бин си отдъхна и продължи:

— Останали са само този младеж Стиб и едно момче, което се казва Гуапо. Те двамата избягали и лутайки се из планината, попаднаха на моята пещера. Вие се чудите, че виждате опитомен кон и това оръжие на него. Чудите се и на облеклото, което носи този младеж. Той ще ви обясни кои са враговете, откъде са дошли, как са унищожили тяхната орда и как той се е сдобил с това облекло.

Бин скочи от камъка и започна да блъска Стиб да се качи.

Младежът никога не беше говорил пред събрание и се противеше, но старецът го накара да се качи на камъка.

Стиб гледа известно време в тълпата мъже и жени. Сърцето в гърдите му биеше силно от вълнение. Усети как Бин го щипе по крака и го кара да говори. Младежът някак се реши и започна:

— Враговете дошли през Голямата планина. Всичките им войници били на коне, а жените и децата им се возели в коли. Нашата орда живееше в две пещери в дефилето и в колиби, скупчени на хълма. Враговете имали оръжие, което блестяло на слънцето. Нахвърлили се изведнъж на нашите и борбата траяла, докато всички мъже, жени и деца от нашата орда били избити. Вождът Лек паднал последен с разполовена глава.

От смъртта се спасил само малкият Гуапо, който после намери мен в пещерата, където съм лежал в един ъгъл болен и в безсъзнание. Ние двамата избягахме и се крихме в мочурището. Там аз убих един неприятелски младеж, взех му оръжието и когато вече беше мъртъв, смъкнах от него това облекло. Обаче неприятелите ни хванаха и искаха да ни принесат в жертва на боговете си. Но удаде ни се да избягаме. Този кон и оръжието намерихме на една поляна, защото, изглежда, черната смърт — да е далеч от нас — беше уморила трима вражески войници.

Стибовият разказ предизвика голямо вълнение сред ордата. Младежът усети как старецът го дръпна за крака и той скочи от камъка.

Вождът на ордата Дото отново взе думата:

— Както виждате, мъже и жени, ние сме пред подобна опасност. За да не бъдем унищожени както хората от ордата Гава, трябва добре да се подготвим за борба с неприятеля, който може би вече прави план как и нас да унищожат. Затова предлагам и ние да направим план как да се защитаваме. Бин и аз се договорихме какво да направим, че неприятелят да не ни изненада. Най-напред трябва да осведомим ордата Ибис, която се намира на един ден път от нас. Мъжете от тази орда са героични, едри и обичат войната. Малко по-далеч от тях се намират още две орди. Те са най-многолюдни в цялата наша земя. Това са атаваните и иберите. Ще кажем и на тях. Хората от тези орди са ни сродни по език и обичаи.

Целият сбор при най-голяма тишина слушаше думите на своя вожд. А той, отстъпвайки мястото на Бин, добави:

— Нашият приятел ще ни каже какво трябва да се прави по-нататък.

Бин пак взе думата. Той се качи на камъка и като държеше в едната си ръка меч, а в другата стрела с металически връх, каза:

— Насядали вечер край огъня, вие сте слушали, че има такова оръжие. Тази стрела може да убие от голямо разстояние, а мечът може с един удар да отсече неприятелска глава или ръка, неговият остър връх изцяло разсича войника. Когато сте слушали за това оръжие, мнозина от вас не са вярвали. Гледайте сега и се уверете. Всички неприятели, дошли през Голямата планина, имат такова оръжие. Това знам, защото Стиб и Гуапо са ги видели, както сега аз виждам вас. Това оръжие е взето от тях. Мисля, че то е достатъчно доказателство. Значи, чуйте... Ние трябва да направим такова оръжие. А докато го направим, ще се приготвим за борба както можем. Хвацайте отровни змии, вадете отрова от челюстите им и намазвайте с нея каменните остриета на копията и стрелите. На десет хвърлея със стрела оттук трябва постоянно да има стража, че неприятелите да бъдат забелязани още отдалеч. Щом се появят, ще бягат в планината. Те са на коне и там не могат да ви гонят, а вие, скрити зад дърветата, ще изпрацате стрелите си към тях. Ако не постъпите така, ще бъдете унищожени както ордата Гава, а неприятелите ще се заселят на нашата земя.

В сбора започна глъчка и се чуха гласове:

— Ще се борим, но няма да издържим. Ние никога няма да направим такова оръжие!

Врачът, застанал край камъка, от който се говореше, през цялото време мълчеше, а сега се провикна:

— Ние не можем да правим такова оръжие, но ще го пленим от неприятеля.

— Няма да имате време за това — отговори Бин, — защото ще бъдете убити.

След това се обърна към сбора:

— При нас са един мъж и една жена от неприятелския лагер. Те са изгонени от тяхната орда, защото са помогнали на този младеж и на Гуапо да избягат. Те ще ни покажат как се прави това оръжие.

— А ако не искат? — попита врачът.

— Ако не искат, ще пребием ръцете и краката им и ще ги хвърлим в пропастта да ги изядат хиените — отговори Бин.

Денят вече приближаваше към своя край. Пред мръкване с тъпаните бяха събрани всички мъже и жени да чуят решението на съвета. Вождът на ордата ги осведоми:

— Първо: да се изпратят вестители да съобщят на другите орди за опасността, която заплашва всички; да се изпратят разузнавачи към дефилето, където се е настанил неприятелят, след като е унищожил ордата Гава; разузнавачите в никакъв случай да не влизат в борба с неприятелите, а незабелязани да наблюдават и колкото е възможно по-бързо да се върнат и да съобщят какво са видели; разузнавачите да тръгнат утре в зори с Бин и Стиб, които ще ги упътят къде трябва да отидат.

Второ: всички възрастни мъже от ордата да се разделят на групи: едни да приготвят стрели, брадви и копия, докато се намери начин да се прави оръжие, каквото имат враговете ни; други да хващат отровни змии; трети да отидат на лов за бизони, елени и друг дивеч, за да осигурят храна за войната, която им предстои; четвърти, чиято роля ще бъде най-тежка, да хващат с примки диви коне. На това ще ги научи войникът от неприятелския лагер, който сега е наш приятел.

След това Дото започна да разделя хората на групи, а Стиб и Бин, след като вечеряха в колибата на вожда, легнаха на постели, върху които имаше овчи кожи. И двамата скоро заспаха.

На другия ден, преди изгрев слънце, тръгнаха на път. Старият Бин яздеше коня, а Стиб и петима младежи от ордата Сияк вървяха пеш. Всички бяха въоръжени с лъкове, стрели и брадви с къси дръжки.

Тези младежи бяха определени за разузнавачи.

Още същия ден всички стигнаха в Биновата пещера. Гуапо, Пит и Азур ги посрещнаха с радост.

Без отлагане започнаха да се договарят какво трябва да правят. Беше решено на другия ден разузнавачите да тръгнат на път. Гуапо предложи да им бъде водач. Но Пит каза, че и той иска да отиде с тях, защото в келтското селище бяха останали майка му и девойката Белина. Той искаше да ги доведе в Биновата пещера.

Гуапо гледеше войника с разширени очи.

— Ще те хванат и ще те убият — каза той.

— Може би... — завъртя Пит глава. — Ще дойда с вас.

Бин добави, че трябва да хващат диви коне и да ги опитомяват.

Пит му показа навитото въже, което бяха направили с жената. След това обясни, че той знае как се хващат коне, че вече е вършил това.

Азур предложи тя с Бин и Стиб да потърсят в планината руди, които могат да се топят. Каза, че ще ги научи как да правят пещи на брега, а също така и калъпи. Тя много пъти беше гледала как се прави това. Гуапо преведе на другарите какво беше казала жената. Петимата младежи от ордата Сияк с възхищение гледаха вълненото облекло, което носеха Азур, Пит и Стиб. Час по час взимаха в ръце стрелите и мечовете и се заглеждаха в техните върхове. Това бяха далечните предци на онези, които след много векове станаха най-добрите майстори в изработването на мечове, ножове и металически остриета за писане.

Петимата младежи от ордата Сияк, Пит и Гуапо тръгнаха на другия ден на път. Взеха два меча, лъкове и двадесетина стрели с металически върхове. Взеха и десетина овчи кожи, така направени, че да могат да се обличат, защото нощите бяха студени.

Знаеха, че трябва да вървят към изгрева на слънцето и постоянно се придържаха към тази посока. Най-напред попаднаха на дерето, в което ги завари земетресението и където Пит уби мечката. Същата вечер стигнаха до пещерата, на чиито стени бяха рисунките, които ги изплашиха. Като стигнаха до това място, избързаха и едва при мръкване намериха удобно място за пренощуване.

Пит и Гуапо постоянно разговаряха и се разбираха все по-добре.

Докато седяха край огъня и вечеряха, Гуапо си спомни, че беше видял, когато минаха оттук първия път, двадесетина диви коне, които пасяха в една долина. Той каза това на Пит и се договориха на другия ден да потърсят стадото и да се опитат да хванат поне един кон.

Макар че бяха край огъня и увити с овчи кожи, на заранта всички станаха с вкочанявали крака. Цяла нощ валя ситен дъжд и влагата беше проникнала под тях, докато спяха.

Веднага тръгнаха надолу през гората. Около пладне излязоха на една поляна, която се простираше в далечината като пояс между две гори. Тук пътниците се спряха и запалиха огън.

Дъждът беше престанал, но духаше студен източен вятър. Пит взе няколко кожи, съедини ги с лико и ги закачи на два пръта, които заби в земята. Така направи заслон от вятъра.

Гуапо не можеше да си спомни дали той Стиб бяха минали оттук. Поляната му беше неизвестна. Той каза това на Пит, но войникът махна с ръка: на него му беше все едно. Момчето гледаше в далечината и търсеше какъвто и да е знак, с помощта на който да може да се намери път до дефилето. Небето беше облачно. Без слънце не можеше да се определи посоката. Знаеше, че трябва да стигнат до голямата река и многото рекички, които се вливаха в нея. Не можеше да забележи нищо от всичко това. Обаче в далечината видя едно стадо, което бавно се движеше към тях. Малка група от двадесетина животни вървеше по средата на поляната.

— Онова са диви коне — каза момчето.

Пит потвърди с кимане.

В далечината се чу виене на вълк. Гласът идеше от гората иззад стадото. На него от лявата страна се отзова втори глас, после трети. Две групи вълци от двете гори едновременно се втурнаха към конете. И започна бързо и упорито преследване. Конете все повече се приближаваха. Пит веднага възседна коня, отвърза дългото въже, което беше вързано за колана, завъртя бича над главата си и в галоп изтърча срещу стадото. Вълците неуморно преследваха конете, като че ли се състезаваха кой ще ги стигне пръв. Някои вече ги настигаха, мъчеха се да ги надминат и да им пресекат пътя. Виеха, плашеха конете и ги хапеха по краката.

Пит държеше в дясната си ръка въжето, единият край на което беше вързан за колана, а на другия беше направена примка. Прехвърли през рамото си дълъг камшик с къса дръжка. На края на камшика беше привързан пискюл от косми от конска опашка. На гърба му висяха лъкът и торбата със стрелите.

Войникът полегна върху коня, шибна го няколко пъти с камшика и препусна срещу стадото. Скоро стигна до дивите коне. Те малко се стъписаха и се отдръпнаха настрана. Конят на Пит се смеси с тях и препускането продължи в същата посока. Войникът издебва удобен момент и хвърли примката на врата на един як жребец. Конят залитна и клекна на предните си крака. Вълците завчас го заобиколиха. Но Пит замахна с бича, пискюлът на края му пукаше и вълците отстъпиха с ръмжене. Тогава войникът взе лъка и стрелите. Изстреля няколко стрели и три вълка се търкулнаха на земята, а другите избягаха в гората.

Уловеният жребец като бесен се издигаше на задните си крака и дърпаше въжето. Но примката стягаше врата и гърлото му. Най-после падна полузадушен. Пит слезе от коня си и малко разхлаби примката. Жребецът стана и пак се дърпна настрана. Падна повторно. След няколко опита да се отскубне уплашеният кон разбра, че не може да избяга и застана прав, привидно съвсем спокоен. Очите му блестяха, а от разширените му ноздри бликаше пара. Завъртя няколко пъти главата си. Гривата на врата му се разлюля.

Пит извади стрелите от убитите вълци, възседна своя кон и тръгна към мястото, където стояха смаяни Гуапо и петимата младежи. Уловеният кон вървеше след него и дърпаше въжето. Когато усетеше, че примката се затяга, той избързваше към опитомения кон.

Като стигна до огъня, войникът слезе от коня, отвърза въжето от колана и скъсено го върза за едно дърво.

През това време другите коне избягаха в гората вдясно. Пит тръгна по тяхната следа. В ръцете си имаше друго въже с примка. Намери стадото в един ров. Войникът го забеляза отдалеч и подкара коня си нагоре през гората. След малко слезе от коня и започва бавно да се промъква към мястото, където дивите коне, все още изплашени, се бяха събрали накуп. Войникът се надвеси над рова и завъртя въжето. Примката, хвърлена от непосредствена близост отгоре, се намъкна на врата на един кон. Той уплашено изцвили и повлече войника, който се плъзна по стръмната страна на рова и падна. Конят го влачи над петдесет метра. Но примката все повече стягаше врата му. Изведнъж конят намали ход и спря. Пит скочи и нави въжето около едно дебело дърво. След това подкара коня в кръг. Въжето се навиваше около дървото, докато главата на коня стигна до самото стебло.

Тогава войникът взе камшика и започна да бие коня. Би го, докато пот обля и единия, и другия и докато камшикът падна от преуморената ръка на Пит. И конят, и войникът бяха толкова изтощени, че едва се домъкнаха до огъня.

В това време жребецът, който Пит беше вързал за дървото, се дърпаше, издигаше се на задните си крака, цвилеше и хвърляше чифтета. Гуапо и петимата младежи не се осмеляваха да се приближат до него.

Войникът върза преуморения кон на друго дърво и нареди на момчето и младежите да съберат наоколо трева и да му донесат да яде.

На този кон вече не му минаваше през ум да се противи. Когато Пит си почина добре, повтори същата процедура и с жребеца. Камшикът свистеше и удряше, докато конят, напълно изнемощял, падна на земята. След това младежите донесоха трева и на него. И той беше укротен.

Младежите останаха на това място три дни и гледаха как Пит биеше конете. На четвъртия ден наметна на двата по една овча кожа и ги завърза с въже. Предишния ден им сложи здрави юзди. След това яхна единия и го подкара в тръс. Конят беше мирен. Пит слезе от него и яхна другия. И той беше опитомен.

През този ден продължиха пътя си. Пит яздеше жребеца, Гуапо единия кон, а Доз, водачът на групата младежи от ордата Сияк, се качи на третия кон. Другите младежи вървяха пеш.

Едва след десет дни стигнаха до Голямата река. Гуапо почувствува как бие сърцето му. Момчето знаеше, че са отдалечени само на половина ден път от дефилето, в което се намираше селището на неприятеля. Той се обърна към Пит:

— Нима наистина ще посмееш да отидеш при своите?

— Там е майка ми — отговори войникът и сълзи се появиха на очите му — и девойката, която ще ми стане жена.

— Те ще те хванат и ще те измъчват.

— Може би — каза войникът. — Ще се защитавам. Този жребец е бърз. Ще се опитам да им избягам. Ако не ме забележат, ще поведе със себе си майка си и девойката Белина. — Пит тъжно се усмихна и прибави: — Кой знае, може би вече е станала жена на друг войник. Аз съм мъртъв за нея.

Гуапо се възхищаваше от този войник още оттогава, когато уби мечката, след това — когато хващаше дивите коне и се смеси с вълците, но сега вече възхищението му преминаваше в учудване. Такъв вид смелост предизвикваше възторг у момчето. Беше сигурен, че ще хванат Пит и очите на Гуапо се просълзиха.

Войникът го прегърна:

— И ти си храбър. Обикнах те като малък брат.

Над земята вече се спущаше мрак. Групата войници се приближи до брега на реката. Решиха едва на другия ден да преминат на отвъдния бряг. Настаниха се в храстите под върбите, без да палят огън, да не би димът да ги издаде. Увити в овчите кожи, спаха до заранта.

Когато съмна, Пит нареди на Гуапо да се качи на една висока топола и да разгледа във всички посоки дали могат да преминат реката, без да бъдат забелязани.

Момчето пропълзя по стеблото, хвана се за клоните и бързо се намери на върха на дървото. Подаде глава през листата и вейките и започна да разглежда наоколо. Забеляза четирима конници, които се приближаваха към водата от отвъдния бряг на реката. Конниците бяха келти, вероятно разузнавателен патрул, който кръстосваше из околността. Четиримата конници стигнаха до реката, на няколко метра надолу по течението, вкараха конете във водата, преплуваха я и се упътиха на запад. Гуапо ги следи, докато се изгубиха зад хълмовете, обрасли с храсти.

Момчето слезе от тополата и разказа на Пит какво беше видяло. Войникът, чудно, никак не се развълнува. Той каза, със спокоен глас:

— Сега можем свободно да преминем реката. Този разузнавателен патрул няма да се завърне до нощес.

Но Гуапо беше на мнение, че трябва да вървят на известно разстояние след конниците, по следите на конете, и когато се стъмни, да ги нападнат из засада, да ги убият и да им вземат оръжието и конете.

Пит подчерта, че те са тръгнали да разузнават, а не да се борят. Момчето почувствува вълнение и безпокойство в гласа му. Стори му се, че Пит не желае да се бие срещу своите.

Решиха петимата младежи от ордата Сияк да останат да ги чакат във върбалака, като в никакъв случай не палят огън, а те двамата възседнаха конете.

Младежите послушно насядаха на тревата.

Пит и Гуапо, въоръжени с лъкове и мечове, подкараха конете в реката. Бързата вода ги понесе. Плуваха по течението на водата и излязоха на другия бряг близо до мястото, където келтските конници влязоха във водата.

— Така е добре — каза Пит. — Сега имаме следа, която ще ни заведе право в селището.

През целия ден беше облачно. Ливадите бяха потънали във влага. Водата пляскаше под краката на конете, а на места стигаше и над коленете им. Все пак не изгубиха следата.

Едва на мръкване стигнаха до хълмисто място. Закараха конете в гъст глог и слязоха от тях. През шубраците Гуапо съгледа в далечината борове и ели. От другата страна на хълмовете се намираше дефилето, двете пещери и келтското селище.

Водеха конете за юларите и вървяха внимателно, като се криеха зад яминови и къпинови храсти. След това навлязоха в борова гора и едва по тъмно намериха пукнатината, обрасла с дива лоза — втория вход на пещерата. Заведоха конете до подкопания от вълните бряг и ги завързаха за корените, които стърчаха от брега като пипала на полипи. След това постлаха на земята овчи кожи и седнаха върху тях. Вечеряха сушено мечешко месо. Като завършиха яденето си, тръгнаха по ската на хълма, събраха доста трева и я сложиха на два големи купа пред конете.

Лежах и чаках нощта да напредне. От келтското селище не се чуваха гласове, защото не можеха да достигнат до тази страна на хълма. Нощта беше съвсем тиха и мрачна. На небето не се виждаше нито една звезда. Заваля дъжд, най-напред ситен, после по-едър, носен от вятъра, докато се превърна в порой. Цели струи заливаха настанилите се до брега коне, Пит и Гуапо.

— Отивам веднага в селището — каза Пит. — Сега всички са в колибите, за да се скрият от дъжда. Може вече и да спят.

— И аз ще дойда с теб — каза Гуапо.

— Не. Ти ще останеш тук да пазиш конете.

Момчето поклати глава:

— В тъмнината няма да можеш да се спуснеш по хълма. Аз познавам всяка пътека до самото селище. Очите ми виждат и в тъмнината. Кажи, откъде смяташ да минеш?

— През хълма. Ще се спусна по канарите.

— Ще се убиеш.

Пит погледна момчето и забеляза как в тъмнината очите му светят със зелен блясък.

— Нима и нощем виждаш? — попита учудено.

— Виждам, но не много надалеч, когато е съвсем тъмно — най-много на десетина крачки.

Войникът се засмя:

— Аз не виждам и на две крачки.

— Ще слезем в селището, аз напред, а ти след мен — продължи момчето. — Ще вземем само мечовете. Лъковете няма да ни послужат. От дъжда тетивите са се размекнали и разтегнали.

Пит сложи ръка на рамото му.

— Не се ли страхуваш, че ще те хванат долу в селището? — попита той.

— А ти?

— Аз трябва да отида. Там са двете жени, които обичам: майка ми и Белина.

Вързаха конете до изровения от вълните бряг, но така, че да могат да стигат купчинките трева. Оставиха лъковете и торбичките със стрелите. След това тръгнаха бавно нагоре по хълма между редки борове и ели, чиито клони бучаха на вятъра. Дъждът ги шибаше право в лицата.

Когато стигнаха на върха на хълма, погледнаха надолу в селището. Навсякъде беше тъмно, само на едно място се съзираше слаба светлина, която излизаше през вратата на една колиба.

— Сега започва спущането — каза Гуапо. — Оттук има само една тясна пътека. Тя ще ни заведе пред входа на втората пещера. Върви бавно след мен.

Тръгнаха надолу. Дъждът валеше равномерно. По лепкавата пръст се стичаха поточета. Пит и Гуапо се държаха за ръка и бавно се спущаха по пътеката, която войникът не можеше да види. Краката им постоянно се подхлъзваха. Но скоро се натъкнаха на камениста почва и тръгнаха с по-сигурни крачки.

Пит и Гуапо стигнаха до входа на втората пещера съвсем измокрени. Там се спряха, съблякоха дрехите си и добре ги изцедиха. При обличането момчето внимателно пъхна в пазвата си един вързоп.

Бавно, крачка по крачка, слизаха по стръмния склон, като заобикаляха скалите и дебелите стебла на боровете. На Пит му стана ясно, че без момчето, което познаваше пътя и виждаше в тъмнината, нямаше да може да направи и пет крачки, без да се сгромоляса по канарата. Гуапо го държеше за ръка и го водеше като малко дете.

Поточето, край което някога играеха децата и искаха да обесят малкия Гуапо, сега беше придошло. В него се вливаше водата, която се стичаше по склона. Пит и момчето се спряха.

— Ако тръгна по течението на потока, ще стигна до колибата, в която живее Белина — каза войникът. — Чакай ме тук. Можеш да се скриеш ей под това дърво. Може би в селището ще ме хванат.

В такъв случай ще извикам силно три пъти. Ти веднага бягай, прибери конете и се присъедини към другарите, които те чакат на отвъдния бряг на реката между върбите.

Гуапо се скри под дървото и се облегна на стеблото му.

Дъждът непрекъснато валеше. Потокът прииждаше все повече. Пит тръгна по левия бряг по течението на водата. Не се страхуваше, че някой може да чуе стъпките му, защото водата бучеше през камъните.

Войникът беше сигурен, че няма да срещне никого. Все пак вървеше предпазливо и се слушваше по направление на селището.

„Боговете ме закрилят — мислеше си той. — Изпратиха ми дъжда на помощ. Всички мъже и жени са в колибите. Благодарение на момчето ще видя майка си и Белина. Ако не беше то, никога нямаше да стигна до селището. Слава и хвала на боговете.“

Изведнъж, съвсем наблизко, Пит чу разговор. Беше стигнал до първата колиба. Сърцето му силно заби и той се спря като закован. До ушите му ясно достигна мъжки глас:

— Този дъжд предхожда зимата. Нашите старейшини се готвят да нападнат ордите, разпръснати из котловините. Разузнавачите са открили две селища. Мисля, че ще бъде по-добре да почакаат до пролетта. Още малко, и няма да има трева за конете. Военни походи не могат да се предприемат по сняг.

Друг глас каза:

— Те знаят това, но скоро ще пристигнат много войници през онези проклетни бездни и клисури, откъдето и ние дойдохме. Къде ще се настани този народ? Валок знае какво прави.

Пит се примъкна съвсем до потока и бавно продължи пътя си.

Стигна до втората, третата и четвъртата колиба. В тях беше тихо. Мъжете, жените и децата спяха на своите постели, покрити с овчи кожи. През един отвор струеше дим, извиваше се над покрива на колибата и се разстилаше по брега на потока. Някъде запя петел. Отговори му втори, после трети. В далечината залаяха кучета.

„Усетили са да се промъква лисица“ — помисли войникът и ускори крачките си.

— У-ха... и-ха... — се чу женски глас.

Пит се спря и седна на един камък. Дъждът започна да престава.
— И-ха... у-ха... — Същият глас отново проби тишината.

Колибата, в която Белина живееше с баща си и майка си, беше съвсем наблизко. Войникът едва сега се попита как да предупреди девойката. Надеждата, че ще успее, започна да го напуща.

През тъмнината се съзираха силуетите на елите, а зад тях беше колибата. Треперещ от студ и вълнение, войникът стана от камъка и крачка по крачка, започна да се промъква към дърветата. Скоро се намери под елите. От отпуснатите им клони се стичаха капчици вода.

Петлите продължаваха да пеят. Кучетата вече не лаеха.

„Лисицата е избягала“ — помисли войникът и се упъти към колибата. Като стигна до вратата, спря и се послуша. Отвътре се чуваше равномерно дишане. Някой спеше. Пит дръпна малко встрани кожата, която висеше на вратата, и надникна. Насред колибата гореше огън и слабо осветяваше вътрешността. Двете постели бяха празни. На третата спеше девойката Белина.

Войникът почувствува как сърцето му се разтрепери от радост.

— Сама е! — прошепна той. — Боговете ме закрилят! Прекрачи прага и влезе в колибата. Овладейвайки вълнението си, застана до огъня и се загледа в девойката. После взе няколко сухи клона и ги хвърли в огъня. Когато пламъкът огря колибата, войникът забеляза на едната стена два чудесни лъка, три торбички, натъпкани със стрели, и меч в ножница. На земята лежеше брадва с къса дръжка. Сечивата ѝ блестеше на светлината на огъня.

Пит се приближи до постелята, сложи ръка на челото на заспалата девойка и прошепна:

— Белина... Белина...

Тя отвори очи, трепна и искаше да извика, но войникът затвори устата и с ръка.

— Аз съм, Пит... жив... Не се страхувай... — говореше войникът с треперещ глас. — И Азур е жива. Избягахме от пещерата през една пукнатина, която извежда от другата страна на планината. Боговете не позволиха да умрат тези, които с нищо не са се провинили.

Белина захълца и силно прегърна младежа.

— Жив... Той е жив... Чувствувах, че ще дойде.

— Дойдох да те водя със себе си. — каза Пит, като я милваше по косата.

Девојката плачеше от радост.

— Ще дойда с теб, веднага.

— Къде са баща ти и майка ти?

— Татко и още трима войници отидоха като разузнавателен патрул към залеза на слънцето, а майка е при жената на войника Зик. Пази детето им, което се изплашило и нощем пици, защото вижда призраци. Мама няма да се върне до зори, но татко всеки момент може да бъде тук. Патрулът трябваше отдавна да се върне. Да бягаме веднага. Ти си моят избраник. Ще тръгна с теб.

Девојката се хвърли в прегръдките на младежа. Трепереше от вълнение.

— Трябва да отида за майка си — каза Пит. — Ще вземем и нея. Имам там в планината топла пещера и приятели. Ще ви бъде хубаво.

Белина заплака.

— Ти вече нямаш майка — каза тя.

Войникът се загледа в очите ѝ. Девојката прошепна:

— Тя се обеси след онази нещастна присъда, когато зазидаха двама ви в пещерата.

Пит се хвана за главата и падна върху постелята.

— Опита се да ви спаси. Приблужи се до пещерата и започна да прави отвор на входа. Бяха я забелязали и я заведоха при пророка. Той ѝ заповяда да се обеси. Ти нямаш вече майка.

Войникът стана. Светлината от огъня блестеше в просълзените му очи.

— Боговете, които ме закрилят, ще ми дарят милостта с тази десница да отмъстя и за нанесената ми неправда, и за смъртта на майка ми. Тръгвай, девојко, аз нямам вече никого освен теб.

Белина се наметна с вълнена наметка, Пит грабна лъковете и торбичката със стрелите, които висяха на стената, взе меча и секирата и излезе с Белина в мрачната нощ.

Никой не ги забеляза, когато минаха край колибите. Дъждът съвсем беше преставал. На изток трептяха няколко звезди. В селището пак залаяха кучета. Чуха се и човешки гласове.

Когато стигнаха до мястото, където Пит беше оставил Гуапо, войникът се изненада. Под дървото нямаше никого. Момчето беше изчезнало.

Небето все повече се разведряваше, така че и на малко по-голяма далечина се съзираха камъни, храсти и дървета, които растяха тук-там из дефилето. По права линия към селището на звездното небе се очертаваше тъмният силует на огромния дъб, който келтите бяха посветили на своите богове.

Пит се озърна наоколо, викна няколко пъти момчето по име, но напразно. Водата в потока бучеше, гласът остана без отговор.

— Казах му да ме чака тук — рече войникът. — Сигурно се е уплашил и е избягал през хълма. Ще го намерим при конете, които завързахме за корените край подкопания от вълните бряг.

— Ако това е момчето, което гледах завързала за дървото, не вярвам да се е уплашило. То тогава не пророни нито една сълза. Малкият е истински герой.

— И вижда нощем в тъмнината — прибави Пит.

В този момент се чуха стъпки. Някой тичаше право срещу тях. Войникът извади меча, готов да се защитава. В селището все повече се увеличаваха лай на кучета и човешки гласове.

Гуапо изникна пред тях от тъмнината.

— Всичко е наред — извика той. — Да бягаме... Забелязаха ме и ме гонят.

Опитният войник нищо не попита. Той хвана Белина за ръка и изтича след момчето.

Гуапо се изкачи по стръмната пътека. Пит и девойката го следваха. Стигнаха до входа на втората пещера. Там се спряха задъхани.

Момчето се послуша и се засмя:

— Заблудих ги. Търсят ме на другата страна, отвъд потока.

— Къде ходи? — попита войникът.

— В колибата на вожда на ордата, да видя малкото момиченце със сините очи.

Пит и девойката се усмигнаха. Момчето продължи:

— Азур ми даде една плочка от жълт метал и шарената си кърпа да ги дам на момиченцето. Аз му ги занесох, а също и едно камъче, което блести. Намерих го в пещерата с човешките кости и рисунките по стените. Всичко това хвърлих пред постелята, на която спи момиченцето. Когато се връщах, срещнах разузнавателен патрул от

четирима войници. Видяха ме и се развикаха. Подгониха ме с конете. Ако беше денем, щяха да ме хванат.

— Баща ми се е върнал — каза девойката. — Да бягаме оттук.

С мъка се изкачиха по хълма, защото влажната почва беше хлъзгава. След това се спуснаха между борове и ели до подкопания бряг, където бяха вързали конете. Без нито миг да се спират, взеха лъковете и торбичките; Белина яхна коня и взе момчето пред себе си. Пит яхна жребеца, който се дръпна няколко пъти, но като почувствува стегнатата юзда, бавно тръгна нагоре.

Когато Гуапо остана сам под дървото, почака Пит да се изгуби в тъмнината и веднага и той тръгна. Упъти се към свещения дъб, очите му, които виждаха в нощта, съзираха в гъстата тъмнина клоните му. Момчето знаеше, че оттам трябва да върви няколкостотин крачки вляво, за да стигне до колибата, в която живееше вождът на келтската орда.

Без да се двоуми, момчето стигна до свещения дъб и там малко се спря. Цяло ято птици махаше криле в клоните. От една дупка под короната на дървото се обади кукумявка. Гласът и отекна като охкане в дефилето. Ехото се удари в канарите и скалите.

Момчето тръгна вляво към брега, където се намираше вторият дъб, под който келтите погребваха своите мъртви. Когато стигна до стеблото, се спря, за да определи точно посоката, в която се намираше колибата на Валок. Изведнъж забеляза три човешки тела, обесени на ниските клони. Вятърът така ги клатеше, че изглеждаха като живи, сякаш танцуват танц на смъртта.

Ужас обхвана Гуапо. Той хукна колкото му позволяваха силите. Няколко кучета-скитници залаяха и припнаха след него. Той се спря, като дишаше тежко, извади от торбата си, която висеше на рамото му, няколко парченца мечешко месо и ги хвърли на кучетата. Като се бореха и хапеха едно друго, кучетата го забравиха.

Мина край пръснатите колиби. Всичко беше спокойно, само от една колиба се чу плач на дете и гласът на майката, която го приспиваше. Скоро стигна до дървото, на което бяха вързани той и Стиб. Колибата на Валок беше пред него. Той се приближи крадешком и тихо я заобиколи от всички страни. Една дива слива простираше

клоните си над покрития с тръстика покрив. Момчето се покатери по стеблото и през клоните се докопа до покрива. Промъкна се по корем, стигна до отвора, през който излизаше димът, и надникна. Огънят гореше със светъл пламък и осветяваше цялата просторна колиба. Валок спеше на постелята си. Момчето се уплаши, но веднага щом чу гръмкото хъркане, се успокои. Върху постелята в другия ъгъл лежаха една жена и Муму.

Гуапо извади от торбата си вързопа — шарената кърпа на Азур, в която бяха завити златната плочка и елмазът, и го хвърли към тази постеля. Но жената беше будна. Тя чу, когато вързопът падна на пода, и стана. Момчето се плъзна по покрива, хвана се за най-близкия клон и за миг се намери на земята.

— Кой е?... Кой е? — развика се жената с целия си глас и изтича на вратата. Гуапо заобиколи колибата и от другата страна се шмугна в тъмнината. Като бягаше, почти налетя на четиримата конници, които се връщаха от разузнаване.

— Кой е? — извика един от тях.

— Гуапо — отговори момчето и изчезна в тъмнината.

Конските копита затропаха след него, но тъмнината беше много гъста. Конниците го гонеха наслуки, а момчето бягаше зигзагообразно и така ги заблуждаваше. Чуваше зад себе си викове, запитвания и подвикване. Момчето познаваше добре всеки камък в дефилето и лесно стигна до мястото, където намери Пит и Белина.

Всичко това момчето разказваше, докато яздеха в нощта, като внимателно заобикаляха камъните и храстите. Говореше смесица от матерния си език и келтски думи.

Белина се смееше, защото почти нищо не му разбираше. Пит, който беше свикнал на такъв вид разговор с Гуапо, и разказа накратко преживяването на момчето в дефилето.

— Аз казах, че той е юнак — рече девойката.

— Наистина съм такъв — каза Гуапо.

На разсъмване стигнаха до равнината и препуснаха конете.

— Ако са тръгнали след нас, трябвало е да заобиколят цялото дефиле — говореше войникът. — Ние спечелихме време. Все пак трябва да побързаме и час по-скоро да преминем реката.

Обаче попаднаха на наводнена почва. Ливадите бяха покрити с вода и краката на конете затъваха до над коленете. В права линия гъсти топови гори показваха, че реката не е далеч. Но на места конете трябваше да вървят съвсем полека, което забавяше хода.

Едва по обяд стигнаха до реката. Попаднаха на мястото, през което бяха минали келтските войници; то беше най-плитко. Бегълците вкараха конете във водата и яздиha по плитко почти до средата на реката. Животните лесно преплуваха двадесетината метра дълбочина, стигнаха до плитчина и скоро се намериха на другия бряг. Бегълците подкараха конете покрай реката и стигнаха до мястото, където бяха оставили петимата младежи от ордата Сияк. Те, измокрени до кости, трепереха от студ, защото не смееха да запалят огън.

— Тръгваме! — извика Пит.

— Напред! — прибави Гуапо.

И цялата колона тръгна по посока на планината. Пешаците вървяха с големи крачки край конете, газеха полегналата трева и шляпаха във водата, която беше покрила земята.

Целият този ден беше облачен. Едва привечер, когато стигнаха до подножието на планината, блесна слънце, но за малко. После потъна зад великанските буки и дъбове.

Бегълците навлязоха между дърветата и решиха да преспят там. Завързаха конете за млади дръвчета, които на места растяха на гъсто. Петимата младежи отидоха на ливадата да накъсат трева, а Гуапо започна да събира сухи клони. Пит запали огън, след това отсече с брадвата няколко клона, направи колове и ги заби в земята. Сложи напречно на тях четири тояги, а отгоре овчи кожи. Така направи удобен заслон за пренощуване.

Младежите три пъти донесоха наръчи трева. Една част сложиха пред конете, другата разпръснаха по земята около огъня. Тръгнаха и четвърти път, но едва слязоха на ливадата, Доз, най-големият от тях, извика другарите си и всички изтичаха в гората.

— Какво има? — попита Гуапо.

— Хора на коне! — каза Доз уплашено.

— Неприятелите ли идат? — обърна се момчето към Пит.

— След мен! — каза войникът и изтича долу, където свършваше гората. Гуапо вървеше след него. Скрити зад дърветата, младежите съгледаха шестима келтски войници, които яздеха едри коне. Бяха

отдалечени на около един километър. Конниците яздеха ходом и гледаха в земята — сигурно следите на бегълците.

— Ще ги нападнем! — каза Пит на Гуапо.

— Разбира се, защото не можем да избягаме.

Двамата изтичаха по склона и завчас се намериха при огъня.

Войникът се обърна към Белина:

— Наблизо има шестима конници.

— Борете се, иначе ще ви убият — отговори девойката. Пит изтърси пред младежите всичките стрели от торбичките.

— Затегнете добре лъковете — каза той. — Прицелвайте се добре. От това зависи животът ни. Всички долу, легнете в тревата и мирувайте, докато аз не изстрелям стрела.

Като каза това, развърза жребеца, който риеше земята с предните си крака, надуваше ноздрите си и гледаше уплашено около себе си, като че ли предугаждаше борба. Войникът му сложи юлара, възседна го и го подкара надолу. Белина викна след него:

— Ако те убият, ще се пробода с този меч. Нека мъртви ни отнесат в селището.

Гуапо и петимата младежи изтичаха надолу до подножието, хвърлиха се на земята и пълзейки, завчас изчезнаха в гъстата трева.

Само още едно възвишение закриваше келтските войници, отдалечени на един хвърлей със стрела. Когато се показаха на хълма, те видяха Пит на коня. Войникът държеше лъка със стрела на тетивата, на бедрото му висеше меч, в пояса му беше затъкната брадва. Изправен и безстрашен, младият войн като че ли беше решил сам да нападне шестимата войници.

Когато келтите се приближиха на такова разстояние, че да могат да бъдат улучени от стрела, Пит извика със силен глас:

— Вие, които принадлежите на племето, което е мъртво за мен, веднага спрете! Аз съм Пит, синът на Алко, невинно осъден на смърт от онези, които ви управляват. Трябва да знаете, че боговете ме закриват. Пазете се от техния гняв!

Войниците спряха конете. От групата се отдели снажен боец с къдрави бакенбарди и големи мустаци. Макар че не беше далеч, той сви двете си шепи около устата и извика:

— Предай се, изменника!

— На кого да се предам?

— Аз съм Гроз, синът на Прин. Ще те хвана и вързан ще те заведа в нашето селище. Ти си отвлякъл моята годеница Белина. Баща ѝ и врачът я подариха на мен, а теб, като предател, те очаква смърт.

Пит подкара коня няколко крачки напред и отново викна:

— Познавам те, кокоши сине! Ти кукуригаш така, както заповядва онзи козел, който сам се назовава пророк!

— Напред. Хванете го жив! — извика Гроз на войниците си.

И шестимата шибнаха конете и се юрнаха. Пит затегна лъка с всички сили и изстреля стрела. Тя улучи в лицето един от неприятелите. Той се залюля и падна в тревата. Конят му се издигна няколко пъти на задните си крака и избяга настрана. В този момент звъннаха тетивите и шест стрели паднаха върху конниците. Двама загубиха сили, един, ранен в рамото, се отдръпна настрана, като се мъчеше да измъкне стрелата. Но Гроз и още един войник имаха брони и стрелите отскачаха от тях.

Измъкнаха мечовете и се нахвърлиха на Пит, а той шибна жребеца и се промъкна между тях.

— Предай се, изменнико! — викна Гроз.

Една стрела удари шлема му и отскочи, други две се плъзнаха по гърдите на придружителя му. Клекналите в тревата младежи се чудеха как стрелите с металически върхове не могат да пробият вълнените дрехи.

Пит препусна покрай враговете и бързо сложи нова стрела, спря, прицели се и опъна. Улучи втория войник в шлема. Стрелата отскочи.

Гроз и неговият придружител отвиха въжетата с примки и се спуснаха срещу самотния войник. Като видя това, Пит шибна жребеца и бързо се понесе през ливадата. Гуапо се промъкна до ранения войник и отблизо изпрати стрела право в лицето му. Войникът страшно изкрещя и падна на земята с главата надолу. Момчето скочи на коня си и го подкара с най-голяма сила в помощ на приятеля си. Скоро настигна тримата и започна да изстрелва стрели. Една улучи келтския войник във врата, като се заби почти до дръжката. Отмалелите ръце на Грозовия придружител изпуснаха поводите, конят се издигна на задните си крака и изхвърли от гърба си мъртвия ездач. В този момент Гроз хвърли въжето с примката и хвана Пит. Войникът напразно се дърпаше. Въжето стягаше и двете му ръце. Гуапо подкара коня си до самия неприятел, замахна с меча и разсече врата му. Шурна кръв и

изпръска двата коня и момчето. Войникът се залюля и изпусна въжето. Пит разхлаби примката, измъкна секирата от пояса си и с един удар доуби ранения войник.

Шестимата келтски войници лежаха мъртви в тревата. Младежите от ордата Сияк смаяни гледаха труповете оръжието и едрите коне, които Пит и момчето бяха хванали.

— Видяхте ли с какви неприятели трябва да се борите? — попита ги Гуапо.

Те се поглеждаха и вдигаха рамене. Само най-големият от тях, Доз, се изпъчи и отговори:

— И ние ще станем такива, дори и по-добри.

— Засега няма от какво да се страхуваме — каза Пит на Гуапо. — Съберете всичкото оръжие и го занесете горе при огъня. Аз ще докарам конете.

На ливадата вече падаше здрач, а в гората беше тъмно. Огънят, закрит от кожите, гореше със светъл пламък.

Белина изтича да посрещне Пит. Прегърна го и каза:

— Слязох до подножието и се скрих зад едно дебело стебло. Чух и видях всичко. Убихте Гроз, сина на Прин. Врачът и баща ми заповядаха да стана негова жена. Обредът беше определен за деня на първото човешко жертвоприношение. Сега е свършено. Кръв потече по врата му. Видях, когато Гуапо го перна с меча. Момчето е герой...

Когато стигнаха до огъня, войникът каза:

— Не можем да нощуваме близо до труповете им, да не би маните да ни отмъстят. Веднага ще отидем по-нататък, горе в планината.

Гуапо и младежите донесоха оръжието, което събраха на ливадата: шест меча, също толкова лъка и бойни брадви и цял куп стрели. Момчето хвърли на купа две брони, а Доз — голям вързоп облекло. Голите трупове оставиха на ливадата.

Веднага вдигнаха лагера. Завързаха всички неща с въжета, натовариха ги на един кон и тръгнаха бавно нагоре. Пит държеше в ръце въжето, за което бяха завързани всички други коне, осем на брой.

Дълго вървяха пеш, докато стигнаха до едно широко дере, на чието дъно се извиваше поток. Бегълците се спуснаха по стръмната страна на дерето и там на закътано място направиха лагер.

Скоро и огънят лумна. Суровото месо, което намериха в торбите на келтските войници, цвърчеше на ръжените край разгорените главни.

ГЛАВА 9

Спасението е в единството.

В дефилето, където се намираще селището на келтите, започнаха да прииждат войници на коне. След тях вървяха коли с жени и деца. Първата колона наброяваше около две хиляди души. След три дни пристигна и друга група. Тя се състоеше от три хиляди войници и също толкова жени и деца. Пришълците докараха няколко стада свини и голямо стадо овце.

В дефилето настъпи безредие. Мустакатите войници, с намръщени лица, избираха места да правят колиби, караха се и се биеха. Отсечените борове край пещерите падаха с трясък под острите брадви. Тополите и върбите край мочурището се проредиха. Беше изсечена голяма част от тръстиката. Изтъпканата трева не можеше да даде достатъчно храна за големия брой коне и конярите откарваха конете няколко километра далеч, където можеше да се намери обилна паша.

Така се събраха три орди. Всяка имаше свой вожд, когото неговите хора безпрекословно слушаха. За другите вождове не искаха и да знаят. Затова в дефилето настъпи бъркотия и започнаха чести кавги и сбивания.

Валок и пророкът Омс няколко пъти свикваха съвета на старейшините, но не можаха да го проведат, защото вождовете на двете орди бяха почти винаги пияни, а от другите изтъкнати войници и половината не дойдоха.

Пришълците се оправдаваха, че трябва да правят колиби, да ходят на лов и риболов, защото зимата приближаваше; че всяка орда има свой вожд, който заповядва, и че съвещание не е нужно.

Това неуредено положение трая десет дни. На единадесетия ден Валок издаде заповед всички негови войници, напълно въоръжени, да се съберат под свещения дъб. Веднага засвириха тръби и забиха

тъпани. Валоковите войници тръгнаха от всички страни към свещеното дърво. Сериозни и навъсени, те бяха готови при даден знак от страна на вождата си да извадят мечовете и да се нахвърлят на пришълците. Всички чувствуваха, че е подкопана строгата дисциплина, на която бяха свикнали от детството си. Но неочаквано, като си пробиваха път през тълпата мъже и жени, се появиха вождовете на двете нови орди — Кид и Стриз, придружени от група изтъкнати бойци. И двамата бяха трезви. Те стигнаха до мястото, от което се говореше, приближиха се до Валок и пророка, поклониха се и се облегнаха на голите си мечове.

Валок ги отмери с поглед и се обърна към своите хора:

— Войници от моята орда, чуйте думите на своя вожд, когото винаги сте слушали и който ви е водил от победа към победа. Вие с храбростта и оръжието си заехте това дефиле, след като унищожихте една орда. Направихте си тук селище и ви беше добре. Но видяхте, че полудивите войници на тази земя са страшни бойци; това потвърждават онези гробове до брега под дъба, в които лежат нашите мъртви със смазани черепи и изпочупени ребра. Местните жители унищожават нашите разузнавачи и се промъкват крадешком около дефилето. Ние хванахме трима в Иберийските планини и ги обесихме, но зад тях се намират много орди, които един ден ще ни нападнат и с многобройността си ще ни победят. Затова ние решихме на съвещание на старейшините да изпратим наши хора през Голямата планина да извикат и доведат тук и други наши братя, за да можем с общи сили да победим всички местни орди и да завладеем тази богата земя. Две орди се отзоваха на нашата покана, преминаха Голямата планина и дойдоха при нас. Дойдоха, объркаха нашия ред и дисциплина и предизвикаха безредие в селището.

В сбора се чу глъчка. Валок се обърна към Кид и Стриз:

— Повикахме ви и вие дойдохте. Само че ние не смятахме и вие да се заселите в нашето дефиле. Да бъдат благословени боговете, които ни закрилят, тази земя е просторна, пълна с дивеч и добра паша за добитъка. Значи, търсете място, където да си направите селища. В този момент тук сме трима вождове на три орди. Не може да остане така. Или ще изберем един вожд, когото ще слушат всички, или вървете си от дефилето, което ние завзехме и си направихме в него селище. Ако си отидете, ще поддържаме връзка и заедно ще дадем отпор на врага.

Ако останете и се подчинявате на нарежданията и заповедите на един вожд, ще бъдем силни и никой няма да ни надвие. Призовавам ви да решите. Мисля, че най-сигурното спасение е в единството.

Кид и Стриз се погледнаха, а техните войници започнаха да роптаят и да хващат мечовете.

— Ние си искаме нашите вождове! — каза един.

— Кид и Стриз... Нека и двамата да управляват — прибави друг.
— Ако някой се възпротиви, ние с брадва и меч ще се справим с него.

— Няма да се махнем оттук. Направихме си колиби. Ако трябва ще се борим — мърмореха трети.

Измежду тях се отдели един снажен мъжага, с дълъг врат, огромни ръце и крака, дебели устни и сплескан нос. Без да иска думата, той се приближи до мястото, от което се говореше, и викна с дрезгав глас:

— Войни на богинята Епона, ние всички сме от едно племе. Принадлежим на един народ, който завладява света и когото никой досега не е победил. Съгласен съм заедно да се борим за доброто на нашите жени и деца. Извикаха ни тук и ние преминахме през Голямата планина, като се промъквахме през нейните клисури, бездни и пропасти и се борихме с планинците. Дойдохме в това дефиле и смятахме, че ще бъдем между приятели. А сега... излезе, че ни пъдят, и то след като нашите хора си направиха колиби. Валоковата орда е най-малката, а нейният вожд иска от нас да се откажем от старейшините си. Ние сме пет пъти повече. Ние ще се борим за това място.

След като каза това. Той измъкна меча си и започна да го върти над главата си. В това време войниците пришълци все повече прииждаха и цялото място около свещения дъб се изпълни с народ. Новодошлите разпитваха онези, които бяха слушали речите, блъскаха се да отидат по-близо и мърмореха.

— Гонят ни от дефилето... Обиждат нашите вождове... И ние търпим. Дългият Нид върти меча, предизвиква за борба.

Хората се натискаха, блъскаха се едни други и вдигаха шум. Дългият Нид отново започна да говори и надвика гълпата:

— От името на моя вожд Стриз каня вожда Валок да се бори с мен на живот и смърт, с меч, брадва или тояга. Ако не приеме поканата ми, ще означава, че се отказва от водачеството.

Войниците завикаха от всички страни. Кид и Стриз се усмихваха и мълчаха. Нид беше най-добрият им боец и затова го бяха избрали — да убият с негова помощ по-лесно Валок и да подчинят ордата му.

Но изскочи Рок, войнът с кривата лява ръка и белег на лицето. Той се качи на мястото за говорене и викна:

— Аз съм Рок, син на Ипсалт. Баща ми загина в борбата със севоните и остави славно име зад себе си. Беше известен с това, че никога, нито крачка не отстъпваше пред неприятеля. Аз, неговият син, продължавам тази негова черта и това съм доказал много пъти. Дългият Нид призова моя вожд на борба. Поканата приемам аз и ще се боря с него дотогава, докато единия от нас загине. Мисля, че дългият Нид не е толкова велик, че да си позволи да извика на борба вожда на една орда. За този насилник съм достоен и аз, макар че лявата ми ръка е саката.

— Аз ще се боря. Мен предизвика! — прекъсна го Валок.

Пророкът Омс сложи ръка на рамото му и каза:

— Не! Ще се бори Рок, защото ако ти загинеш, цялата ни орда ще се разпръсне. Аз заповядвам!

— Тогава Стриз и Кид трябва да се бият с мен! — изскърца Валок със зъби.

— Така е и редно! Съгласен съм.

Но Кид, вождът на по-малката орда пришълци, се качи на мястото за говорене и като почака всички да се успокоят, каза:

— Съгласен съм с Валок. Не може да има три вождове, а на нас не ни се напуца това дефиле, където нашите войници вече си направиха колиби. Затова ще се борим за водачеството. Дългият Нид предизвика на борба Рок, син на Ипсалт. Първият ще се бори за Стриз, вторият за Валок. Аз ще дам трети борец от моята орда. С жребий ще определим кои двама ще се борят първи. Който от тях остане жив ще се бори с третия. Съгласни ли са Стриз и Валок с моето предложение?

— Съгласни сме — отговориха двамата войни.

— Тогава борбата може да започне веднага — продължи Кид. — От мое име ще се бори Гем, синът на Омболт.

В сбора започна раздвижване и глъчка. Този вид борба беше особено интересна за келтските войници. Като сравняваха силата и опита на борците, веднага започваха да предвиждат кой ще победи. Мнозина смятаха, че дългият Нид има най-големи изгледи за победа.

Гем, синът на Омболт, беше нисък, но сръчен борец. Хората на Кид бяха сигурни в него. Сакатия Рок никои, освен неговите хора, не смяташе за опасен противник, защото на никого не беше минавало през ума да погледне едрите му кости и мускулите, които като възли на опънато въже бяха набъбнали под вълнената блуза. В продължение на години, служейки си само с дясната си ръка, беше стигнал дотам, че можеше с един удар на брадвата да събори бизон. Голяма сила се криеше в дясната ръка на войника.

Вождовете пристъпиха към теглене на жребия. Отчупиха три клечици, двете от които бяха еднакви, а третата малко по-дълга. Тези, които изтегляха двете еднакви, щяха да се борят веднага, а победителят щеше да се бори с онзи, на когото се паднеше най-дългата клечка.

Един войник стискаше клечките в шепата си. Малките им връхчета се подаваха между пръстите му. Стриз, Валок и Кид се приближиха.

Първата клечка извади Валок, втората Кид, а третата — най-дългата, Стриз. Следователно трябваше веднага да се борят: Рок, синът на Ипсалт, и Гем, синът на Омболт. Дългият Нид щеше да се бори с победителя.

Беше обявен резултатът от жребия. Над две хиляди войници с цяло гърло поздравиха борците и по този начин им отдадоха достойна почит. Мястото около свещения дъб веднага беше разчистено. Хората се отдръпнаха и образуваха голям кръг.

Двамата борци, голи до кръста, застанаха един срещу друг. Донесоха им еднакво големи и еднакво тежки мечове. Също такъв меч дадоха и на Нид, който небрежно се облегна на него, готов да наблюдава борбата, докато му дойде редът.

Гем беше упорит борец, който съзнаваше, че издръжливостта и бързината, съчетани със смислени удари, почти винаги донасят победа. В борбите, които келтите бяха водили с галите и германите, мечът на Гем предизвикваше страх и трепет сред неприятелите. Най-силните и най-сръчни борци падаха под неговия меч като ударени от гръм. Гемовите хватки бяха влезли в приказките. Този войник и неговите хора бяха сигурни в победата.

Жив и подвижен, той с всички сили се нахвърли на противника. Мъчеше се да го смути с чести удари и убождания. Изтичваше около него, подскачаше и майсторски избягваше меча на Рок, който свистеше

над главата му. Кидовите хора с въодушевление поздравяваха всяко добре направено движение или удар на своя любимец, защото той беше техният най-добър борец.

Рок, студен и по-малко подвижен, почти не се помръдваше, само се въртеше на място и отблъскваше всеки удар. На присъстващите се струваше, че само ръката му работи и че без никакво усилие издържа борбата. В началото изглеждаше, че подвижният Гем ще намери случай и с опитен удар лесно ще надвие противника си, защото Рок само се защищаваше, въртеше се на място и отблъскваше ударите. Войниците, които бяха близо до борците, можеха да забележат как Гем вече диша трудно, как ноздрите му се разширяват и го облива пот, докато Рок втренчено следеше всяко негово движение, без да показва ни най-малък признак на умора. През време на борбата Гем няколко пъти се загледа в неговите студени зелени очи и със страх в сърцето почувствува, че се е натъкнал на закален борец, с когото не се излиза лесно на глава. Като почувствува, че няма да може да издържи дълго, Гем удвои бързината на ударите. В един момент изглеждаше, че за Рок няма спасение, защото в такава схватка е достатъчно само един миг невнимание или непредпазливост, за да се изгуби борбата и животът. Гем улучи този момент. Той подскочи на място, когато на всички им се струваше, че ще се хвърли на лявата страна и нанесе удар с едно страшно забождане точно когато Рок мръдна тялото си вдясно. Ударът, предназначен за корема, само одраска слабините на Рок и той почувствува остра болка и как кръвта започна да се стича по левия му крак. Но железните нерви на стария войн и тогава не отстъпиха. Врявата, която нададоха Гемовите привърженици, нито за миг не го разколеба. Напротив. Точно тогава от неговите студени очи не убягна слабата страна на противника, защото Гем, заслепен от успеха си, само за частица от мига изгуби предпазливостта си. Това беше достатъчно. Рок с цялата си ярост се нахвърли върху него и го раздра с меча си от край до край.

Множеството войници гръмко регнаха. Повици, викове, смях и писък като морски вълни се удряха в стръмните канари на дефилето. Радостта на Валоковите хора заглушаваше бесните викове на Кидовата орда. Скърцането със зъби, безочлив смях и подигравките на едните и другите едва не преминаха в общо клане. Все пак никой не развали реда, нито напусна мястото си, защото всички войници бяха уверени,

че в този вид борба, която решава кой ще бъде вожд, участвуват и боговете. Войниците си хвърляха злобни погледи и крещяха, но нито един не вдигна меч.

В това време ватесът Омс превързваше раната на Роковите слабини; сложи върху нея меча мас, лист от репей, снопче вълна и над всичко това — дебела превръзка, която нави няколко пъти около кръста на войника.

— Изтече ли ти много кръв? — попита той.

— Не зная — отговори Рок, — но нищо не съм изгубил от силата си.

— Ако победиш и дългия Нид, Ще те наредим между боговете!
— каза ватесът.

— Или ще победя, или ще умра. Нека бъде волята на боговете.

— Те закрилят и теб, и нас. Бори се и победи.

Така говореше ватесът и загрижено гледаше бледото лице на Рок.

Няколко мъже от Кидовата орда понесоха на ръце тялото на Гем и го предадоха на жените, които с плач и нареждане започнаха да го мажат с ароматични масла, за да го приготвят за погребението.

А дългият Нид вече стоеше срещу Рок, готов да започне борбата. Всички войници втренчиха погледи в борците. При даден знак борците тръгнаха един срещу друг и кръстосаха мечовете си.

Нид беше бавен и коварен борец. Той разчиташе на огромната си сила и се стремеше да избие меча из ръцете на противника си или да го счупи. Но мечовете по онова време бяха много масивни и направени от сплав, която не се чупеше лесно. Остриетата се сблъскваха и отекваха удари.

Нид се биеше и говореше:

— Сакати дяволе, няма да те убия, а ще отсека дясната ти ръка до рамото и ще я посветя на боговете. Тя ще виси на вратата на моята колиба за радост и веселие на цялата ми орда.

— Ти скоро ще се веселиш между боговете на подземния свят!
— говореше Рок, като отбиваше с ръка силните удари на противника си.

Обаче Рок все повече пребледняваше. На превръзката около кръста му се появи червено петно, което се увеличаваше и вече беше станало голямо колкото една шепа. Раната му кървеше.

Ватесът и Валок бяха най-близо до него. Те забелязаха кървавото петно и се спогледаха. Дватама знаеха много добре, че войникът няма да издържи много, защото лицето му беше сигурен знак, че от раната тече кръв.

Ватесът сложи шепите си на устата и извика:

— Рок, нападение! Престани да се отбраняваш! Нападай!

— Нападай!... — отекна като ехо и гласът на Валок. Но като че ли войникът не чуваше тези гласове. Той продължаваше да отбива ударите на противника и чувствуваше как ръката му изтръпва. Освен това забеляза, че двата меча имаха дълбоки резки на остриетата си.

„Нид е силен, може би по-силен от мен. Ще издържи, мислеше войникът. — Аз ще се уморя преди него. Раната ме боли и кърпи, кръвта ми изтича, чувствавам...“

Без да промени начина на борбата, Рок остана още малко време в отбрана, а след това неочаквано така страшно нападна противника си, че за няколко мига напълно го обърка. Нид едва успяваше да дочака и отбие всеки удар. Роковият меч разсече най-напред мускула на лявата му ръка, а след това засегна врата му. Но това не изплаши Нид. Сега и той нападна с всички сили, като подскачаше около противника си. Изведнъж му се стори, че Рок губи самоувереността и се защитава невнимателно. Той помисли, че е дошъл решителният момент и със светкавична бързина се хвърли върху противника си. Като че ли за Рок нямаше спасение. Обаче сакатият борец с железни нерви, предпазлив като вълк, за частица от секундата избягна удара. Мечът на Нид увисна, във въздуха и разсече празното пространство под мишницата на противника. Нид залитна от силния удар. Рок само това чакаше. Той замахна като джелат и с един удар му отсече главата.

До този момент никой не подозираше колко сила се крие в дясната ръка на сакатия Рок.

Тълпата най-напред се развълнува, после изведнъж от хиляди гърла екнаха виковете до небето. Хората се раздвижиха и завчас настъпи безредие. Всички бяха така изненадани от този край на борбата, че на никого не му дойде на ум да извади меч и да отмъщава. Валаковите хора веднага дотичаха, вдигнаха Рок на ръце и го отнесоха в колибата на вождата на ордата. Ватесът постави петдесет мъже да пазят победителя в двете борби.

Две жени прегледаха раната на бедрото на войника, измиха я със купи солена вода и я превързаха. След това Рок на един дъх изпи няколко ракия, подправена с мед и треви, и заспа на постелята, покрита с овчи кожи. За него се грижеха двете жени и малката Муму.

През това време под свещения дъб, в присъствието на старейшините на трите орди, Кид и Стриз предадоха мечовете на Валок в знак, че признават неговото водачество. Стриз проговори:

— В честна борба пред хората от трите орди твоят борец заслужено победи. Всичката власт принадлежи на теб. Предавам ти меч си в знак на покорство. Отсега твоите думи ще бъдат закон за мен. Нека боговете дадат много години да властвуваш над това племе, да го увеличиш и да го водиш от победа към победа.

След него думата взе Кид:

— Боговете дават власт на този, когото обичат. Нарещдам се под твоето водачество като прост войник и ще се подчинявам на всичките ти заповеди.

Валок прегърна двамата и като им върна мечовете, каза:

— Стриз и Кид ще бъдат отсега мои братя. В братство ни свърза кръвта на най-добрите борци, която беше пролята днес тук. Те двамата ще седят до мен на големите съвещания от дясната и от лявата ми страна и техните думи ще се слушат в събранието. Стриз и Кид ще бъдат моите първи съветници, старейшини и помощници.

Тримата вождове се прегърнаха. Радостта и веселите викове на хилядите хора поздравиха този свещен акт.

Така завърши варварският съд. Вожд на трите орди, които се обединиха в една, стана Валок.

Рок лежа няколко дни в колибата на Валок. Двете жени наглеждаха и превързваха раната на бедрото му. На четвъртия ден войникът се чувствуваше напълно добре. Излежаваше се на постелята и разговаряше с малката дъщеря на вожда на ордата. Бяха сами в колибата.

— Днес ще те напусна — каза войникът. — От раната ми вече не тече кръв и болките престанаха. Сега мога да си отида. Ще дойдеш ли някой път да ме видиш в моята колиба?

— Няма! — каза Муму навъсено.

— Защо?

— Защото не вярваш, че Азур и Пит са живи. Те не бяха виновни. Затова боговете са ги пуснали да избягат от пещерата.

— А кой срязва връзките на двамата младежи, които бяха вързани за дървото?

— Аз.

— Лъжеш.

— Не лъжа. Аз ги пуснах.

— Никой не вярва на тези твои думи.

— Нищо. Главното е, че Пит и Азур са живи.

— Не се заблуждавай! — каза войникът. — Този, когото Валоковите хора зазидат в пещерата, той не може да се спаси.

— А къде е Белина? — попита момиченцето предизвикателно. — Баща ѝ я търси навсякъде и няма да я намери, Ще ти кажа защо: Пит я е отвлякъл.

— Ти бълнуваш.

— Не бълнувам. Защо Гроз не се върна? Той отдавна отиде с петима войници на разузнаване. Аз ще ти кажа: тези хора никога няма да се върнат. Ето защо: убили са ги Пит, Азур и Гуапо.

— Какъв Гуапо? Какво плещиш?

— Едва чаках да остана сама с теб. Ще ти покажа нещо, Познаваш ли тази кърпа?

— Познавам я — изненада се Рок. — Тази кърпа носеше на главата си Азур, когато я водеха към пещерата.

— А-ха! Е, какво ще кажеш? Живи ли са тя и Пит?

Войникът завъртя глава.

— Изглежда, че някак са се измъкнали от пещерата. Откъде взе тази кърпа?

— Донесе ми я Гуапо.

— Ти си луда!

— Не съм. Той е бил една нощ в селището. Хвърлил я е в нашата колиба тази кърпа и още нещо. Виж.

Войникът видя в ръцете на малката Муму златната плочка и елмаза.

— Какво ли не се случва! — чудеше се Рок. — Значи ти мислиш, че Азур и Пит са се сдружили в планината и с другия младеж?

— Уверена съм.

— Защо?

— Защото Белина изчезна. Аз зная колко тя обичаше Пит. Постоянно плачеше, след като го зазидаха в пещерата.

— Вярно. Белина изчезна и баща ѝ напразно я търси.

— Ако продължи да я търси, ще намери смъртта си. Пит сигурно ще го убие, защото той хвана неговата майка, когато се опита да влезе в пещерата, за да освободи сина си. През онази нощ, когато валя дъжд, Пит и Гуапо са били в селището.

— И никой да не ги хване! — чудеше се войникът.

— Никой, понеже те са под закрилата на боговете, защото бяха невинно осъдени. Ти трябва да отидеш и намериш.

— Много умно. Искаш ли още нещо?

— И да доведеш и четиримата в селището.

— Нито аз зная къде да ги търся, нито те биха дошли в нашето селище, защото знаят, че върху тях е хвърлено проклятие. И четиримата ще бъдат убити — завърши войникът.

През този ден двете жени заведоха Рок в неговата колиба.

Така Валок беше избран за вожд. Трите орди се обединиха и в дефилето имаше около пет хиляди войници. Когато след няколко дни един разузнавателен патрул от десет души доведе, завързани с въже, двама пленници, хванати в Иберийските планини, келтите решиха да ги принесат в жертва на богинята Епона. По този случай ватесът Омс беше избран и посветен за върховен първосвещеник. На него трябваше да се подчиняват двамата пророци пришълци заедно със своите помощници. Пленниците бяха заклани на жертвеника. Събраха кръвта им в четири делви и осветена, я разляха в четири посоки за щастие и напредък на голямата орда и нейния вожд.

Прит, старият и дългогодишен ватес на Кидовата орда, който много добре владееше тайните на предсказанието, гледаше утробите на жертвите и видя там велика слава и напредък за мъжете, жените и децата от дефилето. Пророкът потвърди това и по летенето на птиците и като наблюдаваше звездите всяка ясна нощ. Прит събираше със свиркане отровни змии, хващаше ги и ги слагаше в пазвата си, шепнеше си тях и научаваше кога кой войник ще умре или ще бъде убит. В колибата си имаше опитомена лисица.

Когато видя за пръв път момиченцето Муму, загледа се продължително в очите му и каза:

— Това дете носи щастие за всекиго, които се намира близо до него. Докато то е в нашето селище, никакво зло не може да ни се случи.

След като бяха принесени човешките жертви и Омс беше посветен за главен пророк на ордата, Валок свика старейшините и изтъкнатите войни на голямо съвещание. Веднага затрещяха тъпаните и писнаха тръбите. Плещестите войни заприиха и скоро над стотина на брой заеха места под свещения дъб.

Пръв заговори Валок. Той поздрави войните с подобрани думи, като ги назоваваше „деца на боговете“ и „скромни синове на богинята Епона“, на която винаги са служили, и след това даде думата на Омс.

Ватесът обходи с поглед сбора и започна:

— Сега сме обединени, силни и непобедими. Силата на нашите войници може да устои на всеки неприятел. Мисля, че настъпи времето, когато трябва да дадем възможност на всеки боец да прояви геройството си. Ние се намираме в страна, където съществуват орди, чиито хора са изключително храбри. Все пак, докато са разделени, ние можем лесно да ги победим. Щастливо обстоятелство е, че те не умеят да разтопяват метали и да правят оръжие от тях. Не знаят и да опитомяват коне. Те не могат да ни победят с каменните си брадви, копия и стрели с върхове от кремък. Нашите разузнавачи са открили една орда от другата страна на Голямата река. Тази орда е отдалечена от нас седем до осем дни път на кон. Хората от нашия разузнавателен патрул са забелязали там големи стада овце и стада питомни свини. Нашите войници ще унищожат мъжете, жените и децата, а овцете и свините ще докарат в нашето селище, за да имаме достатъчно храна за зимните дни, които приближават. Мисля, че трябва да предприемем похода колкото е възможно по-скоро, докато на земята има достатъчно храна за конете.

— Съгласни сме! Така трябва да направим! Веднага да тръгнем!
— одобряваха мустакатите войни, като кимаха.

— За унищожаването на тази орда ще бъдат достатъчни двеста души. Предлагам техен вожд в похода да бъде моят приятел Кид — каза Валок.

Кид веднага прие.

— Приемам водачеството. Само искам на това събрание от отбрани хора да кажа какво видях в Галия. Техните войници убиват само децата и старците. Здравите мъже и жени хващат и ги отвеждат като роби; в селището те вършат най-тежката работа. Дали нашият вожд Валок и другите войни смятат, че и ние трябва да правим така?

— Залове колкото можете повече и ги доведете в дефилето. Ще ни трябват и като работна сила, а когато потрябва, ще имаме и човешки жертви да умилостивяваме нашите богове — каза ватесът.

След това пристъпиха към избирането на войниците, които трябваше да участвуват в похода. Беше решено този път да отидат само Кидови хора, а да ги предвождат четирима от близо четиридесетте Валокови разузнавачи, защото те добре познаваха околността и начина на борба на местните жители.

На другия ден в зори в дефилето се бяха подредили готовите войници, въоръжени с копия, мечове, стрели и брадви. Всеки държеше коня си за юздата и само чакаше вождът Кид да възседне своя кон.

Скоро старейшините излязоха от Валоковата колиба. Един войник докара черен кон до Кид, той го яхна, махна с ръка на тръбача, който затръби войниците да яхнат конете си. Всички войници, определени да участвуват в похода, възседнаха конете и колоната тръгна натам, откъдето слънцето изгряваше в дефилето. Напред яздеше Кид, а около него Валоковите войници от разузнавателния патрул.

ГЛАВА 10

Кид и Стиб: единият трябва да умре.

Пит, Гуапо, Белина и петимата младежи от ордата Сияк стигнаха живи и здрави пред Биновата пещера. Азур особено се зарадва, когато видя девойката, а Бин и Стиб — конете и оръжието. Веднага започнаха въпроси за тяхното пътуване, за дефилето, за келтите и за борбата, която сигурно бяха водили, щом бяха докарали коне и върху тях пленено оръжие. Но едва когато влязоха в пещерата и насядаха край огъня, Пит и Гуапо започнаха да разказват. Трябваше да говорят и двамата, за да разберат и Азур, и Бин, и Стиб. Младежите от ордата Сияк седяха малко настрана и не проговориха нито дума. Белина постоянно прегръщаше Азур и я назоваваше майка.

— Ще се грижа за теб по-добре от родна майка! — каза жената.

Всички с най-голямо внимание слушаха разказа на Пит и Гуапо.

Когато Гуапо обясни как Пит ловеше конете с примка, Стиб ококори очите от вълнение, удари се с двата си юмрука по гърдите и извика:

— А аз исках да убия този човек!

След това Пит разказа какво беше чул, когато минаваше край първата колиба в селището, и прибави:

— Те се готвят за поход. Очакват нови войници, които трябва да се прехвърлят през Голямата планина. Мисля, че слънцето и десет пъти няма да изгрее от изток и толкова пъти да залезе на запад, а тук вече ще дойдат келтски войници.

Бин загрижено въртеше глава и каза:

От ордата Ибис са изчезнали трима души. Мисля, че неприятелите са ги хванали.

— Аз видях в дефилето три трупа, които висяха на клоните на дъба, където келтите погребват своите мъртви. Те сигурно са били тримата войници от ордата Ибис — каза Гуапо.

Голяма радост достави на Азур разказът на момчето как се беше покатерило на покрива на Валоковата колиба и как беше хвърлило пред постелята на малката вързопа с нейната кърпа, златната плочка и елмаза. Когато чу за жената, която сега пазеше нейната любимка и която с крясъка си беше разтревожила цялото селище, Азур се удари с двете си шепи по коленете и извика:

— Кълна се в боговете Гез и Теутон, които ни закриляха в германските гори, че това е Куна, жената, която върти опашка около стария Рок и мисли как да плени сърцето му. Ако някой път ми падне в ръцете, ще ѝ дам да разбере. А Муму забеляза ли те? — попита тя момчето.

— Не, защото само надникнах през отвора на покрива. Но когато бяха, с целия си глас извиках: „Гуапо!“ Трябва да ме е чула, а ако не е, чули са други и тя сигурно после е научила от тях.

Азур прегърна момчето и го целуна няколко пъти.

Слушателите научиха как беше протекла борбата с шестимата конници, които келтите бяха изпратили в потеря след бегълците, как беше загинал Гроз, синът на Прин, и как геройски се бяха борили Гуапо и петимата младежи от ордата Сияк.

— Значи убили сте Гроз, този мех, който можеше да изяде половина овца наведнъж. Той уби първата си жена — каза Азур.

— И сега искаше да грабне Белина — добави Пит — Баща ѝ и ватесът му подарили девойката, но боговете наредиха да стане другояче. Белина принадлежи на мен.

Белина седеше, разравяше огъня и нито с дума не се намесваше в разговора. Когато Пит и другите настояха да им разкаже как се беше стигнало до това да я обещаят на войника девойката заплака. Ясно беше, че не иска да говори за това.

Но понеже всички нетърпеливо очакваха нейния разказ, Белина все пак проговори:

— Когато зазидаха двама ви в пещерата, Питовата майка и аз всеки ден бяхме заедно и оплакахме, тя сина си, аз годеника си. Страшна беше болката, която разкъсваше душата на старата жена. Най-напред всяка нощ се промъкваше близо до входа на пещерата и се слушваше. Надяваше се, че поне ще чуе гласа на своя син. Напразно. Не можеше нищо да чуе. Проклятието, което ватесът беше хвърлил на двете пещери, не и позволяваше да се приближи до зазидания вход.

Жените я избягваха. Никоя не искаше да говори с нея. А мен ме упрекваха, че ходя в нейната колиба. Старата жена всеки ден отпаднаше все повече. Аз нощем се измъквах от моята колиба и отивах да я пазя и гледам. Обаче баща ми и майка ми забелязаха това и така страшно ме набиха, че няколко дни лежах като мъртва на постелята. Тогава се случи нещастieto. Питовата майка се решила, отишла една нощ до пещерата и започнала да маха камъните от входа. Искала да види сина си поне мъртъв. Но един войник я проследил, хванал я и я завел при Валок и ватеса. Жената признала какво искала да направи и ватесът и заповядал да се самоубие. На другия ден я намериха обесена на дивата слива, която расте пред колибата ѝ.

— А кой е войникът, който я е хванал пред пещерата? — попита Азур.

Девојката наведе глава, без да отговори.

— Познаваш ли го?

— Колко щях да бъда щастлива, ако не го познавах — отговори Белина през плач. — Това беше баща ми.

Всички занемяха. Девојката плачеше с горчива мъка. Известно време никой нищо не я попита. Но тя сама прибави:

— Същия ден баща ми и ватесът решиха да ме дадат на Гроз, Приновия син. Брачното тържество трябваше да стане при принасянето на първата човешка жертва. Тримата мъже, които хората от патрула доведоха вързани с въже, бяха убити и обесени на дъба предишния ден. Повдигаше ми се, като си помислех, че трябва да живея край баща и мъж, които се отнасяха с мен като с добиче. Гроз подари на баща ми три торбички, пълни със стрели, меч в ножница и брадва, а в замяна трябваше да получи мен. Но една дъждовна нощ пристигна Пит, аз избягах с него и ние ще се разделим само когато смъртта дойде за едного от нас.

Докато Пит и Гуапо отсъствуваха, Азур и старият Бин се лутаха из планината да търсят руда. Два дни се заглеждаха в скалите и камъните, копаеха и ровеха, но напразно. На третия ден стигнаха в една клисура, на чието дъно течеше поток. Там намериха два камъка, по повърхността на които блестеше някакъв метал. Азур показа на Пит камъните. Войникът се загледа внимателно и радостно извика:

— Това е белият метал, който трудно се намира! Ние го смесваме с червения метал, от който има много повече. Червеният метал е мек,

но когато се смеси с белия, се получава по-голяма твърдост.

— Червен не намерихме — каза Азур.

— Нищо. Ще топим само белия.

На другия ден всички отидоха в тази клисура и след по-продължително търсене по течението на потока намериха цели пластове руда, която съдържаше от белия метал. Всички се заеха с работа. Започнаха да копаят дупка за пещ на отвъдния бряг на клисурата. Петимата младежи и Стиб копаеха с брадви и изхвърляха пръстта. Пит постоянно ги караше да копаят. Дупката беше повече от пет метра дълбока, горе широка три стъпки, а надолу се стесняваше като фуния. Надвечер, когато всичко беше готово, Пит направи и три каналчета, през които щеше да се стича разтопеният метал.

Чак когато се стъмни съвсем, престанаха да работят и изморени се върнаха в пещерата.

След вечеря се споразумяха на другия ден да продължат работата: едни да копаят руда, други да секат борове и да ги цепят за големия огън в пещта. Азур се зае да прави калъпи във влажния пясък, който беше турен в специално направените дървени съдове. Жената и Гуапо направиха стотици форми за върхове на стрели, за копия, мечове и брадви.

— Потрудете се така и утре, и другиден, докато свършите работата — каза Бин. — Нека петимата младежи останат тук да ви помагат, а ние двамата — Стиб и аз, утре, щом съмне, ще слезем най-напред до ордата Сияк да и обърнем внимание върху намерението на неприятелите. След това ще отидем при ордата Ибис. Най-вероятно е тя първа да бъде нападната.

Всички се съгласиха с думите му.

На другия ден в зори Бин и Стиб възседнаха конете и тръгнаха на път. Бяха въоръжени с мечове, лъкове и стрели с металически върхове. Бин затъкна в пояса си и една брадва с къса дръжка и металическо сечиво.

Преминаха Голо бърдо и се спуснаха в долината, където беше селището на ордата Сияк.

Вождът Дото и неговите изтъкнати бойци загрижено гледаха отдалеч двамата конници, защото си помислиха, че техните младежи са загинали в похода. Но голяма радост обхвана всички мъже и жени, когато старият Бин им разказа, че младежите са живи и здрави, че

добре са свършили своята работа и сега се намират заедно с другите от групата в неговата пещера, където помагат при изкопаването на руда и разтопяването на метала.

След това Бин им каза, че неприятелите подготвят поход срещу някоя от техните орди. Всички лица станаха сериозни при тази новина. За миг настъпи мъртва тишина. Бин пак заговори:

— Поставихте ли хора да наблюдават по посоката, откъдето очакваме неприятеля?

— На десет хвърлея със стрела оттук, на три места по трима войници стоят на пост денем и нощем — отговори Дото и като хвана стария Бин за ръка, показва му един бор, който беше най-висок от всички дървета в долината.

— Виж! — каза той. — На най-горните му клони винаги седи по един войник. Оттам той вижда и трите стражи. Ако нощем забележи три огъня или денем три дима, това значи, че неприятелят се приближава. Стражите са далеч. Имаме достатъчно време да скрием жените и децата в планината, там, където дърветата са най-нагъсто.

— Хванахте ли някой див кон с примка?

— Не сме хванали нито един. Нашите войници напразно се мъчиха.

Същия ден по обяд Бин и Стиб продължиха пътя си на юг по посоката, където се намираще ордата Ибис. В желанието си да се покаже пред войниците от ордата Сияк, Стиб шибна няколко пъти коня си, който от тръс премина в галоп и отиде доста напред. Бин, макар още да не беше достатъчно добър ездач; трябваше да го настигне.

Преминаваха просторни ливади, горички с редки дървета, поляни и поточета. Когато слънцето завършваше небесния си път за този ден, ездачите стигнаха близо до селището на ордата Ибис.

Селището се намираще в самите поли на планината, обрасла с гъсти редове от буки. От три страни беше открито и незащитено. Ливадите и хълмистите местности, покрити с храсти и малки горички, се простираха почти необятно. В далечината се виждаха стада диви коне. Едно голямо ято диви гъски летеше като гердан от север към юг.

Ездачите намалиха ход.

— Селището се намира под самата планина — каза Бин. — Два пъти съм бивал в него.

Изведнъж от храстите и гъстата трева се показаха войници, въоръжени с копия и брадви. Със страшен вик те се втурнаха от всички страни към двамата ездаци и завчас ги обкръжиха. Но когато познаха стария Бин, военните им викове се превърнаха в радостни поздрави. Хората се блъскаха, за да видят отблизо войниците на коне.

Вожд на ордата беше Слоб, снажен войн с прекрасна външност, наметнат с кожа от горски лъв, под която се подаваха заоблени мускули и широки гърди. В големите му очи блестеше радост. Той се приближи до конниците и ги поздрави със силен глас.

— Хвала на боговете, че ни дариха милостта да видим в нашето селище приятеля Бин. Благодарение на него ние сме готови и неприятелят не може да ни изненада. Все пак трима наши войници, които отидоха на разузнаване, не се върнаха. Няколко дни след тях отидоха още двама. И тяхната следа е изгубена.

— Те никога няма да се върнат — каза Бин. — Неприятелите са ги хванали и са ги убили в селището си.

Заобиколени от група войници, ездачите тръгнаха към селището. Из пътя те научиха, че са били забелязани на голяма далечина, че вождът Слоб е бил осведомен за пристигането им с дим. Научиха също така, че войниците от ордата имат достатъчно стрели, копия и брадви и че са готови по всяко време да дочакат неприятеля, колкото и силен да е той.

Стиб се засмя, но нищо не каза. Той познаваше добре силата и мощта на неприятелите, които боговете им бяха отредили да се борят с тях.

Слоб имаше в ордата си над хиляда смели и горди войници. Нито един от тях не прояви страх, когато Бин им каза, че неприятелите имат намерение да ги нападнат. Никой от тях не можеше да си представи как изглеждат тези пришълци, нито познаваше техния начин на воюване.

Вечерта край огъня Стиб каза на вожда на ордата и на старейшините:

— Ще ви нападнат хора на коне, въоръжени с мечове, копия и стрели, чиито върхове блестят на слънцето. Те имат на себе си облекло, от което стрелите отскачат като от камък. Вижте!

Стиб разгърна вълнената си блуза, под която имаше броня.

— Стрела не може да го пробие! — каза той.

Вождът Слоб и изтъкнатите войни от ордата смаяно гледаха младежа. Той им обясняваше как трябва да се борят, за да избягнат страшното нападение на келтската конница:

— Единственото ви спасение е да избягате в гората. Когато стреляте срещу тях, прицелвайте се в лицата им...

До късно през нощта, седнали край огъня, се споразумяваха как да се защитават и нападат. Най-после, преуморени, се разотидоха в колибите си и легнаха да си починат. Отряд от стотина души, въоръжени и напълно готови за борба, останаха будни да бдят и наблюдават през цялата нощ сигналите на своите патрули.

Бин и Стиб останаха два дни при тази орда. На третия ден по обяд седяха в колибата на вождя. Слоб ги гощаваше с печено сърнешко месо, орехи и мед. След обяда трябваше да тръгнат на път по посока на долината, където живееше ордата Сияк. Конете, които бяха завързани за гредата на вратата на колибата, нетърпеливо риеха с предните си крака и махаха глави, за да пропъдят мухите.

Изведнъж конят на Стиб запръхтя и наостри уши. И другият направи същото. Викът на един войник, който като котка се спусна от едно дърво, завчас смути цялото селище. Тъпаните забиха.

Слоб изскочи от колибата. Бин и Стиб веднага застанаха до него.

— Видях три дима вляво. Неприятелите идат — каза човекът, който беше слязъл от дървото.

— Идат! Идат! — викаха войниците, като се стичаха от всички посоки. Те до един носеха лъкове, торбички със стрели и секири с къси дръжки. Жените и децата се занизаха от колибите и всички се натрупаха на сборното място.

Смущението, объркването и викането траяха малко време. Шествието от жени с деца и старци бързо се подреди и тръгна между гъстите редове дървета към планината. Когато неговият край се скри в гората, Бин се обърна към Слоб:

— Тази орда няма да пропадне, защото боговете са те надарили с голяма мъдрост. Твоите мъже и жени са послушни, а това е сигурна гаранция за успех.

Вождът на ордата се усмихна:

— Много пъти сме правили това, което видяхте сега. Мъжете и жените са добре обучени. Всеки знае какво трябва да прави. На теб дължим безкрайна благодарност, защото ти ни научи какво трябва да

предприемем, за да избегнем унищожението на ордата. Когато се стигне до борба, моите войници ще покажат как умеят да се борят и да умират.

Като каза това, Слоб се качи на едно повалено дърво и викна с гръмък глас:

— Войници от ордата Ибис, дойде денят, в който ще се види дали ще живеем, или ще измрем. След малко неприятелят ще бъде тук. Борете се като с диви зверове. Убивайте ги като отровни змии, защото те идат да унищожат вас, вашите жени и деца. Нека нито една ваша глава да не падне, без да бъде отмъстено за нея. Сега ви се удава възможност да проявите геройството си пред нашите приятели стария Бин и младежа Стиб. Те ще се борят заедно с вас.

Бин се качи на дървото и застана до вожда на ордата. Той заговори с тих и спокоен глас:

— Ще се борим наред с вас. Да се отделят измежду ви десет най-добри стрелци. Те ще получат стрели с металически върхове. Прицелвайте се в главите на неприятелите и улучвайте добре. Крийте се зад дървета, и то само единично. Запомнете, че при такъв вид борба за победата са решителни храбростта и хладнокръвието. Не пущайте стрелата от тетивата, докато неприятелят не се е приближил на двадесетина крачки.

Десетина войници се отделиха от купа. Стиб извади стрелите от двете торбички и даде по пет на всекиго. Задържа толкова и за себе си. Старецът измъкна брадвата от пояса си и я даде на вожда Слоб.

— В твоите силни ръце тя ще повали няколко войника — каза той. — Нейното острие разсича брони.

Войнът прие брадвата, замахна с нея над главата си и викна с гръмкия си глас:

— Нейното светло острие скоро ще бъде обагрено с неприятелска кръв.

В далечината вече се виждаха патрулите на ордата. Те като без дъх тичаха към селището. От три страни по трима младежи летяха през просторните ливади, като прескачаха храстите и поточетата. Зад тях на хоризонта се съзираше маса келтски конници, които препускаха конете си към ордата.

Тъпаните затрещяха. Войниците, под водачеството на Бин и Стиб, се спуснаха към гората. За няколко минути, разпръснати на

всички страни, те се изгубиха между дебелите буки и дъбове.

Селището опустя. Само на места от неугасените огньове се издигаше дим.

Бин и Стиб вървяха нагоре между дърветата и водеха конете за юздите.

Когато келтските войници щурмуваха селището, Стиб който ги наблюдаваше иззад един дебел бук, каза:

— Виждаш ли водача им? Макар че е далеч, ще изстрелям една стрела в него. Заведи конете колкото е възможно по-далеч. Аз ще те настигна.

В това време Кид спря коня си на мястото, където преди малко бяха войниците от ордата Ибис. Неговите бойци го заобиколиха и се чудеха защо селището е безлюдно. Само няколко свини грухтяха около една колиба и отнякъде се чуваше блеенето на овце.

— Неприятелите са избягали в планината — каза Кид. — Трябва да вървим след тях.

В същия миг пред очите му изсвистя стрела и улучи в гърлото един войник зад него. Келтът страшно ревна и падна от коня.

Отрядът тръгна към планината, чието подножие беше до самото селище. Кид и неговите хора веднага видяха, че нагоре, през гората, няма да могат да гонят неприятеля на коне. Отвсякъде долитаха стрели, падаха по конниците и отскачаха от броните. Двама войници, улучени в лицата, изпуснаха юздите и с охкане се строполясаха от конете.

— Слезте от конете! — ядосано викна Кид. Всички бойци веднага слязоха от конете.

— Напред в гората! Лъковете и стрелите в ръце! Крий се зад дърветата и се прицелвай...

Двадесетина войници останаха да пазят конете. Другите се втурнаха в гората. В разгънат строй, с опънати лъкове, вървяха Кидовите хора и се криеха зад дърветата. Войниците от ордата Ибис отстъпваха нагоре от дърво до дърво. Всеки, когато келтските войници съглеждаха, веднага падаше прободен от няколко стрели.

Кид, заобиколен от няколко свои войници, избърза напред. Стрелите на неговите бойци постоянно улучваха целта.

Когато стигнаха до едно място, където гората беше по-рядка, от дясната страна започнаха да долитат стрели, които за няколко минути

направиха пустош сред Кидовите войници. Най-напред паднаха трима, че двама, че петима, всички улучени в главите. Няколко ранени с мъка издърпваха стрелите с металически върхове от своите ръце и рамене. Старият Бин, скрит зад един къпинов храст, четири пъти опъна лъка и четирите пъти улучи. До него беше застанал Стиб. Треперещ от гняв, той изстрелваше стрелите, които от край до край пробощаха неприятеля. Силно затегнатата тетива свистеше като бич. Малко по-нататък зад дърветата се криеха Слоб и неговите стрелци.

В гората все повече се чуваха военни команди, глъчка и вайкания. От едно място достигаше шум от удари на мечове в секири, врява, охкане, призоваване на боговете и клетви. Там се водеше борба за унищожение.

В този момент Стиб изскочи иззад храста, ревна като див звяр и се спусна към врага. Две стрели треснаха в гърдите му, отскочиха и паднаха на земята.

— Броня! — извика Кид с развълнуван глас и измъкна меч от ножницата.

В устрема си младежът заби меча си в корема на келтския войник, който беше най-близо до него, избягна удара с брадва на друг и настървен се нахвърли на Кид. Но Стиб беше надценил силата и опита си. Келтският войн го дочака студено и с един удар изби меча от ръката му. Младежът стоя няколко мига смаян и безпомощен. Като че ли нямаше спасение за него. Но Бин, Слоб и десет войника от ордата Ибис се втурнаха в същото време към множеството келтски бойци. Биеха се яростно и страшно бързо. Металическата брадва на Слоб разсичаше броните и войниците падаха като ударен и от гръм. Младите войни скачаха като рисове на гърбовете на келтските войници и удряха главите им с каменните си брадви. Бин се отдалечи на двадесетина крачки и изстрелваше стрела след стрела.

Когато Кид вдигна меча си срещу Стиб, младежът се хвърли върху него и сграбчи дясната му ръка. Двамата се търкулнаха на земята и се хванаха за гуша. Келтът, едър и снажен, душеше младежа със силните си ръце. Стиб изгуби съзнание. Страшният войник протегна дясната си ръка, сграбчи меча, който беше наблизо, и замахна да го забодее в гърлото на младежа. Но в този момент свирна стрела и улучи Кид под шлема в слепоочието. Той клюмна, изпусна меча и падна до Стиб. Бин се усмихна доволен и поглеждаше разпръснатите бойци,

които се биеха зад дърветата, приближи се до един мъртъв келт, грабна торбичката му, в която имаше десетина стрели, и продължи своята смъртоносна игра. С добре опънатия си лък почти нито веднъж не изпрати стрела напразно. Келтските войници забелязаха откъде най-често иде гибелта им и дружно нападнаха стареца. Петима с голи мечове хукнаха срещу него. Но злокобната тетива звънна. Един от тях изохка, обърна се на място и падна. Другите четирима нападнаха заедно. Като замахна с дългия си лък като с тояга, Бин достигна най-смелия неприятел в лицето. Той изпусна меч и се хвана с двете си ръце за главата. Нападайки стария воин, четиримата келти обикаляха около него като зли кучета, като се мъчеха да го достигнат с мечовете си.

Слоб, цял окървавен, безумно се биеше. От десетте му войника само двама бяха на крака. Другите, прободени със стрели и мечове, лежаха мъртви или ранени. Като събори с брадвата последния неприятел от групата, която ги беше нападнала, вождът на ордата викна и хукна в помощ на Бин.

В това време Стиб се беше съвзел. Той се измъкна изпод мъртвия Кид, докопа един меч от земята и изтича на помощ на стария приятел. Младежът като вълк скочи на гърба на единия келтски войник и заби меч в гърлото му. Двамата, окървавени, се строполиха на земята. Слоб уби с брадвата мустакатия войник, който миг преди това беше промушил неговия пръв придружител. Нападнати жестоко от четирима страшни бойци, двама келти, като видяха, че от тридесетте им другари нито един повече не е на крака, погледаха се за миг и се втурнаха да бягат надолу. Бин изпрати стрела след тях. Тя се удари в шлема на втория беглец, отскочи и падна на земята.

Старецът се засмя:

— Този спаси главата си. Вижда се, че боговете го закрилят. Но в своята орда ще може да се похвали как се е бил с „пещерните плъхове“.

В гората все повече се чуваше глъчка. От всички страни отекваха победоносни викове и подвиквания, но не можеше да се прецени кой побеждава. Стиб забеляза как иззад дърветата изскачат келтски войници. Едни тичаха надолу, други отстъпваха бавно, като се криеха зад дърветата. Двадесетина борци от ордата Ибис бягаха към своя

вожд. След тях тичаха над тридесет келти. Като размахваха голите си мечове, гонителите викаха, за да се окуражават един друг.

Четирима войници от ордата Ибис събраха разпръснатите торбички, които лежаха покрай мъртвите келти, и като се отдръпнаха малко настрана, пропуснаха своите другари. Стрелите, изстреляни от четири добре затегнати лъка, запяха злокобната си песен. Сред врага настъпи объркване. За няколко мига паднаха осмина, всичките улучени в главите. Останалите разколебани, се спряха. Един снажен войник, очевидно водачът на тази група, викна с цялото си гърло:

— Зад дърветата!... Зад дърветата и бавно към мястото, където останаха конете ни!

И отстъплението започна. Най-напред бавно, после все по-бързо, докато се превърна в бягство. Още петима келтски войници паднаха, улучени от стрели. Стиб изтича до един от тях, който беше ранен в крака, и го уби с меча си.

Слоб събра своите бегълци, които малко се бяха съвзели от страха, и им заповяда да приберат всичките стрели от убитите неприятели. След като си отдъхнаха от борбата, всички тръгнаха след келтите.

Долу, в селището, отекна тръба. Ик, един от келтските старейшини, с цялото си гърло викаше войниците да се съберат при конете си. Глъчката се засилваше. Неговите бойци изскачаха от гората и тичаха към селището. Слобовите хора ги преследваха и отдалеч им изпращаха стрели.

Купът келти се увеличаваше все повече. Кой както се измъкнеше от гората, така се хвърляше на коня. Все пак няколко от тях започнаха да палят колибите.

Бин, Слоб и Стиб със своите хора стояха на края на гората и даваха знаци на останалите от ордата Ибис да не излизат на открито поле. Наредени зад дърветата, Слабовите войници беснееха, като гледаха как врагът се готви за движение. Вече никой не стреляше със стрели, защото разстоянието беше голямо.

Бин се обърна към хората, които го заобикаляха:

— Който от вас може да обтегне тетивата до зад ухото си, нека дойде тук и да застане до мен. Неприятелите великодушно ни снабдиха със стрели с остри върхове. Ще ги изпратим след тях. Стиб пръв се приближи и застана до стареца. Още дванадесет войници се наредиха

при тях и обтягаха лъковете си: пробваха тетивите с пръсти. Слоб седеше на земята, облегнат на едно стебло, и се усмихваше, макар че кръв течеше от раните на главата и на бедрото му.

Стрелците, снабдени с отровни стрели, се наредиха в една редица.

— Обтегни! — командваше Бин.

Набъбналите мускули на четиринадесет мъже обтегнаха лъковете.

— Стреляй!...

Тетивите звъннаха като една. Четирима келтски войници охнаха и паднаха от конете. В гората екнаха викове, зов и смях и се сляха в обща глъчка.

— Обтегни! Стреляй! Обтегни! Стреляй! — командваше Бин и всеки път някой от келтските войници падаше от коня.

Всичко това трая само няколко мига. Ик кресна на тръбача. Под писъка на тръбата неприятелите в най-силен бяг препуснаха към мястото, откъдето бяха дошли.

Войниците от ордата Ибис слязоха в селището. Когато всички се събраха, започна преброяването. Над двеста бойци не се бяха върнали от гората.

Слоб, изнемощял от раните си, извика:

— Патрулите по местата си!

Девет войници веднага се отделиха и тръгнаха по посоката, в която беше отстъпил неприятелят.

Вождът на ордата едва се домъкна до своята колиба и легна на постелята. Един войник, врачът на ордата, веднага започна да промива раните му със студена вода, да ги маже с билкова мас и да ги превързва с мека сърнешка кожа.

Бин избра около стотина мъже и тръгна с тях в гората. Те първо надзъртаха зад дърветата и храстите и после започнаха да събират труповете на загиналите в борбата. Гората беше претърсена надлъж и нашир. Около двадесет свои ранени другари веднага пренесоха в селището, а седем ранени келти, които почти умираха, наредиха на една малка поляна, за да ги обесят на дърветата. Няколко младежи от Слобовата орда въртяха мечовете над главите на ранените неприятели, смееха се и се подиграваха. Но Бин ги разпръсна с лъка си и каза:

— Ще пренесем и тях в селището и ще ги лекуваме. Те ще ни научат как се топят метали и как трябва да се воюва.

— А ако не искат? — попита един войник с прошарена коса.

— Тогава ще ги обесим — отговори Бин.

Но двамата от тях умряха веднага, третият почина при пренасянето, а четвъртият — в селището. Останалите трима ранени неприятели настанаха в една колиба и поставиха двама войници да ги пазят. Старият Бин нареди на врача да лекува раните им.

Осемдесет и два трупа на келтски войници, от които съблякоха облеклото и броните, лежаха наредени на поляната край гората. Малко по-нататък мъртвите от ордата Ибис, два пъти повече на брой, трябваше да бъдат заровени всеки в отделен гроб.

Скоро започнаха да пламтят четири големи клади и да поглъщат телата на мъртвите неприятели.

Стиб и Бин яхнаха конете и тръгнаха към гората да проверят някъде да не е останал скрит неприятел. Като минаха зад един завой в гората, забелязаха около двадесет коня, които спокойно пасяха. В бързината си неприятелите ги бяха оставили. Двамата войни заобиколиха конете и ги подкараха към селището. Там ги хванаха и ги вързаха за дърветата.

Когато слънцето започна да клони на запад, в селището се върнаха жените и децата. Навсякъде отекваха весели възгласи и плач. Майките търсеха между труповете убитите си синове, жените — своите мъже, а децата — бащите си.

Пред колибата на вожд на ордата бяха струпани брони, мечове, торби със стрели, шлемове и облекло. Това беше военната плячка.

Бин и Стиб останаха седем дни при приятелската орда. Старецът и врачът лекуваха ранения Слоб и другите войници, от които само трима умряха.

Вождът на ордата оздравяваше. Макар все още изтощен, защото от раните му беше изтекла доста кръв, даваше заповеди на своите хора, които те безпрекословно изпълняваха.

След като неприятелските трупове бяха изгорени на огромните клади, започна погребението на загиналите войници от ордата Ибис.

Всеки войник беше погребан в отделен гроб, легнал на една страна, със свити крайници, а до него поставиха счупен лък и каменна брадва.

По този случай врачът на ордата Ибис, от името на вожд на ордата Слоб, войниците, жените и децата, отдаде последна почит на покойните:

— Благословени от боговете са онези, които дават живота си за доброто на своя вожд, своята орда, сред която за пръв път са съгледали слънцето, за жените и децата. Техните души ще се радват на цялата благодат на небето и майката земя, защото са си отишли задоволени от този свят. Кладите, на които изгоряха трупите на убитите неприятели, още не са изгаснали. Като гледат дима, който се издига от тях, душите на нашите покойници блажени и щастливи ще отидат на онзи свят. Оттам те будно ще следят нашата дейност, нашата борба и пожертвователност за ордата и нашия вожд Слоб. Обръщам се към вас, живите, които дойдохте да отдадете последна почит на мъртвите другари: работете и се борете за тази орда, която е ваша майка. Не позволявайте сърцата ви да униват и ръцете ви да отслабват — защото само когато умрете така, ще застанете достойно пред лицата на своите богове на небето, а на този свят ще оставите славно и честно име и траен спомен.

Пророкът завърши. След това се пристъпи към принасянето на жертви. На жертвеника бяха заклани четири пъти по дванадесет бели овце за дълъг живот и щастие на живите, и черни овце за омилюване на боговете от подземния свят. С кръвта, която събраха в пръстени делви, поляха гроба на всеки войник.

На другия ден беше разделена плячката. Половината се падна на Стиб и Бин, а те трябваше половината от нея да дадат на Дото, вожд на ордата Сияк.

Стиб избра петдесет младежи и ги учи да яздят коне. След няколко дни те вече можеха да се състезават, като галопираха из обширните ливади. Старият Бин им нареди да събират трева и да я трупат на купчини, за да могат да изхранят конете през зимата; при тях зимата не беше дълга, но все пак изобилствуваше със студ и сняг.

С пленените от неприятеля брадви войниците усърдно се заловиха на работа, като започнаха да правят по-хубави и по-здрави колиби от обли дървета, които лесно сечаха в края на гората. Направиха и няколко конюшни за конете.

Отряд от петдесет младежи всекидневно се упражняваше в боравене с бойни брадви и мечове. Бин не пестеше труда си да ги учи на това изкуство. Младежите получиха вълнено облекло и брони; отчупиха рогата на келтските шлемове, за да могат по време на борба лесно да се разпознават.

Бин лекуваше тримата келтски войници, които постепенно оздравяваха. Тези мъже, които принадлежаха на най-кръвожадното племе, с учудване наблюдаваха стареца с дългата коса и брада и му бяха благодарни. Най-възрастният от тях, Галис, говореше на другарите си:

— Нашите неприятели са хора, а ние сме диви животни. Ние бихме убили техните ранени, а те ни лекуват и се грижат за нас.

— Те ще ни излекуват от раните, за да ни измъчват след това здрави — каза другият войник, който се казваше Бек.

Третият, който стенеше от болки, защото десният му крак беше счупен под коляното, прибави:

— Наместиха крака, който счупи техният вожд. Изтегнаха го и го закрепиха с тояги. Като прохода, първата ми грижа ще бъде да убия поне двама неприятели и да избягам по посока на изгрева на слънцето. Нашата орда е там.

Галис се засмя:

— Изглежда, че още не си разбрал колко умни и храбри са тези хора. Нашите мечове и брони не ни бяха много полезни в борбата с тях. Видях със собствените си очи как по двама като котки скачаха на гърбовете на нашите войници и ги удряха по главите с каменните си брадви. Ако те имаха като нашето оръжие, нито един келтски войник нямаше да се измъкне жив от гората.

— Дявол да го вземе, прав си — каза третия войник, който се казваше Глоб. — Моят счупен крак ми докара ума в главата и ме научи да не се надценявам. Ако техният вожд ме беше треснал с брадвата по главата, малка полза щях да имам от шлема с рога. Със собствените си очи видях как този момък с един удар на брадвата разцепи бронята на гърдите на нашия Роб и го уби на място. Все пак няма да се откажа от намерението си да избягам след като убия няколко от тях, и дано единият да бъде самият вожд на ордата. Така ще отмъстя за смъртта на Роб и ще омилостивя боговете да приемат душата му. Този момък ми спаси живота, когато се бихме със севоните.

— Защо не отмъсти веднага за смъртта му? — попита Бек. — Вождът на неприятелската орда беше съвсем близо до теб.

— По-добре да не беше — отговори Глоб. — Сега аз с два здрави крака щях да се разхождам из нашето селище.

— Ще се разхождаш ти скоро заедно с нас между боговете на подземния свят, защото неприятелите ще ни убият, както и ние бихме ги убили.

Студен вятър гонеше облаците от изток към запад, събаряше сухите листа на дърветата, завъртваше ги и ги отнасяше из полетата. Големи ята врани прелитаха от място на място. Тяхното грачене предвещаваше близка и студена зима. Вълците и чакалите се промъкваха до селищата и се навъртаха около кошарите на овцете и свинарниците. Нощем в планината се чуваше ревът на горския лъв, който се готвеше да напусне леговището си и да се спусне в низината. Малки групи диви коне тичаха из степта, събираха се и образуваха големи стада, за да могат да се борят с вълците, които ги наблюдаваха отдалеч, малките жребчета цвилеха, спъваха се и подскачаха около стадото. С превити вратове, на които се развяваше гривата, тичаха като полудели през безкрайната степ.

Първите снежинки, носени от вятъра, падаха безшумно по полегналата трева.

Бин и Стиб, придружени от отряд от двадесетина конници, отиваха към ордата Сияк. Оръжието, паднало им се при подялбата, беше натоварено на три коня, които вървяха на края на колоната. Всеки войник водеше по един кон за поводите. Конниците, облечени с вълнено облекло и овчи кожуси, почти не чувствуваха шибането на студения вятър. С песен на уста, те яздеха в лек тръс през просторните ливади и преминаваха хълмове и котловини. Този малък отряд от двадесет конници, все младежи, начело със Стиб, трябваше да се развие в силна войска, която като буря да премине през целия Иберийски полуостров.

Пленените войници Бек и Галис, макар още изнемощели от раните, яздеха с вързани ръце по средата на отряда. Глоб, на когото вождът на ордата Ибис беше счупил крака, остана да лежи в Слобовата колиба.

— Къде ни водят тези диваци? — попита Бек.

— Сигурно в някоя друга орда, където ще ни принесат в жертва на своите богове! — отговори Галис. И като помълча малко, прибави: — Все пак мисля, че те не са човекоядци.

— Няма ли да ни изядат?

— Мисля, че няма. Изгориха всички трупове на нашите войници. Остатъците заровиха в земята.

Наближаваше вечерта. Вятърът престана. От ниските облаци зачестиха снежинки. Едри и сухи, те се задържаха по храстите, падаха върху конниците и скоро навсякъде побеля.

Пред мръкване отрядът конници стигна до ордата Сияк. Вождът Дото и неговите хора с голяма радост приеха стария Бин, Стиб и двадесетте младежи от ордата Ибис.

Насядали около огъня в колибата, всички изслушаха Биновия разказ за битката, която бяха водили в планината. С пламнали от възнение очи, войниците научиха как се бяха борили техните приятели и Слоб, вождът на ордата Ибис; как Стиб беше научил петдесет бойци да яздат коне и да се бият с мечове.

— И аз давам толкова младежи! — каза Дото с въодушевление. — Мисля, че другите орди ще направят същото. Разбира се, главната ни работа през зимата ще бъде да хващаме диви коне и да ги опитомяваме. Но трябва да можем да вършим това. Ние нямаме опитни хора за тази работа.

Бек и Галис седяха в един ъгъл на колибата, слушаха разговора, но не разбираха нито дума. Мъчеха се по израза на лицата да разберат дали се решава тяхната съдба. Бек тихо стенеше, защото раната на бедрото го болеше. Отекла и пълна с гной, тя предизвикваше треска. Войникът цял гореше в огън, а очите му блестяха в полумрака. Галис, ранен в рамото, страдаше по-малко. Неговата рана беше зарасла. Загрижен, Галис тъжно гледеше другаря си.

Бин се обърна към вожда на ордата:

— Пленихме тези двама войници и ги доведохме с нас. Те ще ви научат как се хващат диви коне и как трябва да се опитомяват. Единият от тях е ранен в бедрото. Ако не умре нощес, аз утре ще го лекувам с нажежен камък. Другият е ранен по-леко. Той след няколко дни ще оздравее.

И наистина на другия ден Бин извърши страшното лекуване с нажежен камък. Галис с ужас гледаше какво се прави с неговия другар. Мислеше, че по този начин се отмъщава на пленниците.

Когато поставиха полумъртвия Бек на постелята, старецът даде заповед за тръгване. Стиб веднага извика своите другари. Те яхнаха конете и зачакаха, готови за тръгване.

Голяма част от оръжието, облеклото и броните, както и десет коня, оставиха на ордата Сияк и като взеха Галис със себе си, войниците тръгнаха към пещерата на стария Бин.

През нощта дебел пласт сняг покри земята. Войниците попадаха на следи от диви свини, елени и вълци. Следите се кръстосваха или смесени показваха, че оттук беше минала глутница. На едно място забелязаха кървави петна и оглозгани кости. На изтъпканата земя лежеше череп на елен, украсен с прекрасни рога.

Колкото повече се приближава към планината, конниците чувствуваха все по-голям студ и забелязваха, че краката на конете затъват все по-дълбоко в снега. Старият Бин зорко гледаше пред себе си, за да не изгуби истинския път, защото околността явно се беше променила. В гората царуваше пълна тишина, само един зелен кълвач, закрепил се за клон, удряше с твърдия си клон в сухата кора на дървото.

Войниците слязоха на земята. Нагоре през гъстата гора не можеха да продължат на коне. Старият Бин вървеше напред, като водеше своя кон. Колоната се беше удължила след него. Отрядът едва вечерта стигна до пещерата.

Гуапо пръв ги забеляза и изтича към тях. Радостта му беше безкрайна, когато видя пленените коне и оръжието. Двадесетте младежи гордо и надменно гледаха момчето, защото те се бяха борили, можеха да яздят коне и имаха мечове и стрели с остри върхове. Но гордостта им беше краткотрайна. На другия ден, по време на лова на елени, Гуапо препускаше върху Питовия жребец пред целия отряд. Конете на младежите едва го стигаха. Първият елен бе повален от стрела на момчето.

Старият Бин приятно се изненада, когато забеляза, че Пит, Гуапо и петимата младежи от ордата Сияк бяха разчистили землището близо до пещерата и бяха направили четири здрави колиби и голяма

конюшня за конете. Обаче опитът да топят метал беше пропаднал. Азур и Пит не бяха намерили подходяща руда.

Пит, Азур и Белина разпитваха пленения войник за положението в дефилето, където беше келтската селище. Галис им разказа как две орди бяха преминали Голямата планина, как най-отбраните войници се бяха били помежду си за своите вождове и как Валоковият войник с изкривена ръка и белег на лицето беше победил двамата си противници.

— Кълна се в красотата на нашата богиня Епона, че това е бил моят Рок! — извика Азур и се удари с ръце по коленете. — Тежко му, който излезе да се бори с него!

Галис продължи:

— Наистина е страшен войн. С един удар на меча отсече главата на нашия най-силен и най-добър боец, Нид. След като победи двамата си противници, Валок стана вожд на трите орди. Единият от тримата вождове, Кид, загина в планината от войниците, които раниха и плениха мен. Ние претърпахме поражение, когато никой не очакваше. Ако неприятелите ни бяха дочакали в селището, жива душа нямаше да остане от тях. Така... трябваше да се бием пеша и да се гоним с неприятелите, които се криеха зад дърветата.

— За претърпяното поражение трябва да благодарите на стареца, който седи край огъня. Той измисли начина как да се надхитри вашата конница. Той научи безредните, полудиви орди как да ви посрещнат.

Галис поклати глава, помълча малко, след това каза:

— Да, този път ни измами жестоко, но такова нещо повече няма да се случи. Нашите войници са силни. Все повече пристигат през Голямата планина. Те ще завземат цялата тази земя. Ще унищожат всички орди и сами ще ползват богатствата, които им дава природата.

Гуапо следеше разговора им и го превеждаше на Бин и Стиб.

Известно време в пещерата царува тишина. Сухите дървета, хвърлени в огъня, пращяха. Димът се извиваше под високия свод, бавно излизаше навън и се губеше в студената нощ. Конете пръхтяха в конюшните, хрупкаха сухата трева, която беше сложена накуп пред тях, и остреха уши, защото усещаха наблизо миризмата на вълци.

— Какво ще направят тези хора с мен? — попита Галис.

Пит малко помълча, след това се обърна към Гуапо:

— Попитай стареца и другаря си Стиб какво смятат да направят с пленения войник.

Момчето се обърна към Бин и веднага получи отговор:

— Ако иска да работи за нас, ще го оставим жив. Трябва да лови диви коне и да ги опитомява, да копае руди и да прави от тях метално оръжие. Ако не се съгласи, ще получи нож гърлото.

— Ще работя всичко, каквото искате от мен! — каза доволен келтският войник.

— Ако се опита да избяга, сам няма да може да стигне и на три хвърлея със стрела. Ще го изядат вълците, които зиме на големи глутници кръстосват из околността. Така можеш да му кажеш — прибави Бин.

Галис съвсем не мислеше да бяга. Той пак се обърна към Пит:

— Аз принадлежах на Кидовата орда, но твоят случай ми е познат. Разказвах ми в селището как са зазидали теб и тази жена в пещерата. Всички там мислеха, че сте мъртви, но преди да тръгнем на борба, се говореше, че сте идвали в селището и сте отвели една девойка. Това е вероятно красавицата, която седи край огъня.

— Така е — каза Пит. — Аз идвах в дефилето с това момче.

— И за него се говореше — прибави Галис.

— За мен тепърва ще се говори — каза Гуапо на лош келтски език.

Войниците се засмяха.

На другия ден Пит и Галис издигнаха жертвеник на сред пещерата, В присъствието на всички беше извършено бракосъчетанието между Пит и Белина. Единствено плененият войник като мъж можеше да извърши свещения акт на венчавката. Той заместваше свещеника, Едно бяло яре от Биновата кошара беше принесено в жертва. От кръвта му, събрана в делва, пиха по малко всички присъстващи, а след това вкусиха по малко от опеченото му месо.

Галис призоваваше боговете и ги молеше да благословят и пазят брака, сключен между Пит и Белина.

— Искан да помоля стареца да извърши венчалния обред — каза Пит, — но не бях сигурен, че неговите думи ще умилоствивят нашите богове. Той принадлежи на друго племе. Не знае и езика, на който

говорим ние. Чрез теб боговете ми изпратиха сигурно указание, че бракът ми ще бъде щастлив.

Галис го прегърна.

На Пит и Белина беше дадена една от направените колиби да прекарат живота си в нея.

ГЛАВА 11

Гуано!... Гуано!... Гуано!...

Годините минаваха. Осем пъти зимата със своите снегове и ледени ветрове премина през планините и котловините, където живееха разпръснатите орди. Също толкова пъти се смаяха келтите, които живееха близо до морето. Чудеха се, че зиме вместо сняг вали дъжд и че летата са прекалено горещи.

Близо до дефилето, в което някога беше живяла ордата Гава, се редяха селища. Шест пъти по няколко хиляди войници, жени и деца преминаха Голямата планина, като се бореха с планинците и се промъкваха през клисурите. Техните вождове се покориха на Валок и всички хора вече представляваха цял народ. Правеха все повече колиби и селището се простираше чак зад мочурището. Буйната трева даваше добра паша за добитъка, но дивечът се беше разбягал на далечина ден-два ход. Войниците по десетина дни вървяха по следите на бизоните и почти винаги се връщаха с оскъден лов. В това многолюдно селище често пъти се стигаше до сбивания и убийства въпреки страшния ред, който провеждаха Валок и ватесът Омс. Постоянно на дневен ред бяха отсичания на ръце на престъпниците, смъртни наказания над убийци. Заради това гробището на брега под „дъба на мъртвите“ все повече растеше.

След поражението и смъртта на Кид келтите два пъти предприеха военни походи срещу ордата Ибис, защото тя, беше най-близо до тях. И двата пъти се върнаха разбити. Трети поход предприеха срещу ордата Сияк, оставиха петстотин мъртви в планината и изгубиха всяка надежда, че ще могат да воюват с помалки отреди. Техните разузнавачи, кръстосваха във всички посоки; като вървяха край морския бряг, те попаднаха на голяма река и стигнаха до нейното устие в морето. На отвъдния бряг на реката забелязаха селище. Трите разузнавателни патрула от общо петнадесет

души се оттеглиха в гората и решиха да се върнат незабелязано по същия път и да съобщят на своите старейшини къде се намира ордата.

Макар че тази орда беше на голяма далечина, десет дни бърз ход на кон, старейшините решиха, че ще бъде по-полезно за тях да опитат военното си щастие там. И предприеха военен поход. Като стигнаха до голямата река, бавно и смислено започнаха да правят салове. Местните жители наблюдаваха от отвъдния бряг пришълците и се чудеха какво е могло да ги привлече на това място, изпълнено с блата и треска.

На четвъртия ден келтските войници започнаха да преминават реката със салове. Мъжете от ордата, които съвсем не бяха войнолюбиви, се изненадаха, когато видяха хората на коне как се строят в редици. Изплашени, те се оттеглиха към селището.

Келтите се втурнаха с насочени копия и голи мечове в тълпата, като убиваха всички наред. Писъците на жените и децата и охканията на онези, които загиваха, предизвикаха такъв ужас сред ордата, че мнозина удариха на бяг по течението на реката и се криеха в шавара и тръстиката.

Конниците завързаха с въжета над стотина млади мъже и жени, които бяха хванали, и подкараха заедно с тях и цяло стадо свини и овце, подпалиха колибите и се завърнаха от похода си, без да дадат нито една човешка жертва. Останалите няколкостотин мъже и жени, скрити в мочурището, с отчаяние гледаха своите унищожители, когато преплуваха със саловете на отвъдния бряг на реката. Наблюдаваха ги как с робите и техния добитък преминават ливадите и хълмовете и как изчезват в далечината.

Когато последните вражески конници завиха зад хълма, мъжете и жените започнаха да излизат от блатата и шавара и се събраха в превърнатото в пепелище селище. Вождът на ордата беше убит. При голям шум и препирни тези хора, без чувство за ред и послушност, избраха друг вожд. След това неочаквано всички се съгласиха да напуснат това място и да се отдръпнат колкото е възможно по-далеч от реката, която ги прехранваше. Като събраха малко оръжие, тръгнаха на североизток към планината, чиито гребени и върхове се виждаха отдалече.

С течение на годините станаха големи промени в ордите на местните жители. Бин и неговите хора напуснаха пещерата и слязоха при ордата Сияк. Със заграбените от неприятеля брадви сечаха ели и

борове и правеха здрави колиби и конюшни за конете. Кошарите им бяха пълни с овце и кози, свинарниците — със свини. Пит и Галис научиха младежите от ордата да хващат с примки диви коне и да ги опитомяват. В специално за това оградено място имаше цели стада коне.

Галис веднага се сприятели с Пит и Гуапо и реши да не прави опит за бягство. През пролетта след заробването му младежът се ожени. Взе за жена прелестна чернокоса девойка с големи черни очи от ордата Сияк. Другият пленник — Век, умря два дни след лекуването с нажежен камък. Глоб, който беше останал със счупен крак в ордата Ибис, след като оздравя, се опита да убие Слоб. Но беше хванат и убит.

Ордата Ибис издържа две страшни нападения от страна на келтските войници. Но и двата пъти неприятелите се върнаха с много по-големи загуби от първия път. Третото келтско нападение беше отбито от ордата Сияк. Биновите войници се оттеглиха в планината и се биеха с успех, като се криеха зад дърветата. Тогава стана нещо, което келтските войници добре запомниха. Когато, след напразна борба в гората, се събраха в селището и се готвеха да яхнат конете, неочаквано отряд от триста бойци, с шлемове без рога и с брони, изскочиха с голи мечове иззад завоите на гората и в галоп се понесоха срещу врага. Те събаряха войниците и при едно връхлитане разкъсаха на две части келтската конница.

Младеж с големи очи и къдрава коса, без шлем на главата, като вихър летеше на побеснял жребец. Неговият меч нито веднъж не бе замахнат напразно. Всяко движение на дясната ръка на този младеж носеше смърт.

С повика „Гуапо!“... „Гуапо!“... тристата негови другари сееха смърт наляво и надясно. След като страшните жътвари прелетяха през множеството келтски войници, обърнаха конете и нападناха отново. Започна ръкопашен бой, който скоро се превърна в истинска сеч, защото, изненадани от нападението, не всички келтски войници успяха да яхнат конете. И загиваха при яхването или хванали стремената. Разбити, брулени с мечове и бойни брадви, едни загинаха, други, шибайки конете, се разбягаха из полето. Гуапо, придружен от Стиб и Пит, ги преследва, докато и последният неприятелски конник се изгуби зад хълма.

Така завърши келтският поход срещу ордата Сияк. Същия ден бяха уловени петстотин коня, а толкова трупа бяха изгорени на клади. Купища мечове, копия, бойни брадви, лъкове, стрели и вълнено облекло падна като плячка в ръцете на войниците от ордата Сияк.

След това келтско поражение Бин свика вождовете на всички орди, които живееха на разстояние една от друга най-много десет дни бърз ход с кон. От седемнадесет орди се отзоваха само шест и изпратиха своите вождове. Всички те, обхванати от съмнение и подозрение, пристигнаха с големи свити от по стотина войници, като че ли пристигаха между неприятели.

Пет дни се водиха преговори почти без успех.

— Напуснете селищата си, които и без това са занемарени, и елате тук при нас да се обединим, за да можем по-лесно да се противопоставим на неприятеля, чиято единствена цел е да унищожи всички ни — говореше старият Бин.

— Ние сме в планината — казаха високомерно няколко вождя.

Един, с кривогледи очи и най-дръзкия от всички, се изпъчи и като че ли се подиграваше, каза:

— Съгласен съм да дойда във вашето селище. Ще доведе всичките мои мъже и жени, но при условие: мен да изберете за вожд на тази голяма орда. А за да не стават бунтове, другите вождове да се избият. Освен това искам веднага да ми бъдат предадени петстотин коня, които сте опитомили или пленили от неприятеля, също толкова меча, бойни секири, хубави лъкове и десет наръча стрели.

Този вожд беше Лик. Неговата орда живееше под Иберийските планини и се състоеше от около две хиляди войници и толкова жени.

Бин отговори:

— Нашият приятел Лик разчита на многочислените си войници и затова се държи така високомерно. И той, и всички вие, които сте далеч, съвсем не знаете каква опасност ви застрашава, защото не сте виждали неприятеля. Но когато го видите, ще бъде късно да си спомните моите думи. Да, неприятелите са далеч, чак на морския бряг. Но те постоянно преминават през Голямата планина и всяка година тяхното число расте. Колкото повече са, толкова по-голям простор ще трябва да търсят за своето съществуване. С течение на времето те ще заемат всички речни долини, просторни степи, планинските скатове и поляни. След няколко години цялата тази земя ще бъде в техни ръце, а

от нас и помен няма да остане. Ако нашият приятел Лик намира, че тези думи са неразумни, да събере хората си и веднага да напусне селището ни. Същото трябва да направят и другите вождове, които мислят като него. Ние не искаме напразно да си пилеем времето.

Така завърши Бин.

Обаче Лик скочи, вдигна възлестия си пестник и като скърцаше със зъби от яд, каза:

— На стария Бин му се дощяло да бъде вожд на десет орди. Това няма да го бъде. Ако хората от ордите Сияк и Ибис са страхливи чакали и треперят от самата мисъл за неприятеля, аз подчертавам: моите бойци, начело с мен, едва чакат да се сблъскат с тези пришълци, които вие смятате за непобедими. Ние хубаво ще посрещнем и тях, и всеки друг, който се осмели да се приближи докъдето стигат нашите стрели.

— С каменни върхове! — подхвърли Стиб.

— Който има каменно сърце, не му е нужно по-добро оръжие — завърши Лик.

Все пак двама от вождовете се съгласиха да изпратят по половина от своите орди в долината, където живееше ордата Сияк. Слоб реши да пресели всички свои хора и цялото селище Ибис.

Лик и другите вождове, които не приеха предложението напуснаха селището и макар да вървяха пеша, все пак гордо си отидоха със своите хора в селищата си.

Увеличената орда Сияк вече имаше над три хиляди добре въоръжени войници. Те единодушно избраха за вожд Бин, който беше много стар, но все още здрав и крепък. Старейшините, които му помагаха и които винаги участваха в големите съвещания, бяха: Слоб, Пит, Стиб, Азур, макар и жена, и Гуапо.

Стиб и Гуапо предвождаха отряд от триста конници, все младежи от двадесет до двадесет и пет години. Те по цял ден се упражняваха да боравят с мечове, секири и примки, които се научиха много сръчно да хвърлят. В продължение на една година, под ръководството на Пит и Галис, тристата младежи станаха страшни бойци. След няколко успешни преговори с вождовете на други орди, Бин реши да отдели от своите войници още триста младежи, безстрашни и готови на всичко. Техен водач стана Стиб, а Гуапо остана начело на първата група.

Четирипеци, направени на хълма, почти непрекъснато пушеха. През техните отводни каналчета изтичаше разтопен метал в калъпи и се превръщаше в мечове, секири, лопати, мотики, брони, върхове за стрели и т.н. Рудата се докарваше с коли от близките планини. Бакърът и „белият метал“, смесени, даваха твърд метал, който не можеше да се извива.

Един ден от гората се появиха мъже и жени в дрипи и измършавели като сенки. Най-силните от тях едва продумаха няколко думи, като поискаха храна. След като ги нахраниха, Биновите хора научиха, че те са остатъкът от ордата, която келтите бяха унищожили на устието на Голямата река в морето. От всичко треста, колкото били, до ордата Сияк бяха стигнали само четиридесет мъже и седем жени. Другите измрели по пътя от глад и изтощение.

Тези хора разказваха как неприятелите ги нападнали неочаквано, как най-напред убивали всекиго, който попаднел под мечовете им, а след това хващали с примки младите жени и мъже. Навързали ги с едно дълго въже и ги откарвали заедно с добитъка, който присвоили.

— Защо не се отбранявахте? — попита Бин.

Един от пристигналите, изглежда, най-възрастният, отговори:

— Ние сме мирен народ. Живеехме край реката и морето, ловяхме риба и се прехранвахме с нея. Никой никога не беше ни нападал. И нашите деди не са запомнили някога неприятел да е застрашил селището, в което живеехме. При скитането си в планината попаднахме на една орда. Мислехме, че боговете са се смилили над нас и радостно им благодарихме. Но хората от тази орда не ни дадоха да ядем. Те с бой ни изгониха от селището си.

Старият Бин се намръщи.

— Неприятелят ще споходи и тях, защото не зачитат закона на гостоприемството — каза той — Ние ви приемаме като наши братя. Можете да останете при нас, ако се покорявате на вождата на ордата и на старейшините.

Този, който говореше от името на своите другари, клекна пред Бин, взе ръката му, постави я на главата си и с треперещ глас каза:

— Животът ни е в твои ръце. Кажете, какво трябва да работим?

— Десет дни да ядете и да спите. След това ще направите колиби и ще живеете като другите хора от нашата орда — отговори Бин.

Дъщерята на вожда на всички келтски орди, Муму, стана прелестна девойка. Дългата ѝ коса падаше върху белите ѝ като алабастр рамене и на вълни се спущаше върху плещите. Сините ѝ очи с дълги мигли изразително и благо блестяха под гладкото ѝ чело. Краката и носеха гъвкавото ѝ тяло като на газела, сякаш не допираха земята. Буйната младост на девойката беше надарена с блестяща красота.

Младите келтски войни тайно я наблюдаваха, въздишаха и шепнеха:

„Богинята Епона е изпратила дъщеря си между нас. Тази девойка трябва да се обожават и да ѝ се принасят жертви... Лицето ѝ може да се сравни с небесната руменина, с пролетните цветя и майската зора. Тя е небесно божество. Нашите пророци казват, че е защитница на ордата. Войник, на когото падне усмивката ѝ, не загива.“

Така говореха младите войни и се възхищаваха отдалеч. Нито един не се осмели да се приближи до девойката, защото всички знаеха, че тя е посветена на боговете.

Муму имаше четири другарки. Всички те, като нейни придружителки, бяха осъдени на доживотна девственост. Зле би си изпатил младеж, който би се осмелил да се приближи до тях.

В ранни зори, докато по тревата из полето още блестеше роса, девойките яздеха, наслаждаваха се на кристалния въздух, прогонваха зайците от леговищата им и ги подгонваха един срещу друг, без да ги убиват. За тях не бе прилично да проливат кръв? Объркани и изплашени, животните тичаха в кръг. Девойките галопираха, настигаха ги и ги оставяха след себе си. Понякога това забавление така ги увличаше, че се отдалечаваха по на няколко километра от селището. Когато слънчевите лъчи със своята топлина изпотяваха конете по гърдите и по вратовете, девойките ги отвеждаха на хлад и ги наблюдаваха как се търкалят по тревата или пасат.

На тях им беше забранено да мислят за женитба. Но така усамотени, дъщерята на вожда на ордата и нейните четири другарки си говореха, шепнеха, побутваха се и се смееха. Знаеха, че нито ватесът Омс, нито другите двама пророци ще научат за техните разговори.

Един ден, когато Муму беше сама в колибата си, я посети ватесът. Тя го посрещна любезно, покани го да седне и донесе кюпче с

мляко. Той отказа почерпката и веднага се обърна към девойката.

— Времето ти дойде — каза той. — Сега трябва да се посветиш на боговете. Преди мислехме да те изпратим зад Голямата планина, в страната, където живеят галите и където има много храмове. Но пророкът Прин намира, че ти си щастие за нашата орда. Сега това знаят и всички войници. Затова решихме тук да направим храм, който ще ти посветим. За да влезеш във връзка с боговете, трябва да ми принадлежиш. Ще ми бъдеш жена, докато слънцето премине двадесет и осем пъти пътеката си от изток до запад. Ще дойдеш в моята колиба, когато за пръв път видиш новия месец.

Девойката го гледаше с разширени очи и не проговори нито дума. Ватесът се приближи до нея, хвана я за раменете и се загледа в очите и.

— Запомни — каза той, — когато за пръв път се покаже сърпът на новия месец.

— А моите другарки? — попита Муму шепнешком.

— И те ще дойдат в колибата ми една по една, но след твоето посвещение.

Девойката се загледа в малките жълтеникави очи, сбръчканото лице и рядката брада на ватеса и почувствува, отвращение.

— А ако не дойда? — попита тя.

Ватесът я сграбчи за ръката и се навря в лицето ѝ:

— Ако не дойдеш, боговете ще се сразят и теб, и баща ти. Ти добре знаеш колко голяма е силата ми. В онзи ден, когато Пит и Азур бяха провъзгласени за предатели и зазидани в пещерата, трябваше и ти да умреш с тях, защото аз знаех, че ти беше освободила пленниците. Аз се съжалих над теб и над баща ти и не ви прокълнах. Ако бях ви прокълел, баща ти и ти щяхте да умрете още същия ден.

— Знае ли баща ми какво искаш от мен? — попита девойката страхливо.

— Не знае и никога няма да узнае. Ти ще идваш само нощем в моята колиба, а преди разсъмване ще се връщаш в своята.

— Ами ако някой ме види?

— Който те види, ще умре.

Ватесът тръгна към изхода. Вече повдигна волската кожа, която закриваше вратата, но се обърна и прибави:

— За това не трябва никой да знае. Дори и баща ти.

Муму остана сама. Няколко мига стоя на мястото си, където я остави ватесът, когато напусна колибата. Отвън достигаха гласовете на децата, които играеха наблизко, бърбенето на хората и пръхтенето на конете. Денят приближаваше края си и в дефилето започваше да се спуска сумрак. Девойката се приближи до вратата, повдигна кожата и я закачи на клина, който беше закован на гредата край входа. Навън беше задушно. От сторещената земя и камъни струеше жегата, защото през този ден слънцето беше пекло изключително силно.

Девойката седна на прага на своята колиба и се замисли. През ума ѝ мина онзи ден, когато бяха осъдени Азур и Пит. Несправедливостта, която бяха проявили тогава ватесът и баща ѝ, предизвика отвращение в сърцето ѝ. Спомни си за малкия Гуапо и за децата, своите другари и другарки, които искаха да обесят момчето. Сега Гуапо е снажен и непобедим младеж. Войниците разказваха, че той има отряд конници, от които треперят и най-смелите келтски бойци. Знаеше, че Пит и Азур са живи.

Девойката въздъхна няколко пъти дълбоко.

„Всички те живеят в планината, разбират се и се жертвуват един за друг. «Гуапо!»... «Гуапо!»... Това е възгласът на неговите войници, когато летят на конете си в борбата.“

Муму се усмихна и остана така известно време. След това стана и полугласно каза:

„Не, ватесът няма да ме посвети така.“

Четирите ѝ другарки се появиха пред колибата. Те бяха дошли да заведат Муму на разходка чак горе край потока, където седяха всяка вечер и в мълчание дочакваха нощта, като хвърляха камъчета в бистрия вир.

Тази нощ, Валок не се прибра в колибата си. Подготвяше се голям военен поход срещу две орди, които живеяха под Иберийските планини. На голямото съвещание на старейшините, което продължи почти до разсъмване, беше решено тези две орди да бъдат унищожени. След това да се изпратят три силни отряда, да нападнат от три страни и да унищожат окончателно ордата Сияк, която разваляше всичките им планове, а освен това беше унищожила голямо число техни войници.

На съвещанието говориха, че трябва да изловят старейшините, да ги доведат в дефилето и да ги принесат в жертва на боговете и маните на загиналите войници, за чиито души не е отмъстено и те се лутат

около селището. Решиха да хванат с примка стареца с бялата брада, който е душата на неприятелските войници, и жив да го изгорят на клада. Гуапо, младият войн, който се сражава без шлем и който е водач на отряд младежи, трябва да се улучи със стрела или да се хване жив; и той и неговият дивашки другар Стиб да бъдат разчекнати на коне в селището.

Така решиха Валок, ватесът и другите келтски старейшини.

Бяха избрани две хиляди войници да тръгнат към Иберийските планини, за да унищожат двете орди. Още зората не беше блеснала, тръбите писнаха, войниците яхнаха конете и колоната се проточи към изхода от дефилето. Начело яздеха Валок, ватесът и Стриз.

Биновите разузнавателни отряди от по пет души кръстосваха на коне, понякога се отдалечаваха от селището по на три дни ход и се връщаха, като донасяха сведения. Хитрият вожд на ордата Сияк не се оставяше да бъде изненадан. Разузнавателните отряди преминаваха големи пространства на бързи коне, поддържаха връзка помежду си, стигаха почти неприятелското селище и незабелязано се връщаха. Келтите не предприеха нито един поход на запад, без да бъдат забелязани.

Валок и ватесът се чудеха защо по-малките им разузнавателни отряди не се връщат. Добре въоръжени войници отиваха на разузнаване и изчезваха, като че ли потъваха във водата.

Един ден в келтското селище се домъкна на изнемощял кон войник със стрела в гърдите, единственият, останал жив от двадесет разузнавачи. Той се залюля на коня и едва изговори: „Гуапо!“ Очите му блеснаха и той падна в ръцете на другарите си, които го спуснаха мъртъв на земята.

След този случай келтските старейшини решиха да употребят всичките си сили и да унищожат дръзкия неприятел. Две хиляди войници тръгнаха към подножието на Иберийските планини. Фактът, че вождът Валок лично тръгна в този поход заедно със Стриз и ватесът, показваше, че сигурно се страхуваха от неочаквани нападения и засади, които можеха да извършат Биновите войници. Изостаналите хора от другите две орди, въоръжени с каменни секири, не ги

безпокояха. На десет хвърля със стрела пред колоната войници яздеха сто отбрани бойци като разузнавачи, а също толкова и зад колоната.

Валоковите войници се движиха три дни напред, шумяха пееха, напълно сигурни в своята безопасност. Минаваха през обширни ливади, храсталаци и горички, навлизаха в гори, излизаха на поляни и отново спущаха в равнината. На никого от тях не минаваше през ума, че от храстите на завоите ги наблюдават по няколко чифта очи.

Стиб с отряда си от триста конници се движеше успоредно с тях на разстояние един час ход. Край него яздеха Доз и Дото. Конете, обучени да се промъкват тихо, си проправяха път през храстите и гъстите шубраци, без да правят шум.

Стиб, който познаваше добре пътеките и прелезите в цялата околност, знаеше точно къде отива неприятелят. Понякога го пуцаше малко да напредне, изчакваше защитниците му от сто души и изпадаше в изкушение да ги нападне. Но младежът се покоряваше на нареждането на стария Бин, вожда на ордата, че не трябва да се извършва никакво нападение, докато неприятелят не стигне в подножието на Иберийските планини и не започне битката.

Първа на прицел беше ордата на кривогледия Лик. Близо до нея се намираще още една по-многолюдна орда. Нейният вожд Арго беше необуздан войник, който изобщо не се отзова на Биновата покана, не отиде на договарянето, нито изпрати някого от своите хора. Стиб разбра, че Бин искаше вождовете на тези две орди и техните хора добре да почувствуват силата на неприятеля и да им се притече на помощ едва когато сърцата им примрат от страх.

На петия ден, като наблюдаваше от един хълм неприятелската колона, която излизаше от гората, Стиб забеляза в далечината дим, който на спокойното време се издигаше право нагоре. Очите на младежа светнаха от вълнение. На същото разстояние от неприятеля, но от другата страна, се намираще Гуапо със своя отряд. Стиб почака точно половин час, докато последните редове от неприятелите навлязоха в друга гора. Тогава заповяда да се запали огън. Димът се издигна нагоре. Гуаповият отряд бе осведомен къде се намира Стиб.

Келтските войници се придвижваха, почиваха си и пасяха конете без да знаят, че вървят между два неприятелски отряда.

На десетия ден вечерта Валоковите войници се приближиха само на три километра от Ликовата орда. Многолюдното селище с безброй

много колиби, колибки и землянки беше потънало в мрак. Само на няколко места горяха огньовете. Около тях седяха войници и разговаряха. Никой от тях не можеше и да помисли каква опасност ги заплашва. Уповавайки се на голямото число и на храбростта на своите войници, Лик не беше и помислил да постави стража пред селището.

Стибовият отряд се настани на няколко хвърлея със стрела от келтския лагер, скрит в една котловина, обрасла с леска и глог. Младите войници завързаха конете на късо, хранеха ги от ръка с овес, за да не цвилят, и чакаха да съмне.

Когато пълният месец се показва иззад планинския хребет, Стиб яхна коня и извика Доз. Младежът от ордата Сияк се приближи.

— Чакайте тук — каза Стиб. — Не започвайте сражение, преди да се върна, освен ако бъдете нападнати.

— Ти къде отиваш? — попита младежът.

— Ще заобиколя неприятелския лагер и ще потърся Гуапо.

— Няма да започнем сражение, преди да се върнеш.

Стиб шибна коня с камшика и веднага изчезна в шубраците.

Гуаповите хора бяха скрити в гъстата гора от другата страна на келтския лагер. Те наблюдаваха от планинските склонове неприятелските огньовете и по тях преценяваха какво число войници има в лагера. Едни хранеха конете с овес, други ги търкаха със снопчета суха трева, трети лежаха опънати на земята и разговаряха шепнешком. Гуапо, Пит и Азур седяха под един разклонен бук в подножието, а Слоб беше между войниците и внимаваше никой да не запали огън.

— Те са пет пъти повече от нас — говореше Пит. — Когато ги нападнем, ще се изгубим сред онази стихия от конници и ще изчезнем.

Гуапо мълчеше. Азур наблюдава известно време двамата войници и като разбра, че никой от тях не мисли да говори, им каза:

— Важното е да не загинеш, без да бъде отмъстено за теб. Има сигурно осем години, откакто не съм навличала броня на себе си, но като гледам вас и вашите млади войници, и моята кръв закипя. Ще се бия край вас двамата. — Помълча известно време и после продължи: — Все пак няма да е добре, ако Стиб не стигне навреме със своя отряд. Малко сме. Всичко триста души. Направо не разчитайте на онази кривогледа мечка от ордата под планината и на неговите хора. Те със

своите стрели с каменни върхове могат да улучват врабци, а с брадвите си да чупят орехи.

Отдалеч се чу три пъти глас на кукувица. След малко отекнаха на два пъти още три кукания.

— Това е Стиб — каза Пит и стана.

— Дойде точно навреме — прибави жената.

Гуапо, подражавайки на кукувица, отговори на другаря си. След малко Стиб дотърча на коня. Веднага слезе от него и сърдечно се поздрави с другарите си. Всички насядаха в тревата.

— Къде са войниците ти? — попита Гуапо.

— На същото разстояние от неприятеля като вас, само че от другата страна.

— Заповяда ли на всички да бъдат будни? Може да се случи неприятелите нощем да нападнат Ликовата орда или да се разделят на две групи. Те са много, а другата орда не е далеч. — Гуапо помълча малко, след това продължи: — Ако се разделят на две групи, един наш отряд трябва да тръгне след тези, които заминат, иначе с онази орда много бързо ще бъде свършено. Ти ще останеш тук и ще чакаш неприятелите да нападнат Лик, а аз ще следвам другата група.

— Дали Лик и неговите хора ще могат да видят големите огньове на неприятеля? — попита Стиб.

— Не! — отговори Гуапо. — Закриват ги два високи хълма, обрасли с храсти. Светлина не се вижда. Ако беше денем, димът щеше да се забележи.

— Те денем няма да палят огън — каза Азур. — Тези убийци и подпалвачи на къщи добре знаят как трябва да се промъкнат до неприятеля. Те и не вършат нищо друго, само грабят и убиват. На това ги учи ватесът, който ми е по-отвратителен от пор. Кълна се в боговете, ще образувам един малък отряд от отбрани момци. Ще отида с тях в келтското селище и ще хвана този негодник, който се хвали, че потеклото му е от богинята Епона. Знам го аз добре това негово потекло.

— Много го мразиш — каза Гуапо.

— Разбира се, щом като ме погребва жива в пещерата. Ти и Стиб най-добре знаете кой прерязва връзките на вашите ръце, когато бяхте вързани за дървото, близо до Валоковата колиба.

— Муму! — каза Гуапо. — Тя два пъти спаси живота ми. Благодарен съм и на нея, и на теб, и на Пит, защото страдахте заради мен и Стиб.

Пит лежеше на земята и слушаше разговора им.

— Боговете са наредили вие двамата да останете живи, за да отмъстите за мъжете, жените и децата от вашата орда — каза той. — Между вас аз научих, че съществува само един закон: да се бориш срещу насилника. Докато бях между келтите, живеех както и всички други според закона на навиците и простите правила: да ограбваш и убиваш, особено ако попаднеш на по-слаб противник. Стариият Бин хубаво каза, че вашите неприятели са по-лоши от горските зверове и отровните змии и поради това трябва не да ги убиваш, а да ги изтребваш. Такова е и моето мнение и аз ще ги унищожавам заедно с вас, докато не променят навиците си и видят, че човекът не е животно и че не трябва да се постъпва така с него. Те вас ви смятат за диваци, а самите те колят мъже, жени и деца върху жертвеника.

В този момент дотича един войник и каза, че разузнавачите са се върнали и съобщили, че неприятелите гасят огньовете, че държат конете готови за юздите и се групират. Изглеждаше, че се готвят за тръгване.

Изпод дърветата се появи Слоб. Той потвърди същото и прибави:

— Не знаем дали ще тръгнат срещу Ликовата орда, или ще се отправят на юг към атаваните. До тях може да се отиде докато слънцето се издигне на дължината на копие. На разсъмване неприятелите могат да бъдат пред тяхното селище.

— Може би ще се разделят на две групи — каза Гуапо.

— Нищо не знаем — прибави Пит.

Азур хвана Слоб за ръката.

— Яхни коня и тръгни с мен — каза тя. — Отиваме в неприятелския лагер. Веднага ще разберем какви са намеренията им.

— Ще ви хванат и ще ви убият! — подхвърли Пит.

— Ако се страхуваш за живота ни, възседни коня и ела с нас да ни пазиш.

Жената вече беше яхнала коня и се спущаше надолу между дърветата, които към падината ставаха все по-редки. Без да погледне дали някой върви след нея, тръгна по равнината към хълма, зад който се намираше келтският лагер. Но Пит и Слоб скоро я настигнаха и

тримата, яздейки един до друг навлязоха в гъсталака, излязоха на поляната и се изкачиха по хълма.

— Ще узнаем ние техните намерения — тихо говореше жената. — Те са бърбиви като свраки. Между тях няма войник, който да не знае всичките тайни на своите старейшини.

Пълният месец осветяваше местността, обрасла с храсти и редки дървета. Като се спущаха по хълма, тримата конници най-напред чува човешки говор и пръхтене на коне, след това подвиквания и най-последно съзряха сбитите в две колони неприятели.

— Разделили са се на две групи — каза Слоб. — Кой знае дали едната няма да тръгне срещу атаваните.

— Веднага ще научим. — каза жената.

— Как? — попита Пит. — Мислиш ли ти...

Младият войник не довърши. Изпод една топола изтичаха някакви мъже и като се нахвърлиха на конниците, се развикаха: „Кои сте вие? Къде отивате? Откъде идвате?“ Бяха около двадесетина души.

— Какво толкова крещите. Не виждате ли, че сме патрул? Връщаме се в лагера — каза Азур.

— Вие не сте от нашите — промъкна се един по-близо до конете им. — Слушайте хора, това са неприятели. Ние сме...

Силен удар на бравата се стовари между рогата на шлема му. Войникът падна на земята, без дума да продума.

Азур завъртя бравата над друг, но той отскочи и се скри зад едно дърво. Слоб и Пит измъкнаха мечовете и се нахвърлиха върху неприятелите. Още двама паднаха. Другите удариха на бяг към лагера.

Жената разви въжето, което беше навито около кръста ѝ и направи примка и я завъртя над главата си. С лявата си ръка шибаше коня с всичка сила и завчас настигна бегълците. Примката изсвистя във въздуха и се наниза на последния от бягащите войници. Азур слезе от коня, извади меч и го сложи под гърлото на войника.

— Говори! — кресна на пленника, който напразно се мъчеше да смъкне примката от ръцете си. — Говори, къде сте тръгнали и кого ще нападнете?

Обезумял от страх, войникът мърмореше неразбираеми думи.

— Ще проговориш ти. Вие двамата дръжте въжето да го обесим на дървото и да му смъкнем кожата от гърба.

— Ще говоря... Всичко ще кажа! — застана пленникът — Половината от войниците ще нападнат ордата, която е пред нас, другата половина ще се отправи на юг. Тя ще нападне друга орда.

— Така, младежо. Сега можеш да си вървиш — каза Азур, смъкна от ръцете на пленника въжето и го заудря с него по гърба.

Младият войник хукна и за миг изчезна между сенките на дърветата.

— Защо го пусна? — попита Пит.

— Защо ми е? Аз не съм палач, че да убивам човек, който не се брани.

После обърнаха конете и тримата пристигнаха на мястото, където се намираше Гуаповият отряд.

ГЛАВА 12

Проклятието е премахнато.

Месецът завършваше своя път по небето, като разсипваше бледа светлина, а на изток зората пръскаше червените си лъчи и предвещаваше слънчев и топъл ден. Глухарите с крясък прелитаха от дърво на дърво, а чучулигите изпълняваха високо горе своята утринна песен. Отдалеч се чуваше реването на елени и джавкането на лисици. Ято диви гъски с нехармонично грачене летяха на изток. Зайците подскачаха в росната трева, а цветенцата отваряха шарените си коронки. Шумът на потока, който лъкатушеше в дерето, весело съобщаваше, че денят започва. В неговите малки вирчета подскачаха рибки със зелени гърбове и шарени коремчета. При скоковете си те хващаха дребни мушици, които на рояци летяха над водната повърхност. Прелестна стърчиопашка излетя от една дупка на брега, където беше гнездото ѝ, кацна на един камък край потока и като мърдаше опашка, разтърси перата си, изцвърча няколко пъти и натопи човчицата си в студената вода. Като утоли жаждата си, отлетя към ливадите да търси скакалци и червейчета. Шарени змии с рогчета на главите и отекли гуши дебнеха и хващаха мишки в тревата. В една бара, обрасла с камъш, плъх и невестулка се бореха на живот и смърт. Пискането, цвърченето на птиците, ромоленето на потока и шумоленето на храстите и дърветата създаваше вечната хармония в природата.

Силна и многобройна конница летеше на юг. Зад нея оставаше напълно изгазена трева. Конниците язدهа в редици от по двадесет. Върховете на копията им застрашително блестяха на слънцето, което се подаваше иззад планинските върхове. Келтският ватес Омс яздеше сивопепелява, космата кобила с голяма грива и дълга опашка. Вдясно от него препускаше на своя жребец Стриз, бившият вожд на ордата, която се смеси с Валоковите бойци. Войник с едри кости и голяма

глава, обрасла с дълга коса, и с неподредена брада, той беше олицетворение на сила и суровост. Неговото покрито с лунички синьочервеникаво лице показваше, че бившият вожд на ордата обича силното питие, подправено с треви и мед. Приятелството му с ватеса започна от първата им среща и беше основано на това сладко питие.

Вляво от ватеса, на бял кон, може би за да бъде забелязан от голямо разстояние, яздеше тръбачът.

Войниците бързаха в пълен тръс и оставяха след себе си глъчка, песен и изтъпкана трева. Когато изчезнаха зад един горист хълм, от гъсталака вдясно изскочи конник. Хванал коня за поводите, той сложи лявата си длан над очите и се загледа в далечината. Щом се увери, че хоризонтът е напълно пуст, конникът махна с ръка. От гъсталака започнаха да изскачат групи ездачи. Скоро целият отряд заобиколи вожда си.

— Бегом след тях до хълма! — извика Гуапо.

Конниците шибнаха конете. Преминаха в галоп няколко километра. Като стигнаха до обраслия с горички хълм, спряха. Гуапо и Пит, надничайки иззад дърветата, следяха с поглед провлечената колона келтски войници.

— Ще ги следваме все на същото разстояние — каза Гуапо. — Те скоро ще бъдат пред селището на ордата.

— През ум не им минава, че вървим по следите им — прибави Пит.

— Вижте, хора, кълна се във всички богове на небето! — викна Азур, която се приближаваше до тях. — Не ви ли казах, че тези войници са най-лошият вид животни? Те се самоизтребват.

Пит и Гуапо погледнаха вдясно, където посочваше жената. На един клон на пътя висеше човек, обесен толкова ниско, че почти допираше с крака земята. Изцъклените и широко отворени очи показваха, че нещастникът преди смъртта си беше изтърпял всички ужаси на страха.

Жената се загледа в лицето му.

— Това е момъкът, когото хванах с примката. Аз съм му неприятел и го пуснах, а неговите старейшини не са му простили. Те никога на никого не прощават.

Келтските войници, под водачеството на ватеса и Стриз, стигнаха пред селището на атаваните, когато слънцето се издигна на

хоризонта колкото дължината на копие. Оставиха конете малко да си починат, оправиха коланите им, затегнаха каишите си, приготвиха оръжието и слушаха как тъпаните бият в селището.

— Забелязали са ни — каза Стриз.

Ватесът се засмя:

— Нищо няма да им помогне.

Като каза това, той се обърна към войниците:

— Първото ви нападение трябва да бъде като буря. Тази орда е голяма. Убивайте всичко, докато ръцете ви отмалеят. А след това примките в ръце и хващайте младите мъже и жени. Трябват ни роби да обработват земята. Нужни са ни също така и за жертва на боговете, които ни закрилят, дават ни сили и изпълват с храброст сърцата на всички наши бойци. Вождът Стриз ще ви предвожда в борбата. Вземайте пример от него и обилно проливайте кръвта на неприятеля. И аз ще се бия край вас и ще имам възможност да наблюдавам вашето геройство и умение.

Тъпаните биеха като изпод земята. Ватесът вдигна ръка нагоре. Тръбачът засвири за атака. Страшен вик от хиляди гърла раздра тишината. Засвистяха бичове и затропаха конски копита.

От селището срещу неприятелските конници се спуснаха мъжете и жените от ордата атавани, въртяха каменните брадви и крещяха с цялото си гърло, за да се окуражават едни други. Келтските войници, сбити гъсто и разгънати в боен ред, нападаха като ураган. Стрелите с каменни върхове отскачаха от броните, без да им нанесат почти никаква повреда. При първия щурм, събаряни от конските гърди, прободани от копията, разсичани от мечовете и прегазвани, войниците от ордата атавани падаха като леси. Стотина бойци лежах мъртви на земята, газени от конските копита. Писъкът на жените, които загиваха с децата в прегръдките си, се смеси с дивашкото кикотене на бесните конници, които след първия щурм започнаха сеч.

Стриз сееше смърт на всички страни. Без да среща сериозна съпротива, войникът си служеше и с копието, и с меча. Цял запенен и изпръскан с кръв, приличаше на косач, под чиято коса пада покосената трева. Вождът на ордата атавани, смел войник, реши да го нападне. Той завъртя брадвата над главата си и смело се спусна срещу конника. Онези келтски войници, които бяха наблизко, прекъснаха битката, за да

наблюдават двубоя между пешеходеца с каменната брадва в ръка и конника с броня, с шлем на главата и меч и копие в ръцете.

Стриз се усмихна, когато видя неприятеля пред себе си. Той протегна копие си и искаше да го прободете. Но Арго силно замахна с брадвата. Келтските войници се смаяха, като видяха, че Стриз изпусна копие си. При втория замах брадвата падна върху бронята на конника. Но косият удар не нанесе повреда на врага, само го накара да се наведе към врата на коня. Арго вдигна и трети път брадвата, но не успя да я стовари върху Стриз. Един келтски войник хвърли примка. Арго усети, че нещо го дръпна и падна. Силен смях ечна сред войниците. Вождът на ордата се опитваше с всички сили да се спаси, търкаляше се между мъртвите си другари и се мъчеше да смъкне примката от себе си. Четирима келтски войници слязоха от конете, изтичаха до него и след кратка борба вързаха ръцете му отзад. Като размахваха бичовете, те подкараха вожда на ордата към групата вече изловени мъже и жени.

Пръснати на всички страни, келтските войници се биеха поотделно или на групи. Мнозина вече бяха слезли от конете и пеша гонеха неприятелите или подпалваха колибите им.

Една група от няколкостотин Аргови войници упорито се отбраняваше. Бяха застанали на един рид, обрасъл с дървета. Напълно обкръжени, те изпращаха стрели срещу неприятелите, като се прицелваха в лицата им.

Заобиколен от около десетина войници, ватесът се забавляваше от коня си, като замерваше със стрели изплашените мъже, жени и деца, които бягаха, и се опитваха да се спасят.

На края на гората, която започваше зад селището, се появи Гуапо на кон. Той за миг разгледа полесражението и след това махна с ръка зад себе си. Около сто и петдесет войници с брони и шлемове без рога, въоръжени с лъкове, мечове и брадви, излязоха от гората.

Като махаха на бегълците да се отдръпнат настрана, войниците се втурнаха в борбата.

Изад хълма се появи и втори отряд от сто и петдесет конници.

Келтите ги съзряха едва когато от триста гърла ечна: „Гуапо!“... „Гуапо“... Ватесът заповяда на тръбача да тръби за сбор. Тръбата веднага писна, но вече беше късно. Почти легнал върху гривата на коня, Гуапо летеше на побеснелия жребец, а след него яздеха Пит, Азур и Слоб с група разярени войници. Те се забиха като клин в една

голяма група неприятелски конници и я разделиха на две, като удряха с мечовете и брадвите по главите и броните на неприятелите.

Гуапо, прилепил крака в коня си, удряше и с меча, и с брадвата. Неговите удари падаха като гръм и събаряха войниците и вдясно, и вляво. Край него почти със същата ярост сееха смърт Слоб и Пит.

Объркани от неочакваното нападение, келтските войници нямаха време да се подредят и започнаха да отстъпват. Някои скупчени на по-малки групи жестоко се съпротивляваха, като загиваха и убиваха нападателите. Около Стриз се бяха събрали над петдесет войници, снажни и закалени за борба отблизо. Те завчас заобиколиха двадесетина Гуапови войници, по двама нападаха един и започнаха да ги убиват. Като видяха това, Гуапо, Пит и Слоб изоставиха групата неприятелски конници, които бягаха пред тях, обърнаха конете и следвани от най-отбраните бойци, се нахвърлиха на групата, разкъсаха обръча, който обкръжаваше техните хора, и започнаха борба на живот и смърт.

Гуапо събори двама неприятели и се промъкна до Стриз. Келтският войник с разчорлена коса и брада заскърца със зъби от яд и се нахвърли върху младежа. Неговият едър кон се издигна няколко пъти на задните си крака и изтласка конниците около себе си. Като направи достатъчно простор за борба, животното подскачаше на място, очаквайки нападение. Стриз завъртя меча над Гуаповата глава без шлем и силно замахна, но младежът подложи брадвата, която държеше в лявата си ръка, мечът звънна и неговото сечиво се счупи. Почти в същия миг Гуапо замахна с дясната си ръка и мечът му се заби под пазвата на страшния войн. Стриз изохка и падна от коня. Пит, Слоб и техните другари нападаха обърканите Стризиви войници и изпосъбориха всички до един.

В същото време другият отряд от сто и петдесет души нападна онези неприятели, които се бореа около хълма. За няколко минути разпръснаха, подгониха пред себе си и повалиха келтските войници, които нямаха време дори да яхнат конете си.

„Гуапо“... „Гуапо“... — кънтеше от две страни. Двата отряда, нападайки един срещу друг неприятеля, се съединиха и продължиха да го преследват през полето.

Азур забеляза ватеса и веднага се отдели от групата. Нахвърли се с десетина войници на неговите придружители, които се опитаха да я

спрат. Нейните хора с мечове и брадви нападнаха малкия отряд. Приблизително при еднакви сили на двете групи неприятели започна ръкопашен бой. Жената събори своя противник със страшен удар на брадвата в гърдите и достигна до пророка. Като я видя, той зяпна от учудване.

— Азур! — извика той и обтегна лъка. Стрелата, изпратена отблизо, улучи жената в лявата мишца, ръката ѝ се отпусна и изтърва юздата. Азур здраво заби петите си в корема на коня, който вече беше стигнал до врага. Тя грабна с дясната си ръка лъка му, който той беше насочил за втори път срещу нея, и като го изтръгна от ръцете му, го шибна с него по лицето. Пророкът се залюля и падна от коня. И жената слезе от коня, приближи се до него и го хвана за брадата.

— Твоята стрела проби мишцата ми — рече тя. — Казват, че змията с най-голямо удоволствие хапе преди смъртта си. Ти няма никого повече да ухапеш.

— Ще премахна проклятието от теб, ако ме оставиш жив — замънка ватесът.

— А аз го връщам върху теб — отговори жената, замахна с меча и с един удар му отсече главата.

Нейните придружители продължаваха да се бият. Като залиташе, жената стигна до своя кон и се опита да го яхне, но напразно. Изнемощяла от болките и изтеклата кръв, заклати се и падна под коня.

Гуаповите войници, които се биеха около хълма, се бяха съединили с първия отряд. Всички гледаха в далечината преследването на неприятелите, които се отдалечаваха все повече и търсеха спасение в бягството.

От групата от десет войници, които придружаваха ватеса, бяха останали само четирима. Те се бореха срещу седмина противници и не мислеха да бягат. Обкръжени, те бясно се отбраняваха, като отбиваха ударите на мечовете. В това време една група от над петдесет души от Арговата орда нападна изостаналите неприятели, някои от които бягаха пеша през селището, без да имат възможност, нито време да яхнат конете. Като видяха борбата, те всички се втурнаха, заобиколиха войниците на ватеса и като ги заудряха с брадвите по краката и броните, събориха и четиримата от конете.

Разбити и разпръснати на всички страни, келтските войници бягаха на групи към североизток. Макар че над петстотин бяха

останали живи, загубили водачите си, те не посмяха да се върнат и да продължат борбата.

Гуапо и неговите хора се върнаха в селището. Вождът Арго и другите вързани пленници, над двеста на брой, пристигнаха на сборното място. Войниците, които придружаваха Азур, срязаха връзките на ръцете им.

Арго издаде заповед и тъпаните забиха. От гората започнаха да се появяват бегълците — мъже, жени и деца. Подаваха се страхливо иззад дърветата и храстите и като виждаха, че повече не ги заплашва опасност, тръгнаха от всички страни към селището. Започнаха да се връщат и онези, които бяха избягали далеч.

Ордата Атавани беше изгубила една четвърт от хората си. След битката в селището се събраха около две хиляди души.

Вождът Арго даде знак да престане биенето на тъпаните. Той се качи на една колиба, за да го видят всички, и започна с гръмък глас:

— Хора от ордата атавани, изкарайте овците си от кошарите, свинете от свинарниците, вземете оръжието си, кожите и храната и се пригответе за път. Ние няма нито един ден повече да останем тук. Ще отидем в ордата Сияк и всички ще паднем на колене пред стария Бин. Ще го молим да ни прости и ще му благодарим, задето ни спаси. Ако неговите хора днес не бяха стигнали навреме, нашата орда нямаше повече да съществува. Те ни викаха. Ние не се отзовахме на поканата им. Не искахме да отидем дори и на съвещанието. Но боговете проявиха справедливост, като ни наказаха за нашето високомерие. — Водачът на ордата даде знак на Гуапо. Младежът се качи на покрива на колибата. — Изключителна благодарност дължим на младия войн Гуапо — продължи вождът — и на неговите хора, които навреме ни се притекоха на помощ.

От хиляди гърла екнаха викове и се стопиха в едно силно кълтене:

— Да живее Гуапо. Да живее нашият спасител.

Младежът почака да стихне шума и тогава каза:

— Ако се бяхте съгласили да се присъедините към нас, нямаше да се стигне до това кръвопролитие. С една четвъртина от вашите хора вие платихте опита, който добихте, ако не смятаме моите петдесет войници, които загинаха в тази борба заради вашата лудост. Сега повече няма отлагане. Пригответе се, и веднага на път. Ще ви водят

моите ранени войници. Под тяхното водачество ще стигнете в ордата Сияк.

Изведнъж между присъстващите започна глъчка. Всички гледаха вдясно към поляната, която се простираше необятно. Арго и Гуапо също погледнаха на тази страна. Младежът вдигна ръка и каза:

— Нека войниците от ордата атавани останат по местата си. Войниците, които идат, са от нашата орда.

От лявата страна се появиха коне, които покриха цялата поляна; караха ги Пит и Слоб с малка група войници. Над шестстотин коня бяха пленени от неприятелите. Конете препуснаха край селището и се спряха в полите на планината, където завършваше гората. Пит и Слоб оставиха десетина другари да пазят конете, които вече започнаха да пасат, и стигнаха в селището едновременно със Стибовия отряд.

Доз, помощникът на Стиб, извика от коня си на Гуапо:

— Нещастие... Разбиха ни... Дото загина. Над двеста войници паднаха в сражението... Стиб е пленен. Лик, вождът на ордата, е ранен и също пленен. Успяхме да се спасим само петдесет души. Половината от ордата е унищожена. Онези, които останаха живи, избягаха в планината, лутат се там и не знаят накъде да тръгнат. Видяхме отдалеч неприятеля как се връща с роби. Над триста души, завързани с няколко въжета, вървят пред колоната.

Без да слязат от конете, Доз и неговите другари настояваха пред Гуапо веднага да тръгне след неприятеля.

— Трябва да ги настигнем — каза Доз. — Робите забавят хода им...

Гуапо се обърна към хората от ордата атавани:

— Чухте какво е станало с Ликовата орда. Заради неговото твърдоглавие са загинали почти триста най-добри мои бойци. Моят най-близък другар и приятел Стиб е пленен. Него го очаква страшна смърт в келтското селище.

След това Гуапо каза на Доз и другарите му:

— Вървете добре да нахраните конете си. И вие се нахранете добре, защото ни чака страшен път...

Жените от ордата се надпреварваха да носят сушено месо, орехи и сухи плодове. Сложиха всичко това пред Дозовите другари, които

веднага започнаха да ядат, докато вече отпочиналите си Гуапови младежи хранеха конете с овес.

— Моите бойци са храбри — каза Арго на Гуапо. — Поведи ни със себе си. Ще вземем останалото от неприятеля оръжие и ще се бием добре като вас.

Гуапо се усмихна.

— Вие никога не сте яздили коне — каза той. — Яхнете ли, ще бъдете изхвърлени.

— Съгласен ли си да ни поведеш със себе си?

— Поведи ги — каза Слоб. — Аз ще им покажа как се яздат коне.

Гуапо завъртя глава в знак на съгласие.

Арго започна да избира войниците. Той и Слоб заведоха над шестстотин души на мястото, където пасяха пленените коне, докато други събираха разпиляното по цялото селище неприятелско оръжие, копия, мечове, брадви, лъкове и торбички със стрели. Гуаповите войници снемаха броните от мъртвите, събираха шлемовете и с брадви отчупваха от тях рогата.

Пит и Гуапо отидоха в колибата, в която лежеше ранената Азур. Стрелата беше пробила цялата ѝ мишца и върхът беше излязъл от другата страна. Това беше щастливо обстоятелство. Един младеж счупи пръчката на стрелата и лесно я измъкна от раната.

След като раната беше промита и добре превързана, жената каза, че може пак да яхне коня. Като чу, че Стибовият отряд е разбит и Стиб е пленен, Азур извика:

— Днес убих ватеса. Същото ще сторя и с Валок. Тръгвам с вас.

Гуапо я прегърна и я целуна няколко пъти по лицето.

— Ти си силна жена! — каза той. — Но на нас ще са ни нужни поне пет дни, за да настигнем неприятеля, който отива към своето селище, а едва след това ще започне неравна и страшна борба, защото ние сме много по-малко от тях. Ти заедно с другите ранени другари ще заведеш останалите от тази орда при стария Бин и ще му разкажеш как протече тук борбата и че сме отишли по следите на неприятелите, които са отмъкнали Стиб, Лик и триста пленници.

Азур прие това предложение. Тя стана от постелята и заповяда на жените да доведат всички ранени пред колибата.

При тръгването Пит прегърна жената и каза:

— Ако не се върна от този поход, пази Белина и трите ми деца.

— О-хо! — отговори Азур. — Ти ще се върнеш и ще имате с нея още три пъти по три деца.

През целия ден се правиха приготовления за тръгването. Когато слънцето започна да залязва зад гористия хълм, двата отряда бяха готови за път. В единия се намираха жените и децата с група войници. Отбрани неща, най-нужните за живот, бяха навързани във вързопи и натоварени на двадесетина коне. Начело на редицата застана Азур със своите другари, заобиколена от голямо число войници. В средата се намираха жените и децата, а в края на отряда — двеста отбрани бойци. Те носеха на ръце десетина тежко ранени другари.

Другият отряд от осемстотин войници, въоръжени с копия, мечове, стрели и брадви, всичките с брони и шлемове на главите, вече бяха на конете.

Арговите войници цял ден се учиха да яздят коне, да боравят с меч, бойна брадва и копие. Макар и преуморени, седяха изправени и горди на конете. Начело на колоната се намираха Гуапо, Слоб, Пит и Арго. И четиримата имаха на раменете си здрави лъкове от сухо дряново дърво, а на поясите си по две торбички със стрели.

Когато слънцето залезе, тъпаните забиха и дадоха знак за тръгване. Двата отряда поеха в две различни посоки. Азур поведе своя към северозапад, а Гуапо — към североизток. Разстоянието между тях все повече се увеличаваше. Когато над земята започна да се спуща сумрак, отрядите вече не се виждаха един друг.

Гуаповите войници почти цяла нощ вървяха в посоката, която по права линия водеше към дефилето, където се намиреше келтската селище. Едва призори отрядът спря за почивка. Легнали на топлата земя, войниците спаха до изгрев слънце, докато конете пасяха наблизо.

През този ден, с малки спирания за почивка на конете, войниците минаха голяма част от пътя, но не намериха следи от неприятелските колони.

На третия ден Гуапо изпрати разузнавачи в пет посоки, защото смяташе, че вече трябва да попаднат на следи. Наистина около пладне един разузнавателен отряд съобщи със сигнали, че е попаднал на следа. Гуаповите войници се упътиха в тази посока. Всички видяха

големи ята врани и гарвани. Гъстите ята прелитаха, като грачеха, около едно място на една ливада, където имаше няколко храста.

Трима войници от разузнавателния патрул, слезли от конете, седяха на хлад.

Гуапо и другарите му веднага установиха, че са на пътя, по който беше минал неприятелят. Те забелязаха няколко трупа обесени на клоните на един дъб.

Като видя труповете, Гуапо скръцна със зъби.

— Неприятелят наистина умее добре да задоволява желанията си. Той беси пленниците. Отсега и ние ще правим същото.

Неговият отряд непрекъснато вървеше по следите, които бяха оставили след себе си неприятелските конници. Из пътя попадаха на обезобразени мъжки и женски трупове. Неприятелите бяха убивали всекиго, който не беше имал сили да върви. През този ден Гуаповите хора видяха над двадесет трупа.

На четвъртия ден стигнаха до мястото, където неприятелите бяха лагерували: изоставени огънове, изгризани кости и всякакъв вид отпадъци показваха, че неприятелят неотдавна беше напуснал това място и че не е далеч. Гуапо заповяда кратка почивка. Войниците слязоха от конете и ги пуснаха малко да се потъркалят по тревата и да пасат.

През тези няколко дни Арговите хора бяха се научили да яздят коне, бяха свикнали да носят брони и при почивките се упражняваха да си служат с мечове и бойни брадви. Слоб и Пит не жалеха труда си да ги учат.

Доз разказа на старейшините как беше протекла битката в Ликовото селище:

— Старият Бин ни говореше никога да не нападаме неприятелите, когато са накуп, особено ако сме по-малко от тях. Няколко пъти ни повтори да оставим неприятелите да нападнат ордата и да щурмуваме едва когато се разпръснат и увлекат в борбата. Стиб не се придържаше към това. Нападна преждевременно, докато неприятелите бяха на куп. Нашето нападение беше страшно. С първия пристъп ги разделихме на две групи, но бяхме малко за този вид борба. Неприятелят ни обкръжи и започна истинска сеч. За всеки наш паднал войник беше отмъстено. Всеки беше поне двойно заместен. Стиб връхлиташе в най-гъстите групи неприятелски конници и със

собствената си ръка събори няколко от най-смелите. Но случи се нещастие. Ранеха коня му. Стиб има време само да скочи на земята и да продължи да се бори пеша. Нашите хора загиваха все повече. Числото ни намаляваше, но бойната ни сила не отслабваше. Обаче келтските войници развиха примки и започнаха да ги хвърлят и да хващат нашите войници.

Ордата на Лик беше разбита. Мнозина бяха избити, други бягаха из селището, трети, събрани на по-големи купчини, изпращаха камъни от прашки като дъжд и улучваха и нас, и врага. Неприятелите хванаха Стиб с примка. Лик вече беше ранен в главата и гърдите и седеше вързан с други пленници край потока. Аз продължавах да се бия и започнах да зова другарите да се групират около мен. Събраха се около петдесет души. Тогава щурмувахме неприятеля, разбихме една група, че и втора, която полетя отстрани да ни препречи пътя, и в най-силен бяг, окървавени, разбити и победени, избягахме през полето, но изстрелвахме стрели назад срещу неприятелските конници, които се втурнаха подире ни. Така стигнахме до ордата атавани и намерихме вас, към които боговете са били по-благосклонни, отколкото към нас.

Келтската войска, около хиляда и петстотин конници, беше на лагер в една долина край малка река, която течеше в бързеи и се извиваше между върби и тополи. На земята край всеки огън бяха забити колчета и за тях бяха завързани конете. Така беше заповядал Валок. Всеки войник събра трева, която растеше буйно край реката, и я сложи накуп пред своя кон. Парчета месо от заклани овце и свини се въртяха на ръжени, а войниците си говореха, смееха се и пееха. Макар че в този поход изгубиха значително число свои другари, всички бяха весели, защото плячката беше отлична. Огромно стадо около хиляда овце и почти толкова свини, подкараха от селището на ордата, която беше унищожена.

На земята лежах триста роби, вързани с въжета. Отрядът, който Гуапо беше разбил преди три дни, преполовен, се беше присъединил към Валоковите конници. Упреквани от вожда на ордата и другите старейшини, тези войници се кълнях във всички богове, че Гуапо ги нападнал с пет пъти по-голяма войска и че благодарение на своето геройства успели да спасят поне половината от отряда. Това

оправдание даде първият старейшина, Ик, боец от Кидовата орда. Останалите му другари, изтъкнатите войници Слим, Страбон, Клик, Мурнау и други потвърдиха неговите думи. Стризовият известен войник и борец в двубои Рид се кълнеше, че ще хване с примка младия неприятелски пълководец и ще го разчекне на четири коня в селището пред очите на мъжете, жените и децата от дефилето. По този начин ще отмъсти и за смъртта на своя старейшина Стриз, и за поражението, което бяха претърпели келтските войници.

— Ти ще хванеш младия герой, ако ти достигнат опит и сила — каза му Рок, като разравяше огъня с прът. — Той вече два пъти, още като дете, беше в ръцете ни и двата пъти, за наш срам, избяга. Войниците ми разказваха за него, че е страшен в борбата. Смъртта е сигурна за този, който се сблъска с него. Той се бори едновременно и с меч, и с брадва. Освен това има кон, който събаря всичко пред себе си и се бори наред с младежа. И в борбата не носи шлем. Толкова е сигурен в себе си и в своята сила.

— Аз казах и се заклек, че ще го хвана жив — рече Рид.

— Тогава преди борбата принеси в жертва на боговете бяло агне за дълъг живот и щастие — прибави Рок.

А Валок седеше намръщен край огъня. В този поход паднаха над триста негови най-добри войници, хора от ордата, която той лично беше превел през Голямата планина. Закаленият войн и вожд на ордата чувствуваше, че не може напълно да се осланя на бойците, които се бяха присъединили към него, защото това бяха хора самохвалци, не много послушни и самоволни. В походите проявяваха себичност и алчност към чуждата плячка. Изоставяха ранените си другари. По време на борбите си позволяваха свобода, каквато Валок не можеше да си представи при своите хора: напускаха бойния ред, без нужда слизаха от конете и се биеха на крака.

Вождът на многолюдната келтска орда беше загрижен и съсипан.

Ватесът Омс, човек лукав и пълен с опит, се беше оставил да го убие една жена. Валок съжaliaваше не за пророка, а за неговата способност да държи в страх и стегнатост цялата орда.

Ноцта беше доста напреднала. Короните на върбите и тополите край реката трептяха в мрака. Огньовете започнаха да гаснат. Войниците налягаха върху сухата трева и се отдадоха на съня. По едно

време зад една планинска височина се появи месецът. Той бавно се движеше по небето и намаляваше сенките на дърветата върху земята.

Стиб и кривогледият Лик бяха вързани един до друг с едно и също въже. Седяха на тревата с другите пленници и дремеха. Лик стенеше от болките на раните, получени в борбата, и зовеше боговете колкото е възможно по-скоро да прекратят мъките му, като изпратят смъртта по-бързо. Стиб, който знае за кой път, се опитваше да освободи ръцете си от връзките, които бяха направили дълбоки рани на ставите му.

— Ние двамата няма да умрем от обикновена смърт — каза той на Лик. — Защото ние сме вождове. Чух вчера пазачите да говорят, че нас двамата ще ни разчекнат на коне в селището. Аз зная техния език, научих го от Пит. Разбрах всичко. Ти ще бъдеш наказан по този начин заради твоята надменност, а аз защото не послушах думите на стария Бин. Нападнах неприятеля преждевременно.

Над двадесет пазачи обикаляха с голи мечове около пленниците. Понякога се чуваше свистенето на камшик и тъп удар по тяло. Охканията, стенанията и клетвите като че ли извираха изпод земята. Един младеж с тесни очи и четинеста коса се приближи до Стиб.

— Ти си онзи — каза той, — дето избяга с Гуапо през нощта, когато бяхте вързани за дървото. Добре те познавам. Казваш се Стиб.

— А ти се казваш Киз — отговори плененият войник. — Пази се да не те хване Гуапо.

— Гуапо вече не е между живите — каза младежът. — Старейшините казват, че е загинал в последната битка.

Над долината се простираше топла есенна нощ, осветена от месеца. От върбалака надолу по течението на реката се чу кикотене на хиена — на три пъти по две кикотения.

Стиб почувствува как сърцето му се разтрепери от радост. От обратната страна, нагоре по течението на реката, също такъв глас отговори два пъти по същия начин.

— Хиените усещат, че скоро ще бъдете трупове — каза Киз. — Те постоянно вървят след нашата колона. Ще има доста месо за тях.

— Ще има, ще има, и аз се надявам — отговори Стиб. — Между другите и теб ще изядат.

— Мене ли? Защо?

— Защото скоро ще бъдеш мъртъв.

Киз го шибна с камшика по лицето.

Във върбалака се чува ахкания, шум и раздвижване. Само за миг и после настъпи гробна тишина.

— Стражата. Къде е стражата? — чу се вик.

Конниците щурмуваха лагера от три страни. Полегнали върху конете като призраци, те летяха срещу заспалите войници. Виковете: „Гуапо, Гуапо!“ отекваха в долината и предизвикваха ужас сред келтските войници. Валок тресна с плесница по лицето тръбача, който спеше на земята до него.

— Свири или главата ти ще отсека! — ревна Рок и замахна с бойната брадва.

Обаче войниците наскочаха и без тръба. Хващаха сънени оръжието или развързваха конете, готови да ги яхнат. Всичко стана за няколко мига. Мнозина загинаха, преди да се пробудят напълно. Други падаха под ударите на мечовете и брадвите, без да успеят да яхнат конете.

Гуапо със страшна бързина три пъти прелетя през объркания лагер, като оставяше трупове след себе си. Вдясно от него сееше пустош дивият Арго. Той въртеше с дясната си ръка брадвата и я тряскаше по главите и броните на неприятелите, а с лявата се държеше за гривата на коня. Наред с тях се втурваха Пит и Слоб, а зад тях още стотина разярени войници.

Валок и Рок успяха да яхнат конете и като викаха с целите си гърла, започнаха да събират войниците около себе си. Тръбачът непрекъснато тръбеше. Докато се бранеха и отбиваха връхлитанията и ударите, вождът на ордата и Рок събраха около себе си голяма група войници. С огромни усилия и викове те направиха опит да се борят поорганизирано, нареждаха се и жестоко се нахвърляха на врага. Но обкръжени от три страни, толкова се сбиха накуп, че едва можеха да замахват с мечовете и брадвите. Така че можеха да се бият само онези, които бяха по края. Войниците в средата се блъскаха, натискаха се едни други и загиваха от стрелите, които Гуаповите войници изстрелваха върху тях.

Месецът осветяваше с бледа светлина борбата, която се беше съсредоточила на едно място в долината, между три дъба — там се сражаваха Валок, вождът на келтската орда и страшният Рок, войнът с крива лява ръка и белег на лицето.

Дълго траяха грохотът и дрънкането на оръжието. В долината отекваха викове, охкания, яростни повиквания без отговор, стенанията на ранените, призоваване на боговете и клетви. Конете без ездаци препускаха из лагера, блъскаха се един друг, събаряха пешеходците, бягаха от адския кръг и се понасяха през полето.

В началото на борбата една група от Гуаповите конници попадна на пленниците и като разпръснаха пазачите, скочиха от конете и започнаха да режат въжетата. Кривогледият Лик, макар и ранен, докопа бравата, която лежеше оставена встрани, и изтича към мястото, където се чуваше най-силна глъчка. Стиб сграбчи меч, който беше захвърлил Киз, и хукна към средата на лагера, откъдето все повече изтичваха коне без ездаци. Войнът сграбчи за юздите един черен кон и завчас се метна на гърба му. Около него бързаха бойци от неговия отряд, които се бяха освободили от въжето. Те събираха оръжие край изгазените огньовете или тичаха и хващаха коне.

Докато под дъбовете обилно се проливаше кръв, Стиб вече образуваше отряд от над петдесет конници. Като извикаха с цялото си гърло: „Гуапо, Гуапо!“, войниците вкупом се втурнаха срещу врага.

Валок и Рок се бореха като побеснели. Страшни бойци, свикнали на всякакъв вид борба, те събаряха конниците около себе си. От Валокото рамо се подаваше пръчката на стрела. Но войнът не обръщаше внимание на раната си. Гуаповите войници нападаха като разярени рисове, а самият той, безстрашен като див вепър, се втурваше в купа врагове и ги събаряше. Вдясно от него Рок нанасяше тежки удари. Слоб се втурна към него, хълбоците на конете им се сблъскаха и войниците се нахвърлиха един върху друг. И двамата завъртяха бравите и ги спуснаха в един и същ миг. Замахът беше страшен. Слоб изпусна бравата, почувствува удар в главата, залюля се и падна на ръцете на своите другари, които го изнесоха от борбата. Рок събори още двама неприятели и се нахвърли на трети. Обаче той шибна коня си и избягна сблъскването със страшния войн.

В това време Гуапо отстрани се приближаваше към Рок, като се бореше с брадва и меч. Неговият побеснял жребец хапеше другите коне и удряше с предните и задните си крака. Силният и дългорък Слим подкара коня си към младежа и се готвеше да го нападне отстрани. Той вдигна меч си, но Гуапо подложи косо бравата и избягна удара.

Изведнъж Гуапо и Рок се намериха очи в очи.

— Гуапо! — извика старият войн.

— Да. Веднъж получи от мен стрела в рамото — каза младежът.
— Сега ще те улуча по-добре.

Старият войн със светкавична бързина замахна с брадвата. Този удар би съборил и вол, но Гуапо бодна с меча коня си, който моментално отскочи встрани. Брадвата изсвистя във въздуха, войникът изгуби равновесие и падна от коня. Младежът се засмя и скочи към него. Но облак закри месеца и настъпи тъмнина. В този момент засвири тръба. Келтите отстъпваха. Рок се мушна между своите конници и изчезна в мрака.

Преследването не трая дълго. Когато месецът се появи иззад облаците, Гуапо и неговите войници се събираха под трите дъба.

„Да живее Гуапо! Да живеят войниците на стария Бин!“ — ехтеше от стотици гърла.

Все повече прииждаха бойци поотделно и на групи и освободени пленници, мъже и жени. Стиб и Гуапо ги подреждаха и преброяваха. Арго със своите хора търсеше ранени на полесражението. Като събраха всичките, около четиридесет на брой, подредиха ги на склона към светлината на месеца. Между тях беше и Пит. Той беше тежко ранен с брадва, която така беше разрязала бронята, че лявата му плешка бе почти смазана.

Когато Гуапо и Стиб се приближиха до него, той им каза:

— Трима ме нападаха едновременно, Двамата съборих, а третият ме удари откъм гърба. Ако няхах броня на себе си, вече нямаше да бъда между живите.

Младите жени от Ликовата орда превързваха раните на всички ранени. Мнозина от тях не можеха да яхнат конете — между тях беше и Пит. Свалиха одеялата от пленените коне, направиха от тях носилки и ги завързаха между два коня, решиха така да пренесат тежко ранените бойци до своето селище.

Слоб се оправи от удара, който беше получил в главата. Неговата брадва и шлемът бяха смекчили силния замах на Роковата брадва. Младият войн чувствуваше бучене в главата и болки във врата.

Арго със своите хора изпокла всички ранени келти, над осемдесет на брой. Стибовите хора доведоха младежа Киз.

Гуапо се загледа в него. Позна го и се засмя.

— Това е юнакът, който ме обеси в селището и при това ме шибна с пръчка, когато бях вързан за дървото — каза той. — Спомняш ли си за мен?

Смъртно блед, Киз мърмореше неразбираеми думи. Беше сигурен, че го чака смърт.

Гуапо продължи:

— Вие долу в дефилето много обичате да се шегувате, и то винаги за сметка на безпомощните или по-слабите от вас. Върху теб ще приложя шегата, която научихме от вас.

Младият войн отсече една пръчка и удари с нея пленника по лицето. След това нахлузи примка на врата му, а другия край на въжето прехвърли през един клон на дъба.

— Сега дръпнете — каза той на другарите си.

Няколко от тях сграбчиха края на въжето и дръпнаха. Киз се издигна нагоре, тялото му се заклати във въздуха.

В този момент Гуапо замахна с меча си и срязва въжето. Обесеният младеж падна на земята и обезумял от страх, се заоглежда около себе си.

Гуапо преряза връзките на ръцете му и викна:

— Върви и се похвали на другарите си как си избягал от ръцете на Гуапо.

Киз гледаше и като че ли не разбираше думите, макар че те бяха казани на келтски. Не можеше да си представи, че ще се измъкне жив.

Тогава Гуапо го удари с плоската страна на меча си по гърба. Плененият младеж подскочи на място и после се втурна да бяга. След него екна смях.

ГЛАВА 13

Гуапо и Стиб бавно се движеха на запад, където живееше тяхната орда. Ранените, носени на носилки между коне, а също така и голямото число пешеходци забавяха хода. Освен това към тях постоянно прииждаха бежанци от Ликовата и Арговата орда, които се бяха лутали из планината, без да знаят къде да отидат. При седмата почивка към тях се присъедини цяла една орда, която наброяваше над три хиляди мъже, жени и деца.

Така Гуаповата група се увеличи на пет хиляди души. Заради това колоната се движеше бавно, често се спираше и изчакваше войниците, които ловяха сърни, диви свини и бизони. Само по този начин можеше да се изхрани толкова много народ.

Преминаваха хълмове, спущаха се в долини и отново се изкачваха, за да влязат в безкрайно гъсти гори. Непрекъснато вървяха по посока на слънцето, което ги топлеше с лъчите си. Край рекичките и потоците правеха по-дълги почивки, пасяха конете и се къпеха.

Мнозина ранени измряха из пътя. Пит, макар че не можеше и да мръдне лявата си ръка, след три седмици оздравя и можеше да язди кон.

Един ден попаднаха на разузнавачите, които старият Бин беше изпратил да изследват околността. По това разбраха, че не са далеч от селището.

Пътят, който конник минава за седем дни, при тази многолюдна колона се проточи на шест седмици.

Гуапо и неговите другари се изненадаха, когато съгледаха своето селище. През времето на тяхното отсъствие, което трая около два месеца, старият Бин, заедно с мъжете и жените, беше повдигнал цяло укрепление. Всички колиби бяха заобиколени с дълбок ров, а върху насипите бяха забити дълги колове. Селището беше превърнато в крепост.

Вдясно и ляво в необятната далечина, до самото място, където започваше планината със своите гъсти гори, се виждаха как работят

много мъже и жени.

— Погледнете! — каза Бин на пристигналите. — Вдясно и вляво от нашето селище ще направим още по едно. И двете ще бъдат също така укрепени. Докато вие воювахте, ние работихме. Освен бежанците от Ликовата и Арговата орда при нас пристигнаха над десет хиляди други мъже и жени и все още пристигат. За десетина дни всичките орди около Иберийските планини ще бъдат тук. Всички работим: едни правят ровове и насипи, други секат и забиват колове, трети отиват на лов за дивеч, четвърти сеят пшеница и овес, пети докарват руда и разтопяват метали. От тях изливат в калъпи върхове за копия и стрели, мечове, мотики, лопати и всичко, каквото е необходимо за едно многолюдна селище, което очаква неприятеля. Сръчни градители правят колиби за онези, които пристигат в нашето селище. Досега бяхме орда, а сега представляваме цял народ — с гордост завърши старият Бин.

На голямо съвещание на старейшините освен Биновите хора присъствуваха и единадесет вождове, чиито орди се бяха обединили в една. Те всички с най-голямо уважение слушаха думите на стария Бин. Всички, без възражения, изпълняваха неговите заповеди.

Той търпеливо изслуша изложението на всеки член на съвещанието, като прие студено думите на разкажание на кривогледия Лик, Арго и другите вождове на орди, които преди не се отзоваха на неговата покана. След като всички заслужено похвалиха и отдадоха признание на вожда Дото, който беше загинал от ръката на сакатия Рок, Бин взе думата.

— След всичко, което направихме досега — започна той, — днес можем да твърдим, че напълно сме дорасли и по сила, и по оръжие да се противопоставим на врага, чиято цел е да ни унищожи. Ние навреме оценихме неговата сила и се постаряхме да я достигнем. Нашите дела показват, че сме успели в това. От нашето разширено селище направихме крепост. Сега вече не трябва да подмамваме врага в гората и там да се бием с него. Тук имаме добро прикритие, в бъдеще тук ще се съпротивляваме. Но враговете в няколкото похода извлякоха добра поука, че с нас не може лесно да се излезе на глава. Мисля, че няма скоро да ни нападнат.

— Ние ще ги нападнем в дефилето! — подхвърли Стиб.

— Така трябва да направим — чуха се няколко гласа.

— Да ги изгоним от селището, което някога беше наше! — каза Гуапо. — Ще снабдим с оръжие и ще подготвим голямо число войници, ще подмавим неприятелите в дефилето и нито един няма да може да ни избяга.

Старият Бин се замисли. След малко каза:

— Всички мислете за това и се подготвяйте така, като че ли ще предприемем такъв поход.

Когато напущаха съвещанието, всички войници говореха високо. Всеки чувствуваше в себе си и радост, и страх от такова начинание. Те добре знаеха колко силен е неприятелят, че все нови и нови орди пристигат при него през Голямата планина и че това са войници, калени в борби. Все пак из селището светкавично се разнесе новината, че всички войници ще тръгнат срещу неприятеля и ще го унищожат в неговото селище.

Радост и вълнение обхвана всички хора в селището, защото по това време Биновата орда имаше около петнадесет хиляди добре подготвени и въоръжени с металическо оръжие войници. Пет хиляди от тях бяха конници, предвождани от Гуапо, Стиб, Слоб, Арго и други прославени бойци.

Веднага след пристигането в селището за ранения Пит започнаха да се грижат Белина, Азур и Галис и се запретнаха да го лекуват.

Белина със сълзи на очи изслуша разказа на мъжа си. Азур постоянно подвикваше, като се удряше с ръце по коленете, а Галис се усмихваше.

— Знаеш ли кой те рани? — попита Азур.

— Зная, Рид, онзи, дето се хвалеше, че в Германия убил войника Нурций, прочут боец, победител във всички борби; за него германите твърдяха, че бил син на бог Тевтон, защото изпратил голямо число войници на онзи свят.

— Рид е лъжец и страхливец — каза Азур. — Нурций е бил убит от галите със стрели.

— Не знам — отговори Пит. — Но в тази борба Рид ме нападна откъм гърба и ме рани с брадва.

През следващите дни в Биновото селище пристигнаха още две орди, защото вестта за страшния неприятел и неговите кланета се беше разнесла из целия северен и среден Иберийски полуостров. Бежанците, които бяха успели да избягнат смъртта, се скитаха из

горите, търсеха подслон и често пъти попадаха на затънтени селища, където живееха орди, които не бяха и чували за пришълците и техния начин на воюване. Изгладнели и изплашени, бегълците разнасяха със себе си страх и паника. Обезумели, те казваха, че търсят ордата Сияк и нейния вожд стария Бин, чието име за късо време се разнесе из Иберийския полуостров. Вождовете на ордите с радост приемаха новодошлите, със съмнение слушаха техните думи и нерешително очакваха събитията. Но постоянно пристигаха нови бежанци, които потвърждаваха тези думи и ги преувеличаваха. Поради това, под натиска на жените и старците и при мълчаливото съгласие на войниците, вождовете вдигаха своите орди и тръгваха на запад, като се присъединяваха към ордата Сияк и се претопяваха в нея.

Биновите войници загрижено гледаха това множество от хора и въртяха глави.

— Кой ще изхрани толкова народ! — говореха те, макар да виждаха, че дошлите докарваха големи стада овце, кози и свини.

Старият Бин се усмихваше:

— Когато унищожим или прогоним врага, всички орди ще се разотидат. Всяка ще намери място да си направи селище. Освен това хората ще имат металически сечива за обработване на земята — а и копия, стрели и мечове, и ще почувствуват голямо облекчение в живота си.

А групи и отделни хора постоянно пристигаха в Биновото селище.

В келтското селище царуваше голяма скръб. Жените оплакваха мъртвите, които не се върнаха от последния поход. Освен това вождът на всички орди, Валок, лежеше тежко болен в колибата си. Раната в рамото му, която доби в нощната битка, беше отекла и пълна с гной. Твърдата войнишка душа се бореше със смъртта. Жените, които го гледаха и лекуваха, налагаха раната му с разни треви, баеха и изгониха от него злите духове, но нищо не помагаше. Най-последно, след три седмици, Рок изгони всички жени от колибата, взе един меч, наточи го добре и го забодде дълбоко в отеклата рана. Гной и черна кръв изхвърлиха парче метал, което се беше отчупило от върха на стрелата. Войникът изми добре раната със студена вода и я превърза. Тази нощ

вождът на ордата спа добре. На другия ден беше здрав. След няколко дни Валок свика на голямо съвещание най-изтъкнатите войници.

Тогава на мястото на загиналия Омс беше избран нов свещеник и пророк — Прин.

Ватесът Прин пръв заговори на съвещанието:

— Като наблюдавах напоследък звездите и тяхното движение, забелязах, че предстоят големи битки и кръвопролития. Нашите войници загиват и оставят костите си непогребани да ги ядат вълците и чакалите. Всичко това става, защото ние надценяваме силите на нашите бойци, а подценяваме неприятеля, който досега няколко пъти показва своето умение и храброст. Нашите богове вече не са с нас. Те не ни закрилят, нито дават знак, че ще ни закрилят в бъдеще, защото нашите войници не уважават заповедите на своите вождове. Те не се бият, както са се били техните бащи, а веднага след първото сблъскване напускат борбата и бягат пред неприятеля. Ние, които воювахме в Галия и Германия и побеждавахме във всички битки, доживяхме да треперим от името на един старец и на един младеж на двадесет години. Ако това положение продължи, боговете съвсем ще ни изоставят и ние ще пропаднем, макар че днес в нашето селище има над двадесет хиляди войници.

Намръщените войни клатеха глави и одобряваха. Известно време цареше пълна тишина.

— Минавало ли ви е някога през ума — продължи ватесът, — че врагът може да ни изненада в нашето селище? Или мислите, че не може? Неговите орди се обединяват и всички се поставят под властта на стария Бин; той въоръжава своите хора с металическо оръжие, което неговите войници грабят от нас или сами си правят. В нашето селище има над десет хиляди копия. Ще изберем толкова войници, ще тръгнем срещу врага и ще го нападнем, преди той да ни потърси в нашето селище. Този поход трябва да бъде последен. Врагът трябва да бъде унищожен.

Прин отново млъкна. Войниците се споглеждаха и одобряваха. Но тогава взе думата Рок:

— А какво ще стане, ако и този наш поход пропадне?

Известно време въпросът остана без отговор. Валок изгледа старейшините и като разбра, че никой не смята да отговори, каза:

— Ако и този поход пропадне, тогава ще тръгнем през Голямата планина по същия път, по който дойдохме.

Войниците завикаха, защото никой от присъстващите не беше очаквал такъв обрат. Шумът трая доста дълго. Заканителни викове от няколко страни злокобно предвещаваха сблъскване между старейшините. При това брожение особено се изтъкнаха Стризовите хора и няколко вожда, които не отдавна бяха довели своите орди в селището. Един от тях, Вип, силен войник с рунтави бакенбарди, занемарена коса и белези на лицето, сложи дясната си ръка върху дръжката на меча и скърцайки със зъби от яд, викна:

— Нима затова преминахме Голямата планина, нейните скалисти проходи и пропасти, за да се върнем по същия път? Тук направихме колиби и жертвеници, засяхме пшеница и овес, намерихме богати места за лов и добра паша за конете. Никой не може да ни накара да напуснем всичко това. Ако става въпрос за предателство, ние ще се справим с предателите.

Войникът завърши речта си, като пухтеше през носа си, държеше дръжката на меча и тряскаше с него. Почти всички онези, които бяха дошли по-късно в селището, изпратиха думите му с възгласи и одобрение. Изглеждаше, че нарочно нарушават реда и че търсят свада.

Рок погледна Валок и стана. Погледът му прелетя по събраните и той започна да говори, без да повишава тон:

— Тук бяха казани такива обидни думи, които само кръв може да изчисти. Нашият храбър войник Вип намира, че между нас съществуват предатели. Той сигурно има доказателства за това свое твърдение. Настояваме веднага да ги посочи, защото мисля, че никой от нас не иска да търпим предатели сред нас. Неговото тряскане с меча няма никого да изплаши тук.

Стана Валок и като махна с ръка на Рок да млъкне, започна:

— Ще предприемем голям поход срещу неприятеля. Ако боговете отредят той да завърши щастливо и ние като победители се върнем в селището, тогава ще имаме възможност да разговаряме за всичко. Напомням, че имам намерение отново да въведа ред и послушание в тази многобройна орда, защото безредието и непослушанието ни докараха дотам, че да не бъдем в състояние да извършим един обикновен военен поход, без да претърпим поражение. Който не се подчинява на реда и на нашите обичаи, които сме

наследили от дедите си, ще бъде прогонен от селището или ще отсечем главата му на пън, макар да става дума и за старейшина — завърши Валок.

Стана ватесът Прин:

— Сега главното е да предприемем похода. Мисля, че веднага трябва да започнем приготовленията, но така, че да не пропуснем нищо, което би могло да бъде във вреда на нашето начинание. Освен това предлагам в този поход да тръгне и дъщерята на вожда на ордата, девойката Муму. Всички знаем и вярваме, че тя представлява щастие за нас. Нейното присъствие между войниците ще допринесе за добрия изход на похода и победата над неприятеля, защото тя е любимката на боговете.

Войниците приеха думите на ватеса и на вид примирени, се разотидоха от съвещанието.

Наближаваше крайт на лятото. Зрялата трева жълтееше по ливадите. Следобедните топли слънчеви лъчи сгряваха земята. Вечер се кръстосваха хладни ветрове и събаряха повехналите листа от дърветата. Ята врани с грачене летяха по посока на вятъра от изток към запад и следваха редицата конници, която се проточваше необятно през равнините и хълмовете и се движеше, като заобикаляше големите гори и мочурищата.

Около десет хиляди келтски войници тръгнаха на поход, веднъж за винаги да сразят съпротивата на местните жители. Зад конницата вървяха коне, натоварени с храна за войниците, и стада овце и свини, определени за клане.

По-малки и по-големи разузнавателни отреди, които внимателно се движеха пред главните сили на конниците, чуваха чудни гласове, които идваха от гъсталаците и блатистите места, обрасли с тръстика: кукане на кукумявки, джафкане на чакали и хиени и вой на гладен вълк. Слушаха и се чудеха откъде идваха тези гласове, когато всичко живо се беше разбягало пред нашествието на толкова конници. Но когато върху охранителния отряд започнаха да падат стрели, които долитаха от гъсталаците, на всички стана ясно, че врагът е по петите на техните войници.

Хората от Биновата орда навреме бяха осведомени за идването на врага. Преди главното ядро от конници да се появи на хоризонта, всички разузнавачи бяха вече в селището.

Тъпаните забиха. Това беше знак, че врагът се приближава. Жени, деца, изнемощели войници и старци се събраха на определеното място и под водачеството на Пит, който не можеше да се сражава, тръгнаха към планината. Те щяха да се скрият в една пропаст, обрасла с гъста гора, където неприятелят не можеше да ги намери.

Събраните на сборното място бойци очакваха своя вожд.

Когато старият Бин се появи, придружен от старейшините, от хиляди гърла екна военният зов, който се удари в планинския склон, отекна няколко пъти и се изгуби в равнината, далеч в която вече се виждаха неприятелите.

Бин се качи на мястото, от което щеше да говори, и викна:

— Войници, дойде часът, когато всеки от вас трябва да прояви храброст и опит. Всеки знае какво е задължението му: да се бори и по никакъв начин да не напуска мястото си. Това е всичко. Сега напред, Всички на насипите.

Войниците хукнаха и за кратко време всеки беше на мястото си.

Рововете и насипите бяха готови. Затваряха селището във формата на полукръг, а отзад — в полите на планината, имаше гъста гора. Вождът на ордата се беше погрижил и от тази страна да осигури лагера. Натрупани изсечени храсти почти съвсем затваряха пътя към селището, така че да не може пешеходец, а камо ли конник да премине по него. Само на едно място имаше тесен проход. Оттам мина върволицата жени и техните придружители, когато тръгнаха за планината.

Войниците се наредиха на насипа. Забитите колове стигаха до кръста им, така че свободно да могат да замахват с брадвата и меча. Край всекиго на земята се намираше добър лък и снап стрели от лявата му страна, а от дясната — меч, копие и брадва. Войниците бяха на разстояние по на три крачки един от друг.

Насипът имаше три порти, направени от дебели дървета, отвътре подпрени с греди. Зад всяка порта беше подреден отряд от петстотин конника. Предвождаха ги Гуапо, Слоб и Арго. На Стиб, поради неговата необузданост, беше наредено да се бие от насипа. И трите

отряда, при даден знак, трябваше да излязат от портите и да се сражават на полето с вражеските конници.

Безкрайната сила от келтски конници, разгъната за борба, стигна до укрепението. Тръбите засвириха и келтските конници се спряха.

Валок, Рок, Вип, Рид, Ик, Мурнас, Прин и другите старейшини се смаяха, когато видяха пред себе си напълно укрепеното селище, подобно на онези, които бяха виждали в Галия и Германия и каквито и самите те правеха.

Ватесът Прин каза:

— Борбата ще бъде тежка, а обсадата дълга. Нека всеки старейшина заповяда на своите войници добре да се приготвят и да оставят конете да си починат. Сега са нужни храбростта и геройството на всеки боец.

В лагера беше напълно спокойно. На всеки сто крачки върху насипа се виждаше по един войник, който наблюдаваше врага, а другите стояха зад коловете и чакаха началото на битката.

— Старата лисица добре се е затворила в бърлогата си — каза Рок.

— Ще я изгоним — прибави Рид. — Моите войници са свикнали да скачат от конете върху насипите и без коне да се колят с неприятелите.

Рок се засмя:

— Струва ми се, че има ров пред насипа.

— Вероятно има — намеси се Валак. — Ровът трябва да се запълни.

Все пак през този ден не се стигна до сражение. Нощта премина в мир. Биновите войници на дясното и на лявото крило на насипа слушаха ударите на брадви, които отекваха в гората. Келтите сякоха дървета и цяла нощ правиха стълби.

Щурмът започна на разсъмване. Напред вървяха стрелците. Те се криеха зад щитове, направени от дебели пръчки, а зад тях, натъкмени в редове, бяха онези, които носеха трупи, стълби и цели снопове клони. Конниците бяха подредени на трето място. Нападението започна изведнъж срещу всички пунктове на крепостта.

Отекнаха тръби и забумтяха тъпани.

На насипа се появиха стрелци. Скрити зад коловете, те затаяха лъковете си. Тетивите звънтяха на всички страни. Келтите се

приближаваха, като се пазеха зад щитовете си, които им пречеха да улучват и да се движат лесно. Когато стигнаха близо до насипа, келтските стрелци оставиха щитовете си на земята и скрити зад тях, започнаха да се прицелват по-точно. Загиваха, но събаряха и онези върху насипа. Изведнъж проехтя страшен вик. Келтските стрелци се разделиха и пропуснаха помежду си онези, които носеха клони, стълби и трупи. Стрелците започнаха по-често да изпращат стрели, зачестиха стрелбата и неприятелите от насипа, които се прицелваха добре и събаряха незащитените. Все пак голяма част от келтите стигнаха до рова. Загиваха, но упорити в начинанието си, те на много места изпълниха рова с клони и трупи. Някои успяха да подпрат стълбите на насипа.

Борбата между стрелците продължаваше.

Изведнъж келтските конници избързаха към насипа. Всеки носеше голям наръч клони. Мнозина изпопадаха от конете, загивайки под дъжда от стрели, но останалите живи стигнаха до рова и нахвърляха клоните.

По този начин през целия ден келтите подготвяха своето първо нападение. Надвечер трупи и наръчи клони изпълниха почти целия ров около укреплението.

— Утре ще щурмуват — каза Бин на онези, които го заобикаляха. — Но трудът им ще бъде напразен.

— Те ще преминат рова по клонете и трупите — каза Слоб.

— Няма да минат! — отговори старецът. Тогава викна, да го чуят и онези, които се намираха по-далеч: — Палете огньовете. Когато дърветата се разгорят добре, хвърляйте ги долу в рова върху клонете.

Мнозина се засмяха.

Скоро започнаха да пламтят огньовете. Увеличаваха се все повече и повече в сумрака, така че целият лагер беше осветен. След малко разгорени главни започнаха да летят от насипа и да падат в рова. Суровите клони димяха известно време, след това на места започнаха да лумват пламъци, които все повече се увеличаваха. След няколко минути около крепостта бумтеше. Запалените клони и трупи осветяваха върху насипа хората, които с дълги пръти разравяха огъня в рова.

Келтските старейшини бяха разгневени.

— Над триста души загинаха, докато изпълним рова с клони. И от всичко това нямаме никаква полза — каза Валок.

— Утре ще ги предизвикаме на сражение на полето — прибави Рок.

На другия ден на онези в крепостта им се струваше, че враговете няма да нападнат. Но когато слънцето отскочи високо, тръбите в келтския лагер засвириха. Около две хиляди конници тръгнаха към крепостта. Всички носеха опънати лъкове със стрели върху тетивите. Когато стигнаха близо до рова, като се прицелваха добре в онези зад коловете, започнаха да изпращат стрелите с такава ярост, че почти всяка глава, която се подадеше иззад кола, биваше пробита от стрела. Много войници закараха конете си в рова и вече започнаха да се хващат с ръце за коловете, готвейки се да скочат на насипа. Под защитата на стрелите неколцина успяха да прекрачат коловете, но в този момент зафучаха примки и келтските войници изпадаха, търкаляйки се по земята. Биновите войници се нахвърлиха върху тях и ги вързаха. И на други места се случи същото. Над петстотин келтски войници бяха пленени и закарани наред селището.

Но на места, където насипът почти се допираше до гората, келтските войници настъпиха. Там бяха поставени защитници от ордите, които последни дойдоха в селището. Те се изплашиха от врага, който силно напираше, и напуснаха местата си. Бягаха, колкото сили имаха, към средата на селището. Над двеста келтски войници ги гонеха, като изстрелваха стрели след тях. Стиб от своето място забеляза как неприятелят постоянно преминава насипа и влиза в селището. Като извика с целия си глас на своите хора, младият войн хукна към това място. След него тръгнаха около двеста души. Те отсякоха онези, които гонеха бегълците, и започнаха сражение с другите, които по това време преминаваха насипа. Биеха се с мечове и брадви и завчас прекъснаха преминаването.

И Арго със своя отряд конници се нахвърли на отряда вражески войници и ги отсече от бегълците. Нападаха ги с мечове и брадви, избиха половината, а останалите уловиха с примки.

В този момент в селището забиха тъпаните. И трите порти се отвориха и три групи от по петстотин конници избързаха навън. Дъждът от стрели, които изпращаше неприятелят, им нанесе малки вреди, защото всички бяха с брони.

Гуаповият отряд излезе от средната порта. Като се подредиха за борба, войниците му гръмко извикаха: „Гуапо, Гуапо!“ и се спуснаха срещу неприятеля. Ехото се върна от планинските склонове, отлетя далеко през неприятелските конници и се изгуби в равнината.

Битката започна веднага. Гуапо няколко пъти чу как около главата му звъннаха стрели. Една почти опря пръчката си в лицето му. Младият воин се преви върху коня и почти допря с глава гривата му.

Дрънкане на оръжие, викове, ахкания, цвилене на коне — всичко това смесено отекваше от полесражението.

Муму и нейните четири другарки наблюдаваха сражението от един хълм. Всички бяха на коне. Около тях имаше над двадесет войници, които им бяха отредени за охрана.

Девоите видяха, че три отряда конници излязоха от трите порти и чуха как от гърлата на войниците се разнесе възгласът: „Гуапо, Гуапо!“

— Къде е Гуапо? Покажете ми Гуапо! — викна Муму. Един воин й отговори:

— Гледай онези, дето излязоха от средната порта. Видиш ли между тях боец без шлем на главата, той е Гуапо.

В това време двата странични отряда от Биновите войници, като се сражаваха, се приближиха към средния. Те изтласкваха враговете, спираха се временно, като се бореха и продължаваха напредването. Гуаповият отряд се сражаваше на тесен простор, без да мръдва от мястото си. Бойците все повече разширяваха полесражението, за да не бъдат обкръжени.

Между келтските войници изпъкна Рид. Той със своите отбрани войни правеше най-големи опустошения. Неговите петдесет конника като лавина унищожаваша всичко пред себе си и вече бяха проникнали дълбоко в Арговия отряд, който започна да се разколебава. Рид се биеше с копие и меч и пръв си пробиваше път сред неприятеля. Който се намереше на пътя му падаше като покосен. Страшният воин изглеждаше по-страшен отколкото беше, защото край него се намираха бойци, все снажни мъже на едри коне, въоръжени с бойни брадви и мечове.

Арговите хора нападаха и се сражаваха, но като по някакво чудо постоянно бяха изтласквани. Докато другите войници от отряда гонеха келтските конници и успешно се биеха в групови или единични

стълкновения, Арго все повече губеше простор. Видя, че числото на неговите хора намалява. Необузданият войн изгуби търпение, побеснял се нахвърли на Ридовата група конници, без да държи сметка дали някой иде зад него. Той събори най-напред един, след това втори неприятел и се намери пред Рид. Келтският войн протегна копие, но не замахна достатъчно силно, копие то удари неприятеля в бронята и се плъзна встрани. Арго с дясната си ръка сграбчи дръжката на копие и го дръпна. Малко остана Рид да падне от коня си. В този момент негов войник тресна с брадва по главата безстрашния вожд на ордата атавани. Арго изпусна брадвата и копие, разпери ръце и падна от коня. Радостен вик се чу между келтските конници. Те като вълци се нахвърлиха на разколебания Аргов отряд, който, разкъсан на три групи, отстъпваше към насипа. Все пак Доз, помощникът на Арго, улучи със стрела в лицето келтския войник, който беше нанесъл откъм гърба смъртоносен удар на неговия вожд.

Притиснати почти до рова, Арговите войници се оглеждаха на коя страна да тръгнат. От петстотин бойци бяха останали всичко около двеста. На няколкостотин крачки от тях Гуаповите хора успешно се бореха, като отблъскваха неприятелското нападение. Слоб със своя отряд вече се беше присъединил към тях. Доз за миг схвана положението; той подвикна на своите хора, шибна коня си и препусна към Гуаповия отряд. Неговите войници хукнаха след него и разкъсаха неприятеля, който вече беше успял да ги обкръжи. Келтските войници ги подгониха със стрели.

На дясното крило Мурнау се сражаваше със Слоб. Стълкновението беше страшно, борбата кратка. Вождът на ордата Ибис беше смазал китката на неприятеля и избил меч от ръката му. След това така удари неприятеля с брадва, че почти отсече дясното му рамо. Келтският военачалник падна от коня. Слобовите войници минаха през трупа му и унищожиха почти целия неприятелски отряд.

Гуапо уби Слим и започна силно да притиска неговите конници.

Слоб, Доз и Гуапо щурмуваха с обединени сили и с едно нападение пробиха неприятелските редове. След това настъпи преследване и сеч. Полесражението се бе преместило на три хвърлея със стрела от крепостта. В келтския лагер засвири тръба. Валок и Рок начело на две хиляди конници тръгнаха на борба. В този момент в селището забиха тъпаните. Средната порта се отвори. Биновите

конници заизлизаха и започнаха да се подреждат. Бяха над хиляда. Начело на тях се намираше старият Бин, а вдясно и вляво от него — Стиб и Лик.

Когато чуха биенето на тъпаните, Гуаповите конници започнаха да отстъпват. Келтите хукнаха след тях. Отдръпвайки се в широка линия пред неприятеля, Гуаповите бойци, като стигнаха до Биновия отряд, се разделиха на две групи, които се оттеглиха встрани, така че келтските войници, които ги преследваха, почти налетяха на отпочиналите си и подредени бойци от селището.

Битката започна веднага. Стиб забеляза Ик и го позна защото няколко пъти го беше виждал в борбите. Плахият младеж бясно се втурна, като отбиваше с брадва ударите. В един момент замахна срещу врага, но той се изви настрана, а бравата тресна между ушите на коня. Конят падна и притисна с корем ездача си. Стибовите войници като вълци се нахвърляха на врага. Биеха се безредно и предизвикваха смут и бъркотия. Напразно Валок и Рок с цял глас крещяха на своите войници да се държат и да не развалят реда. Стибовите хора ги заляха като наводнение и убиваха, когато стигнат.

Бин и Лик със своите хора веднага притиснаха челото на неприятелската конница. От дясната страна нападаше Слоб, а от лявата — Гуапо.

Келтските войници бяха обкръжени от три страни.

В този момент изпъкнаха отделни бойци от двете страни. Вип, суров келтски войник, налетя на Лик. Стълкновението беше така бързо, че присъстващите почти не видяха как се стигна до него. Като замахваха с бравите, двамата войни в един и същ миг нанесоха удари и двамата паднаха от конете. Вип остана да лежи под конските копита, а неговите хора насякоха Лик почти на парчета.

Рид полетя срещу Бин. Със страшни удари на меча събори четиримата войници, на които попадна, и като се уповаваше на силата и опита си, насочи коня си към стареца. Обаче жребецът на Гуапо скочи между тях и ги раздели. Келтският войн хвърли върху младежа приготвената примка, Гуапо легна върху коня и почувствува само как въжето го шибна по врата. Примката не улучи. Рид се намираше на пет крачки от младежа. Като видя, че нападението с примката не сполучи, завъртя копието си, но не успя да го хвърли. Младежът с всичка сила

запрати бравата си и улучи неприятеля посред челото. Шлемът звънна и окървавен падна на земята. Рид се сгромоляса от коня.

Но на дясното крило Рок сееше пустош. Като събаряше коне и войници, той се стремеше да се съедини с Валок, който гонеше пред себе си обкръжените Слобови войници.

Старият Бин викна на Гуапо:

— Примката в ръка! Напред!

Половината от техните отряди останаха на място да спират и отбиват неприятелските нападения, другите тръгнаха след вожда и Гуапо. Те нападаха в гръб неприятеля, който беше проникнал почти до рова. Валок беше откъснат. Вождът на всички келти се бореше геройски, така се бореха и неговите войници, но обръчът на неприятеля се стягаше.

Рок проникваше все по-близо до своя вожд. Неговият устрем, както и устремът на неговите конници, беше неудържим. Сакатият войн колеше около себе си. Стиб, кипейки от гняв, бодна, с меч коня си отзад и като си правеше път между конниците, стигна до Рок и веднага отвлече вниманието му с меч си. Борбата беше кратка. След няколко замахания Стиб изпусна меч. Смъртта вече разширяваше крилете си над младия войн. Той се намираще разоръжен пред най-страшния боец от келтската войска. Рок замагна, но ръката му се отпусна и мечът падна на земята. Доз беше изпратил стрела почти от непосредствена близост и беше улучил войника в мишцата. Обърканите келтски войници се докопаха до поводите на Роковия кон и докато едни задържаха нападението на неприятелите, други го измъкнаха от борбата.

Рок не успя да отиде на помощ на вожда Валок.

В това време от средната порта на крепостта излетяха около двеста нови конници. Отрядът се втурна към групата в която се бореше Валок. Този отряд предвождаше Азур.

Триста Валокови конници бясно се бореха и загиваха. Никой не можеше да им се притече на помощ, защото и Доз, и Слоб със своите бойци страшно гонеха неприятеля.

Като си пробиваше път между своите другари, жената все повече се приближаваше към Валок. Нейната брадва святкаше като светкавица над главите на войниците. Тя събори трима неприятели и се промъкна до Валок, който беше заобиколен от най-кръвожадните

бойци, каквито някога беше имала ордата атавани. Гневът на атаваните беше безграничен, откакто загина вождът им Арго.

Азур завъртя въжето и примката се надяна на врата на Валок. Напразно вождът на келтските орди се мъчеше да се освободи от страшната примка. Беше пленен, половината от неговия обкръжен отряд беше загинал, а останалите му войници захвърлиха мечовете и брадвите и се предадоха.

Биновите хора конвоираха през средната порта в селището Валок и неговите сто и петдесет най-добри бойци.

На другия ден около пладне Бин, Гуапо, Стиб и другите старейшини забелязаха от насипа група от двадесетина конници, които бавно се движеха към селището. Когато групата се приближи на един хвърлей със стрела, те видяха, че напред яздеха жени.

Муму с четирите си другарки, ватесът Прин и Рок с превързана дясна ръка се приближиха почти до насипа. Пръв проговори сакатият войник:

— Поздравяваме стария Бин и неговите храбри войници. Идваме да преговаряме. Оставете оръжието и ни приемете в селището си. След като чуете нашите думи, можете да направите, каквото искате с нас. Вие виждате дъщерята на храбрия Валок, вожда на всички келтски орди, нашия пророк Прин и мен, син на Ипсалт, който никога досега нито крачка не съм отстъпвал пред неприятеля. Ние решихме да се принесем в жертва на боговете за доброто на останалите от нашето племе.

— Портата ще ви се отвори. Можете да влезете — каза старият Бин.

Малкият отред от келтски конници влезе през широко отворената средна порта. Хората от селището се втурнаха да ги видят отблизо. За пръв път без оръжие, доброволно и благосклонно се приближиха до тях келтски войници. Красивите девойки с гордо държане минаха на конете със своята свита между струпаните войници. Биновите войни гледаха и тях, и Рок, за когото бяха чували, че е непобедим в борбата.

Когато стигнаха до мястото, където ставаха сборовете, всички слязоха от конете.

Рок, Прин и девойките насядаха между Биновите старейшини. Гуапо, Слоб, Стиб, Доз и много други изтъкнати бойци ги гледаха благосклонно.

Бин заговори пръв:

— Боговете са отделили човека от другите животни. Дарили са го с изправено тяло, за да може да повдигне главата си и да гледа слънцето, месеца и звездите на небето. Дарили са го с разум и сърце, което може да чувства радост и скръб. Благодарни сме на боговете преди всичко за този дар. Ние ценим човека и всички богатства у него, а над всичко — закона на гостоприемството. Значи, кажете защо сте дошли и какво искате от нас. Нищо лошо няма да ви се случи в това селище, освен ако сами не проявите признаци на неприятелство.

— Нашата молба е кратка — отговори Рок — Дойдохме да се предложим в замяна за нашия вожд Валок, когото пленихте вчера, ако досега не сте го вече убили. Ако желаете, можете нас да принесете в жертва на боговете си: пет девойки, пророка Прин и нашата свита от петнадесет души.

Старият войн завърши. В сбора завладя тишина. Гуапо няколко пъти размени погледи с девойката Муму. Тя му се усмихна.

Бин заповяда да доведат Валок. Твърдият войн макар и с вързани ръце, гордо пристъпи в кръга на старейшините. Муму скочи от мястото си, изтича към него и го прегърна.

— Татко, дойде моментът твоята дъщеря да посвети и себе си на своето племе. Ще умра вместо теб.

Очите на суровия войник овлажняха. Две сълзи се търколиха по лицето му.

— Не, няма да умреш. Вървете си отгук и ти, и всички, които сте дошли, ако неприятелят ви пусне. Вождът Валок завърши земния си път. Така желаят боговете. — След това посочи Рок и продължи: — Ето ви вожд. Той достойно ще ръководи всички наши орди и ще съумее да запази обичаите на нашите деди.

В този момент се намеси Азур. Тя изтича и прегърна Муму. Двете се разплакаха.

— Трябваше да се умия и да облека чисти дрехи, за да мога да те прегърна — говореше жената, хълцайки, защото твоята чистота не понася кръв и смърт.

— Добра, мила Азур — през сълзи говореше девойката. — Всяка нощ мислех за теб и молех боговете да те закрилят.

— И ме запазиха, слава и хвала им.

Валок се обърна към жената:

— Азур, на теб ти беше нанесена неправда. Добре си отмъсти и на ватеса, и на мен: него уби, а мен плени. Нашата вражда свърши.

Старият Бин стана:

— Слушайте всички — започна той. — Вождът Валок и неговите хора преминаха през Голямата планина и като вълци се нахвърлиха да избиват мъжете, жените и децата на тази земя, която те бяха наследили от деди и прадеди. Искаха да унищожат всички. Но ние съумяхме добре да им се противопоставим и да попречим на техните намерения. Насилниците видяха как се борят и загиват онези, които пазят земята, оставена им от дедите. Сега разбраха, че ние по-скоро ще умрем, отколкото да позволим да ни заграбят тази земя. Победени в много битки, те се увериха, че ние сме противници, с които лесно не се излиза на глава. Все пак, въпреки всичко, ние ценим пожертвователността на тези мъже и жени, които са дошли да се жертвуват за своя вожд. Ние няма да бъдем несправедливи към тях. Мисля, че не ще се намери човек между моите старейшини и войници, който да не одобри това, което ще направя сега, защото аз съм техен вожд и те всички ми се подчиняват.

Като каза това, Бин взе един меч, приближи се до Валок и сръза връзките на ръцете му. След това даде меча на Стиб и каза:

— Иди и освободи другите пленници. Всички те могат да напуснат селището.

Гуапо скочи и прегърна Бин.

— Одобряваме. Всички одобряваме. Тази девойка два пъти ми спаси живота. Заради това и подаряваме баща ѝ и всички останали.

Валок се приближи до дъщеря си и я прегърна.

— Не зная дали сме достойни за милостта, която с нищо не сме заслужили — каза той. — Тези хора, които са видели само злини от нас, вдъхновени от боговете, ни прощават нашите злодеяния. Приемаме приятелството ви и се заклеваме, че от днес нито един наш войник няма да вдигне меч или бойна брадва срещу вас.

Бин прибави:

— Тази земя е обширна. Има място за всички ни. Да оставим оръжието, да хванем лопатите и мотиките и така всички ще живеем в благоденствие.

Прин, ватесът на всички келти, каза:

— Тук ще издигнем жертвеник и ще принесем в жертва дванадесет черни овце за маните на загиналите бойци и дванадесет бели — за щастливо и дълготрайно приятелство.

Бин прибави:

— Донесохте ни война и кръвопролитие, а ни научихте на добър живот.

— Подаряваме ви тези девойки, които доброволно дойдоха във вашето селище — каза Валок. — Вие ще ни дадете ваши.

Муму се приближи до Гуапо, загледа се в очите му и отпусна глава на гърдите му.

Стиб, Слоб, Доз и другите младежи със светнали очи гледаха красивите девойки с кестеняви коси и сини очи. Те се усмихваха, защото им харесваше този вид посвещение.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.